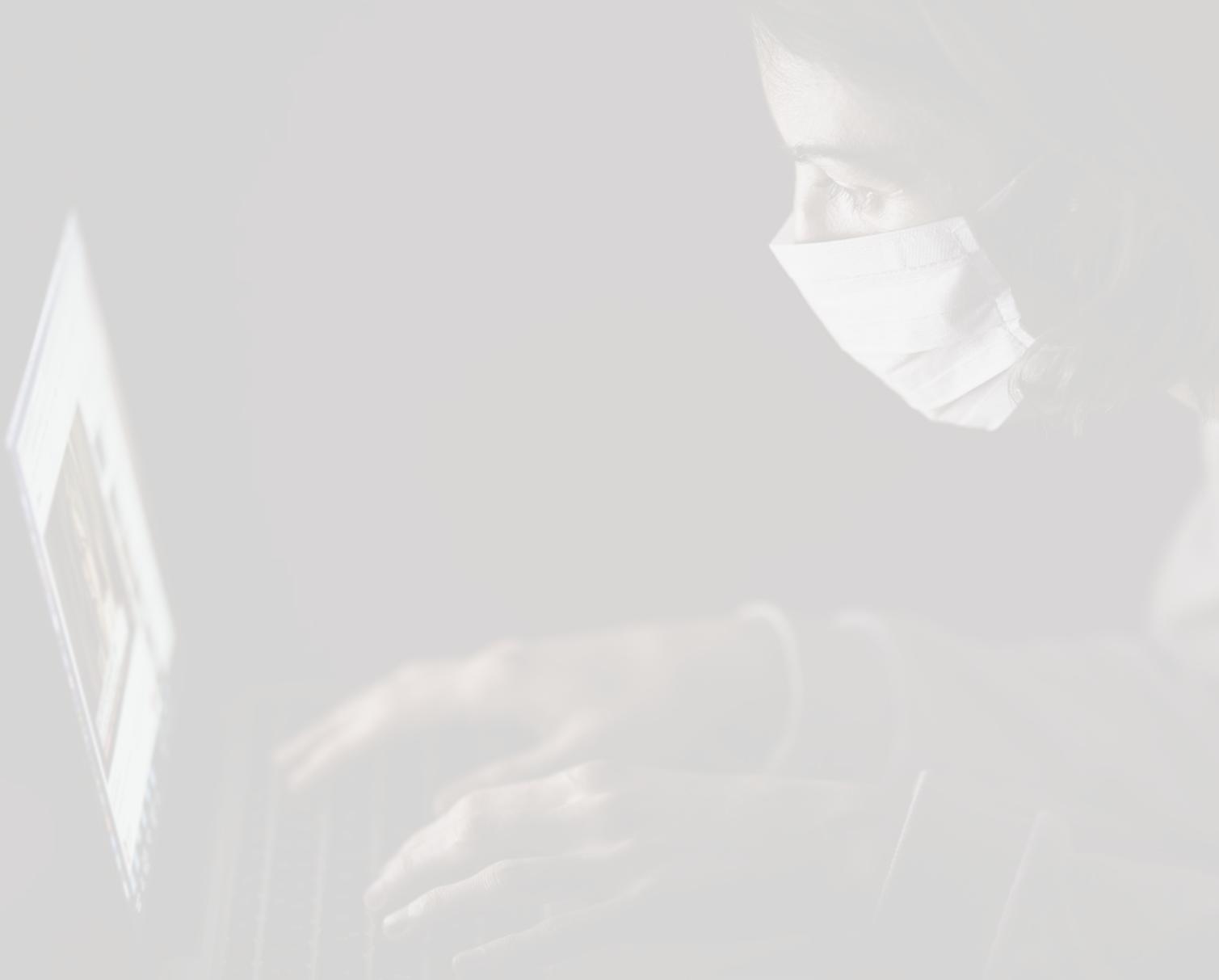

DNEVNICI U DOBA KORONE: SVEDOČANSTVO O MEDIJIMA IZ UGLA AUDITORIJUMA

DNEVNICI U DOBA KORONE: SVEDOČANSTVO O MEDIJIMA IZ UGLA AUDITORIJUMA

DNEVNICI U DOBA KORONE SVEDOČANSTVO O MEDIJIMA IZ UGLA AUDITORIJUMA

Izdavač:

Novosadska novinarska škola

Adresa izdavača:

Kosovska 1/27, Novi Sad
<http://www.novinarska-skola.org.rs>

Kontakt izdavača:

office@novinarska-skola.org.rs
021 42 41 64

Urednice Zbornika dnevničkih medijskih eseja:

prof. dr Dubravka Valić Nedeljković i Radmila Đurđev

Za izdavača:

Milan Nedeljković

Dizajn:

Radmila Đurđev

Izvor grafike:

Canva

Izvor fotografija:

Pixabay

Edicija:

Medijske reference

Urednica edicije:

prof. dr Dubravka Valić Nedeljković

Novi Sad, avgust 2020.

SADRŽAJ

1. Uvod: Prvi krug - proleće 2020.....	2
1.1. Zašto medijski dnevnik?	3
1.2. Ko je odgovorio na poziv?	4
1.3. Kako čitati dnevnike?	6
2. Dnevnički eseji.....	8
2.1. Prva sedmica: 16 – 22. 03. 2020.....	8
2.2. Druga sedmica: 23 - 29. 03. 2020.....	13
2.3. Treća sedmica: 30. 03 – 05. 04. 2020.....	51
2.4. Četvrta sedmica: 06 - 12. 04. 2020.....	86
2.5. Peta sedmica: 13 – 19. 04. 2020.....	119
2.6. Šesta sedmica: 20 – 26. 04. 2020.....	146
2.7. Sedma sedmica: 27. 04 – 03. 05. 2020.....	171
3. Šta smo naučili o medijskim navikama čitajući medijske dnevnike pisane u doba pandemije kovida 19?.....	195
3.1. Po sedmicama u najkraćem iz dnevničkih eseja isčitavamo.....	195
3.2. Autori o ideji vođenja medijskog dnevnika	210

1. Uvod: Prvi krug - proleće 2020.

Prva sedmica „ostani kod kuće“, druga sedmica „i ovo će proći“, treća sedmica „Ana Lalić“, četvrta sedmica „ovo su dve ključne sedmice“, peta sedmica „Hristos voskrese“, šesta sedmica „100 eura“, sedma sedmica „bukom protiv diktature“. Bilo pa prošlo i (ne)ponovilo se. Izgledalo je da će za sedam sedmica sve to nekako biti prošlost i da ćemo se svi vratiti svojim obavezama i svojim zadovoljstvima. Pokazalo se da smo se vratili zadovoljstvima, više nego obavezama, i onda je sve krenulo ponovo, mediji su radili svoje, građani svoje, Krizni štab i stručnjaci svoje, a političari njihovo. Rezultat: u sred leta, kad mu po svim stručnim predviđanjima, vreme nije, virus korone se razmahao. Drugi krug epidemije kovida 19, višestruko pogubniji od prvog, prolazi mukotrpno ali bez karantina, samoizolovanja, policijskog časa, pa je tako i pisanje drugog kruga medijskih dnevnika, za taj novi period, ostao bez motivišućeg opravdanja. Prvih sedam sedmica ostaje jedinstveno svedočanstvo kako su se mediji poneli prema auditorijumu u, sada već svi o tome pišu, najpogubnijoj kriznoj situaciji u celom svetu od završetka Drugog svetskog rata. Možda je ocena prejaka, ali i nedoba je ozbiljno. Tim pre su medijski dnevničari, koji su pred čitalačkom publikom otvoreni ovim uvodnikom, zaista štivo koje će podsetiti, osvežiti, inspirisati i pokazati koliko je važno biti medijski pismen u doba masovnih komunikacija i novih digitalnih medija, društvenih mreža, koje bujaju, i interneta kao globalne „Alajbegove slame“.

U medijskim dnevnicima je ostalo zabeleženo kako je sve počelo i kakve smo sve „strahove i nade“ imali u prvih sedam, sad već dalekih, sedmica i šta su nam tada mediji nudili, dok su se još vežbali da izveštavaju o jednoj dugoj, ozbiljnoj, neizvesnoj kriznoj situaciji sa kojom niko baš nije znao kako da se nosi.

1.1. Zašto medijski dnevnik?

Zadatak je bio jednostavan i nezahtevan: „Svakog ponedeljka Vas molimo da nam pošaljete esej (dužina eseja neka bude jedna stranica) o tome kako su po vama lično mediji (TV, novine, radio, internet, društvene mreže...) razumeli komunikativne potrebe građana u vreme vanrednog stanja, izolacije, potpuno minimalizovanih društvenih kontakata, usamljenosti mnogih, promenjenih životnih navika i rasporeda dnevnih aktivnosti“. I pozvani su se odazvali i slali. Ispočetka više zbog datog obećanja, ali kako je vreme odmicalo, sve više i iz ličnog zadovoljstva i motiva da imaju prostor gde će moći otvoreno da kažu šta misle u vreme koje za bilo kakvo „mišljenje“ i „razmatranje“ nije bilo baš najpogodnije.

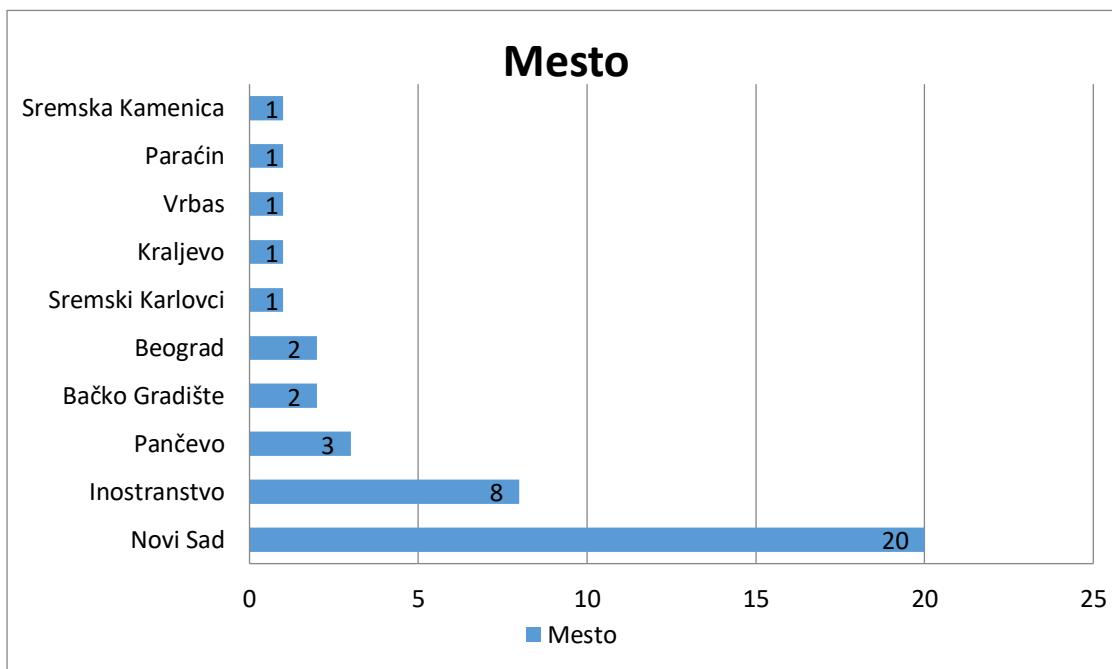
Dnevnički su se pokazali kao svojevrsno svedočanstvo o tome kako su građani, ne samo Srbije, već i nekih drugih zemalja, u prvom naletu, proleće 2020, pandemije kovida 19 odgovorili na poziv Novosadske novinarske škole da kritički promišljaju delovanje medija u kriznoj situaciji i kako su razumeli suštinu medijske politike u društveno-političkom kontekstu epidemije. Ostavili su dnevničke zabeleške o jednom vremenu koje je za sve bilo potpuno nova situacija koja je ugrožavala i zdravlje, i slobode, i društvene kontakte i posao i porodicu i obrazovanje svakog pojedinačnog građanina i građanke. Istovremeno kriza je proizvodila manje, ili više, paniku, usamljenost, strepnju, neizvesnost, nezaposlenost, brigu o tome koliko će trajati i šta i kako „sutra“ kad se sve završi? Da li su mediji razumeli u takvoj situaciji šta su zaista komunikativne potrebe građana i građanki i kako su na njih odgovorili?

Dnevnik je, setimo se, najvrednija naučna i istorijska građa, nezamenljiva. Dnevnik je ujedno i način da se osoba koja se odluči da ga vodi istovremeno i osloboди stresa, da usredsredi misli, da uspostavi dijalog, koji se širi u prostoru i vremenu, beležeći sopstvenu svakodnevnicu. Pisanje dnevnika je tako i mnogim autorima dnevničkih medijskih eseja, učinilo da im dan na kraju dobije osmišljeni završetak, a sedmica „tačku“.

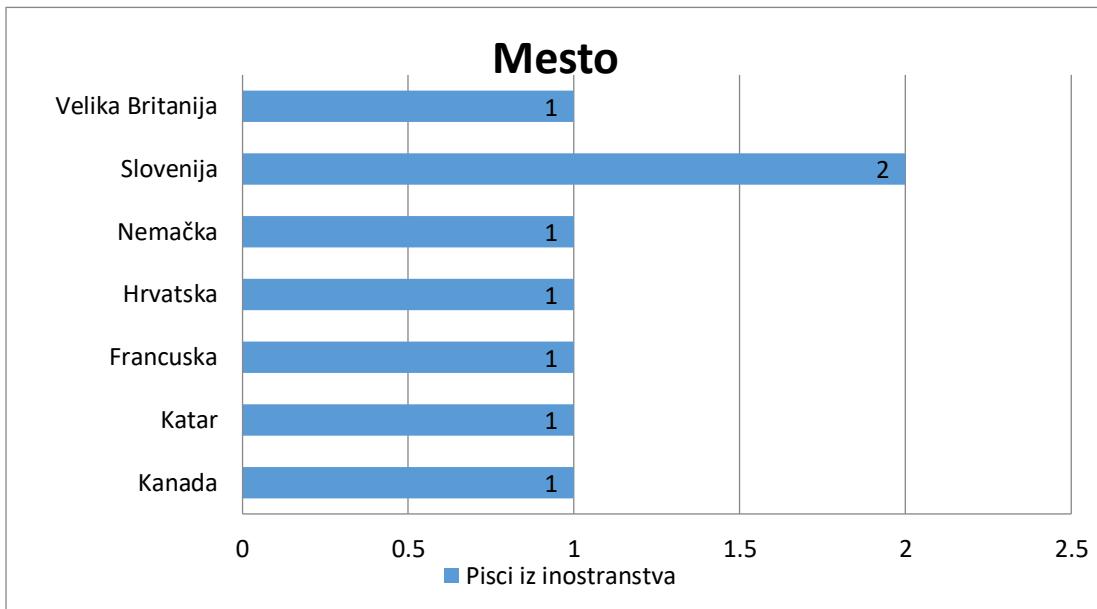
1.2. Ko je odgovorio na poziv?

Vođenje medijskog dnevnika od 16. marta do 3. maja 2020. (sedam sedmica prvog talasa epidemije korone u Srbiji) prihvatio je 40 različitih osoba, većinom spisateljice (77%). Jedno što im je zajedničko je da nikada ranije to nisu radile i tim im je izazov bio veći. Pojedine su isticale da ne prate medije, ali da će zbog „zadatka“ koji su dobile, početi to da rade. Druge su opet smatrале da je važno da istaknu kojim sadržajima su „zamenile“ medije. Neke su mislile da je dovoljno da se jave samo jednom i iskažu svoje nezadovoljstvo onim što se nudi u tradicionalnim i onlajn medijima u ovoj kriznoj situaciji koja preti da zaustavi „planetu“, a druge su, nasuprot tome, rešile da baš zbog tog nezadovoljstva vode dnevnik redovno i sva zapažanja o uređivačkim politikama mu povere i to podele sa zainteresovanim čitaocima kada knjiga dnevničkih zapisa bude objavljena, jer će to ostati kao autentično svedočanstvo o jednom neponovljivom vremenu.

Dok su pisali dnevнике, pisci su se nalazili u 10 mesta u Srbiji i u sedam država u svetu.

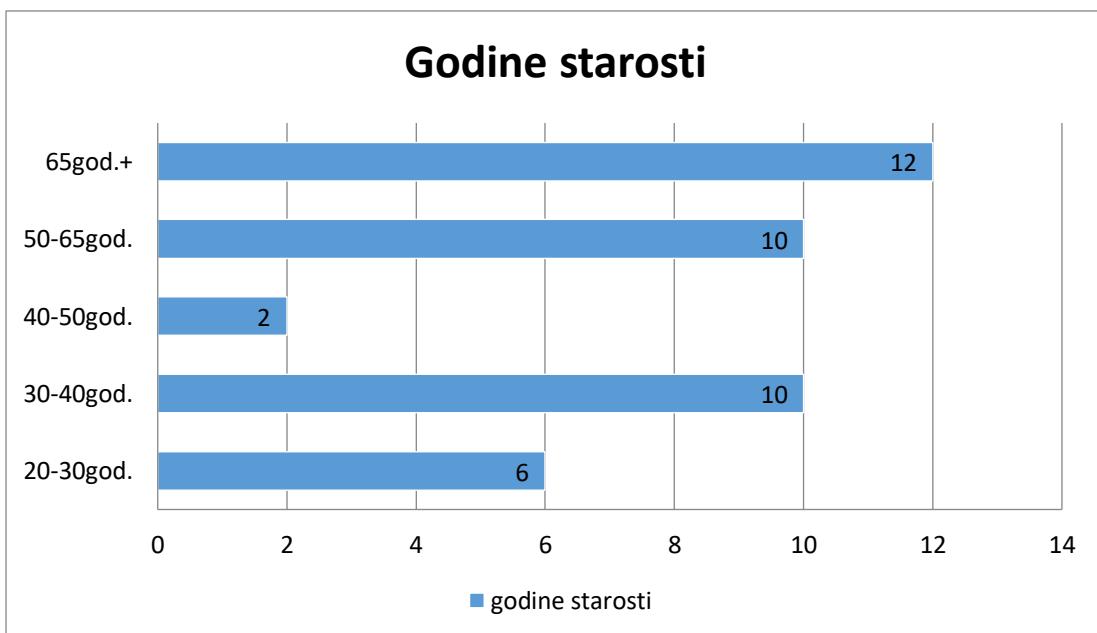

Grafikon 1 – Pisci dnevnika po mestu boravka

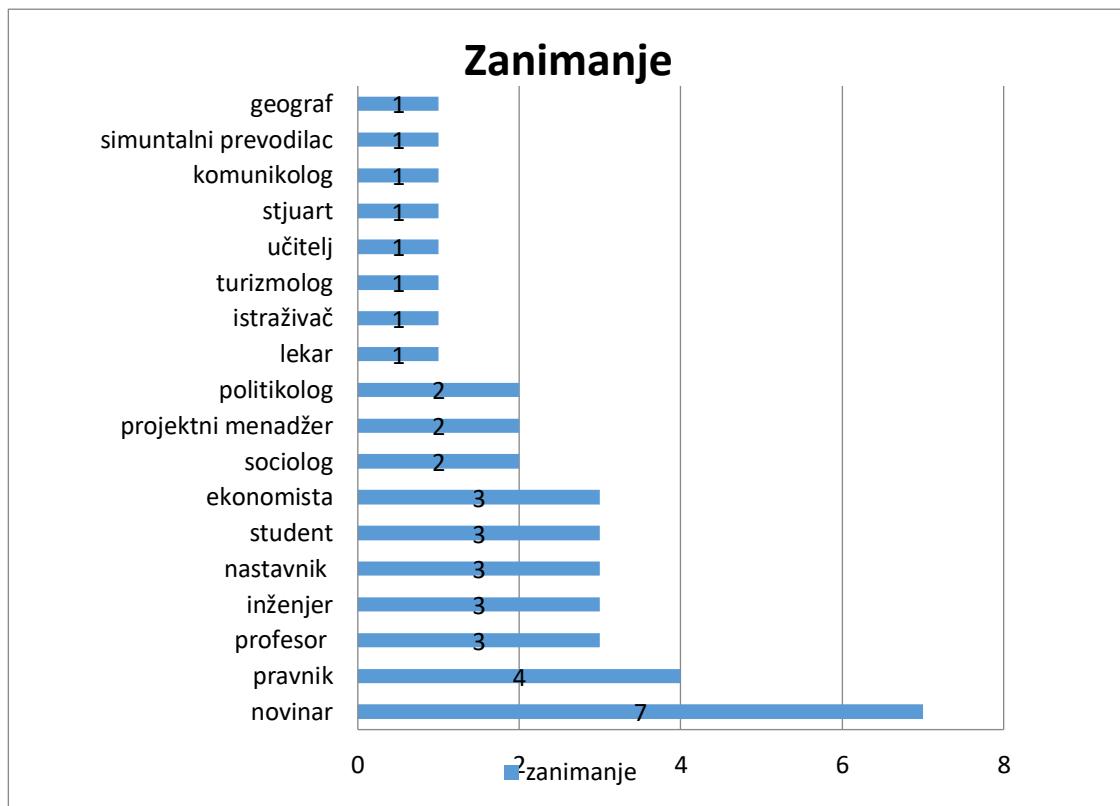
Grafikon 2 – Pisci dnevnika po državi boravka

U najvećem broju odazvali su nam se oni stariji od 65 godina, što je i razumljivo jer je ta populacija bila gotovo svih sedam sedmica u samoizolaciji, dakle po prirodi svog karantiranog položaja, okrenuta medijima, kao jedinom „prozoru u svet“ i vezom sa stvarnošću kakva god da je ona bila. Oni radno najaktivniji (40 do 50 godina) su i u vreme epidemije bili na poslu i snabdevali i one mlađe i one starije, koji su bili vezani za kuću, tako da je među tom uzrasnom grupom bilo i najmanje pisaca medijskog dnevnika. Istini za volju ta uzrasna grupa nije ni imala vremena za medije.

Grafik 3 – Starosna struktura pisaca medijskih dnevnika

Pisci medijskih dnevnika su bili visokobrazovane osobe različitih zanimanja, što je dodatna vrednost. Pišući dnevnik ukazuju, iz različitih perspektiva, na koji način su mediji u doba korone ostvarili komunikativne potrebe osoba različitih profesionalnih opredeljenja i interesovanja. Ideja i jeste bila da dnevničari pišu osobe koje imaju stav. Polazište je bilo da nivoi obrazovanja pisaca dnevnika budu razni (od osnovne škole do doktora nauka) jer je na taj način dobijena osnovna, polazna, ujednačenost.

Grafikon 4 – Struktura zanimanja pisaca medijskih dnevnika

1.3. Kako čitati dnevničare?

Dnevničari su svrstani u sedam poglavlja koja su datumski obeležena sedmicama u kojima su vođeni. Mogu se čitati u kontinuitetu, ili odabrati sedmicu koja je čitaocu po nečemu ostala u sećanju i izazovna. Može se početi od kraja, kako neki vole da čitaju novine, ili od početka, što mnogi smatraju logičkim izborom. Ni jedna od mogućnosti nije niti ispravna, niti pogrešna, jer dnevničari su štivo koje dozvoljava svaki način čitaočevog uvida u tuđe viđenje svakodnevice opterećene pretnjama raznih vrsta u vreme pandemije kovida 19. To je kod dnevnika zgodna stvar, koju god stranicu da otvorimo nema upitanosti a šta je bilo pre i šta će biti posle. U dnevniku je uvek i jedino važno sada i zato su izazovno štivo. Ovi dnevničari će čitalačku publiku, nadamo se, izazvati da se prisete šta su oni u to vreme pratili od medija i da li su

mediji odgovorili na njihovu potrebu da se informišu, obrazuju i zabave. Doduše možda će neke podstaći da vode svoje medijske dnevnike i ostave ih kao njihovo svedočanstvo. Nikada nije kasno da se započne vođenje dnevnika, a medijskih posebno. Tek tako će, kada se onaj koji dnevnik vodi, a i oni koje odabere kao svoje posvećene čitaoce, vrati unazad i pročita zabeleženo, biti sasvim jasno zašto se mediji smatraju „sedmom“ ili „četvrtom“ silom ili „psima čuvarima demokratije“ ili jednostavno „filerom“ za vreme koje ne znamo kako bismo ispunili, odnosno zanimacijom za dokolicu koju smo zaboravili kako da korisno provodimo. Teoretičari bi rekli medijski dnevničari su odličan početak medijskog opismenjavanja, a bez medijske pismenosti, kao važne funkcionalne pismenosti, veoma je teško u prvoj četvrtini 21. veka razumeti svet u kojem živimo.

U ovim dnevničkim zapisima autori su iznosili svoje stavove koji ne odražavaju nužno stavove Novosadske novinarske škola. Isto tako se nismo bavili proveravanjem iznetih činjenica. Stoga čitajte uvažavajući mišljenja drugačija od vaših i proveravajte sve činjenice u čiju istinitost niste potpuno sigurni.

2. Dnevnički eseji

2.1. Prva sedmica: 16 – 22. 03. 2020.

Imajući na umu onu zaista istorijsku rečenicu kibernetičara Norberta Vinera „samo informisan čovek je delatan“, koju sam ponavljala toliko puta svojim studentima, od početka krize sam „priključena“ na sve informativne komunikacijske kanale uključujući i socijalne mreže. Ali pošto sam takođe imala na umu i strategije manipulacije Noama Čomskog po kojem je jedna od veoma učinkovitih prekomerno informisanje sa mnogo istih malih informacija ponavljanih u nedogled, na šta se dobro nadovezuje i ona Senekina „sve što je usitnjeno postaje nejasno“, ipak sam se okrenula i onim umetničkim, obrazovnim i zabavnim sadržajima radi „komunikativne higijene“.

Na mom meniju su tako svakodnevno od televizija RTS 1, RTV 1, N1, B92, od radjiskih stanica Radio Beograd 1 i 2, Karolina i HRT 2. Na žalost štampu više ne kupujem jer pripadam izolovanima 65+. Svaki od ovih medija za mene ima preferirajuće (mora se pogledati, slušati) i omiljene emisije (gledam i slušam sa uživanjem). Tako sam u ovoj sedmici, osim naravno obaveznik centralnih informativnih emisija i direktnih prenosa konferencija za novinare Vlade Srbije,

pratila i OKO „Specijalna emisija: koronavirus“ RTS 1 sa vrlo dobim vođenjem Zorana Stanojevića. Prava pitanja, bez senzacionalizma i euforičnosti koju nameće neveštima krizna situacija. Gosti svaki dan drugi, relevantni i odmereni. Dobar specijal ponudio je i B92, koji se nakon povratka starog imena kanda trgao i opet počeo da informiše svoj auditorijum, sa takođe uzornim novinarom voditeljem Oliverom Jakšićem u emisiji „Fokus“. Iz večeri u veče ova dva tok šoua su nam nudila, koliko god to zvučalo oksimoronski ali je tačno, mnogo istog na različite načine i to se ipak moglo gledati.

Centralne informativne emisije su se pretvorile u „zdravstvene biltene“ iz zemlje i sveta, ali verujem da je to u ovoj situaciji i jedino što mnoge zanima, a one koje ne interesuje ti i ne gledaju televizijske vesti. Osveženje je u poslednjim minutima kada bude i neka pričica iz života u doba korone i RTS je tu pokazao više senzibiliteta od ostalih. Takođe javni servis uključuje više dopisnika iz raznih krajeva zemlje. N1 ima dobar spoljnopolički blok, a od reportera bih izdvojila po profesionalizmu, nastupu i odabranim temama, odnosno odmerenosti Natašu Kovačev (Krstin) i veoma sam ponosna što je diplomirala na Odseku za medijske studije Filozofskog fakulteta Univerziteta u Novom Sadu na kojem sam i sama predavala.

Od radijskih emisija, kao i svako jutro, slušam barem deo jutarnjeg programa „Na tri vode“ (Radio Vojvodina 1 program iz NS, Radio Beograd 2 iz BGD., dopisništvo Radio Beograda iz Niša, katkad Radio Banjaluka) i oni sa svojom standardnom šemom nude pogled iz tri grada na našu svakodnevnicu. Dobri voditelji, skladna ekipa. Odmah nakon toga već godinama na mom repertoaru je emisija „Klasiku molim“ (ponedeljak-petak) Drugog programa Radio Beograda i to zadovoljava moju potrebu za ugodnim ulaskom u dan. Odnedavno Maja Čolović Vasić priprema na istoj frekvenciji od 8.00 emisiju „Klasika plus“ i to je sad ispunilo ono što mi je nedostajalo nedeljom ujutro. Od emisija ovog programa bih izdvojila emisiju „Gozba“ Aleksandra Lukića koji je razgovarao (16. i 23. marta) sa Nevenom Cvjetićaninom višim naučnim saradnikom i predsednikom Foruma za strateške studije Instituta društvenih nauka u Beogradu. Dakle jedno ozbiljno, analitičko promišljanje sveta, globalnih kretanja i predikcija mogućih kretanja u međunarodnoj politici i političkim i ekonomskim odnosima nakon korone. Obojica odlični. Tu bih svrstala i emisiju petkom od 9.00 „Put u reči“ Vlada Đukanovića koja osim što se bavi na neobičan

način raznim fenomenima srpskog jezika, još se bavi i na implicitan način sarkastičnim pogledam na našu svakodnevnicu.

Sve spomenute emisije bih ocenila sa 9. Ocenu 10 ostavljam kad uočim zaista nešto čega u uobičajenoj produkciji inače nebiva.

Dakle ima šta da se sluša i gleda samo treba glavinjati po skali radio aparata, ili pritiskati daljinac što češće. O televizijskoj ponudi zabavnih sadržaja sledeće sedmice.

*Za „Svedočanstvo o medijima u doba korone iz ugla auditorijuma“ NNŠ-a
pasionirana medijska konzumentkinja DNV*

Izveštaj iz ugla jedne stjuardese koja je trenutno na prinudnom odmoru u Kataru (jer ne može da se vrati u Srbiju). Svakodnevno pratim situaciju u Srbiji i u svetu. Bila sam upoznata sa virusom COVID19 i pre nego što je stigao kod nas. S tim u vezi, detaljno sam bila informisana o simptomima virusa, preventivnim merama i izolaciji.

Trudim se da budem što vise informisana. Od srpskih medija koje koristim kao izvor informisanja su uglavnom online novine : Danas, B92 i Politika; zatim radio stanice: Radio Play i Radio S2. Pratim veb sajtove **covid19.rs** i **zdravlje.gov.rs**. Srpske TV programe nažalost ne pratim. Informišem se i preko društvenih mreža, tj. Instagrama i Tweeter-a, prateći oficijalne naloge Svetske Zdravstvene Organizacije, UN i UNICEFA.

Od svetskih medija pratim: The New York Times, BBC, Al Jazeera – TV stanice; Peninsula i Gulf katarske novine. Ovde ču komentarisati samo srpske medije. Pohvalila bih emisiju „Marka Žvaka“ (koja se emituje samo na You Tube) o COVID19 u dve epizode u kojima gostuju naši ljudi koji žive u Italiji i Kini. Takođe korisne informacije o prevenciji i broj telefona koji treba pozvati u slučaju da imate simptome se mogu dobiti na sajtu covid19.rs . Isto tako i na sajtu novina B92 na kraju svakog članka koji je povezan sa vestima o virusu imate savete za održavanje higijene i socijanog distanciranja. Portal lista Danas ima „Korona virus- simptomi, preporuke, brojevi telefona, najčešća pitanja“ članak dostupan od 15.03. Pohvalila bih Corax-ove dovitljive karikature koje me uvak slatko nasmeju. Što se tiče portala Politika, i tu se mogu naći vidno istaknuti brojevi telefona za hitne slučajeve. Dok

Danas i B92 imaju live feed za najnovije vesti povezane sa korona virusom, Politika ga nažalost nema.

Radio Play ima na svakih sat vremena aktuelne vesti koje se tiču i korona virusa. Često prekidaju muzički program savetima za ličnu higijenu i prevenciju, što je za svaku pohvalu. U emisiji „Play jutro sa Unom i Đoletom“ saznam aktuelne vesti i broj novoobolelih uz zvuke omiljenih pesmama, pa mi bude lakše da apsorbujem informacije.

Radio S2 se isto većinom fokusira na muzički program ali isto tako emituje aktulene vesti i promoviše preventivne mere u doba korone. Trudim se da pravim vesti u pisanoj formi (online, aplikacije, socijalne mreže..) jer lakše podnosim loše vesti kad ih čitam nego kad ih čujem (pogotovo uz dramatične pauze i drhtav glas predsednika).

Kada želim slatko da se nasmejam odgledam na You Tube-u „Državni posao“ ili emisiju neprevaziđenog Kesića i njegova „24 minuta sa Zoranom Kesićem“, obe humorističke emisije imaju i deo gde se ozbiljno apeluje na građane da odgovorno prate uputstva doktora i poštuju policijski čas.

Izbor radijskih i online portala u Srbiji postoji. Samo treba znati selektovati informacije i proveriti ih na drugim medijima za svaki slučaj. Ne treba ni preterivati sa vestima i informacijama. Treba ograničiti unos denvnih vesti, npr. ujutru i uveče a slobodno vreme usmeriti na neka ljude i stvari koje volite. Do sledećeg izveštaja... Živeli!

prizemljena stjuardesa

Protekla je prva sedmica samoizolacije. Nisam dobila zvanično rešenje za samoizolaciju niti bila u kontaktu sa nekim obolelim, već se samo držim preporučenih mera. Nisam mislila da će mi biti ovoliko teško. U vreme redovnog stanja, imam prilično aktivan društveni život tokom radnih dana kao i tokom vikenda. Teško mi pada što ne viđam prijatelje, ali svi se ipak držimo preporuka. Stoga zamenjujemo neposrednu komunikaciju posrednom. Prijateljice pišu na Viberu. Svakodnevno šaljemo međusobno jedno pitanje - „Kako ste?“. Ovo prosto pitanje je u normalnom vremenu samo pitanje koje otvara konverzaciju. Na njega uvek odgovaraš sa „Dobro, ti?“. Sada se gotovo oseća njegova težina. Prijateljica piše

„Dobro je, zdrava sam. Ali smorila sam se u ovoj izolaciji“. Druga drugarica je zaposlena u malom preduzeću i brine da li će njen poslodavac uspeti da preživi ovaj period. „Ovo je takav udar na finansije“, kaže. „Nadam se da ćemo se izvući“, zakjučak je naše konverzacije.

Tražim u medijima nekakav ozbiljniji tekst ili specijalizovanu emisiju o ekonomskim uticajima koji će pandemija ostaviti na svet. Medijski tekstovi spominju recesiju. Vrlo slabo poznajem ekonomska kretanja i pitam se kako će recesija uticati na mene konkretno. „Šta to znači za običnog čoveka“, najosnovnije pitanje koje se već na prvim časovima novinarskih žanrova uči na fakultetima za novinarstvo. Kada se piše o ekonomskim temama, o državnom budžetu, uvek treba prići temi sa znanjem da građani uglavnom slabo razumeju ili čak uopšte ne razumeju pomenute termine. N1 televizija najavljuje emisiju o ekonomskim posledicama. Gosti su profesorka sa Ekonomskog fakulteta u Beogradu i predstavnik organizacije A11. Javlja se Skajpom i direktor Američke privredne komore u Srbiji. Emisija mi razjašnjava pitanja kako će se virus odraziti na poslovanje velikih preduzeća i određenih industrija, ali i dalje nemam pojma kako to sve utiče na mene. Drugi put se u medijima susrećem sa organizacijom A11 u poslednje vreme, i veoma mi se sviđa što pružaju perspektivu najmarginalizovаниjih u društvu i traže da im se pomogne. Odlučujem da ću ih i ubuduće pratiti.

Dalje tragam za ekonomskim objašnjenjima u stranim medijima. Kucam u pretraživač na engleskom jeziku ključne reči moje dileme. Ne pronalazim odgovor. Zaključujem da se ili o tome još uvek konkretnije ne zna, ili da ja zaista ne posedujem potreban talenat da razumem ekonomske odnose. Odustajem od daljih pokušaja, i tako ostajem bez odgovora.

Informišem se vrlo često i primećujem da time hranim svoju teskobu. Ukućani se takođe puno informišu, i komentarišu jedni sa drugima medijske napise. Kako prolaze dani, sve mi teže postaje da slušam novootkrivene simptome, broj zaraženih u svetu, broj umrlih u Italiji. Brinem se za Italijane, osećam veliku žalost. Pokušavam da pronađem detaljnije objašnjenje zbog čega je epidemija uzela tolikog maha tamo. Mnogi novinari kao razlog navode da Italijani jednostavno nisu bili dovoljno „disciplinovani“. Osećam kako iz datih tekstova izbija prizvuk okrivljavanja. Razmišljam kako će biti teško jednom narodu kada se ovo završi da se nosi sa ovim posledicama, posebno ukoliko duboko osete i prihvate taj narativ svoje krivice.

Sa obzirom da ne posedujem nalog ni na jednoj od popularnih društvenih mreža, jedini prozor takve vrste u svet mi je Linkedin. Na Linkedinu pratim, između ostalih i, UNICEF, UN i Svetsku zdravstvenu organizaciju (SZO). Primećujem da su prilično aktivni na društvenim mrežama i da se trude da ključne informacije predstave kreativno i u skladu sa digitalnim potrebama. Gledam infografike SZO o simptomima Covid-19, prehlade i gripe. Radujem se da je napokon neko objasnio koji su tačno simptomi i razlike između ovih oboljenja. Pravim skrinšot i čuvam ovaj infografik u galeriji telefona.

Nastavljam uveče da gledam specijalizovane emisije o Covid-19. Pojedini lekari spominju takođe i druge simbole koronavirusa kao što je kijanje. Bacam pogled na infografik, ali tamo piše da kijanje nije primećeno. Zbunjena sam. Gledam potom intervju N1 televizije sa poznatom jugoslovenskom virusološkinjom. Vidi se da je gošća renomirani ekspert. Sviđaju mi se njena zapažanja o prirodi virusa i o tome da je sada vreme da virusolozi prouče kako se imunitet bori sa koronom. Citira naučna istraživanja, i zbog toga ostavlja pozitivan utisak kod mene. Međutim, spominje period inkubacije do 25 dana i kijavicu kao prvi simptom. Sada mi ništa više nije jasno.

Razmišljam o tome kako je vrlo nezgodno što i sami stručnjaci ne znaju mnogo o Covid-19. Shvatam da je za mene najbolje da se jednostavno držim svih preporuka, pratim zvanične informacije i možda ipak malo manje guglam.

dvadesetpetogodišnjakinja iz provincije

2.2. Druga sedmica: 23 - 29. 03. 2020.

Proglašeno je vanredno stanje za koje verujem da je medijskim radnicima redovno stanje već duži niz godina. Moje praćenje medija se ne razlikuje u velikoj meri od onog pre uvođenja vanrednog stanja. Kao i do sada, pratim većinu televizija, čitam različite portale, nestrpljivo svako veće čekam Slagalicu i petak da kupim Politikin zabavnik. Izbegavam svaki naslov koji sadrži „NEĆETE VEROVATI“. U želji da se što bolje informišem, trudim se da čitam sve tekstove koji se bave lažnim vestima. Da ih nisam pažljivo čitala verovatno bih odavno šopingovala u Milanu sa flašicom čarobnog napitka od sode bikarbune i limuna, koji bih ponela umesto maske i rukavica.

Redovno pratim konferencije za štampu, a još redovnije sve šale na temu istih. Hvala autorima emisija 24 minuta sa Kesićem i Veče sa Ivanom Ivanovićem. Hvala i svim ostalim građanima naše zemlje koji neumorno prave GIF-ove i montaže koji se šire društvenim mrežama brže od korone, pa dok listam instagram i fejsbuk pomislim da i nije tako loše živeti u Srbiji. Hvala vam, dragi ljudi! Humor će spasiti svet! Baka me redovno svako veče informiše o tome šta su lekari rekli toga dana, a sve manje šta je izjavio predsednik. Svaki put kad završim razgovor sa njom setim se kolumnе Lečenje bolešću koju, ukoliko niste pročitali, toplo preporučujem. Ponekad odgledam i RTS 3. Omiljeni čas mi je fizičko, koji povremeno gledam posle obraćanja predsednika, kako bih vratila sebi osmeh na lice.

U toku ove nedelje poseban utisak na mene je ostavio tekst Pismo iz budućnosti italijanske književnice Frančeske Melandri, koji je preneo Sputnik Srbija na svom portalu. Čitajući, na mom licu su se smenjivali osmeh, tuga, strah.... Draga Frančeska, u pravu ste, nakon ovoga svet neće biti isti! Neće biti isti ni životi starih u karantinu koje su posetili članovi SNP-a obeležavajući Svetski dan pozorišta. Kratak video pun emocija koji se završava rečenicom „Sad bih ja vas izgrlio i izljubio, ali ne smem.“, preveden je na nemački i objavljen u njihovim medijima. Kao i u svim teškim trenucima, svako daje ono što može da da. Pozorišta na svojim jutjub kanalima postavljaju svoje predstave, muzeji svoje virtualne posete, ljudi dele knjige preko društvenih mreža i još svašta drugo. Društvene mreže postaju sve veći izvori informacija.

Rijaliti programi na našim televizijama kao i do sad, žive svoj život koji nema puno dodirnih tačaka sa životima nas običnih smrtnika. Osim što ne mare za REM, čini mi se da ih ni ova pandemija ne doteče previše. Počinjem da verujem da je ovaj televizijski format u potpunosti neuništiv.

Srbija je odavno podeljeno društvo. Primećujem da su i srpski mediji podeljeni više nego ikada. Olja Bećković mi nije jedna od omiljenih voditeljki, ali pratim njen rad. Znam da i ove nedelje njeni gosti neće biti lica koja se svakodnevno pojavljuju na drugim komercijalnim televizijama sa nacionalnom frekvencijom, sa toliko sličnom uređivačkom politikom da nekad imam utisak da zapravo sve vreme gledam jednu televiziju. Verujem da je važno svaki problem sagledati iz različitih uglova. Verujem da je važno imati utisak. Verujem da je važno imati mišljenje. Bojam se da je iskazivanje istog u našoj zemlji u karantinu mnogo pre uvođenja vanrednog stanja.

U toku ove nedelje pomno sam pratila sve objave vezane za tačan datum utvrđivanja prvog slučaja korone u Srbiji. Doktorka koja je izjavila u emisiji da je prvi slučaj utvrđen 1. marta, u sledećem svom obraćanju svoju prethodnu izjavu je okarakterisala kao lapsus. Verovatno se i vi, kao i ja, pitate u šta da verujete. Verovatno i vi, kao i ja, niste sigurni koji je odgovor na ovo pitanje.

Dok pišem ove redove, pratim emisiju na TV Prva u kojoj predsednik predstavlja nove ekonomski mere koje će sprovesti država kako bi pomogla svojim građanima u trenucima krize. Voditeljka se nasmejala. Nije profesionalno, ali je razumem. Već čujem za nekoliko nedelja novo obraćanje sa ”Ups, izvinite. Lapsus“.

Anči

Tokom vanrednog stanja pratim medije koje i inače pratim, kad je reč o informativnim sadržajima: TV N1 i Nova S, Dnevni list Danas, nedeljnik NIN, povremeno i RTL direkt i HRT 1 da bih uporedila kako se izveštava u najbližem susedstvu. U ovim medijima se mogu čuti/pročitati i kritički tekstovi.

Mediji koje pratim su, prema mojoj oceni, razumeli komunikativne potrebe građana u vreme vanrednog stanja i izolacije: osim podataka o broju obolelih i merama koje državni organi preduzimaju, mogu da se čuju i pročitaju iskustva naših ljudi u drugim državama, mišljenja naučnika, ali i različiti praktični saveti o tome kako se organizovati radi lakšeg prevazilaženja psihološkog pritiska, osećaja teskobe i neizvesnosti tokom izolacija. Tokom prve nedelje vanrednog stanja slušala sam sve informativne emisije (medija iz mog izbora) i u okviru tih emisija direktna obraćanja predsednika države i premijerke, ali to sam prestala da činim jer ne želim da se izlažem štetnom uticaju načina na koji se obraćaju auditorijumu, konfuziji koju pokazuju i napadima na pojedine grupe građana i na dostojanstvo svih nas. Radije slušam stručne i kompetentne ljude kad je reč o napredovanju epidemije i preduzimanju mera zaštite. Iako sam osetila prezasićenost ovim informacijama, ipak i dalje osećam potrebu da čujem najnovije podatke. I ove nedelje sam se nekoliko puta zadržala na vestima RTL televizije, NoveBiH u nameri da čujem kako izveštavaju o pandemiji.

Moj izbor su i dalje: TV N1 - Novi dan, Vesti do 15 zaključno sa konferencijom za novinare lekarskog tima, zatim Portal Nova RS, TV Nova S: Mentalno razgibavanje, Među nama, Utisak nedelje, 24 minuta, Ubice mog oca, Dnevni list Danas - svakog dana i NIN.

Počela sam čitanje nekoliko knjiga, ove nedelje: Trajno zabeleženo, Edvarda Snoudena i -Knjige Jakovljeve, Olge Tokarčuk.

Viber mi služi za razmenu informacija, zanimljivih klipova, fotografija i šala sa prijateljima.

Danica

Na mom meniju su i dalje od televizija RTS 1, RTV 1, N1, B92, uz dodatak Prve TV, posebno za ovaj dnevnik, svi filmski kanali koje nudi Total TV. Od radijskih stanica Radio Beograd 1 i 2, Karolina, ali bez HRT 2. Na žalost štampu više ne kupujem jer pripadam izolovanima 65+, međutim dobijam od prijateljica iz sveta izvanredne tekstove autora nekih globalno relevantnih njuz magazina koji su se zahvaljujući tome za ovu sedmicu našli na mom popisu, pre svih Finansial Times.

Od informativnih emisija u ovoj sedmici imamo dve novosti jedna je da smo na N1 prvi put od početka krize mogli da vidimo nekog iz opozicije koji govori javnosti direktno u kameru šta misli o situaciji u kojoj se nalazimo i reagovanju vlasti na izazov zvani korona. Verovatno je reč o sopstvenoj kućnoj produkciji Dragana Đilasa. Osvežavajuće. Drugo je da su u okviru Dnevnika u 19.30h RTS počeli da objavljuju redovnije rubrike ohrabrenja, male ljudske priče iz svakodnevnog života. Za sad samo sporadično, ali vredi zabeležiti da je počelo. Utisak nedelje Olje Bećković i ovog vikenda na ivici između novinara Čečena, bogoslova Vukašina i psihologa Aleksandra Baucala, u jednu rečenicu sažeta poruka glasila bi otprilike ovako „to sve što nam se dešava je ujdurma nesposobne vlasti koja ukida demokratske procedure u svim segmentima javnog života“, i jedva izgovoreno na kraju emisije da ipak sedimo sami sa sobom, ali se nekako jako tiho čulo, ili više dalo samo naslutiti ono „ostanite kod kuće“. Tema Utiska nedelje je bila opsednutost predsednika krizom i autoritativnost u javnom diskursu vlasti, zanemarivanje demokratskih procedura i principa, ni malo samorefleksije o tome da se ipak mnogi neodgovorno ponašaju prema opasnosti koja je već uzela maha. Uz pritisak auditorijuma veoma uvijeno se moglo razabrati da ipak možda postoje neodgovorini u redovima SPC. Gosti novinar Čečen, bogoslov Vukašin i psiholog Aleksandar Baucal. Najupečatljiviji utisak arhivski snimak Zorana Radmilovića koji izgovara pesmu Među javom i med snom Laze Kostića. I gledaoci i gosti pobegli su od ostalih, uglavnom političkih predloga Olje Bećković za ovu sedmicu, u jedan koji nas je zaista nadahnuo. 24 minuta sa Zoranom Kesićem, osveženo nekim novim sadržajima, uključenjima iz zemlje i sveta i za razliku od Utiska nedelje, Kesić je vrlo jasno poslao poruku auditorijumu da sedi kod kuće. I na kraju ipak malo štampe, doduše onlajn izdanja. U Finacial Timesu je 20. marta 2020. objavljena globalna analiza sveta nakon korone Yuval Noah Hararia u odeljku Life&Arts. Autor otvara pitanje kako vratiti u normalu ekonomski sistem, socijalnu državu, društvene kontakte, političku stabilnost, demokratske vrednosti. Vrlo analitičko štivo koje nam nameće novi tip razmišljanja i upitanost o sopstvenoj poziciji u zajednici nakon korone.

Drugo što je obeležilo ovu moju sedmicu su filmski kanali. Realno je pretpostaviti da ljudi u izolaciji i sa ozbiljnim brojem sati policijskog časa posežu za filmskim kanalima. A na njima reprize, horor ponuda i samo sporadično, retko nešto relaksirajuće, što se može gledati bez dosade ili „straha u kostima“.

Najčešće reprizinano u ovoj sedmici su Alvin i veverice, Ljudi u crnom, Bornov identitet i Nemoguća misija, kao i Park u doba jure (apsolutno vode, svaki dan na bar dva kanala se mogu pogledati), zatim Mi nismo anđeli, Kakav deda takav unuk, Kum, Čokolada, Četiri venčanja i sahrana i još cela lista. Sasvim neprikladna ponuda su svakako filmovi koji dodatno onespokojavaju gledaoce i podižu im stepen straha i ugroženosti a to su Kuga, Spas čovečanstva, Virus iz laboratorije, Zaraza i tome slično.

Od onih koji su mogli da auditorijumu priušte dva sata opuštanja uz dobar film i „kokice“ su, barem što se mojih preferencija tiče, u celoj sedmici samo ukupno četiri. Premijerno prikazan, čini mi se, italijanski film *Amelia La Tenerezza Nežnost*, snimljen 2011. Iako je reč o porodičnoj tragediji ceo film u suštini odiše atmosferom usamljenosti ostarelog intelektualca, nekad uspešne karijere, u savremenom dobu. Drugi, začudo još kod nas neemitован je i ostvarenje *Korina*, iz 1994. sa sjajnom Vupi Goldberg u glavnoj ulozi. Radnja je uspešno smeštena u 1959. godinu. Reč je o tome kako odskorašnjem udovcu i njegovo maloj čerci svojim alternativnim pristupom odgajanju devojčice dadilja Korina vraća „životnu radost“.

Treći film izdvojen u ovoj sedmicije je već mnogo puta repriziran ali dovoljno zabavan, sa dobrom dijalozima, odličnom glumačkom ekipom, u svakom slučaju gledljiv sa, što bi moja svekrva nekad davno rekla, odličnim enterijerima i eksterijerima da se može ponovo pogledati sa uživanjem. Reč je o Aferi Tomasa Krauna. U glavnoj ulozi je neodoljivi Pirs Bronson, a ovaj film iz 1999 režirao je Džon Mek Tirnan. Toplo preporučujem.

I na kraju moj favorit u ovoj sedmici Stažist sa Robertom Denirom i Eni Hatavej, u odličnoj režiji Nensi Mejers iz 2015. godine. Jeste repriza, ali i ovo se može sa uživanjem pogledati i nekoliko puta.

- Ocena filmskog programa sveukupno je ocena (3),
- Utisak nedelje ocena (4),
- 24 minuta sa Zoranom Kesicem ocena (5),
- centralne informativne emisije RTS 6, N1 ocena (6).

Sve u svemu skromno za sedenje u kući 24/7. Urednici filmskog programa nisu izgleda razumeli potrebe auditorijuma u doba korone ili u nedostatku ozbiljnijeg budžeta vade iz „špajza“ ono što misle da uvek može da prođe.

*Za „Svedočanstvo o medijima u doba korone iz ugla auditorijuma“ NNS-a
pasionirana medijska konzumentkinja DNV*

Zapis iz jedne sobe 3x3

Poštujući naredbu rukovodstva naše države o ostajanju kod kuće, rešila sam da sebe angažujem da u ovoj nenadanoj situaciji, borbi za ljudski život zbog opake bolesti virusa korona, ponešto napišem.

Živim u jednom vojvođanskom selu. Ceo svoj radni vek sam provela u obrazovanju i vaspitanju naše dece, ali i opismenjivanju odraslih, nakon rata. Pune 33 godine sam penzioner i ušla sam u 89. godinu života.

Sada ispunjavam vreme čitajući časopise i najdraže su mi Ukrštenice, koje nekada umem da rešavam do zore.

Pratim redovno sve aktuelnosti u zemlji i svetu na svim TV kanalima, od RTS-a do PINK-a. Inicijativu da ovo pišem sam dobila jednog utornika slušajući goste na TV PINK-u u emisiji „Dobro jutro“ gospodina Vesića i gospodina Mitrovića. Pokrenuli su inicijativu da se svi koji pomažu u borbi protiv korone nazovu heroji Beograda. Nabrojali su lekare, medicinsko osoblje i još mnogo drugih zaslužnih građana, sa čime se i ja slažem i na čemu sam im zahvalna. Treba koristiti dobre primere što narod bolje pamti, nego se samo služiti lažima i sve kritikovati. Ja ću im se pridružiti i dodati još po nekog ko, po mom mišljenju, zасlužuje da se nazove herojem:

Svi spikeri naših radio stanica i TV programa, koji su danonoćno na zadatku, traže sagovornike i dr.

TV reporteri koji po kiši, vetru i snegu, dostoјno, „ne žaleći sebe“, nas građane izveštavaju o svim aktuelnostima i to iz svih krajeva naše zemlje.

Tu su i naši **dobrovoljni davaoci krvi**, za koje volim da kažem da su „heroji u miru“.

Moram da istaknem da malo i zameram našim novinarima, koji uvek, na konferencijama sa predsednikom postavljaju neumesna pitanja, a još nijednom nisam

čula da su nešto pozitivno rekli. Mogli su npr. da pohvale našu vojsku koja je opremila bolnice za samo nekoliko dana.

Mislim da sam pisanjem imala drugačiji dan, brže mi je prošao. Dala bih predlog svima koji su kod kuće, u izolaciji, da uzmu telefone i pozovu svoju rodbinu koju su možda i zaboravili, da umese deci i unucima kolače, kao ja, da čitaju i da na TV-u gledaju lepote naše zemlje, banje, turistička mesta, biće im lakše. Sada treba da smo svi ujedinjeni, jer na muci se poznaju junaci. I ovo će proći...

I.K. penzioner

O trenutnoj situaciji u zemlji i svetu se informišem pre svega čitajući vesti na internet portalima televizije N1 i Blic novina. Takođe sam pratila na televiziji informativni program televizije N1 i RTS 1, najviše konferencije za štampu gde je Vlada objavljivala nove mere koje uvodi u vanrednom stanju. Tema koja dominira u svim medijima je pandemija korona virusa, jedna tema, eventualno iz različitih uglova. Bez obzira na svakodnevno izveštavanje svih medija o ovoj temi, moj utisak je da i dalje ostaje dosta prostora za konfuziju. Za početak, vesti o preporučenom postupanju u slučaju pojave simptoma virusa se ne poklapaju sa izjavama izabralih lekara i epidemiologa sa dežurnih telefona, dakle sa stanjem na terenu. Takođe, način na koji se priča o ovoj temi, počev od predsednika države, sa dubokim uzdasima, dramskim pauzama, prekornim tonom i pričanjem ispod glasa, mi u najmanju ruku unosi nemir. Tako da sam se trudila da vesti pratim toliko da budem informisana ali ne zatrovana ovom temom.

Štampane medije ne čitam, osim što ponekad prelistam Nedeljnik, a kod ovonедељног броја mi nije легло što је корона вирус букаљно једна тема. Radio ne slušam.

Što se tiče забавног програма pohvalila bih RTS 1 jer je ове недеље у већерњем terminu на програму bio svako veče film sa новијим датумом snimanja, од којих bih izdvojila film Realna priča. To shvatam kao adaptaciju te televizije na ситуацију у којој је дaleko više ljudi uz TV zbog ситуације са забраном кретања, и то је за сваку пohvalu. Takođe домаћа серија Tajkun на RTS 1 deluje да може бити вредна гледања.

Od zabavnih emisija redovno pratim 24 minuta sa Zoranom Kesićem, ali preko YouTube-a najčešće. Koliko god volela ovu emisiju poslednje dve epizode mi nisu bile sjajne, da li zbog ozbiljnosti situacije, nekako mi nije bilo duhovito pristupljeno.

Filmove, serije i dokumentarne filmove najviše gledam preko platforme Netflix, koja svojim izborom dela, kvalitetom scenarija i produkcije potpuno odgovara mojim potrebama za zabavnim programom.

Redovno pratim društvene mreže Instagram i Facebook, sadržaj koji tamo najčešće gledam su duhovite objave koje kruže internetom, video recepti, privatni sadržaj koji dele moji prijatelji. Ove nedelje sam pojačano pregledala internet prodavnice sportske odeće i suplemenata.

U narednim sedmicama od medija očekujem bolju adaptaciju na pandemijsku situaciju i što se tiče izdiferenciranosti tema informativnih emisija, kao i bolju ponudu zabavno-edukativnog programa

Peti

Nisam neki ljubitelj televizije, rekla bih da je gledam samo u onolikoj meri koja je potrebna da budem informisana, ali svakako više nego ranije s obzirom da su sada okolnosti takve. Ukoliko gledam televiziju to su N1 i NOVA. Najviše pratim Utisak nedelje, 24 minuta sa Kesićem koje nisu naklonjene ovom režimu vlasti, ali za koje smatram da su jedine objektivne i da iznose prave informacije, pa biram njih kao izvor informacija. Što se tiče ostalih kanala gledam samo pojedine emisije ili ako mi se nešto učini zanimljivim. Radio pratim ponekad, najčešće Mentalno Razgibavanje, koje je inače je i televizijska emisija. Prenosi ih kanal Novo, a koncept je zamišljen da kroz humorističan način informišu o aktuelnim dešavanjima. Ostale radio stanice slušam isključivo radi muzike i relaksacije. Filmove biram sama, preko interneta ili po nečijoj preporuci. Ove nedelje sam pogledala jedino domaći film na RTS 1- Realna priča koji je duhovit u našem stilu. Serije koje pratim su uglavnom domaće, to su Senke nad Balkonom, Tajkun, nova serija, Urgentni Centar....

Moj utisak o informisanosti oko aktuelne teme, koja je već nekoliko nedelja i glavna tema svih medija, korona virus, je da smo u prethodnim nedeljama mogli videti da su sve konferencije za štampu i uopšte informisanje u medijima o ovoj temi davali

isključivo političari, tačnije predstavnici ove vlasti. Dok u ovoj nedelji je to promenjeno, ipak smo mogli svuda da vidimo medicinske stručnjake epidemiologe, infektologe, lekare da govore o ovoj temi, što je svakako i njihova oblast i oni su ti koji treba da nas informišu o ovoj temi, a ne političari.

Još uvek je u mediima akcenat na zbrinjavanju i rešavanju zdravstvenog problema, ali polako počinje više da se govori o ekonomskim posledicama ove krize izazvane korona virusom, o kojoj će se svakako tek govoriti. Činjenica je da mnogi ostaju bez posla, poslodavci zatvaraju privremeno ili trajno svoje firme. Postavljaju se često pitanja oko izlaženja u susret države kao pomoć malim i srednjim preduzećima.

Ono što mene zanima i što aktivno pratim jeste sve češća tema koja se spominje, a to su prava i obaveze radnika za vreme korona vinusa, s obzirom da dosta njih u ovakvoj situaciji ostaje bez posla, kao i činjenici da mnogi poslodavci zatvaraju svoje firme zbog novonastale situacije.

Primećujem da se više ne spominje tema migranata, koja nam je do nedavno bila glavna i da je stavljena po strani spram korona virusa. Obaveštavaju nas da se virus proširio svuda u svetu i da je sada najveće žarište Amerika tj. Njujork.

Ove nedelje se u medima provlačilo spremanje sajmišta u Beogradu i Master centra u Novom Sadu za potencijalne buduće zaražene, sa dodatkom ulivanja straha sa prikazom takvog smeštaja.

Dragi moji, želim nam svima brz izlazak iz izolacije!

I.Š.

Mediji: Politika, Novosti, Danas, Nedeljnik Vreme, NIN, TV N1, RTS

Ovo je rat u kojem se ne može boriti sa tradicionalnim naoružanjem – jer još ne znamo ko je neprijatelj, pa je teško ratovati. Jedino oružje koje imamo jeste da moramo da izbegnemo da stvari postanu još gore nego što jesu, da ostanemo kod kuće i poštujemo pravila.

Predugo smo, čini se, uživali u holivudskim serijama i filmovima katastrofe. Zato smo olako poverovali da se jedino na filmu dešavaju klimatske promene i globalne pandemije zaraznih bolestina. Nama se i sada, dok iz stanova i kuća posmatramo

puste ulice, čini kao da smo u holivudskom filmu katastrofe. - navodi Boris Jašović, sociolog.

Sreća moja, pa u ovo vreme virus Korona nisam bio u Parizu. Na atlanskoj obali sam. Danas mi se dogodilo nešto super. Sunčan dan! Izlazim, na balkon. Pa ulazim u stan. Pa opet na balkonu šetam. Dakle živ sam. Ne kašljem. Nemam temperaturu. Neće me valjda i ovde na balkonu virus napasti. Neće, neće. Ja dolazim sa Balkana. Spremio sam naramak knjiga da mi lakše prođe opsadno stanje. – piše Đorđe Telebak, sociolog.

Slobodan Bešić, prvak drame Narodnog pozorišta u Beogradu, koji je nedavno, pre uvođenja vanrednog stanja premijerno izveo monodramu „Noćni pisac“ po tekstu i scenografiji i režiji, flamanskog umetnika Jana Farba.

Shvatam da pred sobom imam majstora koji primenjuje sve sisteme glume 20. i 21. veka u nekoliko kratkih, i jasnih uputstava koje me kao glumca pokreće.

Dobio sam poziv da sa njegovim pozorištem potpišem ugovor za četiri solo predstave. Bešić, glumac je u iščekivanju Fabrovog poziva za turneju. Da li će se njegova iščekivanja, da radi u evropskim pozorištima, kao i mnogih drugih glumaca ispuniti i kada?

Da prekratimo vreme filmofili gledajte filmove sa di-vi-dija. I gledajte „Veliku iluziju“ kojom autorka i urednica Sandra Perović predstavlja svetske zvezde i nove filmove.

- Lekari i medicinsko osoblje ocena (10)
- Novaku Đokoviću, Ani Ivanović, Unicefu, EU, Kini ocena (9)
- TV NOVA S, emisija MEĐU NAMA ocena (8)
- Utisak nedelje, 24 minuta sa Zoranom Kesićem ocena (7)
- Filmski program, Kulturne vesti RTS, urednik Sandra Perović ocena (6)
- Prevoz medicinskih radnika besplatno, Cargo, TAXI udruženja ocena (5)
- Radio stanice ocena (4)
- Lekarska komisija – izveštaj konferencija za štampu ocena (3)
- Vlada, premijer i predsednik Republike ocena (2)

- Dr Branislav Nestorović alergolog i pulmolog: Podrugljiva izjava: Najsmešniji virus na svetu ocena (1)

B.Lj.

Sve krize Kriznog štaba: Od „najsmešnjeg virusa” do „(ne) znamo šta radimo”

Uroš Dimitrijević
BBC novinar

3 jul 2020

Članovi kriznog štaba ponekad nisu imali ujednačena mišljenja

Ilustracija 1¹

¹ Skrinšot preuzet sa sajta BBC NEWS, "Sve krize Kriznog štaba: Od „najsmešnjeg virusa” do „(ne) znamo šta radimo”, 03. 07. 2020. Dostupno na: <https://www.bbc.com/serbian/lat/srbija-53257800>. Pregledano: 13. 08. 2020.

Pratila sledeće medije:

- **TV:** N1 (novi dan), Nova S, RTS 1 ili bilo koju drugu televiziju jer sve to prenose (dnevne konferencije za štampu u 15 časova), RTV (Razglednice jer se jedino tu dobiju neke potpunije informacije o Vojvodini i Novom Sadu), History, Discovery, National Geographic, TV 1000, Sinestar (neki od tih kanala zavisno od toga koji je film na kom kanalu bio)
- **Youtube** pozorišne predstave (Čas anatomije, Profesionalac,), muzika (novi album Frajli – Marija koja svira gitaru u ovoj grupi je inače moja studentkinja, pratila sam njen rad, nekoliko puta nam je svirala na našim privatnim druženjima na Fruškoj gori)
- **Internet** mail komunikacija (prepiska sa grupom mojih drugarica sa kojima se češće srećemo (grupa se zove Corona 65+) , sajtovi (u konkretnom slučaju sajt Ustavnog suda jer pišem tekst o praksi ovog suda pa pretražujem praksu i sajt Svetske zdravstvene organizacije koji izveštava o korona virusu po zemljama).
- Slušam muziku sa svojih CD kompilacija.

Esej o sadržajima:

Kao dobre primere navodim: Školski program za đake i konferenciju za štampu koja se emituje na brojnim TV kanalima u 15 časova, ali pratim je od kada na konferenciji govore stručnjaci koji iznose činjenice, smireno i bez panike, nekako se osećam sigurno kada ih slušam i kao izvor informacija mi je dovoljno. RTV popodnevne emisije jer sadrži korisne informacije za Novi Sad i lokalne zajednice u Vojvodini.

Dobro je da na ovim konferencijama od pre neki dan iznose i podatke iz drugih gradova, a ne samo iz Beograda. Mogu se oni naći i na sajtu, ali internet nije svima dostupan.

Manjak informacija na lokalnom nivou je vidljiv. Izdvajam RT Vojvodine koja izveštava o stanju na regionalnom nivou i posebno objavljuje u popodnevnoj emisiji brojeve svih važnih telefona za svaku opštinu u Vojvodini.

TV kanali uglavnom izveštavaju o stanju u Beogradu i eventualno u Novom Sadu, Nišu i Kragujevcu. Nedostaju informacije o telefonima za razne stvari, stoje kratko na

ekranu i ne stigne se da se prepišu, nije lako doći do podataka o tome koje su radnje dežurne za snabdevanje penzionera.... Nije mi jasno kako se o stanju u lokalnoj zajednici obaveštavaju stonovnici Zaječara, Negotina, Vranja, Sombora, Jaše Tomića... Ako nemaju internet, na kom možda nešto i nadju na sajtovima opština, ne mogu gotovo ništa da saznaaju o sredini u kojoj žive. Jako se sada oseća nedostatak lokalnih medija.

Urednički koncept: Dominantne teme su deprimirajuće (razumljivo je da je korona virus u centru pažnje), ali možda ne bi trebalo da akcenat bude samo na tome koliko raste broj i koliko je smrtnih ishoda, šta nas sve očekuje posle u ekonomiji i dr. već da teme budu okrenute ka korisnim savetima šta sve sami građani mogu da urade (npr. na internetu se mogao naći jasno napisan prilog – na pola strance, kako obican Domestos može da se koristi kao dezinfekciono sredstvo, u kojoj razmeri i za koju vrstu dezinfekcije služi).

Na više tv kanala koje pratim, to je slučaj na primer na N1, ali i na stranim kanalima koje pratim History, Discovery, National Geography, kod ovih poslednjih to je uobičajena praksa da se sele emisije sa kanala na kanal, a sadržaji se *nepotrebno ponavljaju po više puta na dan*.

Najveći broj *sagovornika* na TV kanalima su Beograđani, ili se uključuju naši državljanini koji su u drugim zemljama, a razgovara se preko skajpa pa ne bi bio problem da govore i ljudi iz Niša, Subotice, Zaječara..... i kažu nešto o svojim sredinama, merama koje se preduzimaju, informišu o telefonima, dežurnim prodavnicama, radu pijaca i sl, i da se tako popuni praznina koja je sada primetna. Ne moraju se mediji oslanjati samo na dopisnike, već ima mogućnosti i za druge sagovornike ako dopisnika iz neke sredine nema.

Neki nastavljaju sa programskim šemama koje su i ranije imali (Parove i Zadrugu bi trebalo prekinuti, to je stvarno u ovoj situaciji apsolutno neprimereno na svaki način i po sadržaju i po tome što se ne poštuju mere boravka u zatvorenom prostoru u kome sme da boravi ograničen broj ljudi, ne nose maske, ne pridržavaju se odstojanja..... da ne navodim dalje), neki mediji su se kako tako prilagodili ili barem probali da se prilagode, drže se ranije programske šeme samo je sada sadržaj različit jer dominira korona virus (npr. N1).

Primetila sam da se neki novinari ne odnose prema gostima na način na koji bi se to od novinara očekivalo, ne dolaze dovoljno pripremljeni (to se vidi po pitanjima koja postavljaju – tek da se kaže da je postavio pitanje), prekidaju goste, upadaju im u reč, ne dozvoljavaju da završe rečenicu, uzimaju na sebe ulogu onoga ko gostu „objašnjava“ stvari o kojima nema znanja, a gosti su stručnjaci i sl. (imenom i prezimenom izdvajam Jovanu Joksimović kao loš primer posebno u emisiji 28. uveče u 9h na TV 1 u kojoj su gostovali lekari imunolozi i epidemiolozi – meni je bilo neprijatno dok sam to gledala).

Kao pozitivne primere prilagođavanja novoj situaciji izdvajam RTS 2 i RTS 3 školski program, jer je omogućeno da se deca školuju i na daljinu i sva iskustva iz tog procesa bi trebalo zabeležiti jer je to test za školovanje na daljinu i to je veoma važno.

- Školski program ocena (10)
- Konferencije za štampu na kojima govore stručnjaci ocena (10)
- RT Vojvodina ocena (9) (popodnevna emisija u 18 časova (obaveštava na vrlo pregledan način o važnim brojevima telefona za svaku opštinu i zdravstvenu službu u Vojvodini).
- Zadruga i Parovi ocena (0) uz predlog da se tome stane na kraj i zaustavi (podsećam da je neka od ovih televizija licencu dobila kao program za decu pa neka sada to radi. Postoje jako dobri programi za decu pa neka to puštaju).

Potpis 65+

Posmatrani mediji:

- Desno orijentisani tabloid Daily Mail www.dailymail.co.uk
- Dnevni list Gardijan www.guardian.co.uk
- Nacionalni javni servis BBC , televizijski kanali 1. i 2. kao i web stranica www.bbc.co.uk
- Povremeno Nezavisna Televizija ITV www.itv.co.uk

Početak ovog monitoringa poklapa se sa uvođnjem prvih oštrijih mjera koje je Vlada britanskog premijera Borisa Džonsona preduzela u suzbijanju epidemije korona virusa u zemlji. Nakon početnog i krajnje ležerenog pristupa, zagovaranjem ideje o „imunizaciji krda“, (čitam: ko pretekne - dobro da je, ko ne - šta ćemo), Vlada je donijela niz mjera koje su promijenile svakodnevni život ovdašnjih stanovnika.

Naslovi šokantnog prizvuka „Britanija pod ključem“ su zajednički svim medijima, listovi uvode posebne stranice, a elektronski mediji posebne programe, posvećene naporu da se suzbije korona virus. Detaljno se prenose infromacije o Vladinim mjerama, prvi put u istoriji zabilježenom zatvaranju škola, potom prodavnica (osim prehrambenih i apoteka) i, ovdje kulnih, pabova. Britanci se edukuju o zabranama, rijetko svedočenoj prilici da i njima neko nešto zabranjuje. Takođe zajedničko je i „bombardovanje“ informacijama o dešavanjima u drugim zemljama (Španija, Italija, Njemačka, Francuska I USA) koje su povezane sa širenjem virusa.

Nijesam siguran da način na koji Daily Mail izvještava ima za cilj da informiše, već da uznemiri ili uplaši čitaoca. Katastrofa je na pomolu, jedino što se da zaključiti. Uz to, list objavljuje praktične savjete kako držati distancu, kako staviti masku, kako vježbati kod kuće i poseban specijal, damama posvećen - kako se ofarbatи kod kuće. Jer, kako, zaboga, ići neofarban u doba korone?! Tu su i posebne informacije o selebritijima koji su inficirani virusom, kao i njihova video obraćanja o tome kako im pada samoizolacija.

Impresionira me brzina kojom BBC reaguje na „novu“ stvarnost. Dok ekran ostaje rezervisan za tek neznatno izmijenjenu programsku šemu, zbog uvođenja popodnevnog specijala, njihova web stranica obiluje mnoštvom korisnih pomoći, posebno za roditelje koji su sada po cijeli dan sa svojom djecom. Od učenja na daljinu, preko kreativih igara za angažovanje pažnje, do vježbi.

I BBC i Gardijan detaljno, ali odmjereno i bez senzacionalizma, izvještavaju o problemima sa kojima se suočava Britanija u suzbijanju virusa. Gardijan objavljuje cijeli serijal tekstova kako epidimija i mjere koje su uslijedile pogađaju privredu, ali i građane. Takođe savjetuju šta uraditi sa otkazanim avio kartama, ljetovanjima, kupovinama... vrlo korisno i dobrodošlo, posebno što mnoge avio kompanije dovode u zabludu svoje mušterije. Gardijan počinje i interakciju sa svijim čitaocima, pozivajući

ih da šalju svoja svjedočanstva, zdravstvene radnike o teškim iskustvima sa kojoma se suočavaju, kao i one koji su izgubili svoje najdraže da podijele uspomene na njih.

I BBC i Gardijan su posebnu pažnju posvetli umjetnosti, u specijalnim rubrikama.

Filmskih i serijskih programa ima u obilju, a pridružene su im i reprize najpopularnijih serija. Takođe, primjetan je povećan broj sadržaja za djecu na malim ekranima. Priznajem da sam sit informacija o korona virusu, smeta mi to obilje, jer iz njega nekako viri neka moguća katastrofičnost. Ne zato što se plašim, umara me ponavljanje. Rado se vraćam Twitteru, koji i dalje smatram najbržim načinom da se o odabranim temama informišem, a i u isto vrijem i nasmijem. Humor je zapostavljen u doba korone. Znam da nije preveselo, ali humor definitivno pomaže u ovim trenucima.

Marko

Televizija je ponovo u mom fokusu u eri korona virusa. Televizor se nalazi u centralnom delu naše dnevne sobe i, kako u kući boravimo skoro 24 časa dnevno, nametnuo se kao prozor u svet (pored društvenih mreža).

Pratim RTS – konferencije za štampu u 15h, gde se obraćaju stručnjaci iz oblasti epidemiologije. „*Ako nađe snage društvo da se odupre ovakvom izazovu, ono je položilo ispit, ispit zrelosti, sačuvalo živote*“, reče dr Predrag Kon tokom jednog od obraćanja. Od serijskog programa bih izdvojila novu seriju „Tajkun“, odlična produkcija. Odavno nemam ni jednu instaliranu aplikaciju bilo kog portala – moj način da filtriram loše vesti, članke o rijalitijima, klikbejtove i slično. Štampu ne kupujem. Radio S Kids i Radio Karolina su moj izbor. Radio Garden – sajt koji omogućava da klikom na bilo koju tačku na planeti čujete lokalnu radio stanicu je zanimljiv izbor. Fejsbuk koristim da pročitam neki tekst koji je linkovan sa portala Radija 021. Uglavnom su to gradske vesti, servisne informacije i najvažnije za tekući dan. Takođe, pratim stranicu RTS-a koja pored najvažnijih vesti, objavljuje i članke iz ekonomije, sporta, kulture, itd.

Twitter, kao društvena mreža je za mene kao nova dimenzija informisanja, mnogo interesantnija od svih ostalih - medij za sebe. Pratim polemike na razne teme, sada uglavnom o koroni. Informacije pratim uživo, ljudi komentarišu emisije koje su trenutno na televiziji, preporučuju serije i filmove, itd. Twitter je iznedrio niz dobrih akcija tokom ovog vanrednog stanja – akciju pravljenja sajta čiji je cilj spajanje malih

proizvođača sa kupcima, inicijativu psihoterapeuta i psihologa koji nude razgovor sa ljudima kojima izolacija pada teže nego ostalima, doktora koji izveštavaju sa lica mesta.

Ljudi dele linkove online biblioteka, besplatnih kurseva, pozorišta koja su repertoar izmestila na internet. Samo treba pronaći nešto za sebe u okeanu korisnih stvari.

Razmišljaj, bombastični naslovi odvraćaju pažnju, prave kontra efekat. Mnogo informacija, izvora, mišljenja, preporuka. Više ne pratim brojke. Filtriram informacije i ostajem kod kuće.

Nakon prestanka vanrednog stanja, (nadam se da) odgovor „ne možete mejlom, morate lično“ pada u vodu, jer – vidimo da može.

Svako dobro do sledeće nedelje, Mila

Fotografija I²

---

² Foto: Beta/Milan Obradović (<https://www.danas.rs/drustvo/u-poslednja-24-sata-305-novoobolelih-u-srbiji-ukupno-1-476-zarazenih-i-39-preminulih/>) Pregledano: 13. 08. 2020.

Imam 29 godina, po zanimanju sam diplomirani turizmolog i master menadžer za marketing i odnose s javnošću.

Od medija najviše pratim online portale. Većinu informacija saznam putem sledećih portala: BBC news (na srpskom), Blic online, Telegraf i Danas. Televizijski programi koje najviše pratim su: RTS 1, Fox Movies, Fox Life i Cinemania. Radijski program ne slušam, a na društvenim mrežama uglavnom ne pratim medijske sadržaje jer želim da ograničim izloženost prevelikom broju informacija. Štampu ne kupujem.

Ove nedelje sam najviše vremena posvetila Dnevniku 2, koji se emituje na RTS 1, budući da je na jednom mestu obuhvaćeno više reportaža o aktuelnom stanju u zemlji i svetu tokom pandemije korona virusa. Takođe, građani mogu pratiti tok uvođenja mera tokom vanrednog stanja, koji je od ključne važnosti za svakodnevno funkcionisanje. Na istom kanalu sam pratila i uživo uključenja sa konferencije za štampu. Epidemiolozi su se javnosti obraćali bez senzacionalnosti i iznosili informacije od značaja, dok su političari imali dramatične govore sa pesimističkim predviđanjima i u cilju zastrašivanja populacije. Istakla bih negativan primer prikazivanja filma „Lepa sela lepo gore“ na programu RTS 1, koji iako kvalitetno filmsko ostvarenje, smatram neprimerenim za emitovanje u trenutku izolacije, budući da ne budi pozitivne emocije. Pohvalila bih emisiju „**Gradanin**“, emitovanu takođe na RTS 1, koja se bavi pričama o osobama koje pripadaju nacionalnim manjinama u Srbiji i na lep način prikazuju aktivnosti kojima se bave i na koji način neguju duh zajednice.

Online portali su zasićeni naslovima koji pospešuju širenje panike i primećuje se tendencija objavljivanja spekulacija vezanih za uvođenje rigoroznijih mera predostrožnosti za građane.

Najzadovoljnija sam portalom BBC news u izdanju na srpskom jeziku koji iznosi činjenice, bez iznošenja ličnog stava i zastrašivanja. Kao negativni izvor informacija istakla bih Kurir, koji se bazira na takozvanim „clickbait“ naslovima, ne bi li privukao veći broj čitalaca.

Medije koje sam navela da pratim bih ocenila ocenom (8), sa očekivanjem da sadržaj bude raznovrsniji i da se manje bazira na vestima o korona virusu.

Zaključak za ovu nedelju je da se od televizija sa nacionalnom frekvencijom trenutno ne može očekivati više kulturno-zabavnog programa i da je za raznodu pogodnije pratiti kablovsku televiziju. Online portali su prezasićeni izveštavanjem o virusu i zarad očuvanja optimističnog duha, poželjno je ograničeno konzumiranje sadržaja koji nude.

Mina Stojanović

Pandemija novog koronavirusa je, bez sumnje, dominantna, takođeći jedina tema, kojom se mediji, koje pratim u ovom periodu bave. Kao izvor informacija od tradicionalnih medija, odnosno televizijskih i radijskih programa pratim izveštavanje N1, 021, povremeno RTS i RTV, jer me zanima kako javni servisi pristupaju temi.

Treba napomenuti, da mi je na društvenim mrežama (Fejsbuk) vrlo teško izbeći i linkove drugih medija, kao što su npr. Blic, Novosti, Mondo iz razloga, što se njihove objave pojavljuju kao sponzorisane.

Lično mi je interesantno to, (pogledao sam i njihovu FB stranicu pripremajući se za pisanje ovog eseja), što je **Informer** većinu svojih objava na Fejsbuku posvetio riječi programu Zadruga (neki od naslova: „ŠOK, U ZADRUZI 3 SLOBA RADANOVIĆ! Anabela se uhvatila za glavu, a LUNA... Pomenula odmah BIVŠU...“, „MILJANA ZA INFORMER.RS POTVRDILA – OPET ULAZIM U ZADRUGU! Od honorara KUPILA STAN, a evo zašto MORA ...“).

Kada je reč o izveštavanju o samoj pandemiji koronavirusa, kako o situaciji u našoj zemlji, tako i u regionu a pogotovo o stanju u Italiji i manjoj meri u Španiji, jeste fenomen uzajamnog nadmetanja medija ko će brže objaviti broj novozaraženih ili broj preminulih u prethodna 24 sata. Informacije se samo prenose zdravo za gotovo. Od kako je broj zaraženih najveći u SAD, primećujem da je zainteresovanost medija za tu državu porasla, dok Italija i Španija polako padaju u drugi plan. Takva praksa medija je i razumljiva, upravo zbog povećanja broja zaraženih u SAD, jer očekuju da će im baš to pružiti i više materijala za izveštavanje te puniti rubrike.

Takođe, mediji izuzetno malo, tačnije minimalno prostora daju onima, koji su se oporavili i otpušteni su iz bolnica, ili su se oporavili samo boraveći kod kuće. Svakako je broj ljudi koji su se oporavili značajno veći od broja ljudi koji su

preminuli usled zaraženosti korona virusom. U izveštavanju se ne pravi nikakva razlika između toga ko je uz koronu i imao još jednu, dve, tri ili više drugih bolesti i između onih koji su umrli od korone a da nisu imali dijagnostikovanu niti jednu drugu bolest. Na taj način sa širi panika, što svakako nije dobro.

Kada je reč o pomenutim oporavljenim ljudima, oni su vrlo retko prisutni u medijima a pominju se samo na margini i jednom rečenicom, te stoga ispada da oporavak traje dugo, što realno nije slučaj.

Uticak je takođe da mediji poslednjih nekoliko dana počinju da izdvajaju pojedine slučajeve mlađih žrtava a predstavljaju ih na principu „virus ne bira“. Svakako da treba biti obazriv i voditi računa o svom i zdravlju drugih, ali mediji se ponašaju vrlo neprofesionalno u ovom smislu, jer ovakve pojedinačne slučajeve uzimaju kao referentni okvir (uz, naravno, minimalno ili nikakvo proveravanje informacija) i dodatno šire paniku. Zbog toga se stiče uticak da se smrt u ovom slučaju koristi samo za klikove, gledanost, slušanost ili čitanost. Na kraju krajeva, stranice crne hronike u novinama su među najčitanijim rubrikama novina, i u doba korone, a i mimo njega.

Miroslav Gašpar

Sve je stalo. Miruje. Samo ljudska neuhranjenost kreće se. Neuhranjenost savesnošću, saosećanjem, svešću. Mnogo nas je, a opet malo. Duh zajedništva buja isključivo u inatu. Razumem, težak je posao koji je godinama stvarala čovečija otupljenost. Oštar sud, tup rez. Neinformisanost, prepustanje drugima, a ne sebi. Gojaznost nastala prejedanjem informacijama kroz masmedije i kroz pozajmljena razmišljenja. Opasan nacionalan, a posve i globalan dijabetes proždire posledicama zasladdenih, neproverenih verovanjima, nasilnog pripadanja, beskompromisnog etiketiranja. Sporazum savremenog religijskog sopstva i pokorstva. Svima verujem i nikome ne verujem. Dok se ne dokaže suprotno, svi su krivi i svi smo krivi.

Vreme provodim u izolaciji i trudim se da poštujem kako sebe tako i druge. Mika Antić je rekao: „**Retki su oni koji shvataju granicu slobode, još redji oni koji shvataju slobodu granice**“. Pogledam vesti o aktuelnoj temi jednom dnevno, na bilo kojoj televizijskoj stanici jer svi izveštavaju identično. Većinom pratim onlajn medije:

N1, Danas, Nedeljnik, Buro., Buka, ponekad Peščanik. Izdvojila bih tekst sa stranice Buro. koji se pozabavio temom aktivizma, društvenih angažovanosti, kako da se angažujemo i informišemo na ovu temu u novonastaloj situaciji. Pratila sam i ispovest dramaturškinje i spisateljice Biljane Keller preko njene fejsbuk stranice, a izveštavali su i pojedini onlajn mediji, o njenom stanju i o tome kroz šta prolazi suočavajući se sa dijagnozom COVID19. Neretko, kada pomislim da izadem i prošetam, opomenem se nekim videom kroz apel ljudi koji su zaraženi virusom, pa odlučim da je ipak adekvatnije ostati kod kuće. Dopuštam da opreznost ostane na tihoj vatri, ne usudujem se da svojom nemarnošću ugrozim druge. Od samopomoći izdvojila bih čitanje knjiga, meditaciju, vežbanje i dekoraciju mašte kroz svest i samospoznaju. Ličnost koju bih izdvojila je svakako Sandra Silađev, glumica i borkinja za prava ugroženih i marginalizovanih grupa i ukazivanje na probleme sa kojim se suočavaju kako u ovoj situaciji tako i u situacijama normalnog životnog toka. Svojim humorom pruža utočište i otvara oči na koje mnogi od nas žmure. Psihološka pomoć koju pruža stručni kadar nesebično, smatram da je od velikog značaja, kao i podrška u osećaju da NISI SAM I DA NISI SAMA, kako i glasi jedna od deviza. Na instagramu pratim stranicu koja se bavi istom temom pod nazivom „Za tebe, važno je“, vodi je novinarka Ana Marija Ćurčić.

Odmarajmo punom parom i malo iskulirajmo ;) Srećan/a i zdrav/a nikad nije zakasnio/la. Svi zajedno.

N2

„Proglašavam kraj pandemije u mojoj kući!“

Ljudi, prije svega želim vam svima dobro zdravlje. Trebat će nam. Tko preživi „doba korona virusa“ nije sigurno da neće „ispalit“ na živce. Ako ne zbog raznih ograničenja uzrokovanih pandemijom a onda od onoga što smo već čuli i vidjeli u medijima što nas tek čeka ovih dana, tjedana...hm, mjeseci(?). Društvene mreže su dodatni krug pakla, ali njih ipak (tko god što mislio) ne želim računati u medije jer mediji bi, koliko god u njima bilo sve manje novinarstva, ipak trebali poštivati elementarne profesionalne standarde. Trebali velim. Pa čak i kad su im izvori društvene mreže.

S obzirom na to da je ovo prva, upoznavajuća kolumnica, esej, whatever... evo nekoliko osnovnih podataka da znate s kim imate posla. Novinarski sam veteran sa 40 godina provedenih u profesiji. Gotovo polovicu od tog vremena sam slobodnjak i radim uglavnom za strane medije i međunarodne organizacije koje podupiru razvoj medija – kao novinar, urednik i trener istraživačkog novinarstva. Već neko vrijeme živim u prekrasnom malom mjestu koje se zove Fažana, praktično je predgrađe Pule i jedina lučica iz koje idu brodovi za Brijune. U ovo doba godine obično već puna turista Fažana je sad prazna. Ne radi ništa izuzev pošte, ljekarne i prodavaonica s hranom. Nema turista a, kao i u cijeloj Hrvatskoj, odnedavno je zabranjen izlazak iz mesta boravka pa čak kretanje ulicama bez velike potrebe. Poznat vam je taj scenarij iz vlastitog iskustva. Kako ja inače provedem velik dio dana za laptopom i(li) čitajući zapravo mi ovakav režim ne predstavlja problem.

Promišljanja o medijima i novinarstvu je nažalost premalo i među samim novinarima pa, ako nas već ima onih koji bismo javno podijelili svoja razmišljanja, bolje je da su dostupna na jednom mjestu, pregledna i strukturirana nego da se izgube u nepreglednom prostranstvima društvenih mreža. Stoga sam se rado odazvao pozivu da pišem eseje iz izolacije. Prije nekoliko dana zamolili su me iz redakcije riječkog Novog lista da odgovorim na nekoliko pitanja za potrebe teksta o tome kako će pandemija korona virusa štetiti ionako ugroženim novinama. Kao odgovor napisao sam tekstić čija je teza da me nije briga ako propadnu novine, ali sam užasnut što umire novinarstvo. I u izolaciji redovno na portalima pratim izvještavanje niza hrvatskih medija te onih iz regije, ali i najpoznatijih svjetskih medija poput naprimjer The Guardian-a i The New York Times-a. Satelitska TV ponuda opskrbljuje me programima poput CNN-a, Sky News-a, BBC-ija, ali italijanskih, ruskih i francuskih kanala kao i programa vijesti iz regije. Dakle, imam „štofa“ za tjedna javljanja.

I za kraj ovog početka našeg druženja... Beogradska prijateljica odlučila je ne gledati više TV i portale te ne slušati radio. Poslala mi je poruku: „**Proglašavam kraj pandemije u mojoj kući! Dosta mi je više da mi ispiraju mozak političari, naučnici, doktori, kuvari i ostali a novinari sve to skupe i pišu li pišu i šire paranoju. Kod mene je ludilo završeno.**“

Saša Leković

REM nije promenio stav oko rijaliti programa ni u doba korone ni u periodu vanrednog stanja. Ali je zato već 19. marta održao sednicu po hitnom postupku, odgovarajući na molbu Pink-a za odlaganje obaveza koje tek dospevaju za period mart - maj 2020 g. Toga dana su u vidu saopštenja za medije, upozorili sve medije da su dužni da „hitno prenesu saopštenja javne vlasti, koja se odnose na ugrožavanje života, zdravlja, bezbednosti ili imovine“. I to tako, ne u vidu Obavezujućeg uputstva, nekog Pravilnika ili drugog akta, već jednim običnim upozorenjem u saopštenju za medije. Za pretpostaviti je da o tekstu saopštenja Savet REM-a nije ni raspravlja, a i zašto bi... Ovakvo saopštenje i služi da uplaši vlasnike medija, disciplinuje ih i pokori. Šta su uopšte saopštenja javne vlasti? Konferencije za medije, koje se pretvaraju u monologe na nebrojeni spisak tema? Odgovori na pitanja akreditovanih novinara na još pitanja o svemu i svačemu?

Ono što je donela druga sedmica vanrednog stanja je postepeni uzmak nosioca javne vlasti i prepustanje konferencija stručnjacima, lekarima specijalistima, članovima Kriznog štaba. Bez obzira šta je uzrok ove promene, ona je svakako dobrodošla. Možda po prvi put u našim životima, u prilici smo da sa ovako važnog mesta, reč stručnjaka čujemo direktno bez posredovanja vlasti.

Medijska ponuda se takođe postepeno menja poslednjih dana. Ako ostavimo na stranu informativne sadržaje, tek u drugoj sedmici vanrednog stanja vidimo neke filmske klasike koji svojim nespornim kvalitetom mogu da vežu pažnju, i pored toga što su dobro poznati, a možda upravo zato što su dobro poznati pružaju gledaocima priliku da dopri i do onih dubljih slojeva teže uočljive na prvo ili drugo gledanje.

Pandemiju i mere koje su usledile нико nije dočekao spremjan jer je to prosto nemoguće. Ono što nam je svima dostupno to je da brzo učimo i prilagođavamo se koliko je to moguće. Medijima, pre svega urednicima, na raspaganju je veoma malo primera iz prošlosti. Ova kriza je istinski globalna, a sredstva koja su na raspaganju svode se na izolaciju, socijalnu distancu i smanjenje skoro svih aktivnosti. U takvim uslovima svaka proizvodnja medijskog sadržaja je ograničena i limitirana. Što su mediji produkcionalno i tehnološki zahtevniji to je teže organizovati produkciju. Zato je lako posegnuti za arhivama, barem oni koji ih imaju. Ali ni to nije tako lako kao što se čini i kao što je na kraju krajeva decenijama funkcionalo.

U subotu 28. marta RTS 1 je emitovao snimak Finala teniskog turnira u Rimu 2014. Đoković-Nadal. U vreme kada nema „živih“ sportskih prenosa, a u želji da se što više građana zadrži u kućama, RTS je na dva i po sata i tri seta gledaoca odveo na Foro Italico u Rimu, sve sa upadljivim reklamama za Corona pivo na teniskoj mreži. Pa, ili izaći iz kuće ili barem promeniti kanal...

Ko je uopšte smislio ono #OstaniKodKuće? Ne, „Ostanite“ već direktno „Ostani“ kao da pred prijemnikom jedan usamljen, izolovan, stanovnik sa kojim je televizija već odavno na ti? Ne samo da se izgubilo „Vi“ u ovoj komunikaciji, već se izgubilo i „vi“ upravo u vreme kada su porodice ponovo ispred zajedničkog TV-a.

V.

Trebalo je da bude, simbolično, lepa brojka, koja obećava... 2020. I da nas prigrli ovo lepo vreme, i miluje sunce. Kad ono, zgrabila nas je najjezivija, najžešća aždaja, sprživši nam osokoljen um. Korona virus. Mogli su gadnije ime da daju ovoj pošasti. Ovako, zvuči melodično, skoro romantično. Kruna. Da, kruna najvećeg zla.

Da, mediji razumeju komunikativne potrebe građana, u ovoj kriznoj situaciji, koja liči na rat... Ali, sve se svodi na uniformno izveštavanje, gde grupa ljudi diktira sadržaj. Možda to tako i treba. Jer, kad su ljudi zaraženi, kad umiru, onda - šta se drugo može, osim da se sve svede na brojke.

E, pa neće biti tako. Stvar je, i poenta, u stavu, u usaglašenosti, ozbiljnosti, informisanosti. Istini. U zaštiti svojih građana. U korišćenju tuđih iskustava. Divne, napačene, voljene Italije. Moćne, prijateljske zemlje, Kine, odakle je sve krenulo. Ali, nije ingirencija nas malih, nevažnih, persona, da sudimo. Ja samo, na papiru, razmišljam. Nije svejedno donositi tako velike, teške odluke. Ljudski je grešiti. Samo, ponekad, u medijima, to treba i priznati.

Ali, ove mere izolacije, i samoizolacije, koji mnogi smatraju drakonskim, i zbog čega su razni komentari na internetu dobili razmere epidemije ja, itekako, zdušno, podržavam. Sa nama se tako mora. Naša svest, nažalost, nije nadmašila naše godine. Nije im ni u ravni. Čast i izvinjenje onima, koji ozbiljno i odgovorno shvataju opasnost. Brinem zbog starih, koji žive sami ili daleko od gradova. Molim vas,

pomožimo im. Iskreno se nadam da će država preuzeti sve mere da zaštitи najstarije građane naše ranjene zemlje i u najudaljenijim selima i snabde ih potrebnim stvarima.

Toplo pozdravljam da se nastava za osnovce i srednjoškolce, održava putem TV. Sjajno. Nisam pozvana da sudim o kvalitetu, to nije ni važno. Fascinantno je to, kojom brzinom je sve sprovedeno. Bilo kako bilo, deca imaju par sati sadržajnog, bogatog programa, u kontinuitetu su sa učenjem. Takodje, heroji su i prosvetarci, koji su se odlično snašli na TV, a i oni kod kuće, koji samopregorno rade sa decom. Sve je to teško, i svaka im čast. Naravno, ni deci nije lako, siroti, zbumjeni, ali čeliče se. Svaka i njima čast. Brinu me ona dečica, koja nemaju internet, TV, struju. Koja su daleko. Njima, kažu, dostavljaju papire. To je opasno. Mogu biti zaraženi. Bojim se.

Novine ne kupujem. A volela sam ih, strasno. Miris, čuškanje. Ritual uz duplu kafu. Prošla vremena. Sada odem na Gugl, malko prelistam, uplašim se, pobegnem do TV-a, gde se, takođe, uplašim. Svuda smrad truleži i smrti.

Ali zato imam „sigurnu kuću“ - Jutjub. Tamo do mile volje čeprkam po nepreglednim sadržajima koje volim, kao dete, koje u pesku traži zakopano blago. Kad me prigrli Šopen, ne osetim kada sam skuvala ručak, niti izribala kadu. Ili, đuskam uz disk muziku, koja me vraća u mladost. Zaista, na Jutjubu je sve puno lepog, kao nar, i šareno, kao karneval.

Takođe, kao verni, strastveni filmofil, kadra sam, satima da gledam filmove. Sada mogu da biram, besplatno. Hvala medijima.

Sve je to savršen beg od stvarnosti, u koju se, neminovno vraćamo, ali osnaženi i spremni da pobedimo ovu neman. Šipak - savrsen beg. To lepo zvuči, istina je da mi se srce steže zbog moje dece i unuka i sve dece i ljudi ovog napačenog sveta. Strepim, a dobrom se nadam.

Sve vas toplo pozdravljam, u želji da zdravlje sačuvate.

Sofija Hadnađev Pupić

Evo mog malog izveštaja o medijima u Sloveniji:

Mediji u Sloveniji su već pre vremena ove epidemije, bili veoma politički podeljeni i njima upravlja uglavnom strani kapital sa skrivenim političkim agendama i vlada, koja to može sistemom naručivaja oglasa iz preduzeća,

u kojima ima dovoljno velik udeo vlasništva, da može da utiče na njihovu uredničku politiku. Svi mediji boluju od populizma i manjka profesionalizma, novinari/ke postaju loše plaćeni prekarni radnici. Bedni nivo komunikacije u socialnim medijima seli se posve nesmetano u sve ostale medije. Ipak, ostaju otočići dobrog medijskog rada ali oni su veoma malog dometa, večinska publika je izložena senzacionalzmu, i primitivizmu, ideološkim manipuacijama i govoru mržnje. Filtera za razlučivanje lažnih i pravih vesti skoro da i nema. **Pluralizam medija u Sloveniji postoji, ali to je pluralizam frakcija unutar vladajućih grupa ekonomске i političke moći.**

Samo za stranku Janeza Janše, sadašnje najveće stranke vladajuće koalicije, se već neko vreme javno zna, da njihovi stranački mediji, časopis Demokracija i TV kuća, Nova 24TV, dobijaju velike novce od Orbanovih tajkuna, dok su ostale veze izmedju vlade, političkih stranaka, katoličke crkve i medija poprilično netransparentne, barem za široku publiku. Poseban je slučaj javne RTV, koja se uveliko financira iz obavezne članarine, koju plačaju sva domaćinstva u Sloveniji. Svako rukovodstvo javne TV, koga praktički uvek postavlja vladajuća koalicija, trudi se stvoriti nekakav privid političke nezavisnosti i objektivnosti, uglavnom tako, da ljudima prodaje „uravnoteženje“. Tako ćete jedno veće na javnoj RTV slušati sećanja nekadašnjeg partizana, a sledeće veće svedočanstvo nekog starog belogradiste o zločinima partizanskog pokreta. Ili će vam u nekoj emisiji o, na primer, migracijama, ponuditi jednaku mogućnost nastupanja najgorim islamofobima i ksenofobima, vradi, opoziciji, stručnjacima, koji su vrlo često politički obojeni ali i nevladinoj organizaciji, koja na terenu brani međunarodno priznata azilna prava izbeglica. Predrasuda, „lično mišljenje“ i naučno neprikosnoven argument ili nepobitna činjenica tako dobijajo jednaku težinu u sve gorem zamračenju uma javnosti..

Epidemija nas je strefla u trenutku, kada je vođa sredinsko-leve koalicije, koja je imala u parlamentu dovoljno glasova za mudro vladanje, bacio peškir u ring i na vlast se popela krajnja desnica Janeza Janše, liberalno-katolička desna straka Nova Slovenija uz asistenciju razmrvljenih liberala - Stranke Modernog centra i stranke umirovljenika.

Premijer je prema medjima odmah pokazao, da se nije šalio, dok je bio u opoziciji i sa svima, koji su ga kritizirali, bio je i ostao u neprestanom otvorenom sukobu. Najprije je javnosti najavio, da živimo u stanju „rata protiv virusa“, a u ratnom stanju, zna se, sloboda medija stavlja se pod tutelu vlade. Za vladinog glasnogovornika o

epidemiji je postavio Jelka Kacina, koga se javnost seća kao ministra za informacije iz vremena desetodnevnog rata za osamostaljenje Slovenije, zatvorio je vladine susrete sa medijima za novinare i dopušta samo komunikaciju preko unapred poslatih pitanja, a onda je iz svih topova preko twitera napao javnu RTV, gde još nije uspio smeniti rukovodstvo, zbog kritike njegovog neverovatno arogantnog poteza, da se u krizna vremena ministrima, državnim sekretarima i kabinetlijama, plate podignu na najviši mogući platni razred. Ujedno je napao i nameru RTV, da obavi intervju sa Janezom Kocjančičem i preporučio, da umesto toga rađe pozove nekog stručnjaka za borbu protiv epidemije.

Mediji su sada potpuno okupirani izveštavanjem o tome, kako se odvija akcija za suzbijanje epidemije i tu se stvarno u najvećem broju slučajeva radi na način, koji bi bio primeren društvu sa slobodom medija: svi vladini potezi, koji su bili suvisli i usmeravali su društvo na organiziranu kolektivnu akciju, dobivali su podršku, a svi potezi vlade, koji su bili neprimereni, dobivali su oštре javne kritike. Povišica plata u vlasti je zbog toga moralala biti otkazana, vladin portal, na kome se može pratiti, kako vlada troši budžet, je bio neko vreme od strane vlade zatvoren, sada su ga morali ponovo uspostaviti, nabavke zaštitne opreme, koje su se pokazale za nečiji dobar biznis i puku prevaru, su razotkrivene, i sada je vladi teže takve poslove praviti, a da ih javnost ne uoči i kritizira.

Društvo novinara i rukovodstvo javne RTV ogorčeno su odbili, da se pokore pokušajima discipliniranja. Prijavili su premiera posebnom telu za slobodu medija u OSCE, intervju sa Kocjančičem je održan, kako je bio i planiran.

Ceo proces pripremanja mera pomoći stanovništvu i spašavanja radnih mesta koji je na početku krenuo veoma zatvoreno, na kraju je, i zbog pritiska klasičnih i socijalnih medija, postao interaktivn i korak po korak su ukjučeni vrlo različiti ekonomski stručnjaci, ne samo predstavnici poslodavaca i sindikata, več i NVO, studenata, čak su i samozaposleni i prekarci uspeli da se probiju sa svojim zahtevima za pomoč.

Opozicijske partije su pristale na ulogu konstruktivne opozicije, ali tu ulogu stvarno igraju, i mediji ih prate. O predlogu vlade, da se pošalje vojska na granice sa ovlaštenjima policije, kako bi se sprečili nezakoniti prelazi migranata i rasteretila policija, se javno otvoreno diskutira, a vlada se ne usudi opiranje tim predlozima direktno predstavljati kao izdaju nacionalnih interesa. Nema nikakve garancije, da će

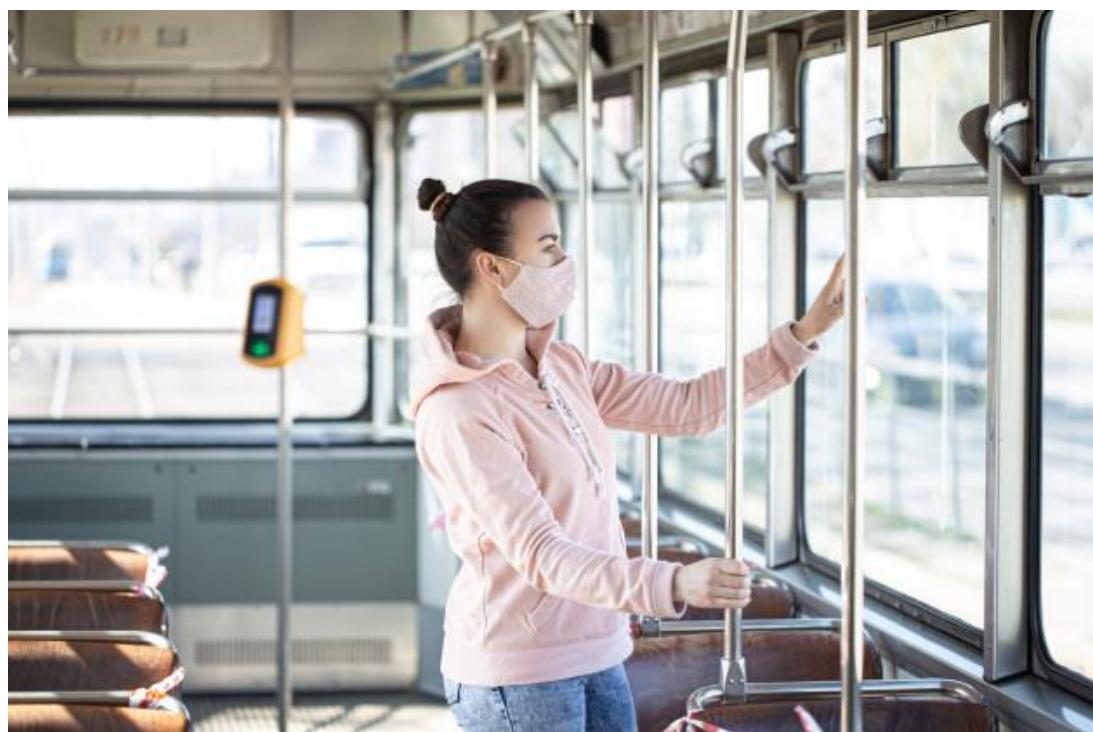
se ovakva situacija održati, ali se čini, da su spremnost civilnoga društva, da se bori za demokratski konsenzus oko savladavanja epidemije, i mogučnost povezivanja aktivnih ljudi preko socijalnih medija, koji utiču i na ostale medije, za sada dovoljno snažni, da drže u šahu potpuno jasno vidljive autoritarne apetite vladajuće desnice.

Srdačan pozdrav, Sonja

Najviše pratim sledeće televizijske kanale: RTS 1, N1, Prva i Nova. Gledano iz mog ugla, kao običnog građanina koji želi samo da sazna istinu u ovoj sveopštoj crnoj fazi korona virusa koji hara svetom, mišljenja sam da su nam mediji zaposednuti silnim konferencijama za štampu koje se satima i satima repriziraju i prenose na više kanala što doprinosi da alarmantno stanje bude još alarmantnije. Ponekad su dramatični tonovi reportera sa terena u večernjim TV dnevnicima (RTS 1) kod mene stvarali dodatnu paniku i neizvesnost za svako sutra. Mislim da toliko bombardovanje informacijama o korona virusu izaziva samo strah kod gledaoca, a pogotovo onih koji pripadaju rizičnoj grupi građana.

U ovoj situaciji kada se najviše vremena provodi u kući, mislim da mediji imaju pre malo ili uopšte nemaju kulturno-obrazovni program. Nekada je RTS imao izvrstan školski program i dečiji program poput „Nevena“ i „Branka Kockice“.

Programi su uglavnom suvoparni i dosadni i prostori su popunjeni izveštajima o aktuelnoj temi. Mislim da je dovoljno jednom dnevno izvestiti građanstvo o stanju u zemlji izazvanom korona virusom od strane eminentnih stručnjaka.

Mislim da se mediji nisu prilagodili novonastaloj situaciji. Bez obzira na ozbiljnost zdravstvenog stanja stanovništva, a zarad njihovog mentalnog zdravlja, treba ponuditi i emisije edukativnog sadržaja (očuvanje prirode, veronauka, ...).

Televizijske kanale, poput Happy i Pink-a, koje emituju rijalitije, treba u potpunosti eliminisati.

Dobro raspoloženje mi je donela ruska serija „Kuhinja“ na O₂. Filmove pratim na TV kanalima: Cinemania i CineStar. Ostanite dobro!

Optimista 64

Od proglašenja vanrednog stanja kojem moja generacija svesno svedoči po prvi put tokom svih ovih godina, svako od nas suočen je sa viškom slobodnog vremena, odnosno odsustvom izbora raznih aktivnosti koje bismo upražnjavali van kućnog prostora. Ovakav vid ograničenja iliti zabrane kretanja, u mom slučaju doprineo je tome da se više pozabavim sobom i stvarima u kojima volim da uživam, ali često nemam priliku da ih realizujem. U svoj toj trci sa vremenom, jurnjave, žurbe, i brzog života, iznenada smo dobili upozorenje da usporimo, da zastanemo i osvrnemo se za trenutak. Čovek je, moramo priznati, previše požurio ... prebrzo cirkuliše. Stoga sam iskoristila trenutno nametnuto stanje kao osrt oko sebe koje me je konačno dovelo do uzemljenja u sebi. Maštam, plešem, slušam muziku, vežbam, pišem, čitam, gledam filmove, i u većini nabrojanih stvari uživam sa ljudima koje volim...

Mediji nas preplavljaju Korona-informacijama, ljudi su masovno prezasićeni i preplašeni. TV programi iznova prenose istu priču, drugačijim formulacijama. Izbegavam to da slušam. Moja čula ne mogu da utiču na pomoć obolelima, niti doprinose mom zdravom psihičkom stanju. Ono što svakodnevno pratim jesu digitalni filmski kanali koji prenose zanimljive filmske priče. Recimo HBO 1, 2, 3. Cinemax 1,2. Foxovi i Pinkovi filmski kanali i sl. Ipak najčešće filmove biram online. Dešavalo se da pogledam po neku emisiju Balkan Info na YT, koja je uvek obogaćena raznoraznim temama. To je nešto što mi je trenutno interesantno. Naravno, pratim

blog Zvezdani(n) dnevnik, gde sam uvek u toku zbivanja koja se dešavaju na nebu, između planeta, njihovih tranzita i aspekata, o čemu često istražujem i na sajtu www.astro.com. Od društvenih mreža koristim samo Viber, kako bih bila u kontaktu sa meni bliskim ljudima isključivo. Pored toga što ovih dana takođe kuckam i seminarske rade, rado usputno čitam knigu „Vožnja po kiši“ - Gart Stajn, koja me beskrajno inspiriše...

Iako imam svoj iskristalizovani svet, pridržavam se mera predostrožnosti, i vodim računa o sebi, koliko i o ljudima oko sebe.

Srdačan pozdrav!

Sanjalica

Protekla je druga nedelja socijalnog distanciranja. Svakodnevno se povećava broj testiranih i obolelih. Tokom ove nedelje bilo je i nekoliko mrtvih u Srbiji.

Slušajući sama svoj savet o smanjivanju obima informisanja, protekle nedelje pratila sam zvanične brojke o broju zaraženih. Lekari su isticali da je važno da nemamo tzv. eksponencijalni rast. Deluje da još uvek nema naglog povećanja broja obolelih, što me teši.

Pored zvaničnih podataka, pratila sam nekoliko specijalizovanih emisija. Dva puta ove nedelje gledala sam na televiziji PRVA intervjuje sa stručnjacima i sa predsednikom Vučićem. Emisija sa stručnjacima razjasnila je određene nedoumice, a dat je i drugačiji ugao gledanja na koronavirus sa obzirom da su gostovali i lekari, ginekolog i neurohirurg pored epidemiologa i virusologa. U intervjuu sa predsednikom Vučićem izneti planovi suzbijanja ekonomске krize nakon što pandemija prođe. Intervju je trajao poduze, a vodila ga je voditeljka Jovana Joksimović. Primećuje se da je Joksimović postavljala različita, sveobuhvatna pitanja navodeći Vučića da komentariše razne zamerke koje mu se upućuju a tiču se produžavanja policijskog časa i odnosa policijskog časa i ljudskih prava. Predsednik Vučić odgovorio je na oba pitanja ali uz navođenje da su pitanja kontradiktorna i da ne može adekvatno da odgovori na kontradiktorna pitanja. Međutim, smatram da je Joksimović učinila dobro što je postavila i pitanje koliko zabrana kretanja ograničava ljudska prava ali i da li će se uvoditi dvadesetčetvoročasovni policijski čas. To jesu

dileme koje su mučile građane i novinar treba uvek da se trudi da se iz različitih uglova približi određenoj temi, što je Joksimović i učinila. Kada je komentarisala zbog čega je postavila „kontradiktorna pitanja“, Joksimović je navela da „postoje dve Srbije“ i da Vučić, kao predsednik građana, treba da odgovori na pitanja svim građanima. Ovo jeste ispravno novinarsko razmišljanje, te novinari i voditelji zaista ne treba da pribegavaju bojazni da postavljaju sva adekvatna pitanja, pa čak i ako sagovornik smatra da su nelogična i kontradiktorna. Podsećamo, da novinari nisu tu da bi pitanjima otkrivali svoj stav ili navodili sagovornika na nekakav određen odgovor. Takva pitanja nazivaju se sugestivnim pitanjima.

Prethodne nedelje pisala sam kako nisam uspevala da nađem članak koji bi jezikom običnog čoveka objasnio ekonomska kretanja i posledice koronavirusa. Tekuće sedmice bila sam srećna kada sam našla na portalu 021.rs naslov „Srbiju očekuje drastičan pad ekonomije“, a u kojem je jednostavno i temeljno objašnjeno kako će pandemija uticati na proizvodnju, potrošnju, rast BDP-a. Navedeni tekst razume svaki čitalac koji ne poseduje teorijska znanja iz ekonomije zbog lakoće jezika kojim je pisan. Autor se obraća običnom čoveku i to odlično čini.

dvadesetpetogodišnjakinja iz provincije

Moj TV nije stalno uključen, planiram šta će da gledam, biram emisije koje želim kako bih se informisala, zabavila i edukovala.

Pratim informativni program na RTS 1, Prva, Nova S, čiji su programi objektivni, stučni, dozirani i bez subjektivnosti. Gledam emisije zabavnog karaktera: „Ja volim Srbiju“, kvizove: „Slagalica“, „Potera“, „Stigni me ako znaš“ koji se prikazuju na RTS 1, kao i kviz „Totalni obrt“ na Nova S. Srećna sam što se emisije emituju i sad, tokom vanrednog stanja, jer me one baš relaksiraju. Takođe me raduje što se prikazuju serije različitih žanrova „Južni vetar“, „Tajkun“, „Moj rođak sa sela“ na RTS 1. Dok na Prvoj pratim životne priče, serije „Tate“ i „Igra sudbine“ i jedna veoma interesantna serija na Nova S „Ubice mog oca“.

Kao profesorica u penziji, zainteresovala sam se za nov način praćenja školske nastave. Oduševljena sam školskim programom na RTS 2 i RTS 3. Nastavni sadržaji lepo prate plan i program osnovnih i srednjih škola. Nastavnici su stručni, metodska, didaktički veoma pripremljeni; karakterno pravi prosvetni radnici, prijatnog glasa i

stasa i milog izgleda. Rado gledam sve sadržaje – nastavne predmete kad god imam vremena. U razgovoru sa prijateljima analiziram baš taj televizijski program i mogu vam reći da su svi oduševljeni. Ističem još preglednost, tačnost i interesantnost svih održanih časova.

Od 700 programa na TV-u, u sklopu SBB paketa, ja pratim šta volim, šta me interesuje i kada želim, i to samo na nekoliko TV kanala. Na osnovu rečenog, ocenila bih sledeće emisije:

- „Upitnik“, RTS 1 ocena (9)
- „Prva tema“, Prva ocena (10)

Vera Gavrilović, profesor u penziji

Mediji:

Facebook, BBC news, RTS planeta, N1 Srbija, N1 Times (nltimes.nl), NPO – national television, Netflix, Marka Žvaka, Večernje novosti

Na početku, što je bilo pre oko dve nedelje, stalno smo pratili medije i podatke o broju zaraženih, broju umrlih, u Italiji, u Holandiji, u UK, u drugim zemljama. Pokušavali da shvatimo o čemu se radi, da razumemo šta se dešava i šta će se dešavati. Bila sam anksiozna, ne uplašena, ali iznenadlena i pod jakim utiskom informacija o pandemiji, pogotovo informacijama iz Italije. Istog dana kada je u Srbiji uvedeno vanredno stanje, ovde su donete mere zatvaranja kafića i restorana, muzeja, škola, univerziteta. (Ipak, sloboda kretanja nije ograničena. Tek skoro su u prodavnicama uvedeni obavezni razmaci, trake po podu na 1,5m, zabrana okupljanja za više od tri osobe, čak i na otvorenom).

Dakle, stalno smo, nekoliko dana, pratili šta se dešava i u kom pravcu čitava stvar ide. Letovi su otkazivani jedan po jedan, mere se pooštavale. Onda smo se navikli. Jasno je kako život izgleda i da će slično izgledati u narednom periodu. Kolikom, ne znamo.

Počela je TV nastava za osnovnu školu - pratimo je odloženo na RTS planeti. Na mom kompjuteru je bila instalirana ranije, pa možemo da gledamo, a na Reljinom tabletu, kada sam pokušala da instaliram, ispostavilo se da, pošto smo u inostranstvu, moramo da platimo. To i nije baš solidarno i patriotski od strane javnog servisa i više deluje kao iskorišćavanje dijaspore i naplata nostalгије i patriotizma, što na primer,

nisu moji motivi za gledanje RTS-a. Tako da, sadržaji za osnovnu školu, kao obavezni su i besplatni, ali samo ako si u Srbiji. To je verovatno oduvek za RTS Planetu tako i nije sad posebno uvedeno u sklopu dijaspora antikampanje, kao neka kazna, što nisi u Srbiji, mada se uklapa.

Od stranih medija pratimo BBC news, ne znam zašto. U nekom momentu su imali neke dobre informacije i deluju pouzdano. Uvek pogledamo, kada je neka značajnija informacija i nova, koji je izvor - da li je pouzdan, jer postoji gomila nekih senzacionalističkih i „fakenews“. Na primer, poverovali smo u informaciji o tome da lek protiv malarije deluje u slučajevima lečenja korone, jer je preneo Reuters.

Sve vreme izbegavamo sve Aloe, Telegrafe, Bliceve, sa satelita, Blic Stil, Blic Žena i sl. jer su potpuno nepouzdani, sa tim naslovima: ... ovo morate da znate, ako...ovo treba da radite, ovo nisu znali, a..., onda se desilo OVO... To ničemu ne služi osim da ti deluje na neke primitivne oblike radoznalosti, pa da otvoriš vesti koje su samo „premuljane“ neke informacije, upakovane tako da deluju novo.

Ono što sam isto primetila da se pojavljuje su različiti oblici neke nove informacije - a imaju istu poruku. Tako je bilo za mlade ljude, da mogu da se zaraze: odjednom, kao sponatano, poruke lekara iz Italije, zvanični apel predsednika SZO, onda neka majka iz Londona objavljuje potresne fotografije i tekst da joj se dete od 5 godina razbolelo i sl. To sve izgleda kao strategije da se odgovori na neka uverenja određenog dela populacije (na primer, da se mladi i deca blaže razboljevaju) i da se ona demantuju.

Za informisanje o koronavirusu i merama sada radimo sledeće:

Gledamo konferencije za štampu Holandske vlade, koje nisu svaki dan i koje sadrže jasne informacije o tome koje mere su na snazi i zašto. Obraćali su se ministri: obrazovanja, ekonomije, zdravlja (prvo jedan, pa kad je kolabirao i pao u nesvest pred kamerama u parlamentu, drugi, novi), premijer i za sve ovo vreme, samo jednom, Kralj, protokolarno. Ali sve dakle, čak i kolabiranje, veoma smireno i profesionalno. Mere su jasne, razlozi su jasni, informacije koje nedostaju su jasne. Jasno je šta se zna, a šta se ne zna, ali da ćemo saznati čim se sazna.

Da proverimo broj zaraženih i umrlih i stanje u Srbiji, odemo na sajt N1 ili na linkove koje neko podeli na FB. U tom smislu je društvena mreža Facebook za nas jedan od važnih kanala informisanja - to je kod mene i ranije bilo tako. Ne pratim medije od 2014. otprilike i do mene stiže samo ono što se na mrežama izdvoji kao relevantno.

Tako dođemo do tekstova New York Times-a, BBC news, N1 ... to je otprilike to. Za situaciju u Holandiji pratimo NL Times, jer su to nacionalne vesti na engleskom.

Nijednom nisam otišla na sajt COVID 19 Vlade Srbije, a konferenecije za štampu izbegavamo, jer su potpuni cirkus i predstava, u kojoj od performansa, sadržaj ne dolazi do izražaja. Više se komunicira emocija, nego činjenice. I to negativna emocija. To se još jasnije vidi kada se uporedi sa ovdašnjim načinom informisanja javnosti o političkim odlukama u vezi sa epidemijom.

Za školu gledamo RTS Planetu i to je skroz ok, iako kasni program dosta, pa se školujemo em kod kuće, em odloženo.

Filmove i serije gledamo na Netflix-u (Money Haist) i na Popcorn-u (sram nas bilo). Konačno smo pogledali Parazita i Manhattan, Vudi Alena. Gledali smo i predstave JDP-a (Haderfsild konkretno) i to je baš dobro, i informacija o repertoaru je bila jasna. Ostale informacije o otvorenim i dostupnim kulturnim sadržajima su nekako konfuzne i ima ih previše i zahtevaju dodatno istraživanje, za koje se nema baš živaca. Filmove i druge sadržaje na televiziji baš retko gledamo.

Čini mi se da su mediji prezasićeni i da u ovom trenutku nema novih informacija, a da se i publika navikla i navukla na stalno nove i nove informacije i neki rast uzbuđenja vezan za COVID 19. Poslednjih dana je to stalo: mere su donete, ljudi se razboljevaju, umiru, leče; vrste podataka su iste o virusu se zna šta se zna; stope razboljevanja po godinama, stope umiranja po zemljama i tumačenje uzroka nekih razlika, npr. Italija i Nemačka ili Španija i Nemačka; informacije o načinima prenošenja virusa. I pošto je to za sad to, mediji su počeli da „izmišljaju“ - drugačije pakuju stare vesti.

Cela stvar sa medijima deluje kao da je u pitanju neka orkestrirana (rečnik 90tih) kampanja, pre nego informisanje koje ima za cilj zaštitu javog zdravlja, s jedne strane, a sa druge da ljudima olakša da prebrode ovo stanje.

Uočila sam nekoliko obrazaca:

Glavne teme: ko može da se zarazi i kako i zašto je važno da svi ostanemo kod kuće (na dva načina: kroz podatke i potresna svedočenja, neformalna uvek), više u medijima, a manje na mrežama; šta sve možemo da radimo i šta nam je dostupno dok smo kod kuće, informacije dostupne preko sajtova i društvenih mreža, a manje ili nikako u medijima; političke odluke u raznim zemljama i njihovo poređenje, u medijima i na mrežama (odluke u medijima, poređenje na mrežama).

- Tabloide ocenujem sa ocenom (1), a tabloidi su i Blic i Novosti i sve ostalo štampano,
- Onlajn N1 ocenujem sa ocenom (8), jer su pouzdani, profesionalni, relevatni, ali za 10 nedostaje više istraživanja, više kreativosti i neki originalan pristup (mada je sve ovo nabrojano, za Srbiju veoma originalno).
- Zvanične konferencije za štampu u Srbiji ocenujem sa ocenom (0).

Hag, 31. 03. 2020.

Višnja

Treći dan da nemam dnevnu štampu. Inače sam svaki dan redovno kupovala Politiku i Danas od dnevne štampe i NIN od nedeljne. Mislila sam bez toga ne mogu, to je neki minimum obaveštenosti. Kako pripadam grupi 65+ ne izlazim, ne u strahu od sankcija za kršenje zabrane, nego sam se ozbiljno uplašila zaraze.

Pratim vesti na B92 i Mondo, internetski i vesti na RTS 1. Posebno pažljivo slušam konferencije za štampu. U načelu, podržavam sve preduzete mere, malo je način saopštavanja ponekada iritativan ali mi to uopšte ne pravi problem.

Pratim Facebook. Messenger je postao naporan, otvaraju se nove grupe ili se aktiviraju neke od ranije. Bilo kako bilo ubiše me porukama, veselim dijalozima, gifovima i nalepnicama. A ne znam kako na telefonu da isključim selektovane smorove.

I večeras posle 20h šetaju kuce, tri četiri, u parkiću ispod moje terase, isto kao i ranije, ne prilaze, ne pozdravljuju se, drže distancu, cimnu povodac kada kuce krenu u pokušaj druženja. Ali gužva je neka ispred zgrade preko puta, tri četiri radnika, dva kamioneta, buši se trotoar, dovikivanje, lupa alata, opšta buka. Komšiluk iz moje zgrade kaže, riknula im struha. Stvarno, vidim susedna zgrada u mraku. Brzo završili. Sve vreme kao u nekoj paralelnoj stvarnosti oni kućašetači i kućašetačice hodaju kao hipnotisani u staklenom zvonu svoje tišine. Prošlo i vidljivo označeno policijsko vozilo čija se posada nije mešala ni u toalet ljubimaca ni u poporavku kvara.

Dragana počela ujutro da vežba Tibetance na moj nagovor, nadam se da će nastaviti, a ja sigurno radim svako jutro i Tibetance, i AOL asane, pranajame, kriju i meditaciju.

Danas sam dobila štampu, Milan A. mi doneo Danas vikend izdanje, Politiku, Vreme i NIN, puna kapa. A Marija mi donela punu kesu svežeg limuna. Kao da mi ništa više nije potrebno za malu, svakodnevnu sreću.

Učestvujem u inicijativi koja je nazvana Prepiska 65+. Ne smeta mi nemogućnost izlaska, komuniciram više nego ikada uz pomoć svih ovih elektronskih spravica, a posla imam dovoljno da mi je dan prekratak. Plus, logistika svakodnevnog survival-a, povremeno baš komplikovana. Završavam tekst o zalaganju Ksenije Atanasijević o ženskom pravu glasa (odavno je trebalo da bude gotov). Prevodim volonterski za jednu LGBT publikaciju tekst *Anti-Climax... coming out to your straight friends-what for? Davida Hathwella*, i spremam tekst o depatologizaciji osoba trans identiteta. Zajednički nam je i stav koji je zastupala i Ksenija Atanasijević, da je moguće doslednim angažmanom promeniti ljude, moguće je promeniti društvo. Ili kako kaže Ksenija 1929 g. „Ako proživimo sva svoja nadahnuća, ispunili smo uspešno zadatak svoga života“, pa to i radim(o) sve mi u ovoj prepisci. Dobrodošla Sonja (Lokar), ti sigurno nikada nisi prestala da budes nadahnuta i da nadahnajes druge. I kad već pominjem Kseniju, ona je više puta isticala, „sedeti za pisaćim stolom i mirno raditi – čini mi se sreća od koje punije nema. Način kako ne dopustiti da je potpuno savlada stihija haotične svakodnevice.“ Stvaralački rad je bilo retko svetlo u njenoj sumornoj stvarnosti. Da se primeniti i na nas danas, mada ipak, njen vreme, uoči Drugog svetskog rata, rat i vreme posle njega, bilo je čini mi se sve samo ne lepše od našeg pandemijskog danas.

Napustila sam danas Messenger grupu koju čine članice i članovi Čoporacije, grupe mojih dragih poznanica/ka koji šetaju svoje pse svako rano jutro na Kalemegdanu. Ja nemam psa i ne štetam se sa njima po Kališu ali neke od njih dobro poznajem, sa nekim sam povremeno išla na filharmonijske koncerте, večere i sl, dragi su mi i njihovi, povremeno vispreni dijalozi, pa sam bila pomalo i ja članica te diskusione grupe. Saosećam se zbog ograničenja koja su dobili za šetanje svojih ljubimaca posle 20h za njihov elementarni toalet. Ali sada je kraj, dragi su mi, ali rafali od 50tak poruka u sat vremena ne mogu i neću da pratim, posebno ne na teme ko je šta kuvala, kupovala na zelenoj pijaci, gde naći ovaj ili onaj artikal, doneću ti ja papričice, jutros sam srela... sa sve sočnim fotkama zeleniša, skuvanih kućnih đakonija, dok sam ja na

prinudnoj, suvohranoj dijeti... vreme mi je ipak ograničeni resurs. Plus, ja ne mogu da izlazim uopšte, hranim se kao da sam na kampovanju, dakle najviše konzumiram suvu hranu, supe iz kesice.

Pratim i prepisku Građanskog kluba. Povremeno se pitam, kako sam se ja našla među njima, vrlim, prekaljenim opozicionarima? Tako što me je moj institutski kolega Zoran Lutovac, predsednik DSa pitalo da li želim da budem deo te, (navodno) nestranačke grupe intekulturalaca, a ja pristala pre svega zato što sam smatrala da je to mesto da se oštro suprotstavim njihovoj strategiji bojkota izbora. Svojevremeno sam im slala dopise, argumente i sl, ali bez efekta. Ostala sam ipak nekako kao pasivna posmatračica, neko prisutan tu negde. Samo pratim prepisku, ne učestvujem.

Čitam stare novine i uopšte mi nisu dosadne iako vesti koje donose uopšte nisu ni sveže a ni vesti, ako ćemo pravo. Ali ima mnogo drugih zanimljivih tekstova.

Sređujući svoj fajling sistem, u među najnovijim fajlovima u folderu Ljudska pava, nalazim neverovatnu količinu ovako naslovljenih fajlova: 7 istezanja u 7 minuta – Za potpuno otpuštanje boli u leđima! 3 napitka sa đumbirom koja dižu iz mrtvih, 4 super vežbe za stomak, zadnjicu i noge, 8 preporuka, koje će vas motivisati kada je najpotrebnije, 9 fascinantnih činjenica o Rusiji za koje niste znali, 11 moćnih stihova iz Biblije koji će promijeniti tvoj život, 12 hobija koji ne daju vašem mozgu da degradira, 23 navike, koje kardinalno mijenjaju život, 40 citata koji će smiriti vaš um, molitva za izbavljenje od virusa korona, napredak u duhovnom životu, Ovih 6 vrsta povrća, Samoiseljenje, Sok za imunitet, Tibetanska hormonalna gimnastika za podmlađivanje.

Da li je toga bilo i ranije, pa ja nisam imala vremena i nisam obraćala pažnju, ili je to neka nova sadržinska pojava vezana za pandemiju, ne znam. Možda ima i jednog i drugog, i ranije nisam obraćala pažnju i nije ih bilo toliko, sada ih ima na sve strane, i imam više vremena pa obraćam pažnju, iako sve to zajedno, zapravo svrstavam u one neke smešnije aspekte sadašnjeg trenutka moje/naše egzistencije.

Pozvali me u Facebook grupe Vizionari Srbije (podrška grupi preuzetnika koja pravi plastične vizire za medicinske radnike i druge službe) i Muzikom se družimo, prihvatila.

Po Fejsu cirkulišu cenovnici za razne dostave hrane, od zlenopijačnih artikala do roštiljskih, kuvanih i pečenih đakonija iz poznatih restorana. Ozbiljno razmatram te mogućnosti kao dopunu moje asketske, kamperske ishrane.

Danas se opet aplaudiralo u 20h, pridružila se, nije neki veliki odziv, ali ima draži taj događaj. Društveno, emotivno, vizuelno na momente očarava.

Zorica

2.3. Treća sedmica: 30. 03 – 05. 04. 2020.

Za svojih 32 godine sam proživila mnogo čudnih i nepredvidivih stvari, tako da me ova pandemija zbog koronavirusa nije tako zatekla i iznenadila kao većinu ljudi, verovatno jer sam naučila da očekujem neočekivano. To moje „neočekivano“ me je dug vremenski period držalo izolovanom i odsečenom od normalnih tokova života, pa mi shodno tome ni ovaj prinudni kućni karantin zaista nije teško pao. Svakako da se sa dolaskom lepog vremena javljaju i prvi krizni trenuci, ali izdržaćemo i ovo zarad nekog boljeg sutra.

U mojoj svakodnevničkoj izolaciji je promenila pre svega to što mi televizor više ne služi za ukras i ekranizovani predmet za bolju reprodukciju selektivno odabranih online serija i filmova. I pored svega što se trenutno dešava, moj ukus za odabir programa i emisija se nije suštinski promenio, i dalje svoje vreme „trošim“ na kratko, ali kvalitetno gledanje isključivo dva televizijska programa, a to su N1 i Nova S, na kojima se emituju dve po meni najatraktivnije emisije u celokupnoj ponudi nedeljnog tv programa. Naravno da mislim na „24 minuta“ sa legendarnim Zoranom Kesićem i na „Uticak nedelje“ uz sjajnu Olju Bećković, koji me razvesele, a ujedno i rastuže nakon svakog gledanja, zbog realnosti u kojoj već duži vremenski period živimo. Radio stanice trenutno uopšte ne slušam usled neupotrebe automobila, ali kao ubedljivo najbolju, koja raspolaže najkvalitetnijim mužičkim repertoarom, bih svakako izdvojila radio Karolinu.

Kada su domaći mediji u pitanju ono što je svih prethodnih nedelja, pa i ove, bilo neizostavno jesu direktni prenos konferencija za novinare Vlade Srbije i stručnog kadra koji se u našoj zemlji bavi suzbijanjem epidemije. Verujem da su ovi prenos prikovali za ekrane čak i onaj deo stanovništva, kome i ja pripadam, koji ih u u nekom drugom slučaju ne bi gledao niti slušao, ali nažalost to je postao jedini način da se

dodje do bilo kakve informacije vezane za trenutno stanje. Ipak kako vreme odmiče utanjuje se i moja želja i potreba da u 15 časova upalim televizor, da li zbog načina prenošenja informacija, šturosti, histerije, ili što nikako nešto novo i produktivno da čujemo iz dana u dan. Jednostavno organizam se vremenom umori od stalnog unošenja negativne energije. Pošto pisanu štampu odavno ne kupujem, umesto svega toga često uhvatim sebe da na telefonu otvaram Novosadski informativni portal 021 ili Blic, kako bih samo na kratko pročitala suštinu, odnosno upoznala se sa novim merama koje je krizni štab uveo za nas od tog dana.

Kad se podvuče crta od naših medija, i ove i svake druge nedelje, bih čistom desetkom ocenila televiziju **N1** kao najobjektivniju i najprofesionalniju, jer nam pruža mogućnost da čujemo i **drugu stranu onoga što se kod nas u društvu dešava**. Prethodnih par dana je dobar deo medijskog prostora (što dobrog, što lošeg) zauzela uhapšena novinarka portala **Nova.rs** Ana Lalić, koja je pisala o stanju u Kliničkom centru Vojvodine. Nju bih ove nedelje izdvojila kao ličnost i profesionalca čija je priča osveženje svima nama, jer nam ja pokazala da i dalje postoje ljudi koji slobodno i odgovorno rade svoj posao, u ovom vremenu nepostojanja slobode medija.

I za kraj da ne zaboravim da pomenem fenomenalno „Mentalno razgibavanje“, jutarnji program na televiziji **Nova S**, čiji su odlični voditelji Darko Mitrović i Marko Stepanović radnim danom zaslужni za moj prvi smeh uz prvu jutarnju kafu.

Dragi moji, to bi bilo sve od mene ove nedelje, a vi #ostanitekodkuće kako bismo se što pre vratili, a možda tek i stigli do nekih boljih vremena.

Sale

Oduvek sam žudela za informacijama i pratila šta se dešava u društveno političkom životu moje okoline, države, sveta. Prilično sam kritična prema medijima i ne prihvatom sve „zdravo za gotovo“. Naravno, postoji oni kojima više verujem, ali sam negde sigurna da svaka medijska istina ima i neko drugo lice. Potrebno je dosta vremena da se ta istina utvrdi.

Vanredno stanje me je prikovalo za računar i TV. Što zbog posla, što zbog potrebe da što više saznam o ovoj pošasti koja nas je sve zadesila. Brine me kako ćemo se nositi sa nevoljom i mi, a i svet čiji smo deo (iako nam se ponekad čini da nismo).

Mediji koje pratim poslednjih nekoliko godina nisu me razočarali količinom informacija o COVID- u 19 i borbi sa virusom.

N1 je baza dnevnih informacija i njima najviše verujem. Odlično su pokrili sve segmente borbe sa virusom, imaju novinare sa integritetom, emisije u kojima kritički pristupaju svakoj temi.

TV **Nova S** ima samo dve emisije koje pratim: Utisak nedelje i 24 minuta sa Zoranom Kesićem.

Redovno pratim i KZN stručnog tima lekara na **RTS 1**. KZN predsednika i članova vlade ne pratim više jer me uznemiruju.

Što se tiče društvenih mreža, na **Twiter-u** sam redovno i uglavnom pratim istomišljenike. Dosta toga saznam od „tviteraša“ - o virusu, dezinfekcionim sredstvima, teorijama zavere, merama u drugim državama,... Ipak, sve te informacije prožete su velikom dozom humora i zato se Twiter- u uvek rado vraćam. **Facebook** je mnogo „pitomiji“ od Twiter- a. Tamo ljudi još razmenjuju recepte, savete koju muziku da slušate, konspiracije o šetanju pasa,...

Radio emisije koje redovno i sa zadovoljstvom pratim i u vanrednom stanju su „Alarm sa Daškom i Mlađom“, „Žena u kutiji“, „Kupek“, „Remarker Zadovoljstvo u tekstu“.

Redovno pratim **RTS 3** - program „Moja škola“. Mislim da su, u uslovima koje imamo, profesorke i profesori časove odlično osmislili i prezentovali.

Pisane medije sam u poslednje vreme potpuno zapostavila. Ponekad odem na **portal Nova s** i sredom pročitam kolumnu Biljane Srbljanović u **Blicu**.

Srećom, dani u vanrednom stanju su dugi pa stignem da odgledam i poneki film i seriju. „Papa“ i Moja genijalna prijateljica“ na **HBO** kanalu me odvuku od trenutno neizvesne svakodnevnice.

Žao mi je što ekipa „Državnog posla“ nema nove epizode, ali zato imamo youtube da obnovimo gradivo. Potreban nam je smeh!

B. R.

Od početka pa do danas

Na početku pandemije, kao svako normalan, pratila sam sve što se dešava, šta se planira, kako ćemo se čuvati, ko će nas čuvati, ko će nas lečiti... E, uteraše mi strah u kosti. Te pomreće vas na hiljade (ne i njih, samo nas), tesna groblja, nema mesta. Nešto mislim - Ko nas ono leči?

Opet, nije mi do zatvaranja očiju. Da virnem danas šta kažu. Uđem na <http://mediji.yuportal.com/> i zaređam. K'o velim, biće nešto novo. Ja sam živa, oko mene svi živi. Neka tako i ostane.

„Blic“ piše o hiljadama zaraženih, pa o stotinama uhapšenih jer ne slušaju naređenja o zabrani kretanja. „Politika“ nas obradovala premijerkinom izjavom o plazma lečenju. Ministar za rad u „Kuriru“ kaže da veruje kako neće biti masovnog otpuštanja radnika.

Ni u belom svetu nije bolje. I tamo je korona virus glavna tema. Niko ne veruje izveštajima lekara, o prognozama ne treba ni trošiti reči. Ni vremenska prognoza nije sigurna, a kamoli o kraju pandemije.

Za danas mi dosta. Na TVu samo filmove gledam, jer što god da kažu o pandemiji teško im je poverovati. Nisam džangrizava, ali ovih dana sami sebi skaču u stomak, pa se posipaju pepelom, i tako. Koliko god da luftiramo i dezinfikujemo, opet su nam oči pune prašine.

2B

Eh, kakav naslov, tema za razigravanje mog „kontaminiranog“ uma.

Kontaminacija - možda nije prava reč da opiše stanje mog uma... pre će biti, umoran, pretrpan um raznorodnim, dijametalno suprotnim informacijama po konkretnim temama, pri tom sa gomilom uskladištenih, bolnih informacija i iskustava koliko može da „zaprimi“ mozak i telo jednog pedesetogodišnjaka.

Pandemija... jedan u nizu izazova sa kojim se susreće generacija čovečanstva, u svom jednokratnom pohodu po zemlji. Iskustvo me uči, da u životu nije ništa slučajno. Sve ima svoj razlog. Čini mi se da ćemo za fiktivni razlog sačekati neko vreme, a objektivni razlog je stalno lebdeći, nad našim neodgovornim glavama.

Gde su mediji u svemu ovome? Davno su nestali, davno pre korone. Ova pošast od virusa „medijima“ dođe kao ogromna usluga da pune novinske stupce, elaborijaju i apsolviraju do iznemoglosti na raznim kanalima informisanja (pisani i video) ovo zlo, umesto do sada preovlađujućih tema - estrada, sport, kriminal, politika, kvazi ekonomija - fatalistička medijska onanija (još veće zlo).

Utrkuju se, prepisuju jedni od drugih, razvlače između sebe jedne te iste osobe, koje su se usudile ili do bilo nalog da podele informacije sa širokim narodnim masama. Pri tom, sve u istom stilu, bez iskrene empatije i osećaja za meru.

Ko su danas medijski pregaoci? Nemam odgovor, otkako je otišla sa medijske i životne scene stara garda vrhunskih novinara, spikera, voditelja koji su imali u neuronima usađenu: kulturu, obrazovanje, odmerenost, duhovnu lepotu, izgrađenu vertikalnu integritetu i autoriteta na bazi, obavezujućeg razvojnog puta satkanog od rada na sebi, učenja, usavršavanja, upoređivanja, i na osnovu toga vrednovanog, zasluženog uspona na profesionalnoj lestvici. Vizuelno, agresivno, neodmereno, nekulturno, nepismeno, nedobronamerno, tendenciozno, planski osmišljeno informisanje u medijima nam je pomutilo svest, zamaglilo oči i sputalo um, koji poput loptice za tenis skakuće iz jednog u drugi kraj lobanje jer nema logične činjenice, utemeljene u znanju i duhovnosti da se zakači za istinu - jedini ispravan zaključak. Decenijama živimo u deficitu istine. Otkako nam se zapatio „demokratski pluralizam“, mediji su, naročito, postali proizvođači nečije istine i za nečije interese istine. Teško je primiti i u svom biću obraditi i svariti istinu, naročito, kada je puno „istina“. Čija istina je „istinitija“? Nije problem što su plate medijskih (i ostalih) pregalaca male. Problem je što živimo i preživljavamo u vremenu gde sve ima cenu i gde je sve na prodaju. Gde je ona prava elita? Učiteljska, profesorska, lekarska, inženjerska, umenička, novinarska, majstorska? Ima li je još, bar u tragovima? Ako je nema, u ozbilnjnom smo problemu. Sudbinskom.

Mnogo sam mračio, izvinite. Tema me je „povukla“. A napolju je proleće, voćke cvetaju, pčele se spremaju za bagremovu pašu i jedva čekam da istekne policijski čas i istrčim u pčelinjak. Život je lep, naročito, bez ovakvih „medija“, jer svi su isti. Potpisujem!

Vraki

O tempora o mores (Čudnih li vremena, čudnih li običaja!) je većno aktuelna Ciceronova rečenica kojom započinje govor u kojem opisuje zlobu i pokvarenost Katilinine dobi. Ja bih mogla istom rečenicom da opišem svoj osećaj nakon svakog dana u kojem su nama 65+ mediji jedini „prozor u svet“, a ne znam da li je svet postao „musav“, ili su prozori neoprani, ili nam se navlači katarakta.

Iz dana u dan isti mediji su na mojoj listi dnevnog „gledanja sveta kroz medijski prozor“ od televizija RTS 1, RTV 1, N1, B92, uz dodatak Prve TV, svi filmski kanali koje nudi Total TV i oni obrazovni kao Histori, Nacionalna geografija. Od radjiskih stanica Radio Beograd 1 i 2, Karolina. S tim što mi bogata digitalna interpersonalna komunikacija doprinosi raznovrsnosti vrsta informacija.

Preporučujem članak za koji sam dobila link, verovatno ga sama nikada ne bih našla. Reč je o veoma dobroj analizi o budućnosti visokog obrazovanja. Nudim ga i preporučujem svima kojima je ova tema bliska i važna iz bilo kojih razloga, a i znatiteljnicima kojima je svaka predikcija budućnosti izazovna.
<https://cutt.ly/7zMxFPb>

Medijima koji su mi deo svakodnevne „ček liste“ u najkraćem rečeno razočarenje javnim servisom Vojvodine raste. Dnevnik u 22.00 koji je koncipiran kao Vojvođanski prerastao je u bezbojnu informativnu emisiju opšteg tipa sa jako malo medijske inicijative iz lokalnih sredina. Imajući u vidu da RTV ima mrežu dopisništava ovo se može smatrati samo nedostatkom entuzijastičnosti koja je sada svima neophodni pokretač. Ponavljanje već nekoliko puta emitovanog toga dana, nije baš dobra praksa.

RTS se bolje drži. Takozvanim „tag“ rubrikama svaki dan pokušava da nas podseti da je nekad bilo drugačije vreme. Tako smo prošle sedmice gledali dobre priče o danu dečije knjige i prikaz knjige Mihaela Martensa *U požaru svetova* o Ivi Andriću o kojoj je govorio, osim autora, i književnik Muharem Bazdulj. Napor vredan pažnje u ovim „čudovišnim“ vremenima. Osim toga sve zanimljivije mi postaje praćenje sporta u Dnevnicima RTS. Ja inače uvek preskačem sportski blok jer me to baš nešto i ne interesuje. Međutim ta redakcija, iako su svi sportski događaji zaustavljeni do daljnog, je počela da proizvodi sadržaje koji su sve zanimljiviji, tako da i ja više ne prebacujem na druge kanale dok traju sportski izveštaji, i pokazala da tema uvek ima,

samo su novinari „lenji“ da ih „pokupe“ u vrtlogu svakodnevice koju, nažalost, uvek „pojedu“ samo događaji.

Onako, ne baš oduševljena, *Utiskom nedelje*, osim „utiska“ za koji su svi glasali, prilažem istom i ja svoj glas. Malo više je moje pažnje izazvao Kesić u 24 minuta, postaje sve bolji i manje kliširan, a na listu za gledanje dodajem i *Veče sa Ivanom Ivanovićem* pa čemo sledeće sedmice videti da li je to bio dobar potez ili?

Radio Beograd 2 i dalje u vrhu moje preporuke sa svim emsijama, ne zna se koja je bolja. Naprsto ne mogu da izaberem, ili možda ipak da izdvojam „Put u reči“ Vlade Đukanovića od petka, koji je objasnjavao, na izgled „dosadno“ gramatičko pitanje, kako se upotrebljavaju u određenim značenjima genitiv, a kako akuzativ. Međutim primeri su bili vrlo asocijativni jer je spojio imenicu „novac“ i imenicu „devojke“, pa sad ostavljam vašoj imaginaciji da ostatak zamislite, jer tako vešto i duhovito, kao što je to uradio Đukanović, ja ne bih sad umela da prepričam.

*Za „Svedočanstvo o medijima u doba korone iz ugla auditorijuma“ NNŠ-a
pasjonirana medijska konzumentkinja DNV*

SVET POSLE SVEGA

Sve znamo i ništa ne znamo. Uz poplavu svih informacija o korona virusu, piše u portalu RTV Slovenija MMC Klavdija Kopina, sve više izgledamo kao taoci zakona smanjene granične korisnosti: svaka informacija manje poteši našu potražnju i svaka s toga vredi manje. I tako živimo u svetu, koji vrvi informacijama, koje baš zbog te masovnosti pa i neodgovora na ključna pitanja gubi vrednost. A ključna pitanja su, kada će se napokon trend pandemije okrenuti prema dole i što nas čeka posle svega. U medijima dobivamo oprećne informacije, recimo o zaštitnim maskama – kao ona da nitko živ ne sme na ulicu bez maske ili ona o tome kako maske ne koriste ničemu, čak pogoršavaju situaciju. Kako da se čovek snađe? Dobro, navikli smo već na vreme u kojem mediji produciraju i lažne informacije, no u ono vreme to nije bolelo, OK, pomoću njih je pobedio Donald Tramp, ali ovo danas? Danas se radi o životima, o MOM životu!

U toj zrcici izgleda, da je najozbilniji potez odigrao Etnografski muzej Slovenije, koji je počeo skupljati šale na račun korona virusa i barem na taj način počeo zdraviti bolesnu dušu stanovništva. Do sada su, kako izveštavaju skoro svi mediji u Sloveniji skupili negde oko 200 viceva, koje bi trebali objaviti, kad histerija završi, ali su neki do njih procurili. Recimo ovaj: U vreme u kome su jedini zaposleni oni, koji rade od kuće u toj dosadašnjoj antologiji viceva o korona katastrofi publikovan je i jedan oglas: „Kupujem polovan sobni bicikl. Treba mi za odlazak na posa“.

I dok vlada Janeza Janše, koju znamo po škrtarenju i bezumnoj štednji u jednom od ranijih mandata, sad posebnim i nedorađenim zakonom na sve strane novcem lepi flastere na nekadašnje rane zbog prinudne štednje, rukom i širokih grudi baca novac narodu i privredi – kao prvu ratu 3 milijarde eura, a bit će još, retko tko se pita, što će državi i privredi ostati posle pandemije. Jedan o skeptičara je odgovorni urednik novina Dnevnik Miran Lesjak, koji o tim ne do kraja promišljenim merama govori kao o avansu za troškove sprovoda suspendirane slovenačke privrede.

Na pitanje, što će biti posle, u slovenačkim medijima odgovara bezbroj stručnjaka i „stručnjaka“. Ekonomisti prognoziraju, da ćemo račune korona virusa plaćati u sledećih 20 godina. Filozofi i sociolozi odgovaraju na pitanje, šta će ostati od demokratije, jer to što imamo danas više spominje na državni udar (ako ne u drugome, u - na sreću za sada, neuspelom pokušaju, da se vojsci dodele neke policijske ovlasti pa i za sada isto neuspela potražnja policije, da bez sudskog naloga kontroliše lokacije mobilnih telefona stanovništva). A bezgranična vlast se posle dugog vladanja bez prave deomokratske kontrole teško ispušta iz ruku. Na to upozorava u Mladini i ustavni pravnik dr. Saša Zagorac, koji javnosti saopštava, da privremene mere ni u kom slučaju ne smeju postati trajne. I mada u zakonu piše „dok traje epidemija“, nije definisano, ko je taj, koji određuje, kad je epidemija prestala. Što je bitno u situaciji, u kojoj se odlučuje o prelazu od vanrednog u normalno stanje. A ne, kao što je uspelo mađarskom premijeru Orbanu – kad su njegove izvanredne mere prihvачene na neodređeno vreme.

Jedan od inače najčešćih citata je jednak u svim medijima, verujem u čitavom svetu: „Posle ove pandemije svet neće biti isti.“ U tome sve svi slažu. No glavne razlike shvaćanja te tvrdnje u pojedinim regijama postoje. Filozofi najčešće govore o sadržajnoj promeni demokratskog sistema, pa i kapitalizma samog, budući, da je u stvari neoliberalni kapitalizam ako ne direktno prouzrokovao, barem doprineo širenju

pandemije u stvaranju nemogućnosti, da joj se svet suprostavi. Ujedno jedni kritikuju načine rešavanja situacije, u kome je najbitnije spasiti banke, kao što se dešavalo posle kraha banke Lehman Brothers, umesto da već tada razmisle o promeni modela, u kome treba rešavati čovečanstvo kao zajednicu a ne onih deset posto vlasnika svetskog kapitala. S druge strane se toj tezi suprostavlja ugledni ekonomski analitičar dr. Velimir Bole sa tvrdnjom, da će banke na kraju postati najbitniji činilac izlaska iz krize a o čemu - po njemu - vlada i ne razmišlja. Treba znati, da je Bole svojim dosadašnjim analizama, za razliku od takozvanih „mladoekonomista“ na koje se oslanjala ranija Janšina vlada, po pravilu dokazao, kako njegove teze uvek odražavaju realnost stanja i pronalaze mogućnosti izlazka iz krize.

Jedini, koji, izgleda ne razmišljaju o „svetu posle“ su svetske vlasti, koje se bave parcijalnim problemima današnjosti u okvirima sistema, kakav smo imali do sada. O tome, da se rešenje u biti skriva u drukčijem razmišljanju o nužnoj globalnoj promeni, oni ne vide preko milijuna zaštitnih maski i respiratora, koje su (najpre sebi, a onda i ostalima) uspeli nabaviti u zadnji čas, upotrebljujući i piratske metode pljačke legalnim kupcima.

Što ćemo na kraju trebati, da u „krasnom novom svetu“ sastavimo sve komponente nove normalnosti, pita se na portalu MMC Slavko Jerić.

A za kraj jedna dobra vest svetskih agencija: 101- godišnja Španjolka Encarnacion Buisan prebolela je korona virus i danas se oseća dobro. Možda i nas čeka u starosti stotica i pored takvog virusa. Ako ništa dugo, barem ćemo saznati, kako je sve završilo.

Gojko Bervar

Praćeni mediji:

- Portali: N1, Radio 021, Autonomija, Nova.rs
- TV: N1, RTS 1, RTS 3 i Nova S
- Dnevne novine: Danas, Nedeljnici: Vreme
- Filmovi i serije: HBO GO
- Društvene mreže: Facebook, Twitter

I u ovoj nedelji, izgledalo je, glavna tema trebalo je da bude vanredno stanje i preispitivanje da li da se uvede tzv. policijski čas u trajanju od 24h. Moju pažnju, međutim, početkom nedelje privukao je tekst novinarke Ane Lalić na portalu Autonomija.info „Kad se idiotu sme reći da je idiot“ u kojem je pisala o italijanskim gradonačelnicima i njihovim ljudskim reakcijama na nedisciplinu građana u Italiji, neprimerenom ponašanju predsednika Republike Srbije i, što me je najviše zainteresovalo, o govoru premijera Kanade Džastina Truda, kojim se krajnje saosećajno obratio stanovništvu u vezi sa koronavirusom.

Nedugo potom, na portalu Nova.rs pojavio se tekst Ane Lalić, ovoga puta o veoma lošem i zabrinjavajućem stanju bezbednosti zaposlenih u Kliničkom centru Vojvodine i neadekvatnoj zaštiti i opremi koju imaju prilikom svog rada, posebno sa obolelima. Klinički centar Vojvodine je demantovao navode novinarke Lalić (preneli ga svi prorežimski mediji), a ona je u odgovoru koji su prenela nekolicina medija (Autonomija, Nova.rs, 021, N1...) navela da nije ona svojim tekstrom urušila ugled KCV, nego oni sami tretmanom svojih zaposlenih, i dodala: „Možete pretiti i narodnom milicijom i tužilaštvom, **ja svoje izvore nikome, ni po koju cenu odati neću**, jer, za razliku od vas, ja brinem o njihovim životima i sudbinama.“ (Izvor: Autonomija.info)

Privođenje, pa oslobođanje ove novinarke zauzelo je dominantni prostor u medijima i društvenim mrežama koje ja pratim, što samo govori u prilog činjenici da je ovaj događaj bio u fokusu javnosti u prethodnoj sedmici. Osim u informativnim emisijama, tekst Ane Lalić, njeno hapšenje i reakcije dobili su prostor i u satiričnim i zabavnim emisijama poput emisija „24 minuta sa Zoranom Kesićem“, „Veče sa Ivanom Ivanovićem“ i „Među nama“ na Nova S televiziji, u kojima je novinarka dobila bezrezervnu podršku. Takođe, ova novinarka se pojavila i u „Utisku nedelje“ na istoj televiziji. Ovo je zauzelo daleko najviše prostora i na društvenim mrežama.

Pored ovoga, centralna tema svakako je bila, kako je i očekivano, najava celodnevne zabrane kretanja i stanje obolelih od koronavirusa. Najopsežnije i dalje o ovome izveštava televizija N1 (u svom TV programu, ali i na svom portalu na kome ima i posebnu sekciju posvećenu COVID-19), RTS 1 i dalje uživo prenosi sve konferencije zdravstvenih stručnjaka i predstavnika vlasti, ali u svom programu i dalje u gostima ima kredibilne, ali i one manje kredibilne goste, poput prof. dr Nestorovića koji je na početku krize sa koronavirusom u obraćanju uživo govorio da je ovaj virus smešan, da

epidemije neće biti i da žene slobodno mogu da planiraju kupovinu u Milatu i svakako ovako neozbiljnim i nepažljivim izjavama ugrozio javno zdravlje i bezbednost, ali i svoj ugled.

Treća tema koja je dobila prostor u medijima jesu donacije koje je Republika dobila od Kine, Rusije i Evropske unije. Na prvom programu RTS, medijskog javnog servisa Srbije, osim favorizovanja pomoći dobijene od strane Kine i Rusije u odnosu na pomoć od strane Evropske unije (iako je pomoć EU višestruko veća) pojavili su se i spotovi koji se emituju na kraju Drugog dnevnika RTS (najgledanije informativne emisije na ovim prostorima), a u kojima se na kineskom jeziku na pomoći Kini zahvaljuju i slave bratstvo kineskog i srpskog naroda poznate ličnosti. Čista propaganda.

Osim navedenog, pažnju mi je privukao i razgovor u poslednjem broju nedeljnika „Vreme“ koji je vođen sa prof. dr Miklošem Biroom (kliničkim psihologom u penziji) „Korona i ogoljena propaganda“ o devastiranom zdravstvenom sistemu i narušenom zdravlju ovog društva.

I ove sedmice pohvale idu za obrazovni program koji se emituje na RTS 3 i RTV.

Što se filmova i (posebno) serija tiče, moja preporuka je i dalje za HBO GO platformu gde sami birate kad i šta ćete gledati.

Najvišu ocenu i dalje dobija N1 i za televizijski program i za portal, s tim da bi moglo da se poradi na istraživačkom delu, a i teme bi mogle biti raznovrsnije.

RTS i dalje ima više propaganda, a manje informacija. Konferencije za medije, čini se, sve neprimerenije.

Nova S i Nova.rs, televizija i portal, u ovoj sedmici osvojili su bitan medijski prostor. Na njima je da i dalje (i više) biraju teme kojima će pažnju i poverenje gledalaca i čitalaca zadržati.

Maja

Pratila:

- **TV:** N1 (Novi dan), Nova S, RTS 1 (dnevne konferencije za štampu u 15 časova koje prenosi većina medija), RTV (Razglednice jer su tu potpunije informacije o Vojvodini i Novom Sadu), History, Discovery, National geographic, TV 1000, Sinestar (neki od kanala zavisno od toga koji je film na kom kanalu bio)
- **Youtube:** pozorišne predstave (Kralj Ibi, Korešpodencija), muzika (novi album Frajli)
- **Internet:** komunikacija sa drugaricama je prestala. Valjda smo se zamorile. Jednom dnevno pogledam podatke na sajtu svetske zdravstvene organizacije o korona virusu po zemljama.
- **Slušam muziku sa svojih CD kompilacija** (ove nedelje špansku i latinoameričku)

Esej o sadržajima:

Dobri primeri: školski program, konferencija za štampu koju direktno prenose brojni TV kanali u 15 časova (kada govore žene ili dr Kon, smireno i jasno, ukazuju na to da nas čekaju dve naredne veoma teške nedelje, ali kada govore to ne izaziva strah već podstiče na oprez a to je u ovakvim prilikama jako važno).

Pohvale za RTV koji informiše o svim brojevima telefona relevantnim za pandemiju i brojevima svih zdravstvenih službi (ginekologija, pedijatrija, kardiologija ....) u svakoj od opština. Prezentacija je odlična (liči na power point, drže je dosta dugo na ekranu da može da se stigne da se prepišu brojevi, i ponavljaju nekoliko puta u roku od pola sata).

Korišćenje gestovnog jezika u informativnim emislijama i emisijama u kojima gostuju stručnjaci, kako bi osobe koje ne čuju mogle da prate program i to je dobar primer. Treba razmisliti da se još neke od emisija koje sadrže informacije važne za trenutne prilike titluju, pa makar i naknadno puste.

Manjak informacija na lokalnom nivou. Vidi se da nedostaju lokalni mediji. (Izdvajam primer RTV koji je gore detaljno opisan). Nakon najave da će o situaciji sa

epidemijom izveštavati samo krizni štab, ne znam kako će građani na lokalnom nivou biti informisani o prilikama u lokalnoj zajednici, merama koje preduzima lokalna samouprava i dr.

Urednički koncept dominantne teme deprimiraju. Pored informacija o stanju pandemije na kojima je akcenat, povećava se blago i broj korisnih saveta i informacija.

I dalje se *nepotrebno repriziraju iste emisije* po više puta na dan.

Veći broj *sagovornika* na TV kanalima, iako se koriste nove tehnike direktnе komunikacije i odlazak u studio nije uslov za učešće, i nadalje su sagovornici iz Beograda ili neke javne ličnosti - naši državljeni van zemlje. Zašto se sagovornici ne traže i u gradovima i opštinama Srbije? Pa javnih ličnosti kao i stručnjaka ima i van Beograda. Ne moraju se mediji oslanjati samo na dopisnike već ima mogućnosti i za druge sagovornike ako dopisnika iz neke sredine nema.

Parove i zadrugu bi trebalo prekinuti. U ovoj situaciji to je neprimereno (po sadržaju, ne poštuju mere boravka u zavorenom prostoru, ne nose maske, ne pridržavaju se odstojanja.)

Neki *novinari ili urednici* „nisu se najbolje snašli u ovoj situaciji“ – već tešku situaciju nepotrebno čine težom načinom izveštavanja. Npr. nepotrebno se u raznim emisijama stalno iznova emituju prve (veoma deprimirajuće) fotografije Beogradskog sajma.

Razmisliti i da li neke od emisija iz standardnih programskih šema (npr. satirično humoristički sadržaji (24 časa sa Zoranom Kesićem ili emisija koju vodi Ivan Ivanović vidi se kako se muče da u ovim okolnostima i na primerima koji nas okružuju prave neku vrstu usiljenog humora, satire – to ne ide i to je svakom gledaocu jasno, prosto nije smešno čak i ako se nasmejemo na neki od priloga).

Praksa da se neki novinari ne odnose korektno prema gostima koje zovu u emisiju se nastavlja. Gost je u drugom planu. Novinar je „glavni akter“ a ne medijator u razgovoru. Novinar ne bi trebalo da uzme dobar deo vremena u emisiji i govori o tome šta on ili ona „misli o pandemiji“ ili o nekoj drugoj temi emisije, sagovornike prekidaju, upadaju im u reč..... a to se dešava (npr. emisija u 17 časova na NovaS (Maja i Nataša).

Kao pozitivne primere izdvajam RTS 2 i RTS 3 školski program. Takođe i to što je SBB za korisnike njegovih usluga otvorio dodatne kanale sa filmskim programom.

- Školski program: ocena (10)
- Konferencije za štampu na kojima govore stručnjaci: ocena (10)
- RT Vojvodina, popodnevna emisija u 18 časova: ocena (9)
- Zadruga i parovi: ocena (0) uz predlog da se emitovanje prekine, a program prilagodi okolnostima (podsećam da je neka od ovih televizija licencu dobila kao program za decu pa neka sada to radi (postoje jako dobri programi za decu pa neka to puštaju))

Potpis 65+

Posmatrani mediji

- Desno orijentisani tabloid Daily Mail www.dailymail.co.uk
- Dnevni list Gardijan www.guardian.co.uk
- Nacionalni javni servis BBC, televizijski kanali 1. i 2. kao i web stranica www.bbc.co.uk
- Povremeno Nezavisna Televizija ITV www.itv.co.uk

Način izvještavanja medija u Velikoj Britaniji neznatno je promjenjen u odnosu na prvu nedelju monitoringa. Gotovo iz minuta u minut, nastavlja se sa prebrojavenjem broja inficiranih i umrlih od virusa, kako u samoj Velikoj Britniji, tako i u ostalim zemljama Evrope. Međutim, britanski mediji vidno pridaju posebnu pažnju situaciji u SAD-u. Jedan od razloga tome je obilan broj inficiranih u toj zemlji (trenutno najveći u svijetu), a drugi je ekonomski prirode. Naime, SAD su obećani i moćni ekonomski partner Britaniji u post-Brexit periodu.

Druga nedelja donijela je i niz stručnih analiza o mjerama Vlade u brobi sa korona virusom. Čak se i Daily Mail pridružio kritikama BBC-a i Guardian-a zbog veoma spore reakcije britanske Vlade kao i zbog nedostatka testova. Naravno, Daily Mail je u svojoj kritici jasno naglasio da iz nje izuzima svog „miljenika“, premijera Boris Johnson-a. Jer po njima ne može prvi čovjek Vlade da bude kriv za loš rad iste.

Dnevni list Guardian je počeo sa objavljivanjem video snimaka, zapravo svjedočenja medicinskog osoblja koji su na najvećem udaru u smislu opasnosti od bolesti i iscrpljenosti zbog povećanog obima posla. Veoma emotivna i potresna svjedočenja pokazuju jasnu sliku u kakvim okolnostima radi medicinsko osoblje. Mediji očigledno koriste ovakve snimke da upozore građane da se pridržavaju propisanih mera, ali i da skrenu pažnju na slabiji rad Vlade. Prema pisanju Guardian-a, Vlada je obećala 25,000 dnevno održanih testova za medicinsko osoblje, dok se u stvari dnevno tesira manje od 2000 zdravstvenih radnika.

Guardian i BBC, gotovo istovremeno, pokrenuli su i pitanje nadzora koji je uveden sa novim mjerama vlade, njegov uticaj na drušvo i demokratiju. Ti tekstovi su mi posebno pažnju privukli. Dio njih odnosi se na vijesti iz Mađarske, i stupanju na snagu Orbanovih „mjera“ brobe protiv virusa. Svi mediji su u jeku krize u Britaniji izdvojili posebnu pažnju ovom događaju. Uz izvještaje iz Mađarske, BBC i Guardian su objavili propratne tekstove o tome kako „mađarski slučaj“ može uticati na ponašanje drugih autokratskih lidera u svijetu.

A sada malo o sportu, koji je bio jedna od glavnih tema ove sedmice. U nedostaku live mečeva, na TV-u se konsantno prikazuju najzanimljiviji mečevi iz prethodnih sezona, međutim jasno je da gledanost tih utakmica ne može ni da se poredi sa onim „živim“. Za sada fudbalski fanovi poput mene se moraju zadovoljiti ovim, dok čekamo nastavak sezone. Premijer liga, najjače nacionalno fudbalsko takmičenje u svijetu je obustavljeno zbog epidemije korone. Sportske redakcije konstantno nagađaju kako bi situacija mogla da se razriješi. Glavna pitanja na koje se osvrću britanski mediji su: „Da li će Liverpool prvi put nakon 30 godina biti šampion Engleske, ko će se kvalifikovati u Ligu šampiona a ko će se preseliti u niži rang takmičenja“. Takođe BBC i Guardian napominju da Premijer liga generiše oko 10 milijardi eura GDP-a Velike Britanije, a samo u prošloj godini ova liga je prihodovala 8,2 milijarde eura. Oba medija se osvrću na veliki broj zaposlenih u klubovima koji su u opasnosti da izgube posao ili budu bez prihoda nekoliko mjeseci, i kritikuju rukovodstvu Premijer lige, koje nije dovoljno zaštitilo ugrožene radnike. Naravno, Vlada u saradnji sa Daily Mail-om za sve krivi fudbalere jer ne pristaju na smanjenje plata. U ovom slučaju moram stati na stranu fudblera, ne samo zato što sam im, u neku ruku, bivši kolega, već, zaista, nije fer da oni budu izvojeni od 2,5 miliona milionera u Velikoj Britaniji.

Naime, mediji izbjegavaju da kažu da je malo vjerovatno da bi se, odricanjem dijela plata, fudbaleri stvarno pomogli najugroženijim radnicima. Definitvno je da bi pomogli bogatim vlasnicima, koji su u međuvremenu iskoristili posebne zakone OVE Vlade da otpuste, i to bez naknade, veliki broj **trenutno** nepotrebnih zaposlenih radnika.

Uostalom, individualno, fudbaleri direktno doniraju velike svote novca najugroženijim zajednicama, bankama hrane i NHS-u, dok hedge fund-ovi pojedinih britanskih ministara ostvaruju milionske profite u ovim trenucima, ulažeći pare u sada oslabljene biznise koji će se, svakako, oporaviti, a da nije primijećeno pomaganje kategorijama kojima baš fudbaleri pomažu.

Marko(London)

Preko medija do slobode

Posle više nedelja tokom kojih sam bila usredsređena pretežno na posao kojim sam se prethodno zatrptala, konačno se počelo nazirati neko pomalo slobodno vreme, pravo prolećno vreme za druženje, skitnju, i taman kad sam po ko zna koji put rešila da počnem da treniram („od ponedeljka“), gle čuda zaista i počela, evo neprijatnog iznenadenja, prilike za prinudni odmor, ali ipak odmor i neko vreme koje sam shvatila kao dobar momenat da se posvetim najdražima, ali i sebi, napravim neku retrospektivu i maštam o nekom malom sunčanom danu na Šstrandu, kad sve ovo prođe. Za to vreme društveni život odvija se u četiri zida, u dugim kafama i razgovorima sa mamom, sticajem okolnosti nešto kraćim nego inače, ali dragocenim šetnjama sa kucom, u skype kafi, ok, nekad i skype festivalu vina sa dragim ljudima koji su van moja četiri zida.

Pored navedenog, vreme u samoizolaciji u dobroj meri provodim uz medije. Iako često sebi obećam da neću više pratiti vesti niti aktuelne kzš (znam da znate zašto pa neću trošiti karaktere na izlišna pojašnjenja), ipak ne uspevam da odolim potrebi da budem obaveštena o novostima u vezi sa temom koja je, u manjoj ili većoj meri, uzdrmala gotovo ceo svet, pa tako i nas. Kako bih pravovremeno i objektivno bila obaveštena o najnovijim dešavanjima redovno pratim informativni program televizija **N1** i **Nova S** koje su svojim profesionalnim radom pridobili moje maksimalno poverenje i pozornost. Kako protiču dani na prinudnom odmoru, program na ovim

televizijama je sve bolji, a ja od one koja baš i ne gleda TV ostajem sve više ona što ne zna šta pre da pogleda - od Utiska nedelje sa Oljom Bećković koja, kulturna emisija, poslednje nedelje analizira sa nekog psihološkog, umirujućeg a tako racionalnog aspekta, preko emisija Među nama sa uvek aktuelnim temama i zanimljivim sagovornicima, sve aktuelnija emisija Zdravi sa Katarinom Bajec u kojoj već u prvih nekoliko minuta možemo naučiti nešto novo, a tu su i neprevaziđeni Ivan Ivanović i Zoran Kesić koji mi svojim emisijama uvek ulepšaju dan. Ove nedelje N1 je svoje gledaoce obradovao sa filmom koji sam pogledala a da nisam ni trepnula, sa velikim uživanjem, Nebeska tema, film o Vladi Divljanu, filmu o ljubavi prema tom večitom dečaku.

U pogledu profesionalnog informisanja o najaktuelnijim temama, posebno bih izdvojila i relativno sveže postavljen inovativni portal <https://nova.rs/> sa kojim počinje gotovo svaki moj dan i koji me svakodnevno oduševljava svojom posvećenošću i objektivnošću, privlačno i pitko, a tako originalno i za sada bez greške, pravo u centar. S vremena na veme „prelistam“ portal **Danas-a**, a povremeno i objave **Nedeljnika NIN**. Ovi mediji odišu, nekad surovom, ali tako potrebnom istinom i hrabrošću koja ohrabruje. Baš sam ih nahvalila sad, ali i zaslužili su.

Za mene jedna od boljih stvari tokom karantina je to što sam se vratila na **Twitter**, na kom se takođe u pretežnoj meri informišem o svemu i zahvaljujući kom se ovih dana sigurno češće smejam. Osim navedenih medija koje i inače u manjoj, a sada u značajno većoj meri uspevam da pratim, izuzetno prijatno sam iznenađena predivnim **gestovima brojnih biblioteka, muzeja i galerija, pozorišta, filmskih festivala** koji su građanima poslali snažnu poruku razumevanja, podrške i solidarnosti, nesobično otvorivši svoja vrata putem svih kanala, društvenih mreža, portala i drugih medijskih kanala na koji način su nam omogućili da iz svojih toplih domova, u mom slučaju sa kucom u krilu, proskitamo kroz njihove dragocene sadržaje.

Izgleda da je uvek jako važno da ljudi svoj posao obavljaju posvećeno, profesionalno i od srca... a onda sledi ono „vredelo je“, i za nas i za njih, sigurna sam u to, i prija mi gledati taj proces i sa poslovnog i sa nekog opšteg životnog aspekta. Nama svakako već sada vredi i puno znači mentalno razgibavanje uz, iako u Srbiji trenutno malobrojne, ali očekujem sve brojnije, profesionalne i objektivne medije, posebno u ovim danima, u kojim, pored fizičkog zdravlja, ne smeta da malo

sačuvamo i zdrav razum. A od mojih treninga (kod kuće) naravno sada opet nema ništa, ali biće - od ponedeljka ☺.

Budite dobro, #ostanitekući i verujte da će i ovo sve na kraju biti dobro, jer dok nije dobro, znači da nije kraj. Do nekog narednog čitanja, čuvajte se!

Milica

Protekle sedmice najviše sam pratila televizijski program **RTS 1**, kao najrelevantnije sredstvo javnog informisanja. Imajući u vidu centralizaciju informacija, svi podaci od značaja se obelodanjuju putem Dnevnika i na konferencijama za štampu koje se prenose uživo iz Palate Srbije.

Štampu ne kupujem, jer čitam vesti putem interneta. Najviše sam čitala vesti na portalima **blic.rs** i **danas.rs**. Na radiju isključivo slušam muzičke programe.

Pratila sam specijalnu emisiju „Upitnik“, čiji je autor i urednik Olivera Jovićević. Gosti ove emisije su bili epidemiolog dr Predrag Kon, pulmolog dr Branimir Nestorović, kao i doktor ekonomskih nauka Ljubodrag Savić. Smatram da je „talk show“ bio dobro vođen, jer su pitanja bila usmerena na preventivne mere i procene rizika stručnjaka tokom pandemije, kao i na ekonomske posledice koje će uslediti nakon završetka vanrednog stanja. Istakla bih prednost ovakve emisije u odnosu na konferencije za štampu, na kojima je akcenat sve više na politici a sve manje na borbi protiv virusa.

Kao negativan primer istakla bih kružnu sms poruku koja je poslata od strane Kriznog štaba građanima, koja je upozoravala na to da se bliži najgori mogući scenario (nalik onom u Italiji) i da ostanemo u svojim kućama. Takođe, na jednoj od konferencija za štampu, prof. dr Darija Kisić Tepavčević je izjavila „da je dobro što se u medijima samo o koroni priča“, sa čim se lično ne bih složila, jer skreće pažnju javnosti sa svih ostalih problema, iako je ovo trenutni prioritet.

Obradovalo me je emitovanje domaćeg filma „Velika Frka“ iz 1992. godine na kanalu RTS 1, pošto je u pitanju komedija, a humor je najzdraviji način da se nosimo sa teškom situacijom.

Članak koji bih izdvojila u moru onih informativnih, bilo sa negativnom ili realističnom konotacijom je „Kako da sačuvate psihičko zdravlje tokom trajanja

socijalne izolacije“ na online portalu blic.rs. Mišljenja sam da bi više medija trebalo da se bavi ovim izuzetno važnim pitanjem, umesto utrkivanjem ko će prvi objaviti nove informacije vezane za broj obolelih ili umrlih od Covida 19. Pohvalila bih autora ovog teksta, koji obuhvata širok dijapazon raspoloženja i stanja koja nas mogu zateći u ovim nesvakidašnjim uslovima, i savete kako da se sa njima nosimo.

Najupečatljivija emisija koju sam pratila je bila na televiziji Nova M – „Coronavirus: How the deadly epidemic sparked a global emergency“, koja se može naći i na YouTube kanalu. Emisija prikazuje kako je virus otkriven u Vuhanu, kako se razvijala epidemija i kako je izgledao život u provinciji Hubej tokom borbe protiv korone i potpunog karantina. U više navrata se mogu videti strahoviti prizori iz bolnica, sa ulica, mere koja je vlast nasilno sprovodila, i sl. Snimci su autentični, zabeleženi moblinim telefonima građana ove kineske provincije iz koje je virus potekao.

Zaključak ove nedelje je da se većina informacija o merama prenošenja virusa i njegovim karakteristikama ponavlja u mnogim emisijama, kao i pisanoj formi i da novinari sve više teže senzacionalnosti u izveštavanju. Raduje me da pogledam ili pročitam bilo šta, što mi pomaže da održim pozitivan duh.

Mina Stojanović

Prateći medije tokom vanrednog stanja i tokom trajanja epidemije koronavirusa u Srbiji nisam primetio mnogo značajnih razlika u odnosu na prethodnu nedelju, koja je, iz mog aspekta, opisana u prethodnom izveštaju.

Primećujem da su se mediji, kako oni privrženi vlasti, tako i oni, koji vlasti nisu toliko bliski a koje se vlast ne libi konstantno stavljati u negativan kontekst na taj način ih targetirajući, bave „kontroverznim“ tekstrom novinarke portala Nove.rs Ane Lalić, koja je pisala o nedostatku medicinske opreme u Kliničkom centru Vojvodine, kao i o „potpuno haotičnim uslovima rada u vreme pandemije“. Kako je bilo saopšteno, taj tekst je uz nemirio predstavnike Kliničkog centra Vojvodine, pa su oni autorku prijavili policiji i tužilaštvu. Samo se postaviti i pristupiti ovoj temi na osnovu dosadašnjeg iskustva sa medijima privrženim vlasti, kako televizijskim tako i štampanim, jasno je i očekivano na koji su se način oni pozabavili ovom značajnom temom. Zato su njihove reakcije vrlo razumljive, jer, kako se navodi u teoriji dnevnog

reda, mediji masovnog komuniciranja imaju dve osnovne funkcije: dodeljivanje statusa i nametanje društvenih normi. Zato se, verovatno, oni vode Koenovim stavom da nam se „**medijima masovnog komuniciranja ne govori šta da mislimo, nego o čemu da mislimo**“.

No, ako ostavimo po strani ovaj slučaj, koji je bio jednom (praktično jedinom) od tema na konferenciji za novinare, na kojoj se javnosti obratio predsednik Srbije Aleksandar Vučić 2. aprila, primetan je značajan broj negativnih komentara građana, koji se odnose na eventualno uvođenje zabrane kretanje 24 sata. Sami mediji kao da nametanjem ove teme ispituju javno mnjenje i građane polako uvode u apsolutni policijski čas. Slično se ponašaju i stručnjaci, koji često pominju ovu, najradiklaniju meru, kako sami kažu.

U medijima takođe ne primećujem da se neko značajnije bavi najavljenim ekonomskim merama, koje je ministar finansija Siniša Mali predstavio. To je izuzetno značajna tema, ali očigledno da mediji u ovom momentu ne žele time da se bave ili smatraju da to nije u istom rangu važnosti kao bombardovanje podacima o osobama, koje su pozitivne na koronavirus. Takođe, malo je prostora posvećeno i problemu na koji nailaze poljoprivrednici. Mnogima nije jasno da li se i u kojoj meri policijski čas odnosi na poljoprivrednike, da li oni smeju da budu na njivama i posle 17 sati. Samo se na marginama provlače tekstovi o tome, da im je potrebna posebna dozvola, koju treba da traže od Ministarstva poljoprivrede, koje zahtev zatim posreduje lokalnoj policijskoj stanici, koja izdaje dozvolu za kretanje i tokom policijskog časa. Vrlo konfuzno.

Na kraju, pažnja javnosti se sve više usmerava na SAD, dok Italija i Španija polako, ali sigurno nestaju iz žiže. To je razumljivo, jer SAD beleže veliki porast zaraženih. Stekli smo novo pogodno područje za atraktivne članke i bombardovanje informacijama, uglavnom, po mom mišljenju, neproverenih.

Miroslav Gašpar

Mediji: Spiegel online, TAZ online, Le Parisien online, L'Indépendant online, NDR, Welt, SWR2 Radio

Vaihingen an der Enz, gradić u južnoj Nemačkoj u kome provodim vreme izolacije. 30.000 stanovnika, rečica, pored koje u normalno vreme šetamo, vozimo bicikl, bavimo se sportom. Pre neki dan su se vratile rode. Danas je sreda, pijaci dan. Na pijaci su samo tri tezge, prodavci sa zaštitnim maskama. Vrlo malo kupaca koji drže rastojanje od oko 1,5 metara. U ovom periodu epidemije većina ljudi je disciplinovana. Iz kuće izlaze samo oni koji moraju na posao ili u kupovinu namirnica. U „Le Parisien“-u čitam danas da je u Francuskoj izrečeno 300.000 kazni zbog kršenja zabrane izlaska. Ne, ljudi su ovde disciplinovani. Ili se više boje? Međutim u medijima se javljaju kritičari odluke o ograničavanju kretanja stanovništva. Kažu da sloboda kretanja mora imati prioritet. Neki autori se brinu da takve odluke škode demokratiji.

Informacije o epidemiji dobijamo sa Interneta. Svi mediji imaju svoje vebajtove koji se ažuriraju više puta na dan. I radio slušamo preko interneta. Na početnim stranama objavljuju se prvo i prvo najaktueltne informacije o širenju korone u Nemačkoj, u Evropi i u svetu. Broj novih infekcija u poređenju sa prošlim danom, broj smrtnih slučajeva i procentualni porast obolelih. Svi mediji koje pratim objavljuju izveštaj predsednika Instituta „Robert Koch“ iz Berlina, profesora Dr. Lothara H. Vielera, koji na vrlo razumljiv način svakodnevno u isto vreme izveštava o razvoju pandemije, objašnjavajući momentalno stanje i dajući preporuke za ponašanje, a zatim svaki put takođe precizno odgovara na pitanja novinara. Svi moji prijatelji, sve komšije, sva rodbina svaki dan slušaju ovaj izveštaj. S obzirom da se vebajt Instituta „Robert Koch“ svakodnevno ažurira, nalazimo na njemu i praktične informacije o simptomima, o nošenju maski, kao i važne brojeve telefona, o dijagnostici, merama koje se preduzimaju i informacije koje grupe građana posebno treba od infekcije čuvati.

Svi mediji koriste vebajt Instituta „Robert Koch“ tako da se iste informacije na svim portalima ponavljaju. Razlike ipak ima u tome što na primer Spiegel redovno i komentariše te podatke i čitaocima omogućava da diskutuju, naravno uz prisustvo moderatora. Svaki članak je i potpisani, tako da je moguće stupiti u direktni kontakt sa novinarom.

Po izbijanju pandemije nemačka vlada se obratila na dve adrese da traži stručni savet:

Obratila se Institutu „Robert Koch“ i profesoru Dr. Christian Drostenu, glavnom virusologu u bolnici Charité. Obe ustanove su u Berlinu. Profesor Dr. Drosten informiše javnost svakodnevno u podkastu na NDR-website (televizijska stanica). 31. marta 2020. godine Dr. Drosten se, izmedju ostalog, žalio na medije. „Situacija u kojoj se nalazimo nije jednostavna. Mi naučnici skupljamo i analiziramo podatke i možemo da ocenimo koliko su podaci pouzdani.“ kaže Christian Drosten u NDR-podcastu, „Coronavirus“, broj 24. „Ali mi naučnici ne donosimo odluke, nego to čine političari. [...] „Neki mediji objavljuju karikature virusologa [...]. Molim vas prestanite sa tim!“ Dr. Drosten izveštava o tome šta su virusolozi do sada saznali o novom virusu i daje preporuke vlasti u dogovoru sa Institutom Robert Koch. Svi sa kojima sam razgovarala, moje kolege, moji rođaci, moji susedi, su zadovoljni sa odlukama Angele Merkel u ovoj izuzetnoj situaciji, iako joj na izborima nismo dali naš glas.

U Nemačkoj ima roditelja, koji svoju decu neće da vakcinišu. Prošle godine je vlada donela zakon po kome samo deca koja su vakcinisana, smeju da idu u zabavište. Sada u vreme pandemije pitaju čitaoci novina kada možemo da računamo sa vakcinom protiv korone. Iako svi stručnjaci ponavljaju da je potrebno da prodje bar godinu dana, građani postavljaju to pitanje opet i opet.

Novine su tokom ove nedelje pisale i o odluci svih nemačkih bolnica da ne dozvole prisustvo druge osobe pri porođaju. Spiegel je onda objavio reakcije porodilja i babica. „Jedan par, majka i otac, su jedna celina. Nije fer odvajati ih baš za vreme porođaja.“ - rekla je jedna babica.

Gregor Gisi, predstavnik levice, dao je intervju WDR-u u kome se jasno izražava protiv privatizacije zdravstvenog sektora. Tema nije nova, ali je ovaj trenutak pogodan za diskusiju. Zašto nema dovoljno kreveta u bolnicama? Zašto bolnice moraju da rade po principu dobiti? Mnoge male bolnice su poslednjih godina zatvorene, pošto nisu bile rentabilne. Lekarima bi bolnički šefovi nalagali da moraju u sledećoj godini da imaju više teških slučajeva. Nadam se da ćemo iz krize izaći pametniji.

Mnogi portali novina nude Newsletter, u kojima možemo da čitamo novosti iz onog područja koje nas interesuje i koji stižu svakodnevno. Svi mediji su pre nedelju dana

objavili vladinu odluku o finansijskoj pomoći malim firmama i samostalcima. U svim medijima je objavljen i link za ispunjavanje molbe. Tu finansijsku pomoć su mogli da dobiju i umetnici i docenti na fakultetima. Ne znam koliko ih se prijavilo, ali znam da su mnogi moji prijatelji dobili novac već posle nedelju dana. Svi smo bili prijatno iznenadjeni kada smo u novinama pročitali:

Restorateri, umetnici ili fitnes treneri - ukratko, samostalci - navikli su na rizik. Međutim, nesigurnost koju donosi sadašnja kriza nadmašuje sve do sada viđeno. Federalna vlada je to brzo uvidela i bez mnogo diskusije usvojila paket pomoći od ukupno 50 milijardi evra.

Pre dva dana čitam u Welt online da su šefovi Daimlera odlučili da smanje svoju platu za ovu godinu za 20 procenata. Radnici u Daimleru rade momentalno ili od kuće ili skraćeno.

Ove nedelje sam dobila mail od jedne angažovane žene sa molbom da pišemo medijima da u ovoj teškoj situaciji novinari ipak ne zaborave teme o klimi. Zapravo u medijima je trenutno malo o hitnim odlukama za zaustavljanje promena klimatskih uslova. Jedino čitamo kako je štutgartski aerodrom zatvoren i da Lufthansa očekuje isto vladinu finansijsku pomoć. Još jedna zanimljiva vest: u jednom članku čitam predlog da se ukinu letovi u okviru Nemačke. Pametno. Postupno odricanje od korištenja uglja i koronavirus omogućice da se zadati ciljevi o klimi za ovu godinu ostvare. „Očigledno je da epidemija utiče na smanjenje emisije CO₂“, rekao je stručnjak Dirk Messner u Welt- u.

Skoro jednoglasno daju mediji nemačkoj vradi dobru ocenu za ponašanje u vreme krize. Zabranu izlaska na ulicu, korišćenje maski, testovi, povećanje broja kreveta za intenzivnu negu, finansijska pomoć za samostalce, krediti za velike firme. Mnogi smatraju da bi i klima - temu trebalo rešavati tako brzo i odlučno.

Nada Heller

Prizemljenje se završilo. Vratila sam se natrag poslu, koji nije ni sličan onome pre epidemije COVID19 virusa. Velika većina avio kompanija je prizemljila svoje avione i odložila letove do dalnjeg, ali ne i moja. Qatar Airways je lansirao čak i novu destinaciju (Brizbejn, Australija) i koristi novonastalu situaciju veoma pameno. Lansirali su i novu reklamu koja kaže „Mi Vas vraćamo kući“. Neki kritikuju kompaniju govoreći da širi virus i izlaže svoje zaposlene opasnosti, dok su joj drugi bezgranično zahvalni što su uspeli konačno da stignu kući. Kao i do sada pratim sajt covid19.rs sa najpouzdanijim informacijama o obolenim i preminulim pacijentima. Masovno testiranje ljudi u Srbiji je počelo, zahvaljujući donacijama iz Kine. Na portalima lista B92 i Danas sam se informisala o instalaciji privremenog smeštaja obolenih na beogradskom sajmu kao i uslovima za boravak u istom. U međuvremenu portal Politika je uveo live feed za najnovije informacije o koroni i vestima na istu temu. Tu sam se detaljno informisala o policijskom času koji je trajao ceo vikend, jer se broj umrlih konstantno povećava. Uveliko se razmatra i uvođenje dvadesetčasovnog policijskog časa, mada postoji negodovanje među građanima. Na portalu Danas čitam izveštaje i savete eminentnih epidemiologa i pulmologa. U naredne dve nedelje se očekuje porast obolenih kao i vrhunac epidemije. Takođe me raduje vest da su mnoge donacije prikpljene od strane UNICEFA kao i proslavljenih srpskih sportista i preduzeća za nabavku potrebnih respiratora.

Nažalost nisam imala vremena da slušam radio i pratim radijske emisije u ovoj nedelji. Na socijalnim mrežama je aktuelan hash tag **#ostanikodkuće** gde poznati savetuju ljude da ostanu u svojim domovima dajući predloge kako da prekrate veme u izolaciji.

Htela bih da pohvalim kulturne ustanove koje su počele svoje sadržaje da dele online, kao npr. predstave Narodnog pozorišta u Beogradu ili koncerti Beogradske filharmonije kao i mnoge druge kulturne institucije koje kotiste internet kao glavno sredstvo komunikacije sa publikom.

Iskreno se nadam da će svi ozbiljno pratiti uputstva i savete lekara jer je vrag već odneo šalu... kao i mnoge živote. Ostajte mi zdravo!

Stjuardesa

Poziv iz NNŠ da se piše dnevnik konzumacije medija. Sa žaljenjem konstatujem da su se društvene mreže prošvercovale među medije. Ko to uređuje? Za mene je medij ono što ima urednika. Ako pak uzmemo definiciju „medij je poruka“, onda je medij i taraba. Raspraviti sa Dubravkom, kafa u Zmaj Jovinoj za Dan Posle.

PONEDELJAK, 30. 03.

Štampano izdanje **Danasa** mi obično pomaže da ubijem vreme pešačeći na posao (1,2 km), a u ova virusna vremena za da se ima šta raditi dok se čeka u redovima pred poštom, bankom, prodavnicama & co. Na petoj ili sedmoj strani tekst o 17 beogradskih opština od kojih 15 u kojima se vlada brže, bolje, šta god dobijaju pomoć od grada dočim tu gde se pita opozicija (Stari grad, Novi Beograd) od pomoći ništa. Kažem sebi da notiram naslov za ovaj dnevnik da se ne zaboravi (i, bože zdravlja, o tom nešto napiše, jedared). Kad se setim vidim da je prošao voz, novine završile kao stare u domaćinstvu.

UTORAK, 31. 03.

Dan počinje i završava se sa sajtom **Informera**. Ne što volim, nego profilaksa, da se Ko Treba ima na umu, a sramota ga od sveta da sam kaže. Samo naslovi, naravno. Ono što u Informeru misle da su naslovi. Ide mi na živce manir „**Evo zašto** je doktor Stevanović bio ljut...“, „...a **evo šta** očekuje...“, „... **evo šta** to znači!“. **Evo zašto** neću kliknuti³.

Portal **NI** obavezno, po mogućству s merom. Prebacujem se na region-Hrvatska, izbor vesti iz sveta više odgovara mojim interesovanjima, a i ima ih više. U ovom trenutku (23 i kusur) regionalni hrvatski **NI** ima 11 vesti iz sveta, srpski **NI** komada 8. Ne poklapa se nijedna.

SREDA, 01. 04.

O tome šta se dešava u svetu informišem se preko portala **BBC News**.

Tu je portal na koji povremeno odlazim, zagrebački portal **MEDIA DAILY** koji se bavi medijima na teritoriji ex-YU. Može se ući samo sa lozinkom koja se dobija kada se plati preplata. Pažnju mu privlače tri teksta. Agencija za audio i AV medijske

---

³ Ne očekujem da pročitam ništa pametno.

usluge u Severnoj Makedoniji oprašta emiterima godišnju naknadu za emitovanje za 2019. i 2020. zbog korona virusa, ko je platio dobija pare nazad (umanjeno za PDV), ko još nije platio, plaća samo PDV, ukupno nešto više od sedamdeset miliona denara ili nešto više od milion i sto hiljada evra. Drugi tekst bavi se Novim Sadom („Novi Sad, medijski grad-na papiru“) o velikom broju medija upisanim u registar, a radi malo, ništa što ne znam. Na kraju Dragiša Kovačević piše o zlatnom jubileju Studija B, uglavnom o staroj slavi, vrlo benevolentno preskače kako stanica trenutno radi uz jedinu rečenicu „Saglasan sam da današnji Studio B nije ono što je nekad bio, ali ni mi nismo onakvi kakvi smo bili“. Ok, ali par redova dalje „Uveren sam da će ovi mladi ljudi koje predvodi Ivana Vučević...“. De gustibus itd.

ČETVRTAK, 02. 04.

Naslov na portalu *NI*: „Brnabić: Vlada Srbije povlači odluku o informisanju na molbu predsednika“. Čitam šta je premijerka izjavila u tekstu ispod naslova i na pamet mi pada par rečenica iz Orvelove Životinjske farme: „Pod vodstvom našeg Vođe, druga Napoleona, snela sam pet jaja u šest dana“; i „Zahvaljujući vođstvu druga Napoleona, kako nam prija ova voda!“.

PETAK, 03. 04

The New York Times nije na mojoj dnevnoj listi (čak ni na povremenoj), ali mi je prijatelj iz Amerike poslao link da vidim rubriku koja se zove „jutarnji brifing“ i predstavlja pregled vesti, svaka u tri četiri reda, a ko hoće da sazna više o, recimo skoro deset miliona izgubljenih radnih mesta u SAD i osamsto hiljada u Španiji ima link da vidi. Ili o tome kako predsednik Turkmenije preporučuje lekovito bilje kao oružje protiv korone, a Lukašenko votku i saunu. Ili kako u Australiji nekom ko sedi napolju i piye kafu sledi čorka, na Filipinima metak. Ili kako u nekim bolnicama u Americi počinju da nedostaju vreće za mrtve. Ili kako su američki demokrati pomerili predsedničku konvenciju za avgust. Tridesetak tema plus sugestije šta danas da se kuva, gleda, čita i igra.

Šta imamo interesanto u *Danas*? Interesantan tekst na strani 11 koji se bavi implementacijom ekonomskih mera vlade u smislu pomoći privredi („Za mnoge firme maj je suviše kasno“) i lep tekst Pece Popovića koji se seća šta je Hala 1 Beogradskoj sajma radila 1967. („Kad smo bili kao novi“), ubio se za nas nostalgičare.

Kada sam na portalu **BBC News**, ako baš nemam pametnija posla, odem da pogledam šta ima na „nauci“, svašta se zanimljivo nauči i sazna. Danas, na primer, ima tekst (<https://www.bbc.com/news/science-environment-52095694>) koji kaže da su arheolozi, analizirajući led nastao u dvanaestom veku, došli do zaključka da je zagađenje u Britaniji tada bilo jednako gadno kao ono tokom industrijske revolucije nekoliko vekova kasnije. Zagađivač su bili ondašnji rudnici olova.

SUBOTA, 04. 04.

Odlučio se da teram dijetu. Prepisao sebi **N1** (portal dva puta na dan, jedne vesti na TV) štampano nedeljno izdanje **Danasa** (razvući na dva dana), portali **BBC News** i **021**, sve zajedno ne više od sat vremena. Od svega osećam potrebu da pomenem Vladu Jokića čija je rubrika „Svetlosti pozornice“ (XVI) po meni apsolutno najbolje od onoga što humor i satira mogu da daju (da proste Kesić, Ivanović, Petrović, Ljubičić & Državni posao), polemiku Mikloša Biroa sa Mišom Brkićem glede prirode kapitalizma (VI), tekst Bore Čosića, paralela dva zla (VII), tekst Juvala Noa Hararija „Čovečanstvu nedostaju lideri u borbi protiv koronavirusa“ (X-XI) i priče iz nove knjige Miše Ramača. Od nedeljnog dodatka - a u uslovima limitiranog vremena rešenog da se pokloni novinama - za aktuelnosti se nema kad, tek zloban kez (mada još uvek ne priznajemo Triter za medij, ukidanje naloga još uvek nije uređivanje, čak ni rudimentarno.) I, narvno, Filip David.

NEDELJA, 05. 04.

Jučerašnja medijska dijeta (iako se minutaža malo otela kontroli, ali ne značajno) uticala na to da se danas probudim bolje raspoložen nego obično. Praktikovati i dalje.

Portal **021**. Uspeo da primetim intervju sa Duškom Kovačevićem pre nego što ga skinulo sa naslovne (top sedam priča) par sati kasnije. Kovačević kaže: „Možemo očekivati u narednih deset godina blokbastere o tome kako je svet stradao u vreme korone. Biće knjiga, drama, pesama, slika, filmova velikih o ovoj nesreći i tragediji“. Ne delim mišljenje - ne kažem da neće biti sadržaja, ali je pitanje kako će biti prihvaćeni, pretpostavljam loše, i posle španskog gripa se krenulo na lude dvadesete. I da se vratimo na Filipa Davida iz nedeljnog **Danasa**. „Ali pošto je zaborav jedno od spasonosnih osobina ljudskih, verovatno je da će se postepeno sve vratiti na staro

kako je bilo pre ove katastrofe“. Kada sam to pre neki dan rekao prijatelju (bez „postepeno“ i uz izuzetak onih koje će virus lišiti najmilijih i onih kod koji će ekonomske posledice pogoditi više nego druge) rečeno mi je da lupam. Hajde nek’ to kaže Filipu!

Rastislav Durman

Dnevnik sa prisilje TV terapije

Smijao sam se mojim starcima koji kupuju novine samo petkom. I to jedne. I to one u kojima je najopširniji TV program. Uz hrvatske tu je i program mnogih drugih kanala. Oni nemaju kablovsku niti satelitsku ponudu nego samo HRT i nekoliko „zemaljskih“ programa komercijalnih TV kuća. Svejedno, u petak se pazi da se ne propuste te novine čija je kupovina bar jednakovažna kao i kupovina kruha - Dobro, sastojaka za juhicu. Njima kruh baš i ne znači mnogo. Kompjuter nemaju, a na mobitelima, onima sa najvećim mogućim ekranima i slovima, znaju primiti i poslati poziv. Za poruke baš i nisam siguran.

I tako, smijao sam im se. Nisam se podsmjevao nego više onako, s ljubavlju, zaštitinički. E, da je pravde na svijetu sad bi se oni mogli smijati meni do mile volje. Sad i ja, koji nekada bez snopa svježih novina pod rukom nisam mogao započeti dan, ali već odavno sve što me zanima nalazim „online“, svakog petka ujutro – na kiosk, po novine s najopširnjim TV programom. U „doba korone“, kad su i migranti postali izolanti, već sad se nagledah TV programa kao ukupno za proteklih 10 godina.

Jest da sam mnoge filmove, pa i serije, odgledao po drugi, četvrti ili već šesti put, ali nije mi žao. Naprotiv. No primjetio sam da svako malo naletim na naslove tipa Kill Bill, Trainspotting, Pulp Fiction. Kum(ovi) ili Lice s ožiljkom (koje sam također pogledao još nekoliko puta u posljednje vrijeme) prema ovima prvonabrojanima su „mala maca“. Pa čak i oni poput Isijavanja ili Stvora.

Sve nešto mislim, kao u onoj priči o tome da li se ove godine više krade ili policija efikasnije lovi lopove, jel’ to stvarno toliko često ovih tjedana u TV programima emitiraju filmove prepune nasilja (još mi samo fale Teksaški masakr motornom pilom ili Strava u ulici brijestova). Možda da potražim ima li neka emisija sa savjetima psihologa ili neki dokumentarac o najpoznatijim psihiyatriskim slučajevima koji je

odabrao Đelo Hadžiselimović. Ne bih se čudio da pronađem nešto što će objasniti moj slučaj.

Kako god, TV gledam koliko nisam nikad u životu. Srećom bioritam mi je već odavno takav da nema pravila. Pogotovo ne onih koja se ne bi mogla satubokom promijeniti. Tako sada, kad nema poslovnih sastanaka niti drugih okupljanja i sve je stalo ili je preseljeno „online“ danju uglavnom šećem uz more (jer si, za razliku od mnogih, mogu priuštiti tu privilegiju) te radim ono što je neophodno ili uopće moguće.

TV obično nisam palio do dugo u noć a sad ga palim čim prođu večernje vijesti (tu strogo pazim da ne uranim) a potom, naoružan rasporedom programa koji me najviše zanimaju, „raspalim“ po filmovima i serijama (uz poneki dokumentarac, glazbeni po mogućnosti) do takozvanih sitnih noćnih sati koji se nerijetko pretvore u jutarnje.

Ulovio sam se čak da s prijateljima razmjenjujem prijedloge tipa „što bi noćas valjalo pogledati“ kao što smo nekad razmjenjivali sličice nogometara iz albuma za Svjetsko prvenstvo ili one sličice Životinjsko carstvo i Biljno carstvo. Sjećam se, napunio bih te albume relativno brzo, ali uvjek su mi falili žirafa i lubenica. Vidiš, možda bi noćas mogao pogledati kakav TV dokumentarac o biljkama i životinjama.

Saša Leković

Stalno gledam kanal Art koji prenosi divne koncerte, opere i razne umetničke događaje tako da to zadovoljava naše kriterije i potrebe; takođe imamo pretplatu na puno lijepo kazalište u Aix-u sa odličnim programom, kao i za direktnе prenose Met opere iz Njujorka jer sam veliki ljubitelj operskog stvaralaštva. Na televiziji gledamo centralni dnevnik javnog servisa Francuske i ništa drugo od tradicionalnih medija. Digitalne medije uopste ne pratimo niti želimo da smo na Internetu, tu smo vrlo radikalni. Moj suprug iako je u javnosti veoma angažovan, po prirodi posla, nema ni mobilni telefon, čak ni službeni. Računar koristimo, takođe, isključivo na poslu zbog higijene života i filozofsko-ideoloških uverenja.

pozdrav iz Provanse

Biti zatvoren ceo vikend u stanu sa ogromnom dozom pesimizma koji iskače iz TVa smrtonosnije je od korona virusa.

Pravo osveženje su emisije koje imaju za goste pametne, obrazovane ljude sa stavom o čitavoj situaciji, pa čak sve to oplemenjuju sa velikom dozom humora.

Bilo bi dobro kada bi koncepcija medija išla u malo vedrijem smeru sa kvalitetnim i zanimljivim sadržajima: muzičkim, kulturno-istorijskim, humorističkim... očišćena od bilo kakve političke manipulacije.

Optimista 64

Protekla je još jedna sedmica ostavivši za sobom puste ulice i prve prolećne dane...

Na mom dnevnom repertoaru i dalje se nalaze filmski kanali, kao i online gledanje filmova. Obzirom da uglavnom biram mistery, triller, i krimi žanrove, ove nedelje pogledala sam filmić pod nazivom „Zov divljine“ koji prati uzbudljivu i živopisnu priču psa Baka, predstavljajući njegovu životnu avanturu. Pored toga, tople preporuke i za film „12 majmuna“ koji na specifičan način predstavlja i trenutno epidemiološko stanje u svetu. Za vikend sam takođe ispratila i live stream „Vesela subota“ kako bih mirno subotnje veče začinila kvalitetnim zvukom elektronske muzike. Svakodnevno se nasmejam i komičnim videima Sandre Silađev, kao i Caletu, čije video snimke možete pronaći na YT. Takođe ispratim i najnovije vesti, tek toliko da ostanem u toku sa dešavanjima i situacijom u kojoj se nalazimo, ali izbegavam da mračim svoj um utvarama straha, i zbog toga se okrećem pozitivnoj strani shvatanja i prihvatanja realnosti, koja nosi sledeću poruku: Sve što nam se dešava umnogome zavisi od energije koju stvaramo unutar sebe i emitujemo je u prostor oko nas, kao i od toga kakve su nam misli i osećanja, što predstavlja skalu za određenje subjektivnog osećaja i sreće pa tako i samog sveta oko nas.

Ostanite kod kuće,

Sanjalica

Čini mi se da u trećoj nedelji među mojim bliskim osobama ali i u meni polako zamire želja za informisanjem o korona virusu. Tek je prošlo dvadesetak dana, a kao da su se obični građani već polako izmorili od te teme.

U skladu sa tim, proteklu nedelju informisala sam se izuzetno skromno, prateći samo dva medija. Izostalo je i moje „guglanje“, odnosno potraga za detaljnijim informacijama, sveobuhvatnijim objašnjenjima kojima često strepim. Tokom nedelje tri su vefsajta koje sam svakodnevno otvarala. Jedan od njih jeste **covid19.rs**.

Zadovoljna sam pomenutim sajtom. Mislim da je dobro što je Ministarstvo uspostavilo ovaj jedan kanal samo za tu temu. Uglavnom sam ulazila na sajt nešto posle 15 časova, kada se i iščekuje novi izveštaj, i primetila sam da ga ažuriraju redovno. Tamo gde nedostaje veće ažurnosti jeste statistika po gradovima. Tu informaciju su novinari često tražili na konferencijama za štampu, i verujem da zaista jeste informacija od javnog interesa, te da su građani zainteresovani da znaju koji je broj obolelih u njihovom mestu. U tom kontekstu, volela bih da ta informacija ne zastareva i da se nastavilo sa njenim objavljinjem.

Pored zvaničnog kanala informisanja o Kovidu 19, pratim sajtove medija **N1** i **021**. Tokom ove sedmice, uglavnom je moje informisanje započeto na covid19, zatim sam odlazila na N1 i, kako živim u blizini Novog Sada, 021 je ispunjavao moju potrebu za lokalnijim vestima o virusu.

Portal 021 cenim i zbog toga što pored lokalnih informacija, moguće je pronaći određene zanimljive informacije ali i kvalitetne tekstove iz ekonomije koji su pisani jezikom koji razume čovek bez mnogo znanja o datoј temi.

Dopada mi se što N1 deli informacije o stanju novozaraženih i umrlih od koronavirusa u svetu. Intenzivnije sam na portalu N1 tragala za informacijama o stanju u Italiji i Španiji. Izveštavalo se da opada broj osoba koje su u Italiji smeštene u bolnice i broj osoba na intenzivnoj nezi, a da je u jednoj bolnici u Rimu više pušteno pacijenata nego što je primljeno. Ta informacija mi unosi neku utehu da je pandemija tamo možda počela da se približava pomalo kraju, te da će i kod nas, samim tim posle datog perioda takođe biti kraj.

dvadesetpetogodišnjakinja iz provincije

Student sam i u rodno mesto sam se vratila zbog već svima dobro poznate situacije - pandemije izazvane virusom korona. Ličnim izborom ne gleda televiziju i ne pratim vesti na dnevnoj bazi već deset godina. Međutim, iako ne želim, u ovim krucijalnim trenucima sam primorana da me uticaj raznih medija dotakne. Ono što dopire do mene u određenim momentima može da ima velikog uticaja, ali većinu vremena se trudim da ostanem pribrana. Razni mediji prenose različite informacije. Nisam najsigurnija koliko su sve informacije verodostojne osim javnih prenosa naše Vlade o uvedenim pravilima. Tokom godina sam izgradila određenu vrstu skepticizma prema svim medijima, tako da se i ne obazirem. Ono što je univerzalno kod većine medija je primarno obaveštenje o simptomima ovog virusa, kao i određene mere predostrožnosti koje svako od nas treba preuzeti. Takođe, imamo uvid u stanje drugih država, kao i sam način njihove borbe protiv Covida-19. U mom domu se svi trudimo da ostanemo pribrani, da ne paničimo i da se čuvamo.

Vesna

Originalan dnevnik spisateljice Vere Gavrilović, profesorke u penziji.

Медијски дневник у језику КОРОНЕ / R

Анализа сајклистичке књадије, које
имају свакогодишње појмове увесницке сади.

Вече сада срећно и удовљено што су
ТВ кабе - РТС, ПРВА и РБВАС, наставнике
које промоцију нису отицале сарните, рвиготе,
тврдите симеје и сајклистичка прозрач.

Поније до је изложију ојачавању-демасирају-
ленификацији и паду. Хвала им те Године.

Прозрач је разнобрзан, сваке каде је
тврда и чиста мишље и када стече да
нека.

У још чешћу - дневнику, очекујући
и у француском прозрач.

Спомендај да су сајклистички узвештаји
штама, преследи, Светогрчкој, спириту.

Следећа које објави? Једногајде ТВ
запетијује да су утврђивају хришћанске.

Шта је то неких година, пао пружаје је
управо, и боравије

То је чија вјесницада?

Каде вјесница?

У њеном се: да сејворе да чешћији
које? Ђерче је унада да сејворе да
чешћијије и сајве и најве чешћије
тога да бију?

Веда чешћијије, бијак се не!

PATENT CO.

А ми је гиѓу.

Убјектот едиктото споредно озабележан
- вклучујќи и "Дунавски програм" РТС 1,
специјалниот Сак. Судети, поддржано.
Пријателите, пријателите ќе бидат.

И спротив, се фокусирајќи на Кумарка и 15
декември тие ги извршија ги јаки 15 години.

Надах се да ја ги покажам првиот
македонски поглавар, ваквијетскиот, кој имаш
и овај македон. Ни лако имаш да изједи и ги
се "сврчи" спомените

Среќта вие младите

Прво Ѓубрескиот
упредник ги извршија

у. А. Согу,
6. IV 2020.

Mediji: Facebook, RTS Planeta, N1 Srbija, N1 Times (nltimes.nl), NPO - national television, Netflix

Prethodne nedelje smo znato manje pratili medije i vesti generalno. Pogledali smo jednu ovdašnju konferenciju za štampu, zbog informacija o školi. Saznali smo da se sve mere produžavaju do kraja aprila, za sada. Da se u školu, ovde u Holandiji, ne ide do tada, sigurno. Pratili smo u medijima članke o strategijama koje razne zemlje primenjuju - na primer Holandija ili Švedska o grupom imunitetu, propratili da se u Austriji situacija poboljšava, da će krajem aprila ukidati neke od mera.

Mreže su i dalje pune lažnih vesti. Pratila sam i hapšenje Ane Lalić, kao i njen tekst o KCV. To je primer pravog teksta koji skreće pažnju na probleme i vrši novinarski pritisak na donosioce odluka. Još mi je bolji njen odgovor na hapšenje - komentara, o čemu se zapravo radi, u smislu neadekvate pripreme i odgovora na epidemiju. Na televiziji svako veče ima neki okrugli sto, gde se govori o raznim aspektima krize. Pitali smo se, kao prvo, kako smeju da se tako naguraju jedni do drugih, a posle i šta imaju više toliko da govore. Sada više, čini mi se nema šta da se kaže. Zna se ono što se zna i zna se šta se ne zna.

Na holandskoj TV su se pojavile kratke emisije o „frontliners“, medicinske sestre i lekari iz intenzivne nege, koji se snimaju i govore o svom danu, na poslu i kod kuće. Primetili smo da su sve žene.

Jedino čemu mediji treba u ovoj situaciji da služe je po mom mišljenju sledeće:

- informisanje o meraima koje su na snazi i odlukama vlada;
- instrukcije građanima za ponašanje i eventualno ono što može da olakša izolaciju;
- pritisak na države da uspostave što je moguće adekvatiji odgovor na krizu i odgovore na pitanja koja zanimaju javnost, kao na primer koliko ima respiratora.

Ima sigurno još mnogo toga, ali ovo mi se čini najvažnije.

Gledali smo Kesića, Utisak nedelje sa Anom Lalić. N1 i dalje po mom mišljenju najadekvatnije informiše, a i ima odličnu internet stranicu, što je važno. Ne znam

kako informiše RTS - tu gledamo samo školski program i pohvaljujemo brzinu kojom je organizovan. Nemam naviku da idem na njihovu internet stranicu, tako da njihovo izveštavanje uopšte ne pratimo.

- Blic ocenujem sa ocenom (0), tabloide uopšte,
- N1 sa ocenom (8 – 9),
- RTS sa ocenom (5) (zbog školskog programa).
- Holandske medije ne znam koliko ima smisla da ocenujem, ali u odnosu na naše su čini mi se manje tabloidni, bar to što pratimo.
- Tabloide ocenujem sa ocenom (1), a tabloidi su i Blic i Novosti i sve ostalo štampano,
- online. N1 ocenujem sa ocenom (8), jer su pouzdani, profesionalni, relevantni, ali za ocenu (10) nedostaje više istraživanja, više kreativosti i neki originalan pristup (mada je sve ovo nabrojano, za Srbiju veoma originalno).
- Zvanične konferencije za štampu u Srbiji ocenujem sa ocenom(0).

Hag, 31. 03. 2020.

Višnja

2.4. Četvrta sedmica: 06 - 12. 04. 2020.

U četvrtoj nedelji, koliko sam u izolaciji (65+) više mi se ne čita ništa o epidemiji. Možda je to prirodna reakcija na pritisak i neizvesnost koju izaziva, ne samo epidemija, nego i i sve što se kod nas u vezi sa njom događa na političkoj sceni. I nepodnošljivog osećaja pasivnog trpljenja. I pored zasićenja dnevnim podacima o širenju zaraze, pratim redovne konferencije za novinare lekara u 15 časova koju N1 direktno prenosi. To je prilika da čujem pitanja i komentare novinara, koja je, nažalost ove nedelje ukinuta odlukom da novinari ne prisustvuju konferenciji za novinare. Čini mi se da je briga za zdravlje i bezbednost novinara samo izgovor, a da su prave namere donosilaca ove odluke – sprečavanje novinara da pitaju.

Fotografija 2⁴

Zato su još značajniji kritički tekstovi u novinama, pre svega u listu Danas koji redovno pratim. Na taj način mogu da promišljam situaciju u kojoj smo i pozadinu odluka koje se donose. „**Priče iz karantina**“ koje u Danas-u objavljaju javne ličnosti pomažu da vidim kako drugi proživljavaju ovo što nam se dešava, ali i uporedim sa tuđim iskustvima i razmišljanjima sebe i svoje prilagođavanje nametnutim okolnostima. Naravno, tekstovi autora koji redovno objavljaju u Danas-u su uvek zanimljivi i pomažu da probleme sagledavam iz različitih perspektiva ili da potvrde moja razmišljanja.

I ove nedelje sam u nekoliko navrata pogledala informativne emisije, odnosno vesti na TV stanicama u regionu (RTL, Nova) da vidim kako drugi pristupaju rešavanju problema izazvanih epidemijom. Dobro je da imamo takvu priliku jer nam pruža mogućnost za poređenja.

Tražim tekstove u kojima autori pokušavaju da promišljaju o tome šta sledi posle prestanka pandemije. Pronalazim ih u NIN-u, Nedeljnik-u koji je objavio intervju sa Fransisom Fukujamom koji najavljuje kraj neoliberalizma.

---

⁴ Fotografija preuzeta sa portala INSAJDER, „Konferencije za novinare Kriznog štaba od sutra ponovo uz prisustvo novinara“, 20. 04. 2020. Dostupno na: <https://insajder.net/sr/sajt/vazno/18014/>
Pregledano: 13. 08. 2020.

Moj izbor su i dalje: TV N1 - Novi dan, Portal Nova RS, TV Nova S: Mentalno razgibavanje, Među nama, Utisak nedelje, 24 minuta sa Zoranom Kesićem. I za relaksaciju – serijski programi i filmovi. Pomažu da se malo pobegne od stvarnosti i „crnih“ prognoza o životu nakon pandemije.

Danica

Nedelja puna brojki. Čitam naše novine na <http://mediji.yuportal.com/> dobro. Jedni hvale uspeh u borbi protiv pandemije, drugi kude isto to.

Jedni navijaju i tapšu, drugi se mrgode i grde. Ovih drugih je mnogo manje poput Direktno, Danas i može biti još neko.

Poneke odabrane vesti stavljaju prijatelji na fb stranice. Pogledam, naravno. Opet je tema slična našim medijima i reakcije su slične. Sve to zavisi ko za koga navija.

Odlučih da pogledam šta pišu po belom svetu. CNN news, BBC news... Svi prebrojavaju zaražene, smrti, izlečene. Nema drugih značajnijih tema, a i šta bi bilo? Svet je okupiran borbom za opstanak. Priroda se oporavlja. Plivaju delfini u Tršćanskom zalivu, ribice se vide u prozirnoj vodi, vrh Himalaja iz podnožje mogu da vide nakon 100 godina.

Ostaje bitka za goli život u kojoj svako na svoj način dobija pobedu dan za danom.

Ekonomije propadaju, briga za dalje se polako pojavljuje na nekoj zadnjoj strani teksta. Uskoro će doći na naslovnice, jer od nečega se mora živeti.

2B

„Pan metron ariston“, ova starogrčka poslovica ukazuje da treba raditi „sve sa merom“. Kako ni naši, a bogami ni mediji u svetu, nisu naučili ovo sveto pravilo, pa su nas toliko pritisnuli samo jednom istom temom „pandemija korone“, da je po zakonu akcije i reakcije, ili narodski rečeno „sto pripušiš jače, to jače odskače“, planetarni auditorijum počeo da se skriva u nišama različitim „nekoronarnih“ ponuda, kojih, istini za volju, i nije tako malo, posebno na internetu. Dakle cilj je jednostavan: spasiti zdrav razum, a time i ojačati i duh i telo, kako bi se sačekalo, doduše kod kuće kao heroj, da sve nekako prođe, a sve prolazi, „Panta rei“, slažemo se sa Heraklitom, zar ne?

E tako sam i ja četvrtu sedmicu korone odustala od svog dnevnog medijskog menija i preselila se u pozorišne i koncertne sale, virtualno naravno, uz pokoji tradicionalni medij koji sam ipak po automatizmu pratila.

Kada su tradicionalni mediji u pitanju opet Drugi program Radio Beograda i odlična emisija o američkoj mecosopranistici Džojs Didonato, dobitnici najprestižnijih međunarodnih nagrada među kojima i ona za najbolju interpretaciju Rosinija. Ne samo da je muzička ponuda njenih rola u ovoj emisiji bila izvrsna, već smo imali priliku da čujemo i razgovor sa ovom operskom divom, dakle retko zadovoljstvo.

Drugi dobar potez javnog servisa Srbije, Radio Beograda 2, je dokumentara reportaža u formi razgovora sa nadbiskupom Beogradskim monsinjorom Stanislavom Hočevarem, na Veliki petak po Gregorijanskom kalendaru, o Srbiji kao mostu između istoka i zapada. Ekumenski.

Na istom talasu odličan dramski program. Radio drama kao žanr, posebno sa izvrsnom režijom i vrhunskim glumcima više nije, na žalost, sa premijerama toliko prisutna u radijskoj ponudi na srpskom jeziku. Ovo što sada slušamo su uglavnom izvrsna ostvarenja upriličena još od kraja sedamdesetih do kraj osamdesetih, nakon toga slabo šta. Radio drama je skupa i više nema kadra za ovaj ekskluzivni radijski žanr. Protekle sedmice dve reprize iz ovog opusa Radio Beograda su mi ulepšale veče, ukazujem pre svega na „Avanture Edgara Alana Poa“ u režiji Nađe Janjetović iz 1981. sa izvrsnom glumačkom ekipom koju su predvodili Slavko Simić, Petar Kralj i Svetlana Bojković.

Još jedan u našoj medijskoj praksi zanemaren žanr „polemika“ emitovana je na Radio Beogradu 3. Reč je o polemici između Mišela Fukoa i Noama Čomskog iz davne 1971. godine o „Ljudskoj prirodi: pravdi protiv moći“. Izuzetan tekst u veoma dobroj interpretaciji vrhunskih spikera Radio Beograda, još jednog zanimanja koje moderni mediji ne poznaju, nažalost.

Kada je umetnička muzika u pitanju vredna hvale je inicijativa „Distancirani zajedno“ Srpskog narodnog pozorišta iz Novog Sada koje je okupilo u virtuelnom svetu muzičare (30) i pevače (22) iz četiri zemlje (Novog Sada/Srbije, Italije, Turske i Kine) koji su uspešno izveli Betovenovu Odu radosti pod dirigentskom palicom Italijana Andreasa Solinasa. Osim toga takođe izuzetan potez najpoznatijeg svetskog tenora Italijana Andrea Bočelija koji je za svetski auditorijum na dan Uskrsa po

Gregorijanskom kalendaru održao „u“ i „ispred“ milanske katedrale Duomo polučasovni onlajn koncert, u pratinji samo orguljaša, pod motivacionim nazivom „The Hope“. Izvedbu su pratili snimci praznih ulica Bergama, Milana, Rima, Pariza, Londona. Vrlo potresno, **posebno scena Bočelija samog u ogromnoj praznoj katedrali Duomo kako peva Ave Marija.**

RTS 2 nam je priuštila reprizu fascinantnog koncerta „Leto u Šenbrunu“ (Beč, Austrija) nažalost u kasnim večernjim satima tako da je teško koncertni podmladak, koji sad možemo da negujemo, mogao to da sluša.

Za RTS, pre svega Radio Beograd 2 i 3 ocena 10. Iako su ovu ocenu dobrano zaslužile prethodne generacije angažovanih u Radio Beogradu, koje su realizovale premijere ovih repriza.

I nakon svih pohvala, nekoliko uredničkih promašaja. TV Pink je emitovao razgovor uživo sa već medijski dobro poznatim članovima kriznog štaba doktorom Nestorovićem i doktorkom Kisić Tepavčević. Sam razgovor je bio u maniru svih ostalih sličnog tipa, ali ono što je potpuno pogubno je to da se TV Pink odlučila da hromaki (pozadina sagovornika) bude u katastrofičnim animiranim krupnim slikama virusa „korona“ u drečavo crvenoj i crnoj boji. Senzacionalističke i agresivnije studijske scene ne sećam se u našoj novijoj istoriji televizije. Naprosto gledaci nisu mogli „da dišu“, a kamoli da prate razgovor, koji je bio čak umirujući kada je situacija sa „korona“ epidemijom kod nas u pitanju, toliko je taj mizanscen pritiskao. Jako loša odluka kreatora vizuelnog identiteta emisije. **Pink: ocena (1).**

Druga, ne tako dobra urednička odluka, ovog puta ugledne TV N1 je da skoro ceo termin centralnog večernjeg dnevnika u subotu praktično posveti različitim pričama o novinarima i novinarstvu. Najpre o odluci Vlade da se konferencije za novinare u 15.00 odvijaju bez novinara. Dakako da tu odluku Vlade ne mogu baš da razumem, jer je smisao konferencije za novinare dijalog novinara i javnih subjekata, no kako god taj deo emisije u kojem je obrađena tema od izuzetnog javnog interesa, nije urađen sa dužnom novinarskom pažnjom, nedovoljno osmišljen i promišljen. Isto tako nije pogodio pointu ni beskrajno dug intervju sa novinarkom koju je policija onemogućila da obavi posao u Kosovskoj Mitrovici. Činjenje policije je, bez dileme, za javnu osudu. Međutim, žanrovski to je urađeno neprofesionalno, čime je izgubila na snazi cela namera da se ovakvi postupci izvršne vlasti u Kosovskoj Mitrovici

obelodane i osude. Na kraju je gotovo smandrljano obeležavanje godišnjice ubistva Slavka Ćuruvije. Kažem to, između ostalog, i zato što nije najbolja praksa da se izjave iste osobe iskoroiste za dva različita tematska segmenta u istoj emisiji. To me podseća na neprofesionalnu praksu provladinih televizijskih kanala (mislim na Pink) kada sa iste konferencije za novinare iseckaju nekoliko predsednikovih kratkih citata i od toga naprave nekoliko zasebnih „rubrika“ i plasiraju ih u raznim blokovima iste emisije. Nema opravdanja da televizija, koja neguje upravo visok profesionalni standard, uradi ovako nešto. Dakle, ove sedmice za **N1: ocena (3)**.

*Za „Svedočanstvo o medijima u doba korone iz ugla auditorijuma“ NNŠ-a
pasjonirana medijska konzumentkinja DNV*

OTVORENA SRCA U VREME KORONA VIRUSA

Naizgled je pandemija virusa ljude strpala u fizičku, pa i duševnu izolaciju. Ali neke vrednosti, koje su čak u vreme najčvršćeg neoliberalizma ipak probijale taj sivi bezosećajni mrak egoizma, ipak su preživele. U Sloveniji se recimo skupljanjem novca za malog Krisa, koji je trebao retku operaciju u Americi, skupilo više od dva milijuna eura. U vreme, u kome zbog sugerisane krajne brige o samom sebi, deluje malo naivna priča, koju u svom nedeljnog pregledu događaja ispričava svojstvenim stilom Zorana Baković, nekadašnji korespondent novina Delo iz Pekinga: zenbudistički učitelj Rjokan živeo je skromno u maloj kućerini u dnu gore. Neke noći, posetio ga je pljačkaš, koji je razočaren odmah shvatio, da u njoj nema ništa, što bi se moglo ukrasti. Otišao je, no Rjokan je potrčao za njime, ulovio ga, i rekao, „Daleki put si učinio, bila bi šteta, kad bi se vratio praznih ruku.“ I tada je Rjokan skinuo svoja odela i predao ih zaprepadnutom pljačkašu.

Ova priča posredno podseća na sliku korpe stavljene pred jednim od dučana u Ljubljani, na kojoj je natpis: „Dajte ono što imate viška, onima što to trebaju.“ A ispod toga i drugi natpis: „Uzmite ono što trebate za život.“ I čudo – korpa je uvek puna, a oni, koji su potrebni pomoći, očito uzimajo zbilja samo ono što zaista trebaju. Sličnu fotografiju sam pronašao u talijanskim novinama. I tu je korpa puna hrane. I tu ljudi očito uzimaju samo ono što trebaju. Dobrotvorstvo znači nije ograničeno na Sloveniju.

Kako god nas vlasti u vreme epidemije uče, da nas može spasiti samo vlastiti egoizam u bezbednom ambijentu samoizolacije, ipak nisu uspele srušiti solidarnost u našim dušama, taj zajednički duh milosti, koji nas čini ljudima. To unosi optimizam.

S druge strane ti isti dobrovori - a možda i neki drugi - i ljudi čistih duša, kao što se ispoljilo, mrze one, koji i pored zvanične zabrane o putovanjima iz svoje u druge opštine uživaju u šetnji na moru. Filozof i sociolog dr. Renata Salecl u emisiji Studio City 1. programa RTV Slovenija govori o tome. „Sada smo u stanju jake teskobe. Brojni ljudi suočavaju se sa besom i strahom, a postoji i osećaj, kako netko uživa na račun drugih, jer ignoriše zakon. To inicira dosta agresije, i zaista pojedinac, koji je sve vreme zatvoren u svom stanu, postane besan, kad vidi drugog čoveka u šetnji uz obalu.“ Budući, da smo na televiziji videli montažom ponovljene iste kadrove s istim „šetačima“, kako bi stvorili utisak masovnog kršenja zakona, plašim se, da naši mediji u nedostatku drugih vesti namerno na veštački način stvaraju ljudski bes, i to jednim profesionalno neetičkim manevrom.

Epidemiolozi inače i sami kritikuju deo mera, koje je povodom pandemije aktivirala vlast. Medju kritičarima je i *direktor* Nacionalnega inštituta za javno zdravlje primarijus prof. dr Ivan Eržen, koji procenjuje, da su one preterane, jer nepotrebno ograničavaju stanovništvo, koje je ionako vrlo disciplirano sledilo upute vlade. Zar je čudno, da je vlada jednim kadrovskim manevrom omogućila, da se tek nekoliko nedelja duga karijera pomenutog direktora što pre završi.

U tim vladnim merama je i zabrana kretanja izmedju opština, koja uz poštovanje drugih mera stanovništvu ne donosi ništa osim nepotrebnog dodatnog skućavanja životnog prostora. Usporedba činjenica pre usvajana te mere i danas ne pokazuje nikakvu statističku razliku u broju obolelih pre uredbe i sada. A to je još jedna od brilijantnih uredbi vlasti, jedino vreme, kada je penzionerima i drugim kritičkim grupama dozvoljena nabavka namirnica je od 8 do 10 prepodne i sat pre zatvaranja dučana. A sada absurd – budući, da su penzioneri najbrojnija grupa u stanovništvu Slovenije koncentracija ljudi u zatvorenom prostoru trgovačkih centara je najveća baš u to, od vlasti naloženo, vreme – a time se povećava i mogućnost infekcije baš u grupi, koju bi ta mera trebala štititi.

U međuvremenu se predomislila i WHO (Svetska zdravstvena organizacija) koja sada preporučuje nošenje zaštitnih maski, što je za one, koji su do sada verovali suprotnoj preporuci iste organizacije i kretali se bez njih, loša uteha.

Kako sam prošle nedelje u tekst uključio i korona-viceve, neka citiram i u ovom eseju još jedan. Pitanje u emisiji Milionar - godine 2030: „Koja je epidemija harala svetom u 2020: A. Heineken. B. Tuborg i C. Korona“. Ako nije vic to, kako stručnjaci WHO u par dana promene svoje do tada kategorično stručno razmišljanje, onda bi bilo bolje, da je šala barem to, da vlast ustraje i na pogrešnim merama, pozivajući se na grupe medicinara, koji nastupaju pod nazivom Mladi doktori, a da zvanične epidemiologe naziva „takozvana“ struka. U oba slučaja je vic vrlo loš.

No nešto je sigurno: dok je ova vlast još u vreme, kad se tek dogovarala o preuzimanju moći, propagirala privatizaciju zdravstva, sada je, barem posle kraha u zdravstvenim sistemima koji protežiraju privatne bolnice i sanatorije, nadam se i u narodu došlo do trezvenog rezoniranja. Naime, dok je u Evropi pretežno javni zdravstveni sistem rešavao bolesnike od korona virusa, privatni, recimo, u Sjedinjenim državama, je tim ljudima - jasno, ako nemaju novca - uglavnom zatvorio vrata, budući, da od njih nema zarade. Toliko o solidarnosti i sućuti u neoliberalizmu i efikasnosti privatnog zdravstva u doba pandemije.

Da završim time, čime sam se bavio u prošloj nedelji: pitanjima kad će to završiti i što će biti posle. Na to, što će biti posle, nemam odgovor, o tome se za sada ionako samo nagađa, a odgovora nema. O tome, kad će sve to završiti, odgovara u Delu dr. medicinskih nauka, scenarist i dramatičar Marko Pokorn: „Čini se, da stojimo na obali pacifičke obale, u kojoj je dno mora zadesio zemljotres. Pobegli smo na blisku uzvišicu, i sad čekamo na val, koji sledi. Za to vreme stručnjaci sve vreme usaglašavanju prognoze, koliko će taj val biti visok. Ali kakva će biti njegova visina uistinu saznat ćemo tek tada, kad će već zapljesnuti obalu. Ali tada će biti za dalje penjanje na brdo nažalost suviše kasno.“ Pretpostavljam, da vas ni taj odgovor neće oduševiti.

Gojko Bervar

Uglavnom postoje poslušno-servilni i protivničko-izdajnički mediji koji izazivaju ozbiljnu zabrinutost i usled kojih i najveći optimisti postaju pesimisti.

U ovoj ekstremno crnoj fazi svetske pandemije, Srbija je opet učesnica nečeg lošeg, prljavog i nadasve opasnog scenarija i jedino joj preostaje da se Bogu moli da i sačuva bližnjeg svoga.

Nekada smo imali kulturno-naučne programe i zdravu omladinu. Imali smo i ljude koji su inspirisali. Srbi vole idole i vođe. Sada nas mediji maltretiraju odvratnim i providnim sadržajima, serijama o kriminalcima, o rijalitijima da i ne govorimo, kao ni o političarima. Mediji bi trebalo da budu prozor u svet, a sve se svelo na gramzivost, širenje neistine, kontrolu uma i tako da smo mi, obični ljudi, u problemu.

Objektivnost je postala relativna i zavisi od toga ko piše ili govori. Živimo u najlepšoj zemlji na svetu, ali u najgoroj državi. Kako bi nam mediji trebali pomoći? Učesnicima u emisijama treba omogućiti da daju verodostojne informacije, da postoji dijalog suprotstavljenih mišljenja, da se više bave kulturnim bogatstvom ovog naroda, i traženjem načina kako očuvati prirodna bogatstva ove zemlje.

Mali osvrt na uticaj medija u Srbiji, u očima običnog, uplašenog, obespravljenog, zgaženog i poniženog smrtnika.

Tunel 62

Praćeni mediji:

- Portali: N1, Radio 021, Autonomija, Nova.rs, Glas Amerike i Slobodna Evropa
- TV: N1, RTS1, RTS3, RTV i Nova S
- Dnevne novine: Danas
- Filmovi i serije: HBO GO
- Društvene mreže: Facebook, Twitter, YouTube, Bookmate

Shvativši da sam najviše umorna od istih, ponavljanih, po pravilu, loših vesti, ove sedmice sam pokušala da se ‘izmestim’ iz stvarnosti. I to tako što sam se posvetila gledanju **pozorišnih predstava koje se emituju online** na YouTube-u i svake večeri sam ‘išla u pozorište’. Odgledala sam tako neke od najpoznatijih predstava Srpskog narodnog pozorišta, Narodnog pozorišta, Ateljea 212, Jugoslovenskog dramskog pozorišta i Hrvatskog narodnog kazališta. Takođe, iskoristila sam priliku da isprobam i platformu **Bookmate** koju je Telenor besplatno otvorio za svoje korisnike i otkrila pravo bogatstvo knjiga koje su na ovaj način dostupne za čitanje u elektronskom obliku. Konačno sam ponovo počela da čitam!

Ipak, i pored ovih odluka i promene navika, redovno sam pratila konferencije za medije u 15h, čitala pregledе vesti i tekstove o aktuelnostima u protekloj sedmici. Čini se da je definitivno potvrđeno dosadašnje pisanje tzv. nezavisnih medija (dnevni list Danas je, npr, početkom posmatrane sedmice imao i veliki naslov i tekst na naslovnoj strani) o tome da je predsednik Republike Srbije uveliko u kampanji. Tako je, uprkos zabrani okupljanja i pored toga što mu se sin razboleo od koronavirusa, ove sedmice bio u Novom Pazaru i Nišu. S druge strane, opozicija je tražila da sve pristigle donacije budu transparentne da bi se tačno i jasno videlo kolike su donacije Evropske unije, Kine, Rusije i drugih zemalja i drugih donatora. Ovo su, osim N1 i Danas-a, drugi mediji ili zanemarili ili šturo ispratili.

Osim ovoga, početkom nedelje u centru pažnje bile su i analize ekonomskih mera koje predlaže Vlada Republike Srbije. Stručnjaci koji su gostovali na N1 televiziji mahom su saglasni da ove mere nisu dobre, da su pogrešne ili da su nedovoljne.

Mimo vesti o koronavirusu, Slobodna Evropa i Glas Amerike pridružili su se N1 televiziji i Medijskom portalu Radija 021 analizirajući odluku društvene mreže Twitter da ugasi osam i po hiljada naloga podržavalaca vladajuće stranke (SNS) u Srbiji. Ovaj nesvakidašnji čin ipak je imao samo pažnju tzv. nezavisnih medija. Nisam primetila vest o ovome ni u jednom tzv. prorežimskom mediju.

Dve vesti koje su, čini mi se, zaokupile najveću pažnju medija u ovoj sedmici bile su zabrana poljoprivrednicima da obavljaju svoje poslove i mera kojom im je dozvoljeno da se kreću i rade i tokom policijskog časa; a druga vest je informacija da će policijski čas od ovog vikenda trajati 60 sati, odnosno od petka u 17h do ponedeljka u 5h. Ova

informacija izazvala je burne, nepodeljene reakcije u javnosti i negodovanje kao nikad do sada.

Ipak, po prvi put pojavile su se, iako još bojažljivo i paušalno, i najave da je moguće da od maja postepeno krene ukidanje vanrednog stanja. Mediji se nisu preterano i u većem obimu bavili ovom temom.

Pojedini mediji, poput N1 i Danas-a, ali i RTS 1 podsetili su na godišnjice (i dalje do kraja nerasvetljenih) smrti Dade Vujasinović i Slavka Ćuruvije.

Sedmicu smo završili najavom da će od sada redovne konferencije za medije o stanju sa koronavirusom biti održavane – bez novinara. Ovome su pojedini mediji, poput N1 i drugih tzv. nezavisnih, posvetili veliku pažnju. Osim njih, drugi mediji se nisu bunili zbog ovakve odluke za koju je obrazloženje bilo - da su je novinari, reporteri i snimatelji sami tražili zbog svoje bezbednosti.

Obrazovni program koji se emituje na RTS 3 i RTV i dalje zасlužuje ocenu (10).

Što se filmova i (posebno) serija tiče, moja preporuka je i dalje za HBO GO platformu gde sami birate kad i šta ćete gledati. Moja preporuka su serije Sluškinjina priča, Godine i godine, Vavilon Berlin, Mladi papa/Novi papa...

Najvišu ocenu i dalje dobija N1 i za televizijski program i za portal, visoke ocene (ali ne i najviše zbog odluke da ubuduće budu bez prisustva novinara) dobijaju konferecije za medije ‘strukte’ u 15h, kao i obrazovni program na javnim servisima (RTS i RTV).

Svim medijima nedostaje optimizma i lepih vesti i drugačijih, raznovrsnijih tema, ali s obzirom na to da ih nedostaje u ovim vremenima, nije za preveliku kritiku.

Maja

Televizor je i ove nedelje uključen – ali slušamo isključivo radio stanice. Toliko informacija o virusu, statistika i izveštaja – postaje previše. Ok, u izolaciji smo, hajde da još nešto uradimo sa ovoliko slobodnog vremena!

Ne želim da dane provodimo ispred TV-a. Imam malo dete, potrebne su mi ideje, priznajem. Iz vrtića nam šalju linkove radijske emisije koju su pripremile vaspitačice Radosnog detinjstva: https://umrezise.com/roditeljski_kutak/carobni-kljucic/ Radio S4 emituje dečije pesme tokom celog dana.

Pinterest je zaslužan da „ukrademo” poneku ideju i budemo kreativni.

Preuzela sam aplikaciju **Goodreads** – pretraživanje informacija o knjigama, i žanrovima, recenzije.

Coolinarika.com je sajt zadužen za pretragu novih, ukusnih recepata.

I, dobri stari **Skype** – zaboravljen u moru novih aplikacija, ponovo je ugledao svetlost dana.

Razmišljam, kako će izgledati prvi dan nakon vanrednog stanja. Verujem, uz manju potrošnju interneta, a mnogo veću potrošnju koraka. Svako dobro do sledećeg čitanja.

Mila

Mediji: TV 1, TVNS, Politika, NIN, Nedeljnik, Vreme

Zemlje koje su ukinule vakcinaciju be-se-že, Italija, Francuska, Švajcarska, SAD, Holandija – teže su pogodjene infekcijom covid19 i imaju višu smrtnost. Ne može vakcina da ukroti tu infekciju ali smanjuje verovatnoću komplikacija posle infekcije. Interesantno je i da antivakseri nikada nisu postavili pitanje vakcine be-se-že, kao da znaju da ta vakcinacija mnogo znači – navodi Dr Branislav Todorović, epidemiolog.

„Ako smo prošli 60 odsto zaraženosti stanovništva, moći ćemo da kažemo da imamo kolektivni imunitet. Pod uslovom da sve dobro sprovedemo i testiramo, to ćemo znati u septembru“.

Kina, koja je prva pretrpela nalet virusa, za manje od tri meseca uspela je da obuzda njegovo širenje, i to sa više od 90 odsto uspešnosti u izlečenju stanovnika. Ova činjenica omogućila joj je da bude prva u prilici da pruži pomoć drugim državama, pa je tako poslala svoje stručnjake i medicinsku pomoć u više država sveta (naša je bila među prvima), od kojih je nekoliko članica Evropske unije (Italija, Španija, Francuska...)

Kod nas su vrlo često samo „dve ključne nedelje“. Ko odlučuje kod nas kada je reč o borbi protiv virusa korona? Ana Brnabić, dr Predrag Kon, dr Verica Jovanović ili predsednik Aleksandar Vučić? Svakih pet do deset dana, sve do juna, ili avgusta, ili oktobra, izjavljuju da su naredne „dve nedelje ključne“. A dok se kod nas priča, došli

smo do nedelje gde će u najvećem delu Evrope doći do ozbiljnog popuštanja mera ako ne i do povratka u normalan život. Austrija, Češka i Danska najavljuju za nekoliko dana, Nemačka 19. aprila.

Trenutno oči celog sveta uprte su u Rusiju. Ruski naučnici su pomno pratili u svoji laboratorijama šta se dešava. Protivvirusna aktivnost leka „Meflohin“ prema uzročniku Covid19 je dokazana, saopštila je pres služba ruske Federalne biomedicinske Agencije. Dokazano je da „Meflohin“ potpuno blokira razvoj citopatskog dejstva virusa SARS-CoV-2 (pathogen COVID 19) u ćelijskog kulturi u koncentraciji $2\mu\text{g}/\text{l}$. Ova koncentracija u plazmi postiže se nakon uzimanja leka u terapijskim dozama odobrenim za upotrebu kod ljudi. – rekla je direktorka Agencije Veronika Skvorcova, navodi se u saopštenju. Za vakcine koje su napravili naučnici sa Univerziteta Oksford i američka Farmaceutska kompanija „Inovio Farmaceutika“ koje se trenutno testiraju na životinjama. Bil Gejts je spreman da uloži sredstva u izgradnju 7 fabrika za proizvodnju leka. U svetu 40 kompanija radi na vakcini i prognoze su da bi u najboljem slučaju trebalo da je imamo krajam godine – rekao je dr Branislav Todorović, epidemiolog.

- Naši lekari, medicinsko osoblje ocena (10)
- Rusi potvrdili: protivvirusna aktivnost leka „Meflohin“ prema uzročniku Covid19 je dokazana ocena (9)
- Ruska pomoć, 8 timova lekara specijalista i vojna tehnika za dezinfekciju ocena (8)
- EU donirala Srbiji 4,9 miliona evra za kupovinu tehnike ocena (7)
- Turska poslala zaštitne maske, zaštitna odela za lekare i testove ocena (6)
- NIS podržao „Er Srbiju“ u akciji dopremanja pomoći u Srbiju 270 tona goriva ocena (5)
- Volonteri koji pomažu starijim sugrađanima ocena (4)
- Dr Branislav Nestorović, alergolog na prvoj konferenciji sa predsednikom Vučićem podrugljivo izjavio: „Najsmešniji virus na svetu“ ocena (3)
- Predsednik Srbije i premijerka konferenciju za novinare koriste za lične, partiske interese i obračune ocena (2)

- Pretnja smrću redakciji portala direktно.rs, slučaj prijavljen policiji potvrdilo Udruženje novinara Srbije (UNS) ocena (1)

B.Lj.

Preko medija do slobode

I tako, još jedna nedelja karantina sada je iza nas, a mediji su sad više nego ikad i sve više nego ikad naš prozor u svet.

Pored televizije **N1 Info** čije Dnevnike redovno pratim, kao i TVemisija Novi dan, Pressing, Insajder debata, televizije Nova S sa Utiskom nedelje, emisijom Među nama i dr., kao i portala <http://rs.n1info.com/> i <https://nova.rs/> koji su standardno odlični i dele ubedljivo prvo mesto u pogledu profesionalnog, objektivnog i zasluženog držanja (moje) pažnje. Ovaj put bacila sam pogled i na jedan od **Upitnik** na RTS, gde sam primetila da je u konkretnoj emisiji novinarstvo došlo u prvi plan, tako da nisam zažalila što sam to propratila.

Posle dužeg duuužeg vremena, drago mi je što me je ovih dana sa svojom programskom šemom ponovo pomalo zainteresovala i pridobila **B92**, i to emitovanjem moje omiljene serije Vratiće se rode koju po ko zna koji put gledam sa istim oduševljenjem kao prvi put (što bi rekao Dule Pacov – jači su od Sony korporacije ☺), ali i prijatnim izborom u pogledu filmskog programa, tu bih izdvojila jedan od meni dražih filmova - Priča o nama, nekako je pun ljubavi.

Kad smo kod filmova, festival **MojOff** (<https://mojoff.net/>) sam ispratila sa dva izuzetna filma, sa najnovijim filmom Polanskog „Optužujem” i sa pobednikom ovog online festivala, brazilskim filmom „Nevidljivi život”, jedan politički, a drugi porodična drama - u oba puno borbe iz najvećih ubeđenja, pravdoljubivosti i ljubavi, svaki na svoj način ostavljuju jak utisak. Loša vest je da se festival završio, dobra vest je da na istom portalu sledi kućni bioskop, u oba slučaja odlična ideja, sve pohvale i preporuke za **MojOff** od mene.

Protekle nedelje na našem malom, da tako kažem, **daskekoježivotznače.net** repertoaru našle su se sjajne predstave, od kojih bih posebno izdvojila predstavu Škola za žene, prikazana na youtube kanalu Ateljea 212, ali i Zlatno tele Gorana Markovića, prikazana na youtube kanalu Narodnog pozorišta, predstave koje su me

poprilično nasmejale. Skakavci Biljane Srbljanović u režiji Mijač Dejana na youtube kanalu JDP-a sa odličnom glumačkom ekipom, a najjači utisak je na mene definitivno ostavio Čehovljev Ivanov, scena, kostimi, cela ekipa ali pre svega Nikola Ristanovski! Očaravajući.

Eto, tako otprilike izgleda moj karantin u protekloj nedelji gledajući kroz taj mali, a meni opet tako veliki medijski prozor. U iščekivanju nekih novih predstava, filmova, i mnogo boljih vesti...

Ponovo vam želim da budete dobro, ostanete kući (#ostanitekući) i verujete da će i ovo sve na kraju biti dobro, jer dok nije dobro, znači da nije kraj... Do nekog narednog čitanja i te #sad_bi_već_mogla_da_se_vratiš slobode... Čuvajte se i čitamo se!

Milica

Pratila:

- **TV:** sve manje pratim TV programe. TV inače slabo gledam. Pratim dnevne konferencije za štampu u 15 časova i ponekad Novosadske razglednice. Pokusavam da nađem i poneki film na filmskim kanalima, ali su neki petorazredni filmovi sa puno nasilja (samo pređem po kanalima i ne pogledam film). Previše je loših i neprijatnih vesti, ne moram da gledam i filmove sa nasiljem.
- **Youtube:** pozorišne predstave (ovoga puta Buba u uhu i Gardarober) i Muzika (odlična nova stvar Flamingosa Život je lutrija i još bolji snimak uživo Arsen Dedić i Masimo Savić Tamburaši)
- **Internet:** Jednom dnevno pogledam podatke na sajtu Svetske zdravstvene organizacije o korona virusu po zemljama.
- **Slušam muziku sa svojih CD kompilacija** (Balašević, Rade Šerbedžija, Tereza, Arsen, Kemal Monteno..)

Esej o sadržajima:

Dobri primeri: nema nekih novih dobrih primera, a u prethodne dve nedelje navela sam neke, pa da ne ponavljam. Ukitanje ishitrene i

brzoplete Odluke prema kojoj je trebalo da o situaciji sa epidemijom izveštava samo Krizni stab.

Manjak informacija na lokalnom nivou i dalje je izrazit. Vidi se da nedostaju lokalni mediji. I dalje nemam predstavu o tome kako se o lokalnim prilikama informišu npr. stanovnici u selima.

Urednički koncept dominantne teme deprimiraju. Bilo bi dobro uvesti emisiju jutarnja gimnastika (nekada je na TV takva emisija postojala) posebno za starije od 65 koji već tri nedelje ne izlaze iz svojih kuća i ne kreću se, što je jako loše po njihovo zdravlje.

I dalje se *nepotrebno repriziraju iste emisije* po više puta na dan.

Parove i Zadrugu bi trebalo prekinuti. U ovoj situaciji to je neprimereno na svaki način i iritirajuće.

Neki *novinari ili urednici* „nisu se najbolje snašli u ovoj situaciji“ – već tešku situaciju nepotrebno čine težom načinom izveštavanja. Često ne dolaze pripremljeni na konferenciju za štampu. To se vidi po pitanjima koja postavljaju (npr. jedno isto pitanje postavljaju svakog dana, pitanja se najvećim delom odnose na stanje u Beogradu, konferencije za štampu se politizuju bez potrebe, a predstavnici struke nepotrebno stavljaju u neprijatan položaj iako jasno naglašavaju da oni govore i odgovaraju samo na stručna pitanja, poneki koriste ove konferencije za obračun sa novinarima čije mišljenje ne dele – posebno pre neki dan istupanje urednika Informera)

- Školski program ocena (10)
- Konferencije za štampu na kojima govore stručnjaci ocena (10)
- RT Vojvodina ocena (9) (popodnevna emisija u 18 časova).
- Zadruga i Parovi ocena (0) uz predlog da se emitovanje prekine a program prilagodi okolnostima (potsećam da je neka od ovih televizija licencu dobila kao program za decu pa neka sada to radi (postoje jako dobri programi za decu pa neka to puštaju)

Potpis 65+

Posmatrani mediji:

- Desno orijentisani tabloid Daily Mail www.dailymail.co.uk
- Tabloid The Sun www.thesun.co.uk
- Dnevni list Gardijan www.guardian.co.uk
- Nacionalni javni servis BBC , televizijski kanali 1. i 2. kao i web stranica www.bbc.co.uk
- Povremeno Nezavisna Televizija ITV www.itv.co.uk

Ovonedeljni monitoring završavam mišju da sam bio prestrog prema većini naše, balkanske štampe za koju sam, sve do prošle sedmice, mislio da je najgora, najudvoričkija, najbezobzirnija. Nije se ona poboljšala, da se razumijemo, već sam naišao na goru, udvoričku i bezobrazniju, britansku štampu, sa časnim izuzetkom Gardijana. Nije da nijesam bio svjestan njenog nivoa kvaliteta, ali me najiskrenije iznenadilo potonuće i gubitak bilo kakvih kriterijuma, stvaranje onog što mi rado nazivamo kultom ličnosti, ogromno udvorištvo prema centrima moći i svojevoljno odricanje od svoje kontrolne uloge. Znate, mnogi mediji kod nas kao i sami novinari nerijetko odstupaju od „pravog novinarstva“ i novinarske etike jer moraju da rade pod pritiskom ili prijetnjom različitih centara moći, najčešće od strane ljudi na vlasti. Međutim u Britaniji to ne postoji, ovdje se mediji povicaju centrima moći iz čistog zadovoljstva i naravno eventualne koristi koji im takav način izvještavanja može donijeti. Slučaj je htio da početak ovonedeljnog monitoringa koïncidira sa odlaskom korona virusom inficiranog britanskog premijera Borisa Džonsona u bolnicu, zbog ozbiljnog pogoršanja zdravstvenog stanja. Situacija koja se svuda smatra alarmantnom, a u Britaniji posebno, gdje se broj preminulih uvećava velikom brzinom, čemu je doprinijela kratko praktikovana strategija „imunizacije krda“, strategija koju je isti taj Boris Džonson sa ponosom hvalio.

Ipak, zabrinutost za zdravlje premijera i redovno izvještavanje o tome zamijenilo je mnoštvo tekstova o Džonsou kao heroju koji strada u ime svih nas. Bizarni naslovi tipa „On je zbog vas radio mnogo, sada se molite za njega“ , „Boris je heroj“ , „Boris je fajter, sve je pobijedio, pobijediće i ovo“... Naravno, najveće razočaranje došlo je sa ekrana BBC-ja, čija novinarka ionako zadužena za veličanje lika i djela premijera,

je njegov ulazak u bolnicu propratila riječima „Sada smo u stvarnoj krizi“. U tom trenutku, u Britaniji je bilo oko 5.500 preminulih i niko ranije nije pomenuo krizu.

Bolest premijera kao da je omela novinare da počnu da postavljaju pitanja koja prosto vise u vazduhu, a o kojima ljudi čija rodbina i prijatelji stradaju govore na društvenim mrežama - da li je Britanija uradila sve da predupriredi veliku rasprostrajenost virusa, zašto zdravstveni radnici nemaju osnovnu zaštitnu opremu, zašto se urgentno traži od SAD da ustupi 200 respiratora. Na dnevnim konferencijama za štampu nijedno od tih pitanja se ne postavlja u ozbiljnoj formi. Umjesto toga većina napora Vlade predstavlja herojskim zalaganjem. Danas je bivši urednik BBC-ja izjavio da su uposlenici javnog servisa dobili nalog urednika da budu blagi prema ministrima. BBC je to demantovao, ali način izvještavanja njihovih novinara ne potvrđuje odbranu.

Jedino što mi se ove sedmice dopalo kada je u pitanju informativni program BBC-ja jeste emisija **Newsnight** čija je novinarka Emili Matlis razgradila novi narativ da bolest na isti način i jednako pogoda bogate i siromašne, te da **karakter pobjeđuje bolest**. Upravo poslednje se stalno ističe u kontekstu Džonsonove bolesti, jer mediji stalno šalju poruke da će njegov karakter pobijediti bolest. Ne samo što je izvrgunula ruglu te tvrdnje , već je primjerima pokazala da virus mnogo više pogoda siromašne jer se mahom bave niskoplaćenim profesijama, a najiloženiji su vozači autobusa, medicinske sestre, radnici u prodavnicama, svi oni koji dolaze u dodir sa mnogo ljudi.

Pošto i ovdje dolazi period osvješćenja biće nužno postaviti pitanje odgovornosti za sve što se dogodilo, odnosno preispitaće se politika Vlade. Desničarska štampa već danima počinje da stvara jedan novi narativ, a to je da je krivac samo jedan i da on treba da plati, a to je Kina. Gledajući komentare, mislim da je spin za sada uspješno odradio posao.

Vrijeme izgovora je prošlo, piše Gardijan, za sada usamljeni glas koji traga za odgovornošću zbog broja smrtnih slučajeva koji sada već prelazi 10.000, a u koji su uračunati samo oni preminuli u bolnici. Ovaj dnevni list je zaista jedini „Čuvar“ ne samo društva, već i novinarske profesije u ovim teškim trenucima za Britaniju.

Marko (London)

U toku je četvrta nedelja borbe protiv korona virusa u Srbiji.

Primećujem kod sebe **pad interesovanja za sve vrste medija** i ne pratim redovno dosadašnje glavne izvore informacija - drugi dnevnik na programu RTS 1 i konferencije za štampu iz Palate Srbije.

Umesto toga, sve češće biram da ostanem u toku putem sajta **covid19.rs**. Na ovom sajtu se svakodnevno ažurira broj novoobolelih, kao i broj žrtava ovog virusa. Pored ovih podataka, na sajtu se nalaze i druge vesti vezane sa situaciju u našoj zemlji, ali i u svetu. Broj potvrđenih slučaja pratim isključivo radi procene trajanja vanrednog stanja i eventualnog uvođenja dodatnih mera predostrožnosti.

Ove nedelje je u žiži javnosti je bila vest da je sin predsednika Srbije Aleksandra Vučića oboleo od Covida 19. Nakon ove informacije, medijska scena Srbije se pretvorila u rat između opozicionarskih novinara i onih koji su pobornici vladajuće strukture. U odbranu predsednika stao je i ministar zdravlja Zlatibor Lončar. On je tokom gostovanja u emisiji OKO na RTS 1 izjavio da preuzima odgovornost u slučaju širenja zaraze koja bi bila posledica nesprovodenja mere samoizolacije osobe koja je bila u kontaktu sa zaraženim. Ovakva reakcija nadležnih je uznemirila većinu građana i dovela u pitanje konzistentnost odluka koje se donose, kao i integritet samog predsednika koji ne poštuje propisane savete stručnjaka u cilju suzbijanja širenja zaraze.

Privuklo mi je pažnju gostovanje dr Zorana Milivojevića, istaknutog psihoterapeuta i autora brojnih knjiga, na Happy televiziji. On je bio gost emisije Posle ručka sa dodatkom - u karantinu, a tema je glasila „Kako ostati mentalno zdrav u vreme karantina“. Budući da me interesuje sve na temu psihologije i da smatram da bi javnost trebalo više da se pozabavi ovom temom i pomogne građanima da se prilagode specifičnim i nesvakidašnjim uslovima, zadržala sam se na ovom programu. Voditeljka i urednica emisije Jovana Grgurević nije postavljala pitanja koja se tiču očuvanja psihe tokom izolacije i na koja bi dr Milivojević mogao gledaocima da uputi savet o tehnikama koje mogu primeniti ukoliko osete negativne emocije. Pitanja su se ticala uglavnom mera koje je donela Vlada Republike Srbije, zašto ih građani krše, kakav je mentalitet našeg naroda i odnos prema vlasti. Sve to je bilo prožeto povremenim prekidom konverzacije sa gostom, kako bi se prikazao neki od smešnih video snimaka koji ovih dana kruže internetom. Mišljenja sam da se ovi snimci nisu

uklapali u koncept razgovora koji je vođen sa gostom koji je stručnjak u oblasti psihoterapije. Smatram da, iako vođena dobrom idejom, voditeljka nije pripremila set pitanja koji bi odudarali od onih koji se svakodnevno postavljaju i komentarišu. Ovo gostovanje ja za mene negativan primer. Neadekvatna pitanja su za posledicu imala neiskorišćen pun potencijal dr Zorana Milivojevića kao sagovornika.

Jedan od pozitivnih primera je emisija „**Sasvim prirodno**“ Jovana Memedovića na kanalu RTS1, koja se emituje nedeljom. Na trenutak sam uspela da se izmestim iz realnosti i da uživam u prirodi i avanturama kroz koje nas je Memedović vodio. Ovo je bila zanimljiva emisija i blagotvorno deluje na mene kada pratim nešto što me podseća na normalan tok života, koji svi nestprljivo iščekujemo.

Lični zaključak je da kod većine građana polako dolazi do prezasićenja informacijama o koronavirusu i borbi protiv istog. Ljudi se okreću sopstvenim interesovanjima u slobodno vreme, u nadi da će se uskoro okončati vanredno stanje.

Mina Stojanović

Posle najdužeg policijskog časa od kako je uvedeno vanredno stanje, a povodom epidemije koronavirusa smo opet u „normali“. Redovi ljudi ispred banaka, prodavnica, menjačnica, apoteka i ostalih objekata uslužnih delatnosti su očekivana posledica 60-časovne zabrane kretanja.

Prateći medije i izveštavanje o epidemiji u našoj zemlji, ali i u celom svetu tokom prethodne sedmice, uočavam manju zainteresovanost ljudi pogotovo za podatke, koji se odnose na broj novozaraženih, broj pacijenata u privremenim bolnicama, broj izlečenih. Recimo, mnogo više komentara i klikova opažam na vestima, koje se tiču Danila Vučića, sina predsednika Srbije Aleksandra Vučića i njegovog stanja, nakon što je objavljeno da se zarazio koronavirusom.

„Dojče vele“ se takođe u jednom članku bavio zasićenjem, a navodi sledeće: „Opasno zasićenje“ – pod tim naslovom nedeljnički Špicel piše da je osetno opao strah od koronavirusa. „Da li je to prava pobuna ili prosto privikavanje? Da li se nameće utisak da je najgore prošlo?, pita se ovaj list. Prema istraživanjima je ove sedmice procenat ljudi u Nemačkoj koji se plaše zaraze pao sa 60 na 52 odsto. Time se označava **zamor od previše loših vesti**, osećaj zasićenosti koji u nama izaziva pobunu protiv prekomernog izveštavanja o katastrofi, piše Špicel“. (izvor: <https://cutt.ly/xzMNpWa>)

Takođe, sve prisutnija je sumnja ljudi u tvrdnje stručnjaka, te je primetan porast komentara, koji se odnose na to, da je koronavirus sličan virusu gripa, upoređuje se odnos broja umrlih od jedne i druge bolesti, piše se o vakcinaciji i tome da li je zapravo iza svega slična priča, kao 2009. godine i afere oko svinjskog gripa.

Time se u posebnom članku bavio i „Istinomer“, navodeći hronološki odvijanje događaja u našoj zemlji povodom nabavke vakcina za H1N1 i afere, koja je izbila nakon toga. (izvor: <https://www.istinomer.rs/amnezija/afera-vakcine-timeline/>)

Ipak, u tom tekstu nedostajalo je dosta informacija – da je SZO neposredno pre proglašenja pandemije promenila definiciju pandemije, da su članovi odbora SZO za proglašenje pandemije bili direktno ili indirektno povezani sa farmaceutskim kompanijama, ne pominju se unapred naručene vakcine od kompanije Novartis pre samog tendera u Srbiji, ne pominje se da je ta vakcina bila sa skvalenom, takođe da nije ispitana na deci i trudnicama, nije bila u skladu sa pravilnikom o imunizaciji Republike Srbije.

Zato mi kompletna situacija sve više liči na ono, na šta kritičari tehnološkog transhumanizma i njegovih paradigma upozoravaju – na promenu globalnog ekonomskog i političkog sistema, koja se već dešava. Korona je, između ostalog, jedan od algoritama koji nas uvodi u društvo pametnih gradova i superdržava, poput Kine, zasnovanih na tehnokratiji.

Miroslav Gašpar

Mediji: Spiegel online, TAZ online, SWR2 Radio, Süddeutsche Zeitung

S obzirom na nedostatak događaja o kojima obično izveštavaju, mediji danas nude platformu svima koji hoće da javno izraze svoje mišljenje. Psiholozi daju intervjuje o uticaju izolacije na porodicu, na brak, na samohrane roditelje, na đake, na bolesne, javljaju se ljudi koji ionako žive izolovano, izveštavaju frizeri, poljoprivrednici o tome kako doživljavaju samoću. Zapravo nema grupe koja se nije javila. Zanimljivi su izveštaji nastavnika iz škola, koji sada predaju i daju domaće zadatke preko interneta. Ima dece koja nemaju kompjuter. Šta raditi sa njima?

Članci počinju praznim ulicama, tvrdnjom da živimo u teškim vremenima, da ljudi nikada nisu videli nešto slično. A šta je sa kugom, kolerom, španskom gripom,

tridesetogodišnjim ratom? A mi sedimo u našim dobro zagrejanim stanovima, imamo dovoljno za jelo, za piće, možemo da se tuširamo po pola sata i dobijamo pomoć države kada ne možemo da zaradimo zbog korone.

Imam utisak da novinari nerviraju stručnjake i možda malo manje političare sa dva pitanja koje svakodnevno postavljaju:

Kada možemo računati na vakciju i kada ćemo moći opet normalno da živimo?
Pitanja na koja niko ozbiljan nema precizan odgovor.

06. 04. 2020.

Prazni vozovi i autobusi, nikoga na aerodromima, retki prolaznici sa maskama. U Nemačkoj se po današnjem izveštaju broj zaraženih za 9,2 udvostručava. Broj smrtnih slučajeva raste i danas. Novinari ukazuju sa pravom da su to sve jako problematični podaci, pošto se ne testira sistematski i pošto još ne postoje isti kriterijumi po kojima se podaci skupljaju. Ukazuje se da su i poređenja sa podacima iz drugih zemalja problematična. Radi se samo o procenama. Ipak jutrom prvo i prvo gledam dijagrame Robert Koch instituta i John Hopkins Univerziteta.

Na dijagramu sa podacima iz Nemačke shvatili smo da jedna horizontalna linija predstavlja stanje u bolnicama, preciznije broj kreveta za intenzivnu negu. Dosta brzo se razvila u medijim diskusija o tome zašto je ta linija tako niska. Zašto Nemačka nema više kreveta za intenzivnu negu. Tema o organizaciji zdravstvenog sistema ponavlja se skoro svaki dan. Nadam se da će pandemija dovesti do poboljšanja situacije u bolnicama.

Iako dr Vieler, predsednik Instituta Robert Koch iz Berlina, danas nije širio optimizam, pojavio se članak u Spiegel-u pod naslovom „Nemačka razmišlja o normalizaciji“. Republike razgovaraju o strategiji normalizacije života. Tom naslovu su se svi obradovali, iako naši prijatelji uživaju u home office i u životu bez hektike. I vazduh nam se čini čistiji. Mi docenti pripremamo na miru naše webinare. Samo još nije sasvim jasno kako će nas za taj posao plaćati.

Univerziteti i škole su tako brzo organizovale videopredavanja, webinare, videokonferencije, videoseminare, da se mnogi novinari pitaju zašto nije digitalizacija išla tom brzinom i pre korone. I radnički univerziteti su već 16. 03. 2020. napisali

svim docentima mail, da se od njih očekuje da predaju preko interneta. Tema jednog mog predavanja slučajno je demokratija i digitalizacija.

Ovih dana razgovaram mnogo sa prijateljima, kolegama i porodicom o tome, da vreme pre korone nije bilo idealno. Radi se najmanje 10 sati, retko samo osam. Kirije su tako skočile, da je za jednu porodicu potrebno pola plate za kiriju. Mladi dobijaju ugovore samo na određeno vreme. Svi moji sagovornici moraju vozom ili metroom da putuju na posao, nekada i po dva sata u jednom pravcu. Kako humanizovati rad, kako humanizovati društvo, kako smanjiti razliku između bogatih i siromašnih („die Schere zwischen arm und reich“)? U TAZ-u i Spiegel-u su ovih dana izašli članci o tim temama. Ali nema još prave diskusije u medijima. Ne u onima koje momentalno pratim. Vreme je pogodno za pisanje pisama članovima federalne i republičke vlade i za pisanje komentara na medijskim portalima. Što mnogi koje poznajem i rade. Organizacija mobiliteta je tema koja sve interesuje. Zašto svako mora da ima auto, zar nije pametnije razmisliti o nekom sasvim novom konceptu za mobilitet građana? Da li je zaista elektroauto pravo rešenje?

Saznajemo u detaljnim dnevnim izveštajima, komentarima ili pojedinačnim svedočenjima lekara o tome kako se bore protiv korone naše komšije Francuska, Austrija, Švedska, Holandija. Takođe čitamo svakodnevno detaljne izveštaje iz Italije i Španije.

Kako sada funkcioniše solidarnost u evropskoj zajednici? Spiegel od 11. 04. 2020. daje reč profesoru za političku ekonomiju sa Hertie-škole iz Berlina. On je istovremeno i direktor Thinkthanks „Jacque Delors“ centra. „Ovih dana su mnogi nezadovoljni rekcionjom evropske zajednice na pandemiju. [...] Utisak je da nam nedostaje političko vođstvo, da nema jasne linije, da nema solidariteta, da je propuštena šansa da se pokaže politička jedinstvenost u angažovanju za dobro ljudi u zajednici i za borbu protiv onoga što je loše. Evropa će izaći iz krize oslabljena. [...] Politička poruka je fatalna: Dosadašnje akcije zajednice protiv korone pokazuju da još uvek vlada tehnokratski odnos prema problemima i da još uvek vlada nepoverenje među članicama. Tehnokratija je neprijatelj jasnog političkog signala, a nepoverenje je najveći neprijatelj političke integracije“. Spiegel-korespondent iz Rima izveštava da je 70% Italijana nezadovoljno kako se Nemačka ponaša sada u vreme krize. Nema pravog solidariteta. Mala anketa među prijateljima: ne, birokratija u Briselu je nefleksibilna, bavi se svim mogućim sitnicama, i gubi iz vida prioritetne zadatke. „Ne,

nisam protiv Evrope. Osećam se već dugo kao Evropljanka.“ Kaže mi jedna prijateljica Nemica. „Ali Evropsku zajednicu, njenu ogromnu birokratiju, moramo reformisati.“ Mnogi koje poznajem tako misle. U ovoj situaciji se pokazalo da ta birokratija ne funkcioniše dobro.

07. 04. 2020.

„Mašina mržnje se momentalno ne čuje“, piše TAZ na naslovnoj strani. Partija AfD, koja uglavnom koristi medije poput Facebook-a, Instagram-a ili Tweeter-a za širenje tirada protiv vlade, stranaca i nezavisnih medija, se ovih dana ne čuje. „Ti mediji nemaju toliku moć momentalno“, kaže Johannes Hillje, savetnik za političke teme i komunikaciju. AfD može dostići isti domet samo ako uspe da poveže koronu sa njenim glavnim temama. Najčitaniji članak u poslednje tri nedelje imao je naslov „Policjski čas za izbeglice“. Rad AfD se bazira na ukazivanju problema u društvu i nedavanju rešenja za te probleme. „Građani se informišu o krizi uglavnom preko etabliranih medija, naučnih instituta i zdravstvenih ustanova“ kaže gospodin Hillje.

„Momentalno većina prihvata aktuelnu politiku vlade i veruje uglavnom etabliranim medijima.“

AfD zove etablirane medije „Lügepresse“. Po njihovom mišljenju etablirani mediji lažu.

ZDF danas: Predsedavajući Etičkog saveta, profesor Peter Dabrock, sa univerziteta u Erlangenu, u intervjuu kaže: „Budući da su uslovi u bolnicama ograničeni u slučaju dramatičnog porasta slučajeva, lekari će morati da odluče kome da pomognu, a kome ne“. Kao u ratnim vremenima. Šta preporučujete lekarima? Po kojim kriterijumima da odlučuju?

Zašto uopšte govorimo o kriterijumima? Zato što nemamo dovoljno lekara, nemamo dovoljno respiratora, kreveta za intenzivnu negu. Lekari u bolnicama rade po 14 sati na dan. Već više godina ukazuju na nedostatke u bolnicama. U skandinavskim zemljama se u zdravstvo sa 9000€/po glavi stanovnika investira. U Nemačkoj oko 4500€.

Lekari ne mogu danas u bolnicama da odlučuju savesno, nego moraju da se osalone na svoj „Bauchgefühl“ – intuiciju.

Iako su problemi u zdravstvenom sistemu poznati već godinama, iako medicinsko osoblje često skreće pažnju na činjenicu da je privatizacija pogoršala situaciju, ništa se ne menja. Danas se nadamo da će korona konačno otvoriti diskusiju o stanju u zdravstvu. Ministar za zdravstvo Jens Spahn moraće brzo da preduzme konkretne korake posle epidemije. Već danas možemo svaki drugi dan da čitamo o tome, da osoblje u bolnicama i u staračkim domovima mora biti bolje plaćeno.

08. 04. 2020.

Naslov na prvoj strani TAZ-a: Humanizam u malim dozama, prijem izbegličke dece.

Vlada je odlučila da sledeće nedelje prihvati pedesetoro (!) dece iz izbegličkog kampa Moria. 50! „Sramota!“ rekao je Klaus Lederer, kulturni senator grada Berlina. Samo u kampu na Lezbosu životari 20.000 izbeglica - u katastrofalnim uslovima. Od 26 evropskih zemalja još 8 se odlučilo da prihvati decu iz izbegličkog logora. Radi se o Francuskoj, Portugalu, Irskoj, Finskoj, Hrvatskoj, Litvaniji, Belgiji i Bugarskoj. Šta je sa ostalim zemljama?

Herr Dr. Christian Drosten kaže u svom podcastu danas: „Nalazimo se još uvek na početku epidemije.“

„Moramo imati bolji pregled širenja, tako da su testovi na antitela neizbežni.“ Doktor Drosten objašnjava da se dobar pregled situacije može dobiti preko upotrebe mobilnih, analiziranjem kretanja inficiranih. Taj predlog nije dobro primljen od većine. Slično kao što su ljudi reagovali na ideju da se postave video-kamere na važnim mestima u gradovima. Ne, takva vrsta nadzora je zastrašujuća.

09. 04. 2020.

Ujutro prvo pogledam dijagrame sa podacima o epidemiji. Danas se broj dana u kojima se broj inficiranih u Nemačkoj udvostručava ponovo povećao. Danas se radi o 16 dana. Znači, broj infekcija udvostručuje se svakih 16 dana. Znam da je to samo približan broj. U Austriji se radi o 30 dana. Šta Austrijanci rade drugačije? Kako treba tumačiti brojeve? Stručnjaci imaju različito mišljenje. Šta da mi mislimo?

„Nije jednostavno tumačiti dijagrame. Pogotovo ne smemo verovati da su svi podaci tačni. U nekim zemljama (Japan, Kina, Turska, Rusija) su zvanične statistike problematične, ustanove kasne sa prijavljivanjem novih slučajeva, veliki je broj neotkrivenih infekcija i zemlje vrlo različito sprovode testove...“

Ali ovih dana se strateške odluke političara baziraju na tim podacima koje objavljaju naučne institucije. Nema alternative. U ovoj krizi nemački političari veruju naučnicima. Zašto im ne veruju na isti način u pogledu klime?

Mnogo je reči u svim medijima o privredi. Ovde u Baden Wirtembergu je najvažnija privredna grana autoindustrija. „Proizvođači automobila se pripremaju za nastavak proizvodnje. Ali koliko vozila će uopšte biti potrebno posle krize?“- pita se danas autor članka u časopisu „Spiegel“.

Nada Heller

Izuzev onih rijetkih sadržaja koje inače pratim na TV-u, nemam nikakav poseban plan niti strategiju. Vijesti ne gledam ionako, sve što me zanima nađem „online“ pa provjerim iz više izvora, pronađem gdje je o nečem važnom i(li) zanimljivom objavljeno više. Ostalo je zapravo – što naleti. I da, TV ni u „doba korone“ ne gledam danju.

Svakog ponedjeljka u devet na prvom programu HTV-a pratim treću sezonu odlične hrvatske serije Novine. Prošlog tjedna napravio sam iznimku pa sam na HTV 3 „bacio pogled“, ali kratko, na „TV školu“. Nemam u kući nikoga školskog uzrasta pa nemam pojma koliko je ta prisilna nastava na daljinu uspješna, ali se nadam da će biti provedeno istraživanje o tome. Nadam se i da netko snima dokumentarac na tu temu.

„Junaci našeg doba“ dokumentarni je serijal o igračima hrvatske nogometne reprezentacije koji su preklani osvojili drugo mjesto na Svjetskom prvenstvu. Uz to što primjećujem da je naslov serije očekivano patetičan i neprimjereno aludira na naslov Ljermontovljeva romana koji je klasično djelo ruske književnosti teško da mogu išta reći o ovom proizvodu „iz kućne radinosti“ hrvatskog javnog medijskog servisa.

„Štivo“ za nezahtjevnu „karantensku“ publiku

Naime, gledao sam samo po nekoliko nasumce odabranih minuta dvaju nastavaka i kao da sam gledao sve. Hoću reći - ne gleda mi se više. Nesumnjivo je to dobro pogodjeno „štivo“ za nezahtjevnu „karantensku“ publiku. Em reprezentacija, em nogomet, em podsjećanje na veliki uspjeh. U kombinaciji sa emitiranjem snimki utakmica diže adrenalin i vjerujem kako na mnoge djeluje tako da im je lakše podnijeti izolaciju. Ja izolaciju ne podnosim teško niti bez toga.

Kriminalističkih serija ima i inače mnoštvo u TV programima, a izbor je još veći ako poput mene imate baš mnogoogog kanala. Znam, čini se malkice čudnim da netko tko TV gleda rijetko i najčešće bez plana ima pretplatu na velik broj TV kanala. U svoju obranu mogu reći jedino da volim imati izbor pa makar ga i ne koristio često a i naprimjer tekmu Real - Barcelona ili dobar film više volim pogledati sam doma nego u kafiću. Iako filmove zapravo i dalje najviše volim gledati u kinu. No, kao što svi znamo, to trenutno nije moguće.

A da, krimi serije. Iako je izbor velik zapravo i nije jer su mnoge slične. Prošlog tjedna sam pogledao jednu ili više epizoda Crne liste i Zaboravljenog zločina. Objekti su američke i, kao i obično, riječ je o epizodama iz prethodnih sezona. Crna lista mi je nekako najpristojnije odraćena od onoga što se trenutno nudi, pogotovo nakon što je završeno emitiranje polit-krim serija Amerikanci i Domovina.

Odoh „šarati” po TV kanalima (što i vama želim)

Zaboravljeni zločin volim pogledati iz dva razloga. Prvi je što je na programu tek oko ponoći i idu dvije epizode za redom pa ne moram prebacivati kanale. Drugi je razlog što, unatoč činjenici da je riječ o klasičnom TV proizvodu u svojem „fahu”, scenaristi su si dali truda pa zapleti nisu baš najjednostavniji i najočekivaniji a postupci likova slijede psihološku logiku. Malo li je?

Od humorističkih serija još uvijek se ponekad „zakvačim” za stare epizode „Dva i pol muškarca” kad je još u ekipi bio Charlie Sheen (također uglavnom zbog toga što se prikazuje dovoljno kasno, a i zbog Charliea), ali u pravilu više volim britanski nego američki humor. Prošlog tjedna gledao sam i nekoliko odličnih filmova iz raznih razdoblja i različite tematike no uglavnom onih koje sam već vidio najmanje jednom (Ja će budan sanjati, Do posljednjeg daha, Mračna rijeka...).

Onima kojima je dostupan hrvatski kanal Kino TV preporučujem ga. To je filmski kanal na kojem se većnom emitiraju relativno novi filmovi koji nisu blockbusteri, ali su vrlo dobri.

A sad, već je gotovo ponoć. Odoh upaliti TV, „naoružati” se voćem i tekućinom pa malo „šarati” po TV kanalima (što i vama želim).

Saša Leković

Nažalost, doba korone još uvek traje, traje dan kao dan mrmota. Koronavirus malo popusti, pa opet kreće u napad, da bi nam vikendi bili sve duži duži i teže podnošljivi.

Puno je predloga u emisijama koje gledam na TV-u ili putem interneta, kako ispuniti vreme. Mislim da sad već polako posustajemo. Nedostaje nam mašte, psihički smo umorni i iscrpljeni, delom zbog zatvorenog prostora, delom zbog stalnog lebdećeg pitanja „Šta će biti sutra?“

Mislim da bi novinari-reporterji trebali da zavire u domove starijih sugrađana, pripadnika rizične grupe iz gradske sredine i raspita se kako provode vreme. Tužna slika starijih osuđenih na kućni pritvor u kome samo TV radi sa konstantno istom temom, zastrašujuća priča o zlom virusu. Da li je ta izolacija zaista cena da se izbegne koronavirus? Razlišljaj li se o posledicama koje će ostati po njihovom izlasku – ostaće kolektivno osakaćeni u svakom pogledu (psihičkom, emotivnom, fizičkom)? Nedostatak svežeg vazduha i nekretanje će učiniti svoje. Ovo stanje vodi u kolektivnu depresiju, a kome to odgovara, saznaćemo kad sve prođe... Šta je to što će označiti kraj?

Optimista 64

Tokom proteklih dana, svakodnevno sam uživala na suncu, čitajući knjigu „Moć svetlosti“ Rebeke Kembel. Pored upijajućih sunčevih zraka, i tišine koju nam priroda poklanja, božanskog mira koji nas povezuje sa sopstvom, lagana literatura „Moć svetlosti“ proširila mi je dodatno svest, i ohrabrla da verujem da je istinski put svakoga od nas da sledimo ono što nas usrećuje i tako postanemo svetlost sveta. Veoma je važno naučiti biti prisutan, biti „ovde i sada“, pa čak i pored svega što nas trenutno okružuje. Svaki naš potez mora biti autentičan izraz onoga što jesmo. Ne smemo izgubiti sebe, naprotiv. Izdići se iz situacije i shvatiti vrhovno dobro svega, stvarati okolnosti kolje će biti odraz naše unutrašnje ravnoteže. Sijajte i zasijaće i ljudi oko vas. Subotu veče provela sam plešući uz ritam muzike, slušajući live stream Vesele subote, koja svakog vikenda odašilje niz pozitivnih vibracija koje pothranjuju naš ambijent i samu atmosferu.

Takođe, ispratila sam i nekoliko videa sa FES TV, tema kao što su Velika piramida i skriveni kod, video o 5G mreži, Novi svedski poredak itd. Zanimljive teme za

zainteresovane mističnim dešavanjima univerzuma, približavanja višim istinama, i raznim temama za razmišljanje.

Pothranujte svoja znanja, svoj duh, i svoja bića, upijajte ono što vam služi i što vas neguje, proširuje vidike, i potrudite se da se odvojite od svega što manipuliše negativnim senzacijama, ili ih bar pretvorite u nešto konstruktivno i dobro za vas.

Sanjalica

Prethodna nedelja protekla je, čni mi se, u duhu tolikog-kolikog optimizma. Počelo se najpre govoriti o slabljenju mera u nekim evropskim državama što je inspirisalo naše novinare da i sami počnu da postavljaju pitanja ima li šanse da se epidemija približava kraju i da li će biti slabljenja mera.

Izgleda kao da su i sami lekari na konferencijama iznosili prognoze da se kraj epidemije nazire, što unosi jedan polet među građanima. Bilo je reči i o tome kada će se ukinuti vanredno stanje, te su iznesene različite interpretacije kada bi bilo pametno da se to učini. Potegla se priča i o eventualnom smanjenju mera za pravoslavni Uskrs.

Moje informisanje je isto i jednako skromno kao i prethodne nedelje. Pratila sam portale 021, N1 i po koji tekst BBC-a na srpskom i emisiju na Prvoj. Iskreno, tokom ove nedelje nijedan tekst mi nije ostao naročito upečatljiv. Pratila sam stanje u inostranstvu - u Italiji, Španiji, Velikoj Britaniji. N1 je do sada najviše ispunjavao tu moju potrebu za vestima iz Evrope. Ono što primećujem da nedostaje jesu vesti o stanju epidemije iz država iz susedstva. Naime, izveštava se dovoljno o državama bivše SFRJ, ali nisam nailazila na vesti o stanju epidemije u Mađarskoj, Rumuniji, Bugarskoj, Albaniji što takođe smatram kao informacije od javnog značaja za nas sa obzirom da su to takođe države sa kojima se graničimo i u koje mnogo ljudi iz Srbije putuje, pa čak i da bi radili u nekima od njih.

Ove nedelje više sam se osvrnula na traganje za informacijama na društvenoj mreži Jutjub. Jedna od vlogerki iz Londona koju pratim objavila je da je patila od korone, te opisala kako je njena borba sa tom bolešću izgledala. Iako se ona vodila kao da ima slabe simptome, zaključujem da i ovakvi simptomi ipak jesu subjektivno teški za čoveka koji se u datoј situaciji nađe.

Mislim da su takve ljudske priče onih koji su preboleli koronu korisne, i mediji bi takođe mogli da kontaktiraju ozdravljenje da podele svoja iskustva sa građanima. Jedan od primera medija koji su pozvali osobu koja je ozdravila jeste televizija Prva. U jednoj od njihovih emisija, Biljana Srbljanović ispričala je svoje iskustvo kako izgleda lečenje od Kovid-19. Smatram da je ovakva praksa dobra jer **često one lične priče umeju da imaju veći efekat na ljude nego brojke i statistike**, te da uspešnije pošalju poruku koliko je važna prevencija.

dvadesetpetogodišnjakinja iz provincije

 Prođe i ova nedelja, ne mnogo drugačija od prethodne. Oduševile su me reprize kulturnih serija i domaćih filmova.

Tematske emisije o koroni su interesantne, stručne i sveobuhvatne. Konferencije za štampu postaju stereotipne, dosadne. Novinari postavljaju ista ili slična pitanja. Vrtimo se u krug. Nema razlike u pitanjima koja se postavljaju stručnim licima i političarima.

Naravno, ima izuzetaka. Pohvalujem program RTS 1 i RTV 1. Lepo je što u sadržaju imaju dokumentarne emisije, razne reportaže, veoma interesantne i raznolike. Blago je reći da sam tim emisijama oduševljena.

Školski program je i dalje dobar, no mislim da bi trebalo da se napravi razlika između manje i više bitnog gradiva. Sitnice se mogu raditi na časovima ponavljanja i utvrđivanja, kada se deca vrate u škole.

Velika pohvala novinarima i njihovim saradnicima, koji rizikujući svoje zdravlje i život, ulažu trud da objektivno, blagovremeno i sveobuhvatno obaveštavaju. Nažalost, postoje i oni koji zloupotrebljavaju situaciju, pokazujući svoje pravo lice i loše namere prema svojim čitaocima i gledaocima.

Vera Gavrilović

 Kažu da je ovo četvrta nedelja, ali za koga? Ja sam se samoizolovala i samokarantinizirala nekih nedelju dana pre nego što sam se kao pripadnica 65+ kategorije našla na istom mestu, tj. iza zatvorenih vrata, ali ne više sopstvenom voljom nego snagom javne mre. Dođe mi skoro isto, uopšte

ne izlazim. Bila sam do sada samo jednom, prošle subote, u onoj dozvoljenoj tzv. penzionerskoj kupovini. U međuvremenu sam dobro čini mi se, organizovala plaćanje računa i donošenje potrepština, uglavnom pun mi je frižider, nemam nikakvog razloga da se žalim.

Od pre neki dan platila sam i **donošenje dnevne štampe**, što me posebno raduje. Stiglo mi je i LiceUlice na koje sam se ranije petplatila i dostava eto funkciniše. Sveža štampa mi je nekako, simbol normalnog života, ne samo izvor vesti koje inače i dalje pomno pratim na TV programima i preko interneta. U stvari, živim između tri ekrana, laptopa, telefona i televizora. Znam da nije zdravo, ni za mentalno, ni fizičko zdravlje, ali mi se čini da nemam baš neki veliki izbor. Da ostanem neobaveštena, radi nekog tobožnjeg unutrašnjeg mira, kao što čujem neke savete, uopšte ne dolazi u obzir. I dalje čitam stare novine, to mi je novostrečena navika u ovoj izolaciji, koja mi baš prija.

Vrlo uočljiv porast hostiliteta prema svima drugima i različitima, delimično zahvaljujući i netolerantnom javnom diskursu ponekih zvaničnika, a delimično i usled opšte anksioznosti, neizvesnosti, višestruko otežanim uslovima života za sve, širenju zaraze i straha od nje, ograničenosti izlazaka i obavljanja redovnih aktivnosti, tipičnog mehanizma traženja „krivca“ za opšte nedaće i sl.

Primećujem uočljiv porast mizoginije u medijima i društvenim mrežama, posebno izražen protiv žena na javnim funkcijama. Kao da je jedino mišljenje muškarca u ovo vreme relevantno i kao da nema (ne sme ni da ih ima) stručnih žena čije bi mišljenje o bilo čemu moglo da se smatra relevantnim, kao da se očekuje da žene jednostavno začute i puste muškarce da vode „stvari“. Kao da je ova situacija „muški posao“ u koji žene ne treba da se mešaju. Kao da jedino mogu da „prođu“ samo one koje čitaju vremensku prognozu i voditeljice kviza Slagalica. Druge se dočekuju „na nož“ otvorenog seksizma. To se pogoršava. Sada po društvenim mrežama leti interseksionalna mržnja. Isprepletene su mržnje, nacionalizam, mizoginija, homofobija, antisemitizam, sve zajedno, oličeno u pitanju, ko nama ovde sada (misli se, poštenim, pravoslavnim Srbima koji hoće da se okupe u crkvama za Uskrs uprkos opasnosti od širenja zaraze) diktira mere u vreme pandemije, jedan Jevrejin, jedna lezbejka, i jedna Cicolina/plavuša. Prestrašno je i da se komentariše.

Imala sam naravno, kao i svi, i ja moj najgori momenat, onog čistog očajanja, kada se čoveku čini da se sve srušilo. Privikla sam se na sva ograničenja date situacije, izmisnila i primenila neke svoje strategije, čini mi se i mudre i efikasne, i onda je došao udarac! Nestala je u subotu internet konekcija, baš uoči dogovorene internacionalne diskusije preko Zoom platforme. Mobilni telefon mi je ipak bio konektovan ali samo preko tzv. paketa koji je na žalost tanak. I TV program je ostao, ali fiksni telefon i računar više nisu bili povezani ni sa kim, ni sa čim, mrak i tišina. Nisam znala o čemu se radi, da li me je neki provajder isključio, da li se nešto pokvarilo, i ako da, gde, kod mene, u zgradи, bloku, celom gradu? Posle više od jednog dana, signal se vratio, bila je stvarno neka havarija, popravljeno je. Ali tada rođeni strah je ostao, **strah da se ostane u totalnoj izolaciji, u totalnom komunikacionom mraku**. Kada se uveče probudim, prva stvar je da pogledam da li telefon funkioniše, pa da mogu mirno da nastavim da spavam, a isti ritual i isto olakšanje dešava mi se svako jutro, kada konstatujem da sve radi, da su sva tri ekrana dostupna.

Radim i dalje neke recenzije, neke analize, tekstove, prevode, taman neke završim, dobijem molbu da uradim neke druge, koje uglavnom prihvatom. I to mi sve solidno podržava iluziju normalnosti.

Imala sam i momenat velike sreće: kada su mi istog dana stigle maske, i one apotekarske i one šivene, pamučne. Smatrala sam i smatram da su mi neophodne ako želim da počnem da poručujem neke proizvode zelene pijace, i one pčelinje, i od kozjeg mleka i sl. Pa kako je i beskontaktna dostava u stvari ipak, rizična bez maske minimum, uzdržavala sam se da poručujem razne stvari koje bi mi nesumnjivo, ulepšale život. Polako ču početi.

I da, brinem, kao i svako u ovo pandemijsko vreme. Brinem za brata koji je pneumoftiziolog i radi u kovid ambulanti, dakle na prvoj liniji susreta sa potencijalno zaraženim, u svom vojvođanskom gradu Kuli. Tumači rendgen snimke, to mu je zaduženje. Na pitanje da li se plaši, kaže, pa celog života radim sa TBC pacijentima, i nisam se zarazio, čuvam se. Jedino ga je strah ga je da neka „viša vlast“ ne otkrije koliko mu je godina (76 u junu), pa da ga pošalju kući. Strah ga je i za mene, kaže, Beograd je opasno mesto, zaraza se brzo širi, stalno me upozorava na dezinfekcione mere, o neizlaženju da ne govorimo. Sve slušam i sve primenujem. Brinem i za dve

prijateljske porodice u Ćupriji, zaraženi su, ali su u kućnoj izolaciji, dakle u blažoj su varijanti zaraze, snimaju zajedničko pevanje.

Nisam još počela da čitam knjige koje sam na početku spremila, misleći da će uskoro početi sa tom vrstom aktivnosti. Spremila sam i turističke vodiče koje sam kupovala u svakom gradu i zemlji koji sam posetila poslednjih decenija, i koje sam uglavnom, prelistane ali ne i pročitane slagala u kutiju za bolja vremena, koja izgleda još nisu došla za mene. Ali nikako da stignem, vreme mi je kratko, svakodnevna logistika preživljavanja, plus uobičajen rad na tekstovima, plus neuobičajeno intenzivirane komunikacije svih vrsta, plus, praćenje zbivanja na „tri ekrana“, pojedu mi ceo dan.

U toj intenziviranoj komunikaciji, primetila sam da bez dogovora ili plana, prečutno svi i sve nastojimo da nasmejemo druge, pa delimo šaljive sličice, aktuelne slogane, emotikone, viceve vezane za pandemiju, dogovaramo se da meditiramo sve zajedno u patikama, pravimo planove za postpandemijsko vreme, šta ćemo prvo a šta sledeće uraditi, pa sve po redu, roštiljska mesta, sladoledi u kofama, frizerske intervencije, masaže, bazeni, banje, šetnje pored reka, vožnje bicikla...

Na kraju, ovih dana se sve manje osećam kao Ana Frank što je bilo u početku izolacije, a sve više kao Olga Tokarčuk. Evo malo misli Olge Tokarčuk koje svima delim ovih dana i preko društvenih mreža i mejlom:

„Moja introverzija, dugo gušena i mrvarena diktatom hiperaktivnosti ekstrovertnih tipova , stresla je sada prašinu sa sebe i izašla iz ormana.

Zar se nismo u stvari vratili normalnom ritmu života? Zar nije pogrešno optuživati virus za remećenje norme, zar naprotiv, nije li baš ondašnji, predvirusni hektični svet bio nenormalan?

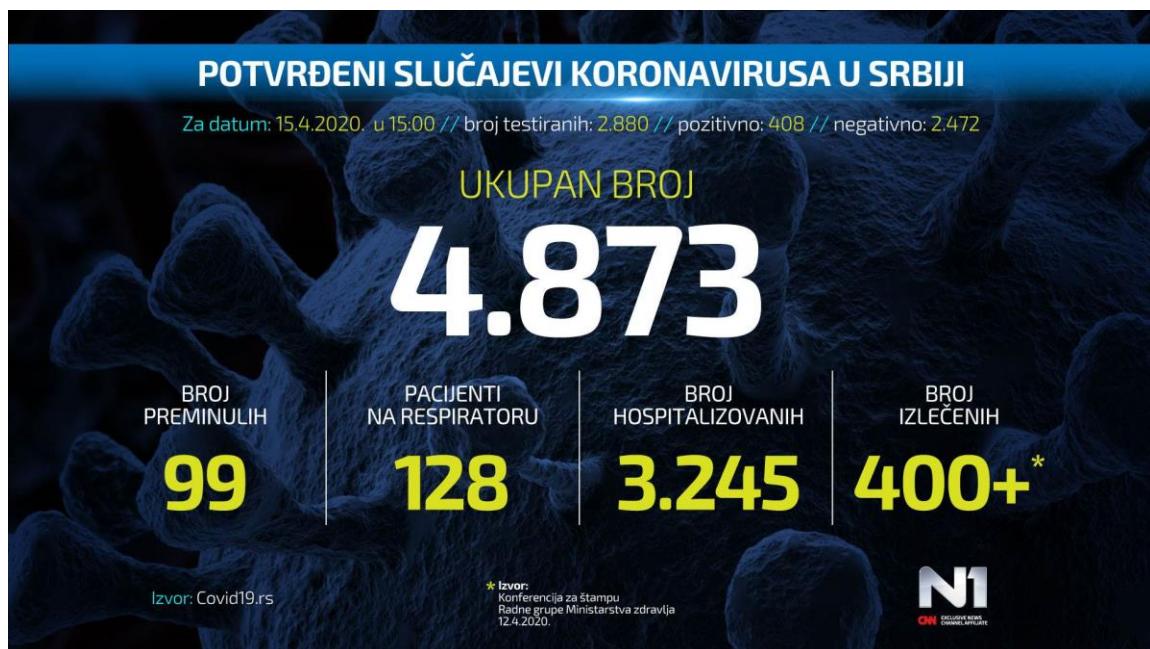
Strah od virusa automatski je aktivirao najprostije atavističko uverenje da su krivi nekakvi stranci i da su oni uvek ti koji odnekud donose opasnost. U Evropi je virus „odnekud“, nije naš, tud je. Tako su i u Poljskoj postali osumnjičeni svi povratnici iz inostranstva.

Virus svedoči: granice su žive i dobro se drže. Bojim se takođe, da će nam brzo osveziti sećanje na još jednu staru istinu – koliko je mnogo nejednakosti među nama. Jedni će odleteti privatnim avionima u kuće na ostrvu, ili šumsku osamu, a drugi će ostati u gradovima da opslužuju vodovod i elektrane. Treći će rizikovati zdravlje radeći u prodavnicama i bolnicama.

Pokazao nam je da naša grozničava mobilnost ugrožava svet. I evocirao je pitanje: šta mi to, u stvari tražimo?

Sedimo kod kuće, čitamo knjige i gledamo serije, a u stvari traju pripreme za velike bitke za novu stvarnost koju čak ne umemo ni da zamislimo i polako shvatamo da ništa više neće biti isto kao što je bilo.“

Zorica

Fotografija 3⁵

2.5. Peta sedmica: 13 – 19. 04. 2020.

„Ima ljudi koji govore, govore, govore – sve do tada dok napokon ne uspeju nešto reći.“ Ukoliko zamenimo reč „reći“ rečju „pitati“, čini mi se da dobijamo sliku većine novinara današnjih srpskih međi. Oduvek sam smatrala da je novinarstvo profesija hrabrosti, analitičnosti i istine, neophodni korektivni faktor jednog društva. Čini mi se da pravo novinarstvo polako nestaje i da ono svakim danom sve više postaje PR. Samim tim, ne treba da čudi činjenica da je sve manji broj ljudi koji redovno gledaju televiziju, a još manji broj onih koji joj veruju, čak i u doba vanrednog stanja.

⁵ Infografik preuzet sa portala N1. Dostupno na: <http://rs.n1info.com/Vesti/a582261/Koronavirus-u-Srbiji-Interaktivni-grafikoni-sa-brojem-zarazenih-po-gradovima.html> Pregledano: 11. 08. 2020.

Razgovarajući sa prijateljima primećujem da je njihovo praćenje televizijskih programa, kao i moje, smanjeno. Posle nekoliko nedelja provedenih u vanrednom stanju, vesti pratim isključivo putem web portala i jutjuba. Konferencije za štampu ne pratim od kad novinari ne prisustvuju njima. Ne želim da slušam odgovore na unapred pripremljena pitanja i dajem podršku cenzuri medija čija se granica odavno ne nazire. Većinu vesti saznajem preko društvenih mreža, uključujući i najnovije informacije vezane za mere koje sprovodi država. Ukratko, umorna sam od vesti. Trudim se da slobodno vreme koje imam ispunim vedrijim sadržajima od onih koje nude televizije čiji urednici kao da su zaboravili da osim pandemije postoji i život koji se odvija i u ovim okolnostima. Kao i ranije, redovno pratim Galebov podkast, emisije Veče sa Ivanom Ivanovićem, 24 minuta sa Kesićem, Utisak nedelje, kao i emisiju Focus na B92. Od prošle nedelje pratim novu televiziju K1, čija će uređivačka politika, nadam se, uspeti da nam bar na kratko skrene pažnju od sumornih vesti koje svakodnevno slušamo.

Anči

U ovih nedelju dana nije mi se povećao broj medija koje gledam. I dalje su tu svi naši mediji na <http://mediji.yuportal.com/>, <https://www.bbc.com/news>, <https://www.snnrtv.com/>.

Šta im je zajedničko? Svi imaju sliku virusa korone. Svi opominju da se ostane u kući. Svi prebrojavaju zaražene, izlečene i one koji nisu imali snage da prebrode ovaj virus. I u stranim medijima je nejasnoća kakav je ovo virus, briga o tome šta i kako dalje. Traženje izlaza iz svetske krize.

Pokušala sam da posmatram i zabavni deo u tim medijima.

Kada pogledaš Informer i Kurir zabava je kao da se ništa ne dešava. Tu su razne „zvezde“, čudni načini izlečenja i zaštite, pa pomisliš da je ovaj svet načisto poludeo što je nadigao toliku galamu oko ovog virusa. Sa druge strane Novosti i Politika se manje bave zabavom, a više ekonomskim temama. Cena nafte, pad vrednosti akcija. Danas piše o različitim viđenjima mera protiv virusa, naglašava i opasnost nadrilekarstva.

Zajednička tema svih naših medija je bila proslava Uskrsa. Ovde su bili na istim talasnim dužinama, a to je da se sluša preporuka struke i da se ostane u kući.

Sve u svemu, jedino je izvesno da je manje zaraženih, a da se više brine o tome šta će biti sutra.

U mom životu TV emisije informativnog sadržaja veoma malo imaju mesta. Pogledam vesti na N1 ili RTS-u i to najviše 2-3 minuta, sasvim mi je dovoljno.

2B

U petoj nedelji, koliko sam u potpunoj izolaciji i dalje pratim informacije koje su u vezi sa epidemijom jer se to jednostavno ne može izbeći, što zbog toga što mediji ovu temu posmatraju kroz skoro sve aspekte života, ali i želje da saznam da li „ima nešto novo“. Iz istog razloga pratim redovne konferencije za novinare lekara u 15 časova koju N1 direktno prenosi. To što im ne prisustvuju novinari, uticalo je na to da su odgovori na njihova pitanja poslata imejlom, često nepotpuni, a ne postoji mogućnost postavljanja potpitanja.

Čitam kritičke tekstove o pristupu rešavanja krize i uvedenim merama, o ponašanju vlasti, sve ono što objavljuje dnevni list Danas, koji prema mom mišljenju prati sve aktuelne teme, kritički i pravovremeno. Dan redovno počinjem čitanjem elektronskog izdanja lista Danas, a prvobitnu praksu non-stop praćenja informativnih TV emisija, zamenila sam čitanjem beletristike i nedeljnika NIN, a od ove sedmice i Vremena i Nedeljnika. Najviše pažnje usmeravam na analitičke tekstove o tome **šta sledi nakon pandemije u društvu i ekonomiji** koji mahom ne nude puno optimizma.

Kao i do sada, povremeno pogledam informativne emisije, odnosno vesti na TV stanicama u regionu, pre svega na RTL i Nova, ali se najviše zadržavam na TV N1. Tokom vikenda ponovo sam počela da gledam vesti u 19 časova na ovoj televiziji. Takođe, posećujem Portal Nova RS, a redovno gledam i emisije na TV Nova S: **Mentalno razgibavanje, Među nama, Utisak nedelje, 24 minuta sa Zoranom Kesićem.**

Na Viberu svakodnevno dobijam poruke koje sadrže različite reakcije običnih ljudi povodom situacije u kojoj smo, često prožete humorom. Uglavnom zaslužuju da budu dalje prosleđene, pa to i činim u nameri da oraspoložim prijatelje i podelim informacije o pandemiji i Covidu-19 za koje smatram korisnim, ohrabrujućim ili duhovitim.

Danica Todorov

Gde kupiti cigare u 5 do 17?

Stranice medija i novinara na društvenim mrežama: **Twitter i Facebook**

Već nekoliko sedmica ne pratim medije. Otkako mi je nedavno istekao ugovor a novi neću potpisivati do ukidanja vanrednog stanja, sebe više ne smatram novinarom i u skladu s time se i ponašam. Dao sam si oduška i u ovom periodu ne moram da se bavim ni sa čim što bi mi kvarilo raspoloženje jer sam već doživeo dovoljno loših stvari i jedini sadržaj koji želim da konzumiram jesu smešni videi mačaka i pasa ili meme. Uopšte ne vidim da će mi ikakvu korist doneti činjenica da znam koliko ljudi je zaraženo ili umrlo u Srbiji ili u nekoj drugoj državi. Koliko god da se trudim da ne pratim novosti uvek nekako saznam – da li od roditelja, rođaka ili od prijatelja. Svaki dan se neko pojavi sa dramatičnim tonom i saopšti koliko ljudi je umrlo u državi X ili Y. Svaki pokušaj da izbegnem takve informacije je bezuspešan. S druge strane i društvene mreže nisu mi blagonaklone. Ljudi dele sadržaj koji me iznova demotiviše – pronađen lek za koronu; još 10 dana i kraj karantina; kineski lekari utvrdili da virus umire na OVOJ temperaturi; UŽAS u SAD, leševe pokopavaju bagerima i slično.

Početkom vanrednog stanja bi se i skupili da pogledamo šta kažu na konferencijama i da čujemo uputstva ali sada vidim da nam je svima u mom društvu pa i meni već dosadilo da više ni ne obraćamo pažnju na uputstva ili vesti. Jedine bitne stvari koje moji prijatelji prate su do koliko traje policijski čas i kada će otprilike biti gotovo vanredno stanje a možda najbitnija stvar koja ih zanima jeste: „Gde kupiti cigare?“. Kada bi samo neki medij izveštavao o tome gde se mogu kupiti cigare u 5 do 17 časova mislim da bi im to značilo više nego izveštavanje o svim merama koje je donela Vlada i „struka“ i sve vesti koje su pročitali u poslednjih 20 dana.

Iako sam kao i svi ostali primoran da vreme provodim u kući, televizor ne gledam, jedino kad ide „Slagalica“ na RTS, ponekad dok ručam upratim N1. Novine ne kupujem, bacim pogled ponekad na naslovne strane kada pazarim nešto na trafici. Ali ne mogu izbeći koliko god se trudio. I onda je konačno došao ponедејljak 20. april kada je voditelj (Oliver Jakšić) bivšeg B92 i bivšeg 02 a sadašnjeg B92 upitao doktorku Dariju Kisić Tepavčević kako to da jedna dama bude na prvim linijama odbrane kada je ovo „skoro pa vanredno stranje“. Nakon toga dešava se pandemonijum kao i u svim situacijama gde postoji nedostatak vesti. Društvene mreže

počinju da rade punom parom i mediji (uglavnom tabloidi) počinju svoje zgražavanje nad ponašanjem i pitanjem voditelja. Nisam htio da reagujem i neću. Koliko god da me situacija mami da se uključim i stanem u odbranu žena ili se zgrozim nad licemerstvom, neću. Ne želim da se bavim simuliranim skandalima **jer simulacijom se prikriba odsustvo nečega**. Esse est percipi – ne dam im legitimitet.

Bivši novinar i filantrop Danilo Kovačević

Evo prošla je peta nedelja borbe sa koronom u našoj zemlji i polako se opuštamo jer imamo utisak da je najgore prošlo. Panika i anksioznost ustupaju mesto optimizmu i radosti što ćemo uskoro izaći iz kuća i radovati se proleću, ozelenjavanju drveća, šarenilu prolećnih boja. Nakon svega, trebalo bi da naučimo da čuvamo prirodu i celokupnu planetu. Drugo mesto za život nemamo.

Prvih nedelja sam bila okrenuta samo sadržajima o koroni, pretraživala sam internet, gledala sve emisije sa lekarima i stručnjacima koji su pričali o epidemiji, a onda sam prestala jer sam shvatila da me je to do te mere okupiralo, te sam svesno prestala i nateralna sebe da se okrenem drugim sadržajima da bih sačuvala glavu. Mentalno zdravlje je važno koliko i fizičko, to svi znamo ali ponekad zanemarimo tu činjenicu.

Prestala sam da gledam TV, smanjila pregledanje štampe na internetu i pretraživanje informacija o virusu na internetu i okrenula se čitanju knjiga. Samo povremeno sam otvarala portal N1 i ponekad pogledala neku dokumentarnu emisiju na **TV Vojvodina koji ima po meni najbolji dokumentarni program**. Isto tako volim da pogledam emisiju Zorana Kesića i Ivana Ivanovića, a emisiju TV Klinika sa Katarinom Bajec ne propuštам.

Toliko sati programa na nekim kanalima je zauzeto rijaliti sadržajem koji truje narod, puno neprimerenih stvari se vidi i imaju loš uticaj, a emisije o zdravom životu, zdravoj ishrani, vežbama koje bi bile prilagođene po uzrastu za svaku životnu dob i to svakodnevno da se prikazuje, bila bi to jedna vrsta i prosvećivanja nacije o zdravim i dobrom životnim navikama. Mogle bi se tu ubaciti i ekološke teme i očuvanje životne sredine, bukvalno svakodnevno, jer to bi bio način prosvećivanja nacije, a opet prilagođeno za različite uzraste. Obično su komentari na te rijaliti programe da se ne moraju gledati ako ne želite, da se kanal može promeniti itd. Ali smatram da država

treba o tome da brine, da ne pružaš priliku naciji da gleda takav sadržaj. **Uticaj medija na prosvećivanje je ogroman i može se iskoristiti mnogo bolje.**

Neposredno pred pandemiju korone gledala sam jednu australijsku seriju „Mesto koje zovem dom“, od preko 100 epizoda, gledala sam po nekoliko epizoda dnevno, i opet se odužilo, jer ima puno epizoda, na skoro dva meseca. Nekada sam bila ljuta na sebe što toliko vremena izgubim na seriju a sada bi bilo idealno za ovu situaciju jer popuni vreme kojeg imamo i previše. Ali moram priznati, vreme prolazi vrlo brzo bez obzira na sve.

U ovoj situaciji mislim da je najbolje da čovek osluškuje sebe i ponaša se i radi stvari koje mu prijaju, koje ga ne opterećuju i da i u ovo teško vreme nađe način da sačuva stabilnost a da ne dozvoli da išta poprimi dimenzije opsesivnosti. Da bi ostali mentalno očuvani važno je da imamo neku fizičku aktivnost. Ako nam mediji u tome pomognu to je dobro , ako ne, možemo i svoju maštu da upotrebimo. Ja sam u ova četiri dana uskršnje potpune izolacije išla jednom dnevno dole i gore stepenicama, a živim na četvrtom spratu, da bih malo protegla noge i zatezala mišiće.

No kako se ovih dana termin „svetlo na kraju tunela“ sve češće čuje, tako smo i mi bolje raspoloženi i optimističniji i svi jedva čekamo da izađemo iz domova i počnemo da uživamo u proleću, pored reka, u parkovima i na izletištima a ne na terasama, koje su ruku na srce bile spas svim onima koji žive u stanovima.

Dragana

Ono što nedostaje svim medijima u Srbiji u ovom sankcionisanom životu je upravo taj ŽIVOT.

Postoji samo KORONA. Mediji, kao da informacije o događajima, pojavama i ljudima čime se inače novinari bave, produkuju tako što ih stavljuju u modle za sitne kolače, pa one ispadaju iste u svim medijima.

E ove sedmice pred Uskrs i sam praznik Uskrsa, od petka do nedelje, odjednom su urednici shvatili da imaju dobar povod da im „ŽIVOT“ uđe u programsку šemu. I bogami ušao je u sve segmente, i informativni i obrazovni i kulturni i dečiji i sportski i ono što se zove „dom, kuća, stil”, pa čak i u naučni i naravno u filmski program,

dakle svuda. Uskrsa je bilo i tamo gde smo se najmanje nadali, i naravno tamo gde smo s pravom prepostavljali da će ga biti.

Na društvenim mrežama je bilo toliko ofarbanih jaja i stonih aranžmana da se s pravom pitamo odakle nam toliko. Definitivno oni koji su prodavali jaja jako su dobro prošli ovih uskršnjih praznika. Kreacije su bile naprosto neverovatne. Posebna tema fotografija i kratkih video-klipova su bili procesi izrade farbanih jaja majki i dece. To je bila glavna karantinska aktivnost u petak 17. aprila 2020. u koroniranoj Srbiji, sudeći po društvenim mrežama.

U informativnom programu jednih, glavna tema je bila ko je ipak uspeo i na kakav način, da uprkos policijskom času, koji je trajao, kako su to novinari izračunali, „neverovatnih“ 84 sata ukupno, ipak učestvuju u liturgiji i uskršnjem pričešćivanju. To je bio čin hrabrosti, neposlušnosti, otpora vlasti, bogobojažljivosti, posvećenosti liturgiji ili zato što im se može? Da pokažu da su povlašćeni, da se prave važnima, da iskazu svoju dosetljivost (tipa „Evo baš vodim kera na piškenje, pa mi ko usput bilo“), zato što to radim uvek i ko mi šta može. U informativnom programu drugih, govorilo se o tome kako građani kod kuće, sledeći uputstva iz Uskršnje Poslanice Patrijarha, u „miru i toplini doma“ obeležavaju, e sad postoji tu stanovita terminološka zbrka, jer su neki tvrdili da je reč o „najtužnijem hrišćanskom prazniku“, a drugi da se radi o „najsrećnijem hrišćanskom prazniku“. Kako god, čini se da je jedina tema za urednike informativnih programa bila biti kod kuće ili ne biti kod kuće i kako to izvesti.

Za obrazovne programe su osnovna tema bili običaji koji se primenjuju tokom uskršnjih praznika, a ukoliko se doda tome i njihova simbolika i poreklo, kao i geografska raznolikost, eto dobrog etnološkog i antropološkog, dakle naučnog, programa. I ovoga je bilo u izobilju, doduše različitog nivoa i kvaliteta, i to pre svega u radijskim emisijama javnih servisa.

Emisije iz kulture su se fokusirale na umetničko stvaralaštvo posvećeno Uskrsu, kao i na tematski jasno opredeljenoj muzici i to od starih narodnih napeva koje zaista retko mogu da se čuju danas (emisija „Od zlata jabuka“ Drugog programa Radio Beograda), pa do umetničke muzike Mokranjca i drugih naših autora u svim emisijama ozbiljne muzike na javnim servisima, bez obzira koji im je inače u „mirno doba“ urednički koncept.

Dečije emisije i one tipa „dom i porodica“ i slično tome, su se bavile samo jajima. Kako ih što maštovitije ukrasiti i aranžirati, korpe sa kokama, pilićima, jajima i zekama od čokolade. Ceo Uskrs se sveo na farbanje jaja, što i nije baš suština, ili mi se to samo čini.

Čak sam uhvatila da se i u okviru sportskog programa govorilo o tome koji sportista je čestitao Uskrs i pozvao navijače da sede kod kuće.

Filmski kanali, moram priznati nisu bili baš u modu filmskog uskršnjeg maratona, kako su to inače radili u vreme Božićnih praznika. Glavinjajući po daljinskom naišla sam samo na nekoliko ostvarenja Stradanja Hristovog i to starih Holivudskih produkcija, puno puta već viđeno, ništa novo u ovoj ponudi.

Uzveši sve u obzir, nakon što smo preživeli ovu, za moj dnevnik 5-tu, a za državu 6-stu sedmicu korone, u sećanju na nju će mi ostati samo jedno veeellliikkko jaje i ništa više.

*Za „Svedočanstvo o medijima u doba korone iz ugla auditorijuma“ NNŠ-a
pasjonirana medijska konzumentkinja DNV*

THERE IS NO EASY WAY DOWN

Nema lakog puta prema dole, peva Dusty Springfield, ali trebalo je proteći pola veka, da se pesma pokaže profetskom. Naš put prema dole nije lak, nedostaje samo brodska kapela, koja igra, dok zemaljski Titanik tone. Prema najavi ureda za makroekonomske analize pad slovenačkog BDP-a u ovoj godini bi trebao biti između 6 i 8 procenata, dok neki ekonomisti predviđaju čak 25-postotni pad proizvodnje. Prema prognozama Međunarodnog monetarnog fonda Evropu čeka pad BDP-a u proseku na razini 7,5 posto, (tu negde je sa PADOM od 8 postotaka i Slovenija, koja je u prošloj godini imala RAST BDP-a od 2,4 posto, u to vreme među najvišima u Evropi), a najveće bolesnike poput Grčke očekuje katastrofa sa padom bruto domaćeg proizvoda čak do 10, a Italije 9 posto. Za iduću godinu – 2021 euro regiji bi trebalo krenuti bolje – prognozira se rast BDP od 4,7 procenata, a Sloveniji čak 5,4 posto. Puno brojeva znam, ali svaki od njih znači gubitak nekoliko (stotina) milijardi evra i novu armadu bezposlenih. „Ko jebe milijarde, kaže moj prijatelj,“ a jesli li čuo, da će pivo poskupeti za dva eura“. To je klasična reakcija

čoveka iz naroda. Nikad nije video, kamoli imao milijardu eura, to su za njega nezamislive pa stoga i neopipljive sume. Ali cena piva, bogme...

Ima i ekonomista, koji te prognoze smatraju olakima, govoreći, kako se je svet našao u krizi, većoj od one 1929, a budući, da se ne zna, kako i kada će borba protiv virusa završiti, čak ni to hoće li se epidemija dogodine ponoviti, sve su prognoze upitne.

U međuvremenu napokon je i slovenačka medicinska nauka shvatila, da se podaci o obolelima temelje na postojećem testiranju – a testirani su samo oni, koji su pokazivali neke od znakova bolesti, a ostali, oni recimo, koji su bolest pobedivali pa i pobedili c-vitaminom i čajevima u ta istraživanja nisu uključeni. Znaći, da nam podaci dobiveni na taj način, ne govore ništa o stvarnom obimu pandemije. To je poput testiranja na grip u čekaonici odelenja, u koje dolaze doktoru ljudi sa simptomom gripe. Jasno, da će tu testovi pokazati barem 80-procentnu obbolelost od gripe.

Tako smo u Sloveniji napokon, poput nekih drugih zapadnih zemalja, odlučili, da testiramo epidemiju na slučajno izabranom statističkom uzorku od 1000 do 1500 ljudi iz različitih regija, ljudi tipične starosne spolne i socijalne strukture, da konačno razpolažemo barem realnim podacima koliki je deo populacije stvarno zaražen, a koliki je imun jer je zarazu preboleo kod kuće. Ali farsa je u tome, da čak ni onima, koji su virus preboleli, nitko ne može garantirati, da su time i postali i imuni. Priroda se zbilja šali s nama, koji tobože vladamo njome; živimo u supercivilizaciji, u doba fantastičnog razvitka nauke i tehnologije, ali je ujedno i nemilosrdno mrcvarimo. Poslala nam je virus, da opet naučimo skromnosti.

Ništa novo, da vlade, koje spremaju neprijatne promene, najprije podižu velik oblak prašine oko neke nebitne stvari, pa skrivajući za oblakom izvode svoje čarolije. One se u Sloveniji dešavaju na kadrovskom planu: u vreme donošenja mera poput određivanja vremena, kada je dozvoljeno u kupnju penzionerima, ili odredba o obaveznom nošenju rukavica, koja je onda za nekoliko dana povučena, iza ovog napuhnutog oblaka promenjena je vodstvena struktura Ministarstva unutrašnjih poslova, šefovi policije, šef kontraobaveštajne službe. Nekadašnja šefica generalštaba nije više na dužnosti, a novi je imenovan pre dan, dva. Barem kod njega je ipak nešto iznenađujuće, to što on nije bio favorit predsednika vlade, ali takve stvari se premijeru Janezu Janši ne događaju, a bogme i ne dopadaju. Možda se na kraju krajeva

koalicijske stranke ipak barem simbolički odupiru prevladavnju Janšine SDS, što se do tada još nije desilo.

A najveći oblak, koji skriva sve te rabote je ipak koronavirus, pa bi možda bez javne pažnje uspelo proturiti maloumnu depešu Ministarstva vanjskih poslova posлану Savetu Europe povodom protesta međunarodnih organizacija zbog verbalnog pa i drugih pritisaka na novinare u Sloveniji. Ta vlada Savet Europe uverava, da je glavnina slovenačkih medija naslednik komunističkih i udbaških metoda nekadašnjeg režima. Pri čemu je barem polovina tih medija počela izlaziti tek posle promene režima u 1990, pored toga je od tada prošlo 30 godina, pa su nekadašnji medijski akteri u dubokoj penziji ako ne već pokojni. Navedena su konkretna imena novinara i urednika, zbog njihovog kritičkog tona neprijatnog vlastima – to je očito taj komunizam.

A neki od njih su u društvenim mrežama i grubo napadnuti. Kad su mediji iztraživali, ko je u stvari napisao i poslao depešu, nitko najpre nije htio preuzeti odgovornost. A onda se na sednici parlamenta, koju je tražila opozicija ispoljilo, da je autor šef vladnog ureda za komunikacije, dok je poštarsku službu obavilo sa znanjem novog ministra, samo Ministarstvo vanjskih poslova. Ministar je, jasno, član najveće vladne stranke SDS, koja ionako stalno napada medije, koji joj nisu po volji. Opozicija je tražila, da se depeša povuče te novinarima ispriča – ali to od ove vlasti ne možeš očekivati. Ono što je značajnije u toj priči, koalicijski partneri najveće stranke u vradi su na sednici parlamenta za vreme rasprave šuteli, mada su u odmorima novinarima pričali „off the record“, kako se sa depešom nikako ne slažu. Što odražava njihov realni položaj u koaliciji – a to je položaj smokvina lista. Što se događalo u zaleđu tog oblaka, saznaćemo u sledećim danima, recimo kad čujemo za nove kadrovske promene najverovatnije u državnim privrednim kompanijama, odnosno u onima, u kojima je država većinski vlasnik.

Najnoviji izveštaji vlade nagoveštaju, da će takozvane rizične grupe - u kojoj se nalazim i sam - ostati u karantinu do kraja godine. Budući, da u mojim godinama ne znam, koliko mi vremena uopšte preostaje, demonstrirat će građansku neposlušnost pa ću izlaziti i pored zabrane. Ipak je bolje od toga, da poslednje dane života proživim sam, da imam nekoliko dana, ako ništa drugo, društvo virusa. Znam, da on ne priča mnogo, ali je bar nekakvo društvo.

U međuvremenu vlast mi je dozvolila više slobode. Po novoj odredbi mogu se slobodno bućati, igrati golf i tenis. Narod je euforičan. Treba li dodati, da je sadašnji predsednik vlade pasionirani golfista. Za tenis ne znam. Verovatno i to. Nama ostalima ostaje bućanje. Uz obaveznu socialnu distanciju.

Gojko Bervar

Šta se valja iza brega?

Ne, to nije tema. To je naša stvarnost, rebus, misterija, neizvesnost, strah.

Uskrs je u toku, najradosniji hrišćanski praznik, dan početka, dan nade i radosti, dan kada je Isus mučenik posle silne golgotе od bezbožnika vaskrsao. On je vaskrsao, a mi smrtnici, u velikoj meri, njegovi sledbenici i poštovaoci, zatvoreni? Šta nam se dešava, dokle će ova muka trajati? Nada postoji, ali mi smo umorni i veoma zabrinuti.

Gledamo razne medijske prozore i tražimo objašnjenje, tražimo nadu, ali nam je ne daju! Slušamo razne vrste teorija zavera i sve smo nespokojniji. Ne znamo više šta da gledamo, jer sve manje vidimo. Što više slušamo, manje čujemo. Da li da možda zatvorimo prozore?

Medije drže bogati i onda rade šta žele, za svoje dobro, ne obraćajući pažnju na auditorijum koji traži objašnjenja. Ne vredi, samo odabrani znaju šta je iza brega.

Uskrs je i nada se javlja. Polako otvaramo oči.

Tunel 62

Mediji: TV N1, TV Nova S, Politika, NIN, Novosti, Nedeljnik, Vreme

Najveća šteta koju je kovid 19 naneo jeste gubitak ljudskih života.

Posledica, koja će preživelima ugrožavati živote, jeste ekomska šteta nastala merama za suzbijanje pandemije.

U jeku pandemije, kada lekari, medicinsko osoblje, kompletno zdravstvo izgara, čini se da su druge službe ili totalno pasivne ili su u izolaciji. Centri za socijalni rad i Opštine morali bi da iskažu veću aktivnost prema velikom broju onih kojima je oduzeto pravo na rad.

Vode se dve velike i značajne nacionalne bitke. Jedna za svaki ljudski život protiv opakog virusa korona, a druga u našim poljima za proizvodnju hrane. I jedna i druga su u punom jeku i obe zahtevaju velike napore, energiju i – oprez. Država Srbija je pokazala visoku spremnost i dobru organizovanost u borbi protiv virusa, donela je mere radi smanjenja kontakta a razumevanje pokazuje i za proizvođače hrane, koji upravo sada obavljaju strateški važan posao – prolećnu setvu.

Ukoliko ne bude došlo do porasta broja teško obolelih od virusa korona, u Srbiji će krajem aprila ili početkom maja biti ukinuto vanredno stanje, ali to ne znači da će građani u potpunosti odmah moći da se vrate svakodnevnim životnim aktivnostima.

Za nekoliko dana 44 izabrana istraživača uradiće toliko testiranja na kovid 19 koliko je do sada sve ukupno obavljeno u našoj zemlji. Laboratorija će bez prestanka raditi 24 sata dnevno. A smena će trajati od šest do osam sati.

Krizni štab i Vlada Srbije podržali su predlog INEP-a da Srbija razvije sopstveni Elisa test koji se koristi za određivanje prisustva antitela na SARS-CoV-2, uzročnika kovida 19.

Ovim testovima se meri količina antitela u osobama koje su preležale korona virus, što bi trebalo da upotpuni sliku o tome koliko su ljudi postali otporni.

Novo svanuće i nova era će otpočeti. Očekivanje da će kriza izazvana virusom Covid-19 značajno promeniti poslovanje i društvo. Verovatno je da će podstaći razvoj oblasti kao što su obrazovanje na daljinu i online trgovina, obnavljanje javnih ulaganja u zdravstvo, ulaganja u infrastrukturu i logistiku.

Naučnici ušli u trag porekla koronavirusa: Nije došao sa pijace u Vuhanu, ni iz laboratorije. Novi koronavirus koji danas hara čitavim svetom možda je prvi put prešao na ljude negde na jugu Kine, a ne u gradu Vuhanu. To je pokazala nova studija koja se suprotstavlja naširoko prihvaćenim teorijama o poreklu pandemije.

- Najsavremenija „Huojan Nacionalna laboratorija“ za molekularnu detekciju infektivnih agenasa u Beogradu. Njih 44 sa naučnih instituta testiraju i daju doprinos u borbi protiv pandemije ocena (10)
- Naši lekari i medicinsko osoblje ocena (9)
- Zadružni savez Vojvodine dogovorio se sa zemljoradničkim zadrugama da poljske poslove kod staračkih domaćinstava obave zadruge ocena (8)

- U kazneno popravnom zavodu u Pančevu 400 zatvorenika odreklo se 1 kuvanog obroka i dva suva obroka u korist korisnika Gerentološkog centra u tom gradu ocena (7)
- 14. aprila „Er Srbija“ dopremila pomoć iz Kine dve najmoderne laboratorije za testiranje virusa Korona ocena (6)
- Nakon prve konferencije za javnost povodom epidemije neodgovoran istup dr Branislava Nestorovića izjavio „Ovo je najsmešniji virus na svetu“ ocena (5)
- Predsednik Srbije i premijerka konferenciju za novinare koriste za lične partiske interese i obračune ocena (4)
- 11. aprila prva konferencija za medije kriznog štaba bez prisustva novinara. Autoritarna mera providno pravdana za bezbednost novinara ocena (3)
- Pretnje uredniku emisije 24 minuta Kesiću i Ivanu Ivanoviću ocena (2)
- Dr Kon je rekao da u Srbiji ima skoro 600 zaraženih zdravstvenih radnika. Nebriga države o pravovremenoj zaštiti lekara i medicinskih radnika ocena (1)

B.Lj.

Za nama je peta nedelja vanrednog stanja, u kome je epidemija bila na vrhuncu po broju novoobolelih. Ovaj skok zaraženih, praćen je i najdužim policijskim časom do sada, u trajanju od 84 sata, tokom Uskršnjih praznika. Najradosniji hrišćanski praznik je bio obeležen i činjenicom da nije bilo moguće održavanje vaskršnje liturgije. Molbe Srpske pravoslavne crkve da se dozvoli kretanje u ranim jutarnjim časovima za sve pravoslavne vernike koji žele da obeleže Uskrs tradicionalno, nisu uslišene. Vlada je odlučila da poštuje preporuke struke, odnosno epidemiologa.

Ove nedelje sam se fokusirala na lična interesovanja, a mediji su ostali su senci. **Preopterećenost trenutnom situacijom me je udaljila od praćenja vesti i tragičnih naslova.** I dalje sam sporadično pratila Dnevnik 2 na RTS 1 i sajt covid19.rs, pre svega kako bih bila upućena u razvoj situacije i u želji da čujem da virus slabi a da se restriktivne mere postepeno ublažavaju.

Jedna od glavnih vesti u svetu je odluka Donalda Trampa da Sjedinjene Američke Države prestanu da finansiraju Svetsku zdravstvenu organizaciju. Predsednik Tramp je okrivio Kinu za prikrivanje pravih informacija o koronavirusu i smatra je odgovornom za njegovo širenje. Rusija, odnosno Putin osuđuje odluku Trampa o prestanku finansiranja SZO. On tvrdi da je ovo način da predsednik Tramp zbaci krivicu sa sebe, zbog nekompetentnosti da obuzda širenje virusa u SAD. Odnosi između tri svetske sile su se dodatno zaoštigli, uz izgovor pandemije.

Pratim redovno kviz „Potera“ na RTS 1, ponedeljkom u 21 čas. **Dobre navike ne treba menjati.** Razonodi me provera ličnog znanja i navijanje za takmičare da pobede „Tragača“.

Čitala sam najviše dve knjige: „Formule ljubavi“ od dr Zorana Milivojevića i „Čovek najveća zagonetka“ od Vladete Jerotića. Prija mi trenutno štivo koje se bavi psihologijom i duhovnim uzdizanjem u vreme najveće krize i velikih izazova za mentalno zdravlje svih ljudi.

Najavljuju se od naredne nedelje nešto blaže mere i mogućnost povratka na rad za pojedine struke. Policijski čas se skraćuje za sat vremena, a nakon mesec dana građani stariji od 65 godina će moći u kratku šetnju tokom zabrane kretanja, kako ne bi dolazili u kontakt sa ostalima.

Svi pomno posmatramo ovu i dalje neshvatljivu situaciju koja je postala naša svakodnevница i pitamo se kada ćemo moći da se vratimo na „fabrička podešavanja“.

Mina Stojanović

Praćeni mediji:

- Portali: N1, Radio 021, Autonomija, Nova.rs i Slobodna Evropa
- TV: N1, RTS 3, RTV i Nova S
- Dnevne novine: Danas
- Filmovi i serije: HBO GO
- Društvene mreže: Facebook, Twitter, YouTube, Bookmate

Ne znam da li je do mene i mog zasićenja količinom ponovljivnih, istih informacija, ali i, pre svega, propagande na televizijskim kanalima ili se tako i drugi osećaju, tek ove sedmice sam još manje pratila elektronske medije i svoju informisanost sam svela na to da svakodnevno posetim portale kojima verujem i saznam šta ima novo (i važno).

Osim toga, u nekoliko navrata pokušala sam da gledam obrazovni program, neprijatno se iznenadivši količinom informacija i time da je bukvalno gotovo svakodnevno i gde god je to moguće ovaj program bio posvećen – uskršnjim praznicima. U državi koja je sekularna, nedopustivo je toliko sve podrediti jednom crkvenom prazniku. Posebno kod nas u Vojvodini.

Na to se nekako vrlo brzo nadovezala šizofrenija (usudiću se da kažem) u vezi sa tim da li će pravoslavnim vernicima biti dozvoljen odlazak na liturgiju u vreme policijskog časa. Većina medija, primetila sam u izveštajima i na društvenim mrežama, nije imala jasno određenje po ovom pitanju, odnosno 'naginjači su' tome da se nađe način da vernici mogu u crkve. Što je u vreme pandemije – NEDOPUSTIVO! Čak i ako se policijski čas zanemari.

Nažalost, fotografije koje je portal Radija 021 objavio u nedelju tokom dana svedoče da su u Novom Sadu i Petrovaradinu crkve bile pune (?!?) i pored zabrane i policijskog časa.

Elem, osim ovoga, meni su pažnju privukle tri velike teme: odluka tzv. nezavisnih medija da prekinu slanje pitanja za redovne konferencije za medije struke, za šta je prva odluku donela agencija FoNet, a podržali su je N1 televizija, Radio 021, nedeljnik Vreme, pa zatim i drugi mediji. Razlog ovome je činjenica da se na konferencijama za medije čitaju samo odabrana pitanja i to što se ne daju odgovori na sva pitanja koja redakcije postave.

Druga tema svakako je naduži policijski čas koji smo imali do sada, a traje od petka u 17h do utorka u 5h. Mislim da su svi, pa i mediji, otupeli polako (ali sigurno) na ove svakog puta sve drastičnije mere.

Treća tema je to da je uporedo sa objavom informacije o ovome, najpre predsednik Republike, pa potom i doktori najavili su mogućnost 'labavljenja' mera već od tog istog utorka. Najpre, policijski čas skratiće nam za sat vremena. Ostale mere predsednik je izneo vrlo, čini se, paušalno i konfuzno, a mediji vrlo slično preneli.

Zbog toga čemo sačekati zvaničnu objavu mera Vlade Republike Srbije da bismo znali da li će bezbednosne mere biti smanjene od 27. aprila, 4. maja ili... I na koji način.

U svakom slučaju, što se informacija tiče, **N1**, **Radio 021** i, pre svega, njihovi portali i dalje su **najsigurniji izvor informacija**.

Autonomija.info nas je podsetila na dvanaestogodišnjicu smrti velike Jelice Rajačić Čapaković, time nas podsetivši i na to da u ovim vremenima ne smemo zaboraviti i druge, važne teme. Takođe, na portalu Radija Slobodna Evropa pročitala sam sjajan, opsežan intervju sa uglednom feministkinjom i aktivistkinjom iz Hrvatske, Radom Borić o značaju feminizma i aktivizma u ovim danima, ali i porastu nasilja kada su žene primorane ne samo na stalni boravak kod kuće, nego i izložene u mnogo većoj meri mogućnosti rodno zasnovanog nasilja...

Kao što sam već zabeležila, iskoristila sam priliku da koristim platformu Bookmate koju je Telenor besplatno otvorio za svoje korisnike i čitam knjige koje su odavno na nekom mom spisku, ali do sada nisam imala vremena za njih. Pored toga, HBO GO aplikacija je moj izbor za biranje i gledanje serija i filmova.

I dalje svim medijima nedostaje optimizma i lepih vesti i drugačijih, raznovrsnijih tema, ali s obzirom na to da ih nedostaje u ovim vremenima, nije za preveliku kritiku.

Maja

Taman kreneš da se navikavaš na vanredno stanje, jer realno, nije se ni na njega navići tako lako, jer ti je odjednom dnevna rutina ograničena, kad se počnu javljati nagoveštaji njegovog ukidanja i ublažavanja mera.

Barem smo imali mogućnost na neki način na sopstvenoj koži osjetiti Dan mrmota, kao što je to Bil Mari doživeo u kultnom filmu. U principu, kada si zatvoren 84 sata svejedno ti je da li je petak ili nedelja.

Primećujem pak, da su ljudi najduži policijski čas, koji je nadmašio onaj od prethodnog vikenda, ipak prihvatali bez mnogo negodovanja. Naravno, povremeno čujemo i vidimo medijske izveštaje o prekršiocima i famoznom čoveku, koji je u 15 dana policijski čas prekršio čak četiri puta, ali ovde se radi o većini, koja pravilo poštuje.

Vreme odmiče a verovatno svakom čoveku prijaju nagoveštaji o slabljenju virusa, očekivanom smanjenju novozaraženih i o popuštanju pojedinih mera. Zato se i mediji sve više počinju baviti tom temom – šta će se i kada činiti, kada će stariji od 65 godina moći u šetnju, da li će radnje raditi sat vremena duže, kada se vraća gradski i međugradske prevoz i tome slično, a što je zapravo vrlo bitno za život, ali i ekonomiju.

Najavljuje se povratak novinara na konferencije za novinare, ali primećujem i članke, koji se sve više bave potencijalnim lekovima i vakcinom.

Naprimjer, kao što je u tekstu „Večernjih novosti“ pisano o učinkovitosti kombinacije lekova u lečenju bolesti Covid-19.

„Da bi razuverio neverne Tome, čuveni francuski profesor Didije Rault sproveo je još jedno istraživanje, ovog puta opsežno, kombinacijom lekova hidroksihlorokina i azitromicina, i ponovo je došao do spektakularnih rezultata. Istraživanje je obuhvatilo 1.061 pacijenta. Posle 10 dana, ozdravilo ih je 973, odnosno više od 91 odsto. Preminulo je samo 0,5 odsto. Loši rezultati pokazali su se kod 46 obolelih, od kojih je 31 morao da bude u bolnici još deset dana, desetoro je prebačeno na intenzivnu negu, a petoro, starosti od 74 do 95 godina je preminulo“ (Izvor: <https://www.novosti.rs/>).

Takođe, početkom sedmice su se mediji posvetili i tome, koje zemlju su uvodile kakve mere u borbi protiv epidemije a pozivali su se na istraživanje Oksford Covid-19 Government Response Trackera (Izvori: <https://cutt.ly/ZyqCC1g>).

Naravno, ne zaboravimo ni žustre rasprave ljudi koji podržavaju vakcinisanje i onih koji su protiv a koje je, na neki način podržao i Novak Đoković, te su članci ove sadržine bili na društvenim mrežama deljene velikom brzinom a preneli su ih brojni mediji – srpski i svetski (izvori: <https://cutt.ly/MyqC9z0>, <https://cutt.ly/tyqC3Vc>, <https://cutt.ly/qyqC48S>, <https://cutt.ly/xyqC5Cx>, <https://cutt.ly/6yqC61L>).

I za sam kraj, još jednom bih napomenuo i konstataciju iz prethodnog eseja o tome na šta kritičari tehnološkog transhumanizma i njegovih paradigm upozoravaju – na promenu globalnog ekonomskog i političkog sistema, koja se već dešava (Izvori: <https://cutt.ly/uyqVwpA>, <https://cutt.ly/vyqVrUU>, <https://cutt.ly/zyqVtKu>).

Miroslav Gašpar

Pratila:

- **TV:** sve manje pratim TV. Program je pretrpan informacijama o pandemiji (ogromno je nepoverenje i ja lično više nikome od onih koji o tome govore ništa ne verujem), filmovi koji se emituju su najčešće petorazredni (pre dva dana naletela sam na film sa Meril Strip i Denselom Vašingtonom – Mandžurijski kandidat i pogledala dobar film) jednako i razne serije za koje nikada nisam imala strpljenja (izuzev za Senke nad Balkanom). Previše je loših i neprijatnih vesti posebno za one poput mene koji već više 30 dana ne mogu da izađu iz kuće.
- **Internet:** Jednom dnevno pogledam podatke na sajtu Svetske zdravstvene organizacije o koronavirusu, a posle 15 časova i podatke koji se odnose na Srbiju na sajtu Covid19.
- **Muzika** sa svojih CD kompilacija - više ne slušam ni muziku, čak i to što sam sama izdvojila kao moje favorite. Sedim za računaram, pišem, radim na stvarima koje me interesuju i prođe mi vreme.

Esej o sadržajima:

Nema nekih novih dobrih primera, a u prethodne dve nedelje navela sam neke pa ne ponavljam. Izdvojiću samo jedan u emisiji o zdravlju koju vodi doktorka Katarina Bajec, koja je (svaka joj čast za svaku izgovorenu reč) podsetila svoje kolege koji su u Kriznom štabu na to da se drže svoje struke uvek i u svakoj prilici, da govore samo to što bi govorili svojim studentima onako kako im znanja i pozicije koje imaju u svojoj struci nalažu. To je bio sam završni deo emisije koja se emituje nedeljom mislim u 15 časova, pa može verovatno da se negde nađe. Redak primer govora koji nikoga ne vreda koji je pristojan i koji jasno i nedvosmisleno iznosi stav govornika/ce.

Manjak informacija na lokalnom nivou i dalje je izrazit. Nedostaju lokalni mediji. Nemam predstavu o tome kako se o lokalnim prilikama informišu npr. stanovnici u selima.

Urednički koncept dominantne teme deprimiraju. Bilo bi dobro uvesti emisiju jutarnja gimnastika (nekada je na TV-u takva emisija postojala) posebno za starije od 65 koji već tri nedelje ne izlaze iz svojih kuća i ne kreću se što je jako loše po njihovo

zdravlje. (ovaj sam predlog i ranije ponavljala ali izgleda da niko na takve predloge ne reaguje a važni su ne samo psihijatri za naše mentalno zdravlje već i fizijatri ili sportisti za naše fizičko zdravlje).

Parove i zadrugu prekinuti. Ponavljaću to do kraja (neprimereno i iritirajuće).

Izbegla bih ove nedelje da bilo šta ocenujem i vrednujem. Ono sto je bilo dobro ostalo je dobro, ponešto što je bilo dobro sada više nije...

Potpis 65+

Mediji: Spiegel online, TAZ online, Podcasts od MDR (Mitteldeutsches Radio), Süddeutsche Zeitung

Kaže se da budućnost pripada mladima. Ali budućnost pripada i starima. Oni koji su sada mlati biće u skoroj budućnosti stari. Da li će dobijati uopšte penziju? Poslednjih godina izlaze mnogi članci o tome, da penzijski fond neće biti u stanju u budućnosti da isplaćuje penzije. Jednostavno neće biti dovoljno mladih, ljudi koji zaraduju i pune penzijske kase. Kako odgovaraju političari na pitanja o penziji? „Gledajte da se osigurate i privatno.“ Ali plate to obično ne dozvoljavaju. Mnogi frilenseri žive od prvog do prvog. Mnogi od njih, pogotovo oni koji rade kao honorarci na fakultetu ili u drugim oblicima obrazovanja nisu dobro plaćeni, tako da ne mogu i na budućnost da misle. Ima slučajeva, da nastavnici dobiju ugovor u školi samo za deset meseci. Republičko ministarstvo im ne plaća i vreme raspusta.

Već danas ima mnogo penzionera koji nemaju dovoljno za život. Često se radi o ženama koje su, dok su deca bila mala, radile samo pola radnog vremena. Jedan od razloga za to je bio, da osamdesetih i devedesetih godina prošlog veka nije bilo dovoljno zabavišta a pogotovo ne i jaslica. Ovde se od svakog očekuje da bude fleksibilan i da traži posao i u drugim gradovima. Tako da bake i dede nemaju često priliku da se brinu o unucima. Obično ih viđaju samo par puta godišnje.

U krizi se problemi još jasnije vide. Neko sedi u jednosobnom stanu sa četvoro dece, neko živi na ulici, jer je izgubio posao, neko pliva svako jutro u svom bazenu, a neki drugi nemaju socijalno jer nisu dovoljno zarađivali da bi i to uplaćivali.

To su samo neki problemi o kojima mislimo i pričamo ovih dana. U novinama ima sve više tekstova o šansi koja nam se sada pruža da menjamo ono što nam se u organizaciji društva a i privatno ne sviđa. Mnogi tekstovi počinju rečima da bi trebalo kazu iskoristiti za promene. Većina proziva turbokapitalizam kao krivca za nezadovoljstvo.

Sviđaju mi se ti članci. Često se radi o grupi novinara koji pišu te dobro istražene tekstove. Kao na primer tekst „Psihologija straha“, izašao u Spiegelu 11. 04. 2020. O egzistencijalnim morama, o izolaciji, o zabrani slobodnog kretanja, o haosu. **Kako na nas utiču brige i izolacija, nestrpljenje i neizvesnost i očekivani kolaps privrede?** Kakav je uticaj na pojedince, a kakav na čitavo društvo? Novinari Spiegela su razgovarali sa sociolozima, psiholozima, sa psihijatrima, sa istoričarima i sa kulturolozima. Svi se slažu u jednom: Doživljavamo nešto izuzetno, što će imati veliki uticaj na naš dalji život. Mi smo istovremeno učesnici i posmatrači globalnog eksperimenta, čije posledice je teško predvideti. Svi sagovornici su se uzdržavali u davanju konkretnih prognoza. Jedan od njih, Klaus Lieb sa Leibniz-Instituta u Majncu, kaže:

„Nadam se da ćemo posle krize zadržati osećaj solidarnosti, i da niko više neće slušati vrisku populista.“ Da, ljudi se ovih dana solidarišu sa starima, sa izbeglicama, sa lekarima, sa negovateljicama u staračkim domovima, sa samohranim majkama, sa beskućnicima, sa umetnicima. Susedi pomažu, mladi pomažu, država pomaže. I o tome čitamo svaki dan.

Društvo nam je tako organizovano da svi osećaju stalni pritisak: koliki je porast privrede svake godine? Loše je ako ga nema. Sada se mnogi pitaju, u medijima i u razgovorima, zašto je potrebno da privreda svake godine raste? Drugi permanentan pritisak poslednjih godina je optimizacija/optimiranje. Sve mora da se optimira. Proizvodnja, logistika, školska nastava, izbori, kultura, gradnja, bolnice. Obično optimizacija znači da se više mora raditi za iste pare, da se manje daje za kulturu, više za puteve, itd. Naravno i privatni život i slobodno vreme moraju da se optimiraju. I hrana, i vaspitanje dece. Baš taj pritisak optimiranja je doveo do toga da danas u bolnicama nije bilo dovoljno kreveta za intenzivnu negu, da nije bilo zaštitne odeće, nema dovoljno lekara niti bolničarki. Mnoge bolnice su poslednjih godina zatvorene – kao rezultat optimiranja zdravstvenih ustanova. Tako i u našem gradiću. Sada na sve

strane piše da nije bilo pametno privatizovati bolnice. Da li će Jens Spahn, naš sadašnji ministar zdravstva, situaciju iskoristiti i bolnice vratiti u državno vlasništvo?

Istoričar Frank Biess, profesor istorije Evrope iz Berlina kaže da je Nemačka jedna od retkih država sveta u kojoj se momentalno oseća opšta solidarnost. Da, takav je i moj utisak.

Normalizacija? Kada?

55% Nemaca koji su ovih dana anketirani misle da je suviše rano za normalizaciju života. Ali ekonomisti i privreda su nestrpljivi. Boje se da će izgubiti korak u stalnoj konkurenciji. Ministar za zdravstvo Jens Spahn se orijentiše prema DIVI i RO indikatorima. DIVI (Deutsche interdisziplinäre Vereinigung für Intensiv- und Notfallmedizin) je platforma na internetu na kojoj sve nemačke bolnice objavljuju svakodnevno broj slobodnih kreveta za intenzivnu negu. Kod RO se radi o indikatoru koji pokazuje broj zaraženih od jedne osobe. Taj indikator se ove nedelje spustio sa 3 na 1,1. Cilj je da se spusti ispod 1.

Čitajući o tome kako se Angela Merkel i svi ostali političari u ovoj krizi redovno savetuju sa naučnicima, opet mi se javlja nada da će se konačno i o pitanjima klime oslanjati na naučne ekspertize. Do sada to nisu činili dovoljno. Razlika je istina u tome da nas korona neposredno, danas, ugrožava, a da rezultati promene klime još uvek nisu tako dramatični kao u nekim drugim zemljama, tako da se ima utisak da još imamo vremena. Ja mislim da nemamo više vremena za razmišljanje i da je krajnje vreme za rigorozne mere. Zbog promene klime i zastrašujuće budućnosti mnogi mladi se odriču dece. Nažalost i mojih dvoje.

Šta da radimo sada kod kuće u izolaciji? „Baš ono isto što smo radili i do sada. Priznajmo da mnogi od nas žive već duže vreme u nekoj vrsti karantina. Umesto da izađu u restoran, na ulicu, u šetnju, sede posle posla u foteljama i gledaju šta nam nude streaming-portali. [...] Izgleda da je mnogima danas najvažnije da imaju kompjuter sa internetom i da je to jedino, što je zaista neophodno za zadovoljavanje ličnih potreba.“ Iz časopisa „The Atlantic“ još početkom marta. (Autor time pogotovo cilja na mlade.)

Naravno, nemaju svi računar. To se sada pokazalo kada su škole prešle na predavanja preko kompjutera. Čitamo vest da je jedna učenica pokušala da otkaže maturski ispit

sa argumentom da nema računar niti internet, i da nije mogla da se priprema kao i drugi. Nažalost nije joj udovoljena molba.

Pokazuju se i razlike između škola. Neke imaju za sve učenike laptopove, neki nemaju. Zavisi i u kojoj republici se škola nalazi. Ima škola u kojima nema dovoljno novca ni za krečenje, tako da roditelji sami obavljaju besplatno taj posao.

17. 04. 2020. RO je konačno spao na 0,7. Znači da 10 osoba koje nose virus inficiraju 7 drugih. Za profesora Aleksandra Kekulé je to znak da mere protiv korone funkcionišu. S druge strane radi se samo o proseku za celu Nemačku. Postoje oblasti u Nemačkoj u kojima takav indikator još nije dostignut. Što znači da svaka republika za sebe mora da pravi plan za lockdown, za normalizaciju.

Svi želimo da se život normalizuje. Ali je svest o tome, da nije moguće nastaviti tačno tamo gde smo stali, opšta. I ne samo to. U medijima i u privatnom životu glasnije se čuju oni koji žele promene. Ne oni koji misle da mogu da promene društvo mržnjom, antisemitizmom i terorom, nego oni koji imaju konkretne predloge za humanizaciju društva.

Budućnost pripada mladima i starima. Ali kakva budućnost?

Nada Heller

Obećah svakog tjedna slati svoj kratki zapis o „bliskim susretima” s medijima u ovo „doba korone” pa hajde da obećanje i dalje održavam iako ovaj put „debelo” kasnim. Zapravo prvotni poziv bio je da zapisujem utiske o TV programima. Međutim, unatoč ogromnom broju TV programa koje mogu pratiti na satelitskim kanalima, ispalio je da su mi zanimljivije ponude na društvenim mrežama i web stranicama gdje je zbog ove posebne situacije moguće naći odlične filmove, serije pa i kazališne predstave.

Time sam uglavnom bio zaokupljen prošlog tjedna nakon što sam prethodno „pohvatao” hrpetinu linkova da bih potom odabrao ono što mi se činilo zanimljivim kao i ono za što sam iz raznih izvora znao da je dobro, ali sam ranije iz nekog razloga propustio pogledati. Palo mi je na pamet da bi bilo zgodno napraviti vodič kroz sve te nove besplatne ponude, jer riječ je uglavnom o sadržajima koji su bili „zaključani” i čij je gledanje naplaćivano ili su bili potpuno nedostupni.

Radim na tome jer mi se čini zgodnim praktičnim prilogom ovoj akciji. Nekako mi to ima više smisla nego da ocjenujem TV programe jer nisam TV kritičar a moje privatne opservacije o pojedinim programskim sadržajima ne smatram relevantnima za širu javnost. Toliko ovaj put, a slijedeći tjedan eto me opet s nekom pričicom.

Saša Leković

Koronavirus nadneo se svojom crnom senkom nad najveći hrišćanski praznik Vaskrs. Zatvorio nas je u kuće po nalogu onih koji su najmanje merodavni da sude kada je naša pravoslavna vera u pitanju, kada treba da trijumfuje pobeda života nad smrću. Ovoga puta trijumfovala je nemoć, slabost da se odupremo protivniku zvanom Juda.

Nije bilo pomoći ni od strane medija, ni od strane SPCa. Svi su poklekli pred strašnim sudom policijskog časa u trajanju od 80 sati pod izgovorom da je to sve za dobrobit zdravlja gradana. Ovo je bio najžalosniji Vaskrs za verujuće, a najradosniji za one gnevne, sujetne koji su saterali ovce u tor. I dok su se bogati hvalili i razmetali svojim trpezama, da li se setio neko onih mnogobrojnih porodica koje nisu imale čime da upotpune svoju siromašnu usrkšnju trpezu? Da li je moglo bolje?

U nedostatku duhovne hrane, svoje duše bi oplemenili pogledom na dobra dela. Da su se podelili paketi deci iz siromašnih porodica, pa da bar u nedostatku slobode osete blagodat tog velikog praznika.

Jedno osveštano crkveno jaje i vrbova grančica pridaju da nam budućnost mladog naraštaja bude srećnija i da rastu kao vrba iz vode.

Optimista 64

Prethodne nedelje govorila sam o optimizmu povodom epidemije Kovida-19 koji je počeo tada da se rađa, a u protekloj sedmici je ovakav način govora i mišljenja o pandemiji bio dominantan. Čini se da je samo SZO, koju pratim na LinkedInu, jedina ove nedelje iskazivala skepsu prema ovakovom naletu pozitivnog razmišljanja, upozoravajući da ukoliko se mere uklone prerano, može da sledi još jedan talas bolesti.

SZO pratim, kao što rekoh, na društvenim mrežama. Tradicionalni mediji takođe prenose njihova saopštenja, ali primetila sam da građani na neki način odbijaju poslušnost ovoj organizaciji, odnosno u komentarima vesti dovede u pitanje svaki iznesen stav odатle pozivajući se na slučajeve od početka epidemije kada je SZO grešila u procenama. Mediji su prenosili i izuzetno kritičan stav predsednika SAD Donalda Trampa o SZO i njihovoj efikasnosti kada je reč o prevenciji pandemije. Čini mi se da su i naši građani na neki način prisvojili ovakav način razmišljanja o efikasnosti SZO-a. Na taj način kao da autoritet ove ugledne organizacije gubi na snazi među populacijom.

U duhu datog optimizma, ove nedelje je sa moje strane izostalo obuhvatno informisanje o Kovidu. Od početka epidemije, nijedne sedmice se nisam manje izlagala vestima o koronavirusu kao ove. Međutim, to ne znači da nikako nisam tragala za informacijama o ovome. To jesam činila, ali informišući se samo o osnovama - koji je broj zaraženih, kakav je stav Kriznog štaba i koje nove mere su uvedene.

Ostatak svog slobodnog vremena provela sam uz nove medije - platformu sa podkastima filmova kao što je HBO GO i uz knjige. Smatram da je ovakvom ponašanju doprineo prepoznati optimizam lekara, ali isto tako i zasićenje informacijama o ovoj temi. Protekla je peta nedelja pod vanrednim stanjem, i na neki način su se ljudi navikli već na ovakav način života, a informacije o vanrednom stanju i epidemiji počele su da umaraju. Izgleda kao da građani više ne misle da tu ima šta novo da se kaže. Čini se pak da samo čekaju da im se životi vrate u normalu.

dvadesetpetogodišnjakinja iz provincije

Komentar na medijski program za proteklu sedmicu će biti manje o koroni, a više o ostalim emisijama.

Gledala sam vrlo lepe dokumentarne priče na RTV 1 – emisija o Tunisu. Na tom „putovanju” sam zaista uživala, veoma stručna, interesantna priča o istorijskim, geografskim, etnografskim lepotama ove države.

Zatim veoma dirljiva, emotivna, patriotska i poučna priča Majke Stefanije, monahinje manastira u Italiji – deo Kalabrija. Toliko mi je prijala emisija, da bih je rado gledala ponovo.

Što se tiče zabave, uživala sam u arhivskom koncertu Đorđa Balaševića, iz 2000 i neke godine.

Tako je televizija **RTV 1**, po mom mišljenju zaslужila najvišu ocenu, **ocena (10)**, jer je pružila kvalitetan i raznovrstan program.

Iako sam želela da ove nedelje ne spominjem koronu, ali igra subbine je takva da moram, ipak je neprevaziđena tema. Upravo ova bolest je pokosila mnoge velikane, znane i neznane, a među njima i dr. Miodraga Lazića, iz Niša. Njegova biografija prikazana kao sećanje na velikog čoveka, patriotu i stručnjaku, zaslužuje mnogo više od jedne priče „Ratni dnevnik dr Miodraga Lazića“. Hvala svim herojima i hvala **RTS 1** što nam je upriličila emisiju, a povodom odlaska ovog velikana.

Takođe, još jedna emisija RTS 1, o akciji dobrovoljnog davanja krvne plazme sa antitelima prezdravljenih pacijenata da se spasu mnogobrojni, koji se sada leče. Emisija je bila vrlo interesantna, stručna, a opet razumljiva nama, laicima.

Ova nedelja je obeležena našim velikim praznikom – Vaskrsom. Hvala svim učesnicima u realizaciji prenosa Jutrenja i Službe Liturgije iz Hrama Svetog Save. Uživala sam svim svojim duhom. Svima čestitke i ko slavi: Hristos Vaskrese!

Vera Gavrilović, profesorica u penziji

Preminulo još pet osoba od koronavirusa u Srbiji, ukupno 4.054 zaraženih

AUTOR: N1 Beograd

Podeli:

Izvor: Printscreen / Reuters

Za poslednja 24 sata u Srbiji je od koronavirusa preminulo još pet osoba, čime je ukupan broj povećan na 85. Registrovano je ukupno 4.054 potvrđenih slučajeva COVID 19.

Fotografija 4⁶

⁶ Preuzeto sa portala N1 „Preminulo još pet osoba od koronavirusa u Srbiji, ukupno 4.054 zaraženih“ 13.04.2020. Dostupno na: <http://rs.n1info.com/Vesti/a588629/Koronavirus-Srbija-podaci-13.-april.html>
Pregledano: 15. 08. 2020.

Mediji: Facebook, RTS planeta, N1 Srbija, N1 Times (nltimes.nl), NPO - national television, Netflix

Vreme jako brzo prolazi u ovoj situaciji. Kao da prolazi brže nego inače. Što je čudno, jer se ne dešava mnogo toga.

Medije ne pratimo skoro uopšte. Kao i uvek, samo ono što se na FB pojavi kao da je važna vest. Važna vest je recimo da su Stonsi napravili snimak pesme „You can't always get what you want“ u sklopu globalne kampanje „Together at home“.

Gledali smo i konferenciju za štampu ovde - bude jako smireno sve, dosadno baš. Kažu na osnovu čega razmatraju koje mere - njihovo donošenje ili ukidanje, daju neke vremenske okvire i podatke.

Ne pratim ništa šta se dešava u Italiji više, ni u Americi.

Čitala sam Aleksejev tekst o nauci u Danasu. Jako dobro napisano. Struktura odlična.

Meni iz nekog razloga iskaču notifikacije za Večernje novosti i bezuspešno probam to da blokiram, ali i dalje iskaču. I tu onda uhvatim recimo broj obolelih i zaraženih u Srbiji.

Pratila sam rang listu odgovora po zemljama, videla da Srbije, na listi od 40 nema. Da je Holandija 16-ta.

Pratila sam da je u Švedskoj situaciji lošija.

Pratila sam Željka Mitrovića koji „ozonira“ krv i Informer koji to prenosi kao relevantnu vest.

Pratila sam još prošle nedelje da je Vučićev sin bolestan i u to ne verujem uopšte. Kao ni da je Boris Džonson bolestan.

Pratila sam i da pitanja KRIK-a nisu pročitana na konferenciji za štampu. I pogledala sam da su u KRIK-u sve novinarke, samo je uredni, urednik.

Čula sam da je APV počela da ima sopstvene konferencije za štampu - dosta zanimljivo. Ne znam šta o tome da mislim.

Mediji dakle: N1, nacionalna holandska televizija, Krik, Nova portal i silom prilika, Večenje novosti :)

Nikakve utiske iz prethodne nedelje nemam, osim da mi se čini da smo se svi malo navikli na ovu situaciju. I da je sada postala nekako redovna medijska tema. Ali je **zabrinjavajuće da se još uvek ništa drugo ne dešava.**

Višnja

2.6. Šesta sedmica: 20 – 26. 04. 2020.

Razmišljam ovih dana koliko je teško baviti se medijima u Srbiji. Novinari i mediji kojima su istina i objektivnost na prvom mestu se diskredituju, razvlače po blatu, rizikuju egzistenciju, a neretko i život. Svima nam vređaju inteligenciju poslušnici vlasti koji postavljaju naručena pitanja i poltronizam podižu u vrtoglavе visine. S tim u vezi, primećujem kod sebe izbegavanje KZN kriznih štabova u poslednje vreme. To se pretvara u politički pamflet osione i bahate vlasti, a konfuzne i nestalne informacije mi stvaraju nesigurnost i nelagodu. Posebno me interesuje početak redovne nastave, a o tome je svako iznosio svoje mišljenje, različito i kontradiktorno. Smatrala je o tome i struka i „struka“ (najkorišćenija reč leta gospodnjeg 2020.).

U „**Utisku nedelje**“ i „**24 minuta sa Zoranom Kesićem**“ sublimirana je sva propast (ne mislim da je to teška reč) našeg društva i onoga što smo svi dozvolili. Obavezno gledam te emisije, sa grčem u stomaku i gorkim smehom propratim cirkus koji nam vlastodršci serviraju.

Počela sam da pratim Natašu Miljković u emisiji „**Novi dan**“ na N1. Pokriva važne i zanimljive teme, ima zanimljive sagovornike. Njen stil je ležeran, ali pitanja odlična. Dopada mi se u ovoj formi.

Na Tviteru sam sve kraće, mnogo je tamo gorčine i osuđivanja. Opravdano, ali teoretisanje bez delovanja nikad mi nije bilo blisko.

„**Moja genijalna prijateljica**“ je serija koju sa uživanjem gledam i jedva čekam nove epizode. Ove nedelje sam i „izbindžovala“ 2 sezone tinejdžerske serije „**Sex education**“. Htedoh da je pogledam i preporučim čerki, a na kraju smo suprug i ja sa zadovoljstvom pogledali sve epizode.

B. R.

Praćenje informacija koje su u vezi sa epidemijom se jednostavno ne može izbeći. Perspektiva se ipak menja zato što početno interesovanje za informacije o širenju zaraze i posledicama, počinje da se usmerava na to što će uslediti nakon završetka vanrednog stanja.

Konferencije za novinare koje krizni štab lekara u 15 časova održava i dalje su interesantne, ali ne toliko zbog brojki i mera koje članovi tima, uglavnom, pozitivno komentarišu, nego zbog onoga što se čuje i ne čuje nakon novinarskih pitanja.

Dan redovno počinjem čitanjem elektronskog izdanja lista **Danas** koji komentariše sve aktuelnosti povodom pandemije, ali sve više i političke situacije u zemlji i pripreme za održavanje izbora, komentari ekonomskih mera Vlade, na primer ekonomiste Miodraga Zeca. U vikend izdanju izdvajam razgovor sa književnikom Miljenkom Jergovićem koji ukazuje na izazove za demokratiju tokom pandemije, opasnosti od širenja nacionalizma i ukidanja slobode, kao i kolumnu Alekseja Kišjuhasa koja je uvek zanimljiva, a ovog puta ukazuje na jednu od tabu tema, odnos religije prema zdravlju (Religija protiv zdravlja).

Nedeljnik NIN čitam sa malim zakašnjnjem zbog toga što ga dobijam poštom. Iz broja koji je izašao 16. aprila izdvajam tekst književnika Saše Ilića „Isterivači zloduha“ u kojem kroz ponašanje grupe stanara komentariše ono što nam se ovih dana događa, zatim tekstove „Sit predsednik, a siti i mi“, „Rađanje partiskske policije“...

Televizija N1 je ove sedmice uvela novu informativnu emisiju od 12 do 14 časova, koja se bavi aktuelnim događajima, a prva emisija je problematizovala najavu zasedanja Narodne skupštine i održavanja parlamentarnih izbora. Veoma zanimljiva bila je rubrika koja se bavila teorijama zavere u vezi sa koronavirusom. Na ovoj televiziji zanimljivi su i izvodi iz emisija koje se emituju u Hrvatskoj i BiH.

Na portalu **Nova.rs** zanimljive kolumnе, između ostalog „Da li nas pljačkate i u vreme korone“. Izuzetne karikature Dušana Petričića.

Nastavljam da redovno gledam i emisije na TV Nova S: Među nama, Utisak nedelje, 24 minuta sa Zoranom Kesićem.

Danica

U šestoj sedmici pisanja dnevnika pojavilo se u medijima više optimizma da se na kraju krajeva približava neko bolje vreme, ili je urednicama ipak „neko“ sugerisao da su ekrani prepravljeni suviše dugo samo katastrofičnim informacijama i da je vreme da se građanima i građankama ulije malko nade u boljatik. Možda su se urednici i urednice i sami toga dosetili ko zna? Kako god bilo u informativnim emisijama sve češće osim „korone“ ima i drugih subjekata i tema, zavisi doduše da li „koronu“ smatramo subjektom (virus) ili je posmatramo kao pošas odnosno pandemiju (tema), kako bilo sada zauzima prvi deo informativnih emisija, a posle ide nešto drugo, šta? Na primer najava zasedanja Vlade i Skupštine Srbije na koje je potrošeno dosta vremena u centralnim informativnim emisijama, više na tehnička pitanja kako da se ministri i poslanici ne zaraze jedni od drugih, pa i do onih suštinskih hoće li se opozicija nakon više od godinu dana vratiti u parlament. Televizija Javnog servisa Srbije je krenula i nečim ugodnjim, sa kampanjom, možemo je slobodno nazvati, „ostajte ovde“. U suštini reč je o reportažama koje **popularizuju turističke destinacije u Srbiji**, cilj im je da građani provedu letnji odmor, ako ga uopšte budu imali, ili ako uopšte za to budu imali novca, u sopstvenoj zemlji. Moram priznati da su ove reportaže na kraju svakog centralnog dnevnika RTS pravo osveženje, iako su na ivici prikrivenog oglašavanja. Podstiču nas da planiramo, a kada gledamo u budućnost i sameravamo se sa realnim predviđanjima događaja i sopstvenih mogućnosti, optimizam je „na polici“ i to je dobra ograničavajuća mera za depresiju koju zatvorenost u kući na više od mesec i po dana produkuje. Dakle dobra urednička odluka nacionalnog javnog servisa, zanemarimo prikriveno oglašavanje za trenutak uživanja u zaista lepim pejsažnim snimcima veštih kamermana.

Ono što mi je protekле sedmice privuklo pažnju su dve emisije vrlo personalizovanog koncepta **„24 minuta sa Zoranom Kesićem“** i **„Utisak nedelje“** Olje Bećković. Kada govorimo o realnom optimizmu meni Kesić više prija. Sa „Utiskom nedelje“ imam stanoviti problem negativnog pristupa autorke prema svemu što odabere da uđe u njenu emisiju, dakle nema ni tračka nade da nam ikad u bilo kojem segmentu naše svakodnevice može ikako biti bolje. Ove sedmice gosti su bili Draža Petrović, urednik Danasa, Ivan Ivanović, novinar i urednik emisije „Veče sa Ivanom Ivanovićem“, kao i tokom cele emisije neidentifikovana osoba koja se javljala iz svog stana, a voditeljka ju je oslovljavala samo imenom, niti jednom, barem da sam ja to primetila, nije potpisano ime i prezime i profesija osobe. Naravno da su u emisiji otvorene važne

teme koje se tiču etike novinarske profesije i naravno da je ukazano na sve nepodopštine udvoričkog i ketmanovskog novinarstva i naravno da se svako nakon ove emisije osećao veoma teskobno. Jeste to naša svakodnevica, ali čini se da je urednički koncept ove emisije, prikazati samo i isključivo ružnoću naše svakodnevice kao jedino njeno istinsko lice. Doduše možda to i jeste tako, ili možda jeste važno da postoje emisije koje nam bude savest po svaku cenu i po svakom pitanju, ali kada bi to sve bilo sa merom i bez toliko naglašenog ega, kako voditeljke, tako i gostiju, možda bi bilo i realnije i gledljivije.... Tačnije, osnovni moj lični problem sa ovom emisijom je što urednica i voditeljka briše granicu privatnog i javnog i stalno stičem utisak da su svi gosti manje/više njeni školski drugari. Uz ogadu da je to danas trendi u medijskom svetu širom planete, ja dozvoljavam sebi da sam tradicionalnog medijskog ukusa i pogleda na odnos privatnog i javnog u medijima, pri čemu je, po meni, jedini valjan pristup javnoj sferi, javni diskurs.

I na kraju današnjeg dnevnika bih da još samo istaknem da smo u protekloj sedmici na filmskom repertoaru svih naših „zilion“ kanala imali samo jedno jedino ali zato zaista izvanredno ostvarenje. Reč je o filmu „Kradljivica knjiga“ britanskog reditelja Brajana Persivala, (koji inače ima velikog iskustva u režiji na televiziji, i BAFTA nagradu za najbolji kratki film), rađenom na osnovu istoimenog romana australijskog tiražnog modernog pisca specifičnog stila Markusa Zusaka. Ekipa izvanredna, od glumaca preko, kamere, režije, kostima, izbora scene (okruženja), muzike (Oskar). Izdvajam od glumačkih ostvarenja mladu kanadsku glumicu Sofi Nelis i kultnog britanskog glumca Džefri Rašija koji nose ceo film igrajući glavne uloge u „Kradljivici knjiga“. Ovo je inspirativna priča o hrabroj i odlučnoj devojčici u vreme nacizma u Hitlerovoj Nemačkoj. Film lako i bez prekomerne dramatike, čak i donekle optimističnim tonom, priča snažnu priču odrastanja u nimalo prijateljskom okruženju bez uobičajenog „mizanscena“ koji obavezno prati ekranizacije nacizma u Hitlerovoj Nemačkoj. Priovedač iz senke je niko drugi već smrt. Možemo slobodno reći da je ovo, barem delimično, autobiografski film same SMRTI, doduše olicene u muškom glasu. „Kradljivica knjiga“ mi je osvežila celu koroniranu šestu sedmicu.

*Za „Svedočanstvo o medijima u doba korone iz ugla auditorijuma“ NNŠ-a
pasionirana medijska konzumentkinja DNV*

Stranice medija i novinara na društvenim mrežama (Twitter i Facebook)

Prošla je još jedna nedelja. Moja uzaludna borba da izbegnem dodir sa medijima i vestima se bezuspešno nastavlja. Iako ne uključujem televizor i ne kupujem novine, saznao sam **najbitniju temu** koja je obeležila nedelju a to je **famoznih 100 evra**. Odjednom se na društvenim mrežama pojavljuju samozvani ekonomski stručnjaci i tumači odluka predsednika Republike iako on zvanično nije doneo tu odluku nego Vlada Republike Srbije. Počele su spekulacije koje traju i danas – kako će se isplatiti novac, da li će se isplatiti novac, ko će manipulisati čijim podacima i da li će tražiti glas za uvrat. Društvene mreže i mediji počeli su da amplifikuju priču. Gledaj ovamo, ne, sada gledaj ovde, pogledaj sad ovde. Sto evra je okupiralo svaku stranicu i profil na fejsbuku i tviteru. Svako je sebi dao za pravo da diskutuje i analizira, pa su počele i da se šire teorije zavere o tome kako država „skuplja podatke“ o građanima (kao da već nema sve podatke, to je država). I kako su mediji bili zauzeti objašnjavanjem kada će novac biti uplaćen i na koji broj da pozovemo da bismo novac dobili, tik ispod radara provukla se jedna vest na koju sam slučajno naišao na tviteru. Jedan isečak iz emisije „Ćirilica“ dužine od minut ili kraće u kojem član Kriznog štaba epidemiolog Predrag Kon govori o tome kako je znao da na početku pandemije nije bilo dovoljno zaštitne opreme i testova. Tom prilikom je izjavio: „Stvarnost je takva kakva jeste. U trenutku kada preuzimate nešto, imate određen nivo testova, imate određen nivo zaštitene opreme. Vi sad možete da izadete i da kukate pred narodom da nema ni testova, ni zaštitne opreme. Ili ćete da izadete i kažete – imamo dovoljno da odradimo jedan posao koji će spasiti živote. To smo mi uradili. I napravili smo sistem koji je obezbeđivao u tom periodu, sve vreme na iglama čekajući i zaštitnu opremu, čekajući i testove“.

Donekle imam razumevanja za doktorovu logiku – ne treba biti defetističan u jednoj tako zahtevnoj i teškoj situaciji. Ono što ne razumem je **kako je jedna priča u kojoj doktor priznaje da je Krizni štab lagao naciju, nema odziv javnosti iako je ovo tema od velikog javnog interesa**. I pored toga što je novinarka Ana Lalić uhapšena iz razloga što je u svom tekstu ukazala na nedostatak opreme u Kliničkom centru Vojvodine i opasnost zaposlenih od zaraze, i pored toga što je vest odmah demantovao pokrajinski sekretar i pored toga što je Predrag Kon na kraju priznao da opreme nije bilo, većina medija nije preveliku pažnju davala ovoj temi, ali ni javnost takođe. Neću donositi izlizani zaključak „kako nam je 100 evra bitnije od toga što je

Krizni štab lagao, oj Srbijo gledaš li ovo gde plovi ovaj broj ko poslednji izađe nek ugasi svetlo“ ali bi mediji trebali da porade na prioritetima a prioritet je javni interes iznad svega.

Operater call-centra za dobijanje 100 evra, Danilo Kovačević

Kao i svi optimistični ljudi pokušala sam da izvučem najbolje iz ove izolacije i neprekidnog boravka u kući. Obično preko godine manje stižem da čitam knjige zbog drugih obaveza i skupljam ih za godišnji odmor kad uspem da pročitam i po desetak knjiga. Sada sam uzela te knjige koje sam pripremila za tu priliku i počela da čitam. A kako se radi o knjigama ugledne napuljske književnice Elene Ferante knjige ne ispustam iz ruku već nekoliko dana, jer su me opčinile. To je najlepši opis ženskog prijateljstva koji sam imala prilike da pročitam i zato su mi knjige čudesne i zanimljive. To je zapravo tetralogija od četiri knjige koje kroz vremenski period od nekoliko decenija opisuje prijateljstvo dve devojčice a potom žene čije je prijateljstvo toliko komplikovano i prožeto od bliskosti do udaljavanja jedne od druge, a opet povezano neraskidivim nitima kroz dugi vremenski period. Svaka je platila cenu svog sazrevanja.

Za nju i njene knjige sam čula pre par godina, moja dobra prijateljica mi je dve i poklonila za rođendan, a dve sam dobila od crke koja ih je takođe sa uživanjem pročitala još ranije. Gledala sam i emisiju čini mi se baš na TV Vojvodina o njoj. Zvala se „**Fenomen Elena Ferante**“ i čula da je 2016. proglašena jednom od 100 najuticajnijih žena sveta. Ja bih rekla, s pravom.

Iako me je čitanje poslednje dve nedelje odvuklo od svakodnevne i neminovne teme pandemije, televizor kao najmoćniji medij ipak ne može da se preskoči, bar toliko da se čuju informacije o pandemiji, broju novozaraženih i broju smrtnih slučajeva. Mislim da su ove informativne emisije ponekad i preopširne i da se često ponavljaju. Ja sam sebi dozirala. Ali sam razmišljajući šta bih volela da gledam u ovo vreme korone a čega nema po meni dovoljno na TV to su emisije o zdravom životu i predlog vežbi za sve uzraste u vreme ove smanjene aktivnosti.

U poslednje vreme počela sam da koristim video klub na TV-u, naročito za gledanje serija, jer je idealno da možeš da pogledaš neku seriju u kraćem vremenskom periodu a ne da je gladaš jednom nedeljno i pozaboravljaš šta je bilo u prethodnoj epizodi.

Sada možemo da bindžujemo. Termin sam čula od moje čerke, pre toga nisam znala da je to gledanje serije od više epizoda ili celih serija u istom cugu. Preterivanje u svakom slučaju, ali u doba korone i nije tako loše. Lepo popuni vreme i odvuče misli od neprijatnih tema.

Dragana

VREME BROJANJA GODINA POSLE KORONE

Kritičarka Anja Radaljac u utorkovom DELU od utorka piše recenziju o knjizi kratkih priča Ane Svetel Dobra družba (Dobro društvo) opisujući je kao pre-koronsku knjigu. Pojam „pre-koronski“ ulazi u naš život, u kome je nekadašnja norma, koja je između ostalog uključivala i slobodu kretanja, jednostavno upoznavanje novih ljudi i stvaranje novih odnosa, čini se danas nedostupna, u mnogočemu možda i strana, kako utvrđuje recenzentka. To me bolno upozorava, da se nije promenio samo svet, promenio se i naš odnos do vremena, preuzimam njezine reči. Tako je danas u Sloveniji, ponedeljak, 46-ti dan godine nula po brojanju po koroni.

Mesec april godine nula posle korone zapamtiti ćemo i po tome da će uskoro preminuti i nezavisna javna radiotelevizija. Nju je najveća sadašnja vladna stranka SDS ionako napadala dok je bila još u opoziciji. Sada na vlasti naglo vuče konce propasti javnog servisa. Tvrdi, da je nacionalka rasipna, da neopravdano kritikuje vladu, i da je – to znate već iz mog priloga od prošle nedelje – RTV Slovenija sedište udbe i komunizma. Pošto vlada imenuje četiri od 11 članova nadzornog saveta a pet parlament, koji je, zna se, pod uticajem vladne koalicije – odmah su prevremeno promenjena trojica, a sad bi još dvojicu iz svojih parlamentarnih kompetencija. Ali se tu zakompliciralo, budući, da je to u sredini mandata članova pravno upitno, pa sad čeka komentar zakonodavno-pravne službe parlementa. Ne treba sumnjati, da su novi članovi nadzornog saveta simpatizeri najveće Janšine stranke SDS. A pošto je došlo vreme i za promenu polovine članova programskog saveta RTV, dolazi novih sedam – i oni su u javnosti poznati kao Janšini saveznici. Osmi još nije izabran, jer su se pobunile manje stranke u vladnoj koaliciji. I one bi, kod deobe plena, hteli imati barem jednog svog čoveka. Što je ustvari naivno, jer je većinski plen već prigrabljen sa strane SDS. To u najmanju ruku znači skori kraj nezavisnosti javne RTV, ako ne i

njezino polagano odumiranje, jer je korona virus pogodio i njezine financije. Tako znači – u godini nula korona virusa, sa scene odlazi i nezavisnost slovenačke javne radiotelevizije, koja je u zadnje vreme bila najverodostojniji medij u Sloveniji. A možda se udruži sa TV NOVA 24, medijem u vlasništvu Janše, nekih funkcionera SDS i kapitala Orbanovih prijatelja, pa čemo dobiti novu vladnu razglasnu stanicu. Za sada nedostaje samo ideja o postavljanju zvučnika po ulicama i trgovima, čega se, verujem, još sećaju oni, koji su doživeli atmosferu u Jugoslaviji iz prvih godina posle Drugog svetskog rata.

Ali nema problema samo javna RTV, sve više u aferi kupovine zaštitne opreme protiv pandemije u močvari tone i aktuelni ministar privrede Zdravko Počivalšek. Počelo je međusobnim optuživanjem ministra na jednoj i direktora Zavoda državnih blagovnih rezervi Antona Zakrajšeka, inače člana Janšine SDS na drugoj strani. U neravnopravnoj borbi nokautom je oboren direktor, koji je podao ostavku. RTV Slovenija je u poslednjim uzdisajima nezavisnosti u emisiji Tarča (meta) razotkrila, kako su u trgovini sa zaštitnom opremom - maskama, respiratorima, rukavicama, bezbednosnim naočarima, omastili brkove mnogi prijatelji i rođaci aktuelnih i bivših političara pa i to, da je država, kupujući sve preko posrednika, mada bi direktnom kupovinom platila puno manje, izgubila desetine miliona eura. Emisija je razotkrila, da u svemu ministar privrede nije belo jagnje, te da je pritiscima usmeravao službenike u blagovnim rezervama tačno određenim posrednicima. Ministar sada tvrdi, kako pritisci nisu bili usmeravani ka određenim firmama, već je njegova jedina namera bila ta, da se isporuke što brže dostave. Ujedno govori o elektronskoj pošti, koju čuva kao dokumentaciju, a portal Bez cenzure nagoveštava da se radi o dokazima, da su u sumljivu rabotu uključeni i ljudi iz kruga predsednika vlade. Tako su izgleda svi čvrsto povezani lancima korupcije – pa ucenjivanje drži na okupu inače labilnu koaliciju. Opozicija je i najavila interpelaciju protiv ministra privrede, ali je u priču uvučen i drugi ministar, Matej Tonin ministar odbrane, pa bi se interpelacija mogla proširiti i na čitavu vladu. Nije naime nebitno, da su svi pomenuti ministri ujedno i šefovi stranaka sadašnje koalicije. No opasnost za vladu i nije tako velika, sa jedne strane koaliciju vežu čvorovi problematične nabavke zaštitne opreme, a u isto vreme nijedna od koaličiskih stranaka ne priželjuje skore izbore jer bi oni verovatno neke od njih izbrisali iz parlamenta. A tu je i prikladna isprika virus – koji ih tera da se „žrtvuju“ za državu.

„Greta (Thunberg) je u pravu“, piše kolumnist ljubljanskog Dnevnika Ervin Hladnik Milharčič. „Nešto bi trebalu učiniti u odnosu između prirode i čoveka“. To više nije akademdska debata o klimatskoj ravnoteži i zaštiti onih vrsta životinja, koje se čoveku simpatične i o obnovljivim vidovima energije. Ovo sad je borba za opstanak. Hoćemo li mi poraziti prirodu ili će ona uništiti nas...“Mikroorganizam“, citira on Maju Rupnik iz nacionalnog laboratorija za zdravlje u Mariboru, „čoveka upotrebljava kao gostitelja, u kome se umnožava i širi... Inteligentan mikroorganizam ne ubija svog gostitelja.“ Eto, pored pretnje tu je i uvreda. Imamo posla sa glupom opasnosću.

Gojko Bervar

Mediji: TV N1, TV Nova S, Politika, NIN, Danas, Nedeljnik, Vreme

Jedna dobra vest, pomislili su mnogi pri nedavnom obelodanjivanju da je u jeku pandemije virusa korona ozonski omotač počeo da se ubrzano obnavlja. Pojedinci su pohitali da oporavak zaštitnog sloja oko naše planete pripisu upravo masovnim merama samoizolacije naglom globalnom smanjenju upotrebe automobila, industrijskih dimnjaka i drugih zagađivača.

Australijski portal „Hepi“ je prvi konstatovao da je, zahvaljujući tome što ljudi manje izlaze usled opasnosti od kovida 19, došlo do primetnog smanjenja gasova s efektom staklene bašte širom sveta.

Anketa o psihološkom profilu pandemije u Srbiji započela je 48 sati nakon 6. marta.

Do sada je pandemija koronavirusa odnела više od stotinu života naših ljudi. **Najviše verujemo naučnicima i ličnim lekarima, zatim stručnjacima Instituta za javno zdravlje „Dr M. Jovanović Batut“, nešto manje imamo poverenja u društvene mreže i tradicionalne medije a najmanje verujemo političarima.**

Ovo su neki od glavnih rezultata istraživanja pod nazivom „Psihološki profil pandemije u Srbiji“, koji je sprovedla laboratorija za eksperimentalnu psihologiju Filozofskog fakulteta u Beogradu. Najvažniji zaključak studije od 4.500 anketiranih, koji su odgovarali na pitanja kako se osećaju, gde se informišu o pandemiji i kome veruju, glasi da se svi osećaju isto: zabrinuti su, nemaju osećaj kontrole nad

dešavanjima u zemlji i nad svojim životom. U situaciji smo velike psihičke neizvesnosti.

Verujem da nije izolacija, već **neizvesnost i strah od nepoznatog** ono što najteže pogarda celo čovečanstvo, smatra glumac Tihomir Stanić. Iz prošlosti crpim anegdote i mitomanske priče o sopstvenim poduhvatima, pa se tako hrabrim pred nevoljama koje me čekaju u budućnosti. Jednostavno će okolnosti svakog od nas, pa onda i društvo u celini, primorati da preispitamo šta su prave vrednosti i koliko nam je istinski potrebno za sreću. Svet posle ovoga neće više biti onakav kakvog smo znali. Nadajmo se najboljem. Ozdravljenju!

Velika laboratorijska „Vatreno oko“ koja u svom sastavu ima četiri laboratorije, biće od velike koristi i kada prođe pandemija virusa korona, objašnjava dr Jelena Begović. U njoj će biti dijagnostikovani infektivni agensi-virusi i bakterije. Kompletan laboratorijski oprema stigla je iz Kine.

Nemačka i Britanija traže dobrovoljce za testiranje vakcine protiv virusa korona na ljudima. Prva faza testiranja na ljudima sprovodi u grupi dobrovoljaca. U drugoj fazi testiranje na više hiljada ljudi. U trećoj fazi cepivo se testira na uzorku od 20.000 ljudi, s ciljem utvrđivanja delovanja vakcine na takо velikom broju.

U Britaniji se od februara vakcina isprobava na životinjama. Planira se da se sproveđe testiranje na ljudima u junu.

Kinezi su testirali vakcinu na ljudima, nedavno su javili da nije uspelo izlečenje.

Krivulja korone uspešno se razvlači po vremenskoj osi, poručuju portparoli medicinske struke, iako ne mogu da kažu koliko je duga ta vremenska osa. Kako će se

kovid 19 ponašati tokom leta niko sa sigurnošću ne može da kaže. Kakva bi mogla da bude snaga drugog talasa na jesen? Može li „imunitet kolektivni“ da postane efikasna zaštita i pre otkrića vakcine koju onda tek treba testirati pre masovne upotrebe?

Kada ćemo proceniti da je povratak u spoljni svet bezbedan? Da bismo se osećali bezbedno, treba mnogo informacija kojih sada nema. Generalni direktor Svetske zdravstvene organizacije upozorava da „najgore tek predстоji“.

- Laboratorija „Vatreno oko“, u Kliničkom centru Srbije dobijena od Kineza. U saradnji sa kineskim stručnjacima testiraju dnevno između 3.000 i 3.500 ljudi ocena(10)
- Naši lekari i medicinsko osoblje ocena (9)
- Vojni stručnjaci Oružanih snaga Ruske Federacije izvršili dezinfekciju kasarne u Požarevcu ocena (8)
- Ruski vojni stručnjaci obeležili i proslavili sa srpskim kolegama Uskrs. Imali praznični ručak u požarevačkoj kasarni ocena (7)
- „Er Srbija“ iz Moskve i Bratislave doveli 29. aprila 139 naših državljanima. A pri polasku za Moskvu vratili 92 državljanima Rusije ocena (6)
- 21. aprila povratak novinara na konferenciju u Vladi Srbije. Naizmenično će prisustvovati. Jedan dan TV novinari i novinske agencije, a drugi dan novinari iz štampanih medija i internet portala ocena (5)
- Otvorene pijace i zanatske radnje, automehaničari, vulkanizeri ocena (4)
- Penzioneri i stariji građani od 65+ godina u šetnji tri puta nedeljno ocena (3)
- Dr B. Nestorović javno iznosi niz netačnih podataka iz medicine. Na prvoj konferenciji za medije neodgovoran istup. Izjavio „Ovo je najsmešniji virus na svetu“ ocena (2)
- Vlasnik TV Pinka, Željko Mitrović bavi se nadrilekarstvom, promoviše ozoniranje krvi. Vređa lekare. Članovi kriznog štaba nisu osudili njegovo ponašanje ocena (1)

B.Lj.

Kon: Kon: Penzioneri od 27. aprila mogu u jednočasovne šetnje

[Share](#)

[Tweet](#)

[LinkedIn](#)

[Viber](#)

[WhatsApp](#)

[Messenger](#)

Foto: Indeks

Epidemiolog Predrag Kon najavio je da će od ponedeljka, 27. aprila gradjani stariji od 65 godina moći da izlaze u jednočasovne šetnje tokom trajanja policijskog časa, u periodu od 18 do 1 čas.

Fotografija 5⁷

---

⁷ Preuzeto sa portal Glas Podrinja, „Kon: Kon: Penzioneri od 27. aprila mogu u jednočasovne šetnje“ 24.04.2020. Dostupno na: <https://www.glaspodrinja.rs/aktuelno/15535/kon-kon-penzioneri-od-27-aprila-mogu-u-jednocasovne-setnje> Pregledano: 15. 08. 2020.

Praćeni mediji:

- Portali: N1, Radio 021, Autonomija, Nova.rs i Slobodna Evropa
- TV: N1, RTS 1 i Nova S
- Dnevne novine: Danas
- Filmovi i serije: HBO GO
- Društvene mreže i platforme: Facebook, Twitter, YouTube, Bookmate

Nisam mnogo pratila medije, više sam pratila društvene mreže, pa kada se pojavi nešto interesantno sa medijskih portala, pročitala bih. To znači da sam prepustila da drugi biraju šta će čitati i kako će se informisati. Jer, shvatila sam da sam zaista umorna od (ponavljanih) informacija. Stoga, moj pregled posmatrane nedelje u smislu ocene medija i informacija biće dosta šturi i baziran samo na onome mi je privuklo pažnju.

Sedmica je otpočela otkrićem Share fondacije da su korisničko ime i lozinka za pristup Informacionom sistemu kovid 19 bili osam dana javno dostupni na sajtu jedne zdravstvene ustanove. Samo pojedini mediji su o ovome izvestili i time se bavili, a ministar zdravlja Lončar, upitan o ovome na konferenciji za medije, kratko je rekao da nema saznanja da je neko zloupotrebio podatke. O odgovornosti i sankcijama zbog ovog narušavanja podataka o ličnosti nije govorio.

Fotografija 6⁸

---

⁸ Fotografija preuzeta sa sajta Novosadske novinarske škole, „Dobro, pitam, samo pitam...“, 22. 04. 2020. Dostupno na: <https://www.novinarska-skola.org.rs/sr/dobro-pitam-samo-pitam/> Pregledano: 13. 08. 2020.

Televizija **B92** „briljirala“ je nastupom njihovog voditelja emisije „**Fokus**“ koji je doktorku Dariju Tepavčević Kisić, članicu Kriznog štaba za suzbijanje virusa kovid 19, upitao zar nije neki muškarac mogao umesto nje da ide u Niš (gde je najveće žarište koronavirusa u tom trenutku), jer „**šta će jedna dama na prvoj liniji fronta**“, parafraziram. Doktorka je odgovorila sa - „**Ne razumem pitanje**“, a ovaj dijalog i, pre svega, njen odsečan odgovor veoma brzo postali su viralni i društvene mreže, ali i tzv. nezavisni mediji, buknuli su koliko reakcija je bilo. Niti voditelj, niti TV B92 nisu se izvinili zbog ovog seksizma.

Sredinom nedelje svedočili smo nečemu što se ne dešava često. Naime, javni servisi Republike Hrvatske i Republike Srbije, HRT i RTS, emitovali su u isto vreme film „**Dnevnik Dijane Budislavljević**“, na dan kada se obeležava sećanje na proboj poslednje grupe zatvorenika logora Jasenovac, ujedno i **dan sećanja na sve žrtve i preživele zatvorenike** tog ustaškog logora.

Tokom nedelje najavljeno je i olakšanje mera uspostavljenih zbog suzbijanja koronavirusa, tako su stariji od 65 godina mogli tri puta nedeljno u polusatnu šetnju.

Protekle nedelje sam pročitala nekoliko poslednjih kolumni Alekseja Kišuhasa, sociologa iz Novog Sada, koji ih redovno piše za list „**Danas**“ i iznova bila fascinirana koliko on studiozno pristupa temama o kojima piše. I ove o koronavirusu veoma su korisno i vredno svedočanstvo.

Ono što se desava već neko vreme, a eskaliralo je protekle nedelje, jesu **napadi na novinarke tzv. nezavisnih medija od strane novinara**, ali i urednika tabloida. Tu prednjači Dragan Vučićević, glavni i odgovorni urednik dnevnog lista „**Informer**“ koji je, osim opskurnih komentara i tekstova o novinarkama, počeo jednu novinarku Televizije N1 da fotografise na konferencijama za medije i njene fotografije uz neprimerene komentare objavljuje na svom tviter profilu.

Na ove napade reagovala je poverenica za ravnopravnost, mediska udruženja, Mreža „**Novinarke protiv nasilja**“ i drugi. Predsednik Republike Srbije, s druge strane, u jednom od svojih mnogobrojnih TV gostovanja, izjavio je da ceni Vučićevića, jer je „**pošten i pristojan čovek**“.

Siniša Mali, ministar finansija Vlade RS, preinačio je najavu da će svaki punoletni građanin i građanka dobiti po 100 evra pomoći u najavu da će je dobiti samo

penzioneri i osobe koje su socijalno ugrožene, a svi ostali će morati da je traže. Ovo je izazvalo alve komentara i otvoreno negodovanje na društvenim mrežama.

Pojedini portali, poput portala **Radija 021 i N1** izveštavaju o buci koja je sinoć odjekivala Novim Sadom, Beogradom i drugim gradovima, a kojom građani iskazuju svoje nezadovoljstvo i protestuju protiv režima.

Konferencije za medije o situaciji sa koronavirusom sve češće su političke, sve manje strukovne i, čini mi se, sa sve manje smisla. Ali su se barem novinari vratili u salu i ne moraju onlajn da postavljaju pitanja. Ma kakva ona bila.

Pored sve češćih najava da će mere policijskog časa i ostale propisane u vreme trajanja vanrednog stanja biti olakšane, a u jednom momentu i ukinute, sve je više i najava datuma odgođenih izbora, spekulise se o kraju juna kao terminu. Najavljen je da će se ove nedelje sastati i poslanice i poslanici Narodne skupštine Republike Srbije, mada je ovo trebalo da se desi najkasnije 48 sati po proglašenju vanrednog stanja. Jer samo NSRS ima mandat za to da ga proglaši, odnosno potvrdi odluku koju su doneli predsednik Republike, predsednica Vlade i predsednica Skupštine.

Jedino se o tome šta će biti dan posle korone još uvek ne govori ozbiljno. Kao da (opet) nemamo plan.

Maja

Evo već koja nedelja je na izmaku, a koronavirus i dalje traje. Mediji su i dalje puni saopštenja o koroni kod nas, i kod zemalja u okruženju. Sve podseća na Kusturičino podzemlje. Izopšteni od pravih informacija, sedimo zatvoreni i čekamo da doba korone prođe.

U celoj priči oko korone, postoji i jedna dobra stvar, a to je dešavanje u domenu ekologije. Od kako smo se izopštili iz spoljnog sveta, ili nas ima, ali dozirano, priroda je počela da se regeneriše. Ona, polako ali sigurno, zaceljuje rane koje joj je čovek naneo svojim nerazumnim postupcima. Prosto nam je zahvalna što nas nema da je uništavamo, što nam je draži pogled na ekran mobilnog telefona nego na rascvetalo drvo. Nema saobraćaja i opet se čuje cvkut ptica. Korona nas je navela da budemo

željni šume, trave, cveta. Sada sve to gledamo samo na TV ekranima. A za to vreme se obnavlja ozonski omotač, vazduh je čistiji.

Najopasniji virus je onaj zvani čovek, koji rabi ovu planetu kao da buduće generacije neće biti. Priroda se sada pročišćava jer je glavni zagađivač zatvoren. Kada taj čovek, opet dobije priliku da ode u tu istu prirodu, neka dobro razmisli šta mu je činiti, da je ne bi ostao željan za sva vremena.

Optimista 64

Pratila:

- **TV:** više bilo šta ne mogu da slušam ili gledam u vezi sa govorima i komentarima o pandemiji. Emisije posvećene tome su za mene kontraproduktivne. Ništa ne saznam a potrošim vreme. Malo toga se zna i svi koji govore o tome počinju tom rečenicom, a onda imaju mišljenje o čemu se tu radi. Sto mišljenja i kompetentnih i nekompetentnih samo stvaraju konfuziju (virus mutirao, virus nije mutirao; smiruje se i mere mogu da popuste stiže kao vest iz nekih zemalja ali i vest od Svetske zdravstvene organizacije koja kaže kraj je još daleko, ništa se ne smiruje, ne popuštati sa merama; vakcine ima tek što nije, ne vakcine nema treba do dve godine da se ona primeni i još bezbroj takvih primera) i samo još više izazivaju osećaj neizvesnosti, beznadežnosti, nepoverenje prema stručnjacima. Sve to nije dobro pre svega za naše duhovno zdravlje.
- **Internet:** Pogledam podatke na sajtu Svetske zdravstvene organizacije o koronavirusu, a posle 15 časova i podatke koji se odnose na Srbiju na sajtu kovid 19.
- Parove i Zadrugu prekinuti. O tome sam pisala svaki put. Sada postoji tračak nade. Možda će uspeti i za sada je to dobra vest. Pokrenuta je peticija za ukidanje ovih emisija. Za dva dana ima više od 55 000 potpisa. To uliva malo nade. Stigla je do mene preko interneta.

Esej o sadržajima:

Samо dva zapažanja o tome šta novinari ne bi smeli da rade. Prošlog vikenda svi novinari od reda na kanalima koje sam tada prevrtala od dosade započinjali su svoje informativne emisije rečenicom da je na snazi najduži „policajski čas“. To je bila i ostala notorna laž. Najduži „policajski čas“ određen je osobama starijim od 65 godina i traje na nedeljnem nivou (6 dana po 24 sata + 21 sat sedmog dana) iznosi 165 sati, a kako je ta mera trajala nešto više od mesec dana (ukupno 32 dana) to je puno više. Tako su novinari ne samo obmanuli svoje gledaoce i čitaoce već su iskazali potpuno odsustvo empatije za stare osobe. Obe te stvari su loše.

Dobra vest: Išla sam u šetnju napokon i to je dobra vest. Ponešto što je bilo dobro sada više nije (na primer sada ima problema sa testiranjem kako raditi maturski ispit – sistem nešto ne funkcioniše)

Potpis 65+

Prošla je šesta nedelja vanrednog stanja u Srbiji. Nazire se kraj policijskim časovima i zabranama. Iako i nakon ukidanja mera retko šta će biti „normalno“.

Ove nedelje su pojedine zanatske radnje puštene u promet i jedan deo stanovništva je počeo da se vraća u rutinu. Za sledeću nedelju se najavljuje otvaranje frizerskih i kozmetičkih salona i teretana. Reklo bi se da je kod našeg naroda izgled ipak na prvom mestu. Pre nego što se otvore restorani i kafići, logično je da se dovedemo u red i da zablistamo kad se pojavimo ponovo u javnosti.

Dok neki razmišljaju o frizuri, dizanju tegova ili savršenim noktima, mene brine povratak svakodnevnim obavezama uz sve mere koje će biti propisane nakon ukidanja vanrednog stanja. Nećemo moći nigde da idemo bez maske, ljudi će svuda sedeti na distanci, **bićemo otuđeniji nego ikad**. Ali ovoga puta ne svojim izborom.

Nisam bila od onih koji su imali tu mogućnost rada od kuće, pa sam karantinske dane provodila baveći se svojim hobijima i odmaranjem od ubrzanog tempa beogradskog života. U početku je bilo teško odreći se adrenalina, ali sam naučila da cenim svoj mir kako je vreme odmicalo. Navikla sam da sama organizujem svoj dan, ne zaviseći od drugih obaveza ili ljudi. **Strepim od vraćanja u realnost.** Odbrojavam dane do

povratka na radno mesto i više nego ikad uživam u svim prednostima koje će mi osmočasovni dan na poslu uskoro oduzeti.

Dokolica je bila moj neprijatelj ali smo našle zajednički jezik vremenom. Gledala sam filmove koje sam uvek želela, ali nisam ranije uspevala da izdvojam tri sata („Kum“, „Bande Njujorka“). Do kasno u noć sam bindžovala omiljene serije („Prijatelji“, „Kako sam upoznao vašu majku“). Sve što se ove nedelje našlo na mom repertoaru nije imalo nikakve veze ni sa koronom, ni sa politikom. Nastavila sam da čitam knjigu Eriha Froma „Umeće ljubavi“. Televizija i novine nas truju informacijama ali hobiji leče našu dušu. Posvetila sam se sebi u želji da iskoristim preostalo vreme na što lepši način, da ne bih žalila za propuštenim.

Ovo vanredno stanje je vredna lekcija o prioritetima u životu. Nadam se da ćemo ta saznanja zadržati i primeniti i po povratku u „redovno“ stanje.

Mina Stojanović

Od uvođenja vanrednog stanja je prošlo celih šest nedelja, a po svemu sudeći u skorije vreme nas očekuje dodatno ublažavanje mera, verovatno i ukidanje vanrednog stanja. Nekako se tih šest nedelja, odnosno četrdesetak dana provlači kroz ljudsku istoriju zaista već dugi niz godina, počevši od velikog potopa i kuge nakon 40 dana, do pojedinih naših tradicija, koje spajamo sa četrdesetodnevnim razdobljem od ili do značajnog događaja.

Tako da, vodeći se ovom pretpostavkom, verovatno smo blizu završetka ove situacije.

Primećujem da se u medijima i na redovnim konferencijama sve više naglašava broj oporavljenih ljudi od koronavirusa (mislim da je „oporavljeni“ adekvatniji termin od „izlečeni“, jer, kako znamo, leka još nema), što nije bio slučaj u prethodnim sedmicama.

Često se provlači pitanje kada nas očekuje kraj epidemije u našoj zemlji, a epidemiolog Predrag Kon je najavio da bi se to moglo desiti u periodu od desete do dvanaeste nedelje. Osim toga, primećujem da se često pominje i to, šta nas očekuje nakon prolaska epidemije, odnosno da li postoji mogućnost da se virus vrati. Zato je ministar zdravlja Srbije, Zlatibor Lončar najavio da „mi treba da se naviknemo da živimo sa koronavirusom i da ne treba samo da gledamo kakve su mere, treba da gledamo šta možemo da uradimo...“ (izvor: <https://cutt.ly/kysuFEq>).

U ovom kontekstu se situacija u Italiji i Španiji, odnosno u zemljama, koje su bile epicentar buktanja i širenja koronavirusa praktično ni ne pominju. Čini mi se da se pažnja sve više usmerava na lokalni nivo, jer je više nego primetna potreba vraćanja života u redovne uslove, bez ili sa koronom među nama. Ipak, provuće se i poneka crna prognoza u smislu, šta nas još očekuje u budućnosti, u čemu, svakako, prednjači – Svetska zdravstvena organizacija, ali i druge institucije (izvori: <https://cutt.ly/GysuP8V>, <https://cutt.ly/4ysuAno>, <https://cutt.ly/sysuSP1>, <https://cutt.ly/uysuS0h>, <https://cutt.ly/6ysuDmP>, <https://cutt.ly/2ysuD1K>).

Međutim, sve više primećujem i priloge, koji se bave eventualnim propustima SZO i pojedinih institucija, koje imaju veliki uticaj na situaciju sa pandemijom koroanvirusa. Naime, interesantno da „nakon što je na početku širenja COVID-19 zaraze Svjetska zdravstvena organizacija napravila ogromnu grešku jer je objavila kako ne postoje dokazi transmisije koronavirusa s čovjeka na čovjeka, jučer je ponovila tragično dezinformiranje cijelog planeta. (izvor: <https://cutt.ly/SysuPSG>). Ne zaboravimo ni na ovaj članak, koji je doduše, prošao praktično neprimetno u javnosti – „uprkos tome što su obdukcije jedan od ključnih izvora informacija kada se radi o novim bolestima, tokom ove pandemije su u državama poput Nemačke bile namerno svedene na minimum“ (izvor: <https://cutt.ly/BysuPhv>).

S obzirom na najave da se epidemija u brojnim zemljama gasi, medije sve više interesuje ekonomija i praktično privredno zaustavljanje sveta. Prognoze ni u ovoj oblasti nisu optimistične, pa se stiče utisak da nas očekuje daleko ozbiljnije stanje i borba nego što je to bilo tokom epidemije (izvori: <https://cutt.ly/NysuIVz>, <https://cutt.ly/mysuOb6>).

Zanima nas sve više odnos SAD – SZO, uzajamne optužbe, kao i najavljeni obračuni Trampa i Gejsa (<https://cutt.ly/AysuU4K>, <https://cutt.ly/EysuUpG>).

Kao lajtmotiv bih provukao ono što sam primetio i u prethodnim sedmicama – životi ne mogu više biti isti, u toku je promena globalnog ekonomskog i političkog sistema. Možda je baš i korona jedan od algoritama koji nas uvodi u društvo pametnih gradova i superdržava zasnovanih na korporativizmu i tehnokratiji.

Miroslav Gašpar

Mediji: Spiegel, Blogovi, MDR, Süddeutsche Zeitung

Od 20. 04. 2020. se otvaraju radnje, samo one sa površinom manjom od 500 m², počinje proizvodnja u fabrikama. Kancelerka Angela Merkel se opet obratila narodu sa opomenom da budemo oprezni, da nosimo maske kada idemo u kupovinu, kod lekara, u apoteku. Da se držimo rastojanja od najmanje 1,5 metra. Iako se situacija delom normalizuje, po dr Drostenu, virusologu iz Charité-bolnice, očekuje se drugi talas epidemije. Svi smo se nekako iznenadili kada smo to čuli. Kako da situaciju sada shvatimo? Delimično smanjenje mera protiv korone dalo nam je nadu, da opasnost polako prolazi. Ali Angela Merkel izjavljuje danas, da smo tek na početku pandemije. Tek na početku. Zašto se onda otvaraju radnje, zašto fabrike počinju da rade? Ipak i jedna pozitivna vest danas: Od 33000 kreveta za intenzivnu negu, momentalno se „samo“ 15000 koristi. 15000 ljudi se bore za život.

Uh!

Imam utisak da nije solidarnost u osnovi odluke o normalizaciji, nego egoizam i ekonomski ciljevi. Svi mediji objavljaju da Lufthansa požuruje vladu, da Daimler požuruje, da su firme nestrpljive. Ukoliko ne proizvode, gube ogromne sume. Novac se čini važniji od ljudskih života. U mnogim medijskim prilozima novinari izražavaju tu sumnju.

Za mene i za sve sa kojima sam pričala najvažniji članak ove nedelje je napisao Ulrich Fichtner u Spiegelu br. 27, od 18. 04. 2020. Naslov „Am Anfang war das Virus, Epochenbruch“ (Na početku je bio virus, epohalni zastoj). Šok koji nas je zadesio nosi sa sobom veliku šansu da se svet promeni na bolje. Gospodin Fichtner daje anamnezu stanja naše planete, baziranu na rezultatima analize mnogih naučnika, koje novinar i citira. Radi se o proverenim činjenicama, o analizi i prezentiranju na razumljiv način, bez izazivanja panike, niti želje za senzacijom. Na šest strana (sa par slika) on opisuje stanje pre krize. Ne samo da je Ulrich Fichtner u tom članku uspeo da osvetli sve fasete našeg života i rada, nego i da nam ulije optimizam da je moguće radikalnim promenama zaustaviti sunovrat u propast sveta.

Na takav članak sam već dugo čekala. Naravno, sve se to može čitati i u naučnoj literaturi, koju je Herr Fichtner sigurno uzeo kao osnovu za svoj članak. Njegov tekst je odličan primer za dobro novinarstvo. Od savesnih novinara se očekuje da pišu o temama i događajima koji su od opštег političkog, ekonomskog ili kulturnog značaja.

Kada naslutim tu savesnost, tu ozbiljnost, a i strast prema analizi i brigu za probleme ljudi, normalnih građana, i probleme čitave planete, kada tu savesnost u tekstovima osetim, tražim u novinama posle nekog događaja, posle neke političke peripetije šta „moji“ novinari o tome kažu. Tražim tekstove Margarete Stokowski, Antje Schrupp, Hano Rauterberg-a, Heriberta Prantl-a, Ulricha Fichtner-a, samo nekoliko njih da nabrojim. Oni mi često pomažu da sagledam neku situaciju sa više strana, a ne samo iz jednog ugla, iz mog malog mikrokosmosa.

Šta piše Ulrich Fichtner u svom članku?

On u prvom delu ukazuje na sve probleme naše današnjice. Na uništavanje naše sredine, i na sve negativne strane turbokapitalizma. Na povećavanje broja siromašnih, na povećavanje razlike izmedju bogatih i siromašnih, na glad, zbog koje mnoga deca pre treće godine umiru, na ratove, na žed za bogaćenjem, na negativne strane globalizacije. Sve na osnovu intenzivnog proučavanja literature ili blogova specijalista kao što je Andreas Reckwitz, koji je mnogo pisao o tome kako dolazi do značajnih promena u društvu i do promene kolektivnog mišljenja. Andreas Reckwitz, profesor sociologije iz Berlina je o tome objavio knjigu⁹, koja je izašla u oktobru prošle godine i na engleskom. Globalizacija je po njegovoj oceni ušla posle finansijske krize 2008. u fazu „Uberdinamisierungskrise“ (?). Što znači da su od tada mnogo brojnije negativne posledice globalizacije, i da ona ima sve manje prednosti. Od globalizacije ne profitira većina, nego samo jedan mali broj učesnika. Većina ne samo da ne profitira, nego doživljava globalizaciju kao krivca za svoje probleme.

Nestao je svet koji smo još u februaru poznavali kao normalan. Virus je naterao skoro sve države sveta da uvedu zabranu kretanja. Fabrike ne rade, deca ne idu u školu, svet doživljava pauzu.

Mnoge firme, restorani, galerije će propasti. Mnogi će se razboleti i mnogi će umreti od Corone. Nesigurnost je osnovno osećanje u globalnom kapitalizmu. I bez Corone.

9

Die Gesellschaft der Singularitäten. Zum Strukturwandel der Moderne, Berlin: Suhrkamp (Wissenschaftliches Hauptprogramm), 480 Seiten, 2017

Kontinenti će se udaljiti jedni od drugih, države opet zatvaraju granice. Kristalina Georgiewa, direktorka internacionalnog valutnog fonda, koju Ulrich Fichtner citira, kaže da doživljavamo najmračniji period u postojanju čovečanstva.

Svi koji imaju nešto da kažu, ukazuju na to da ćemo, kada se virus povuče, doživeti sasvim nove uslove, novi svet.

Ali šta misle sa tim „novi svet“?

To je glavna tema ovog članka. Da li je moguće da blizina smrti čovečanstvo promeni na bolje? Da li je moguće, pita se autor, da pauza zbog Corone dovede do globalne promene, globalnog osveštavanja, momenat u kome se konačno fokus okreće prema očiglednim prioritetima na koje ukazuje „Fridays for Future“ - pokret, i u kome se konačno donose radikalne odluke za spasavanje covečanstva. Da li smo spremni na promene? Da sagledamo sve greške, da shvatimo da smo u čorsokaku, i da zavlada solidarnost umesto halapljivosti. Da se konačno osvestimo i prihvativmo da je ludilo modernog masovnog konzuma i iskorišćavanje resursa neodgovorno prema budućim generacijama?

Što se klime tiče imamo samo dve opcije, citira gospodin Fichtner Helen Mountford iz američkog Thinkthank World ressource Institut-a (Denkfabrik?). Ili će firme nastaviti sa neefikasnom, zagađujućom, neekološkom (?) proizvodnjom i dalje koristiti naftu, ugalj, ili će sada iskoristiti priliku za promene. U prvom slučaju uskoro neće više postojati mogućnost da se klimatske promene uspore.

Pored političke atmosfere u mnogim zemljama sveta u kojima se demokratija nalazi pod opasnom vatrom populista i nacionalnih ekstremista, gubljenja respeksa prema internacionalnim organizacijama, koje pogotovo velike bogate države bojkotuju, preko problema migracije, tragedija hiljade izbeglica na granicama bogatih, u kojima se pokazuje sav egoizam moćnih, do dekadentnog stanja u kome se bogate zemlje nalaze. Da ne govorimo o internetu koji je razvio toliku razarajuću snagu u svim sferama života.

Ima još mnogo razloga zašto ne treba da žalimo za svetom pre Corone.

Virus je došao u momentu kada je mnogima bilo jasno da treba da se društvo menja. Zasućimo rukave!

Nada Heller

Sada mi se čini da ljudi definitivno samo čekaju da se sve ovo završi.

Mislim da postoji generalno prezasićenje informacijama o koronavirusu.

U jednu ruku su se građani Srbije već navikli na postojeći način života, ali sa druge strane oseti se i to nestpljivo odbrojavanje dana kada će vanredno stanje biti ukinuto.

Priznajem da sam i ja jedna od tih. Sa svakom novom nedeljom u vanrednom stanju slabilo je moje interesovanje da se informišem o kovidu 19. Tokom protekle nedelje pratila sam samo koji je broj novoobolelih na dnevnom nivou. Ponekad bih pročitala neku izjavu lekara iz Kriznog štaba ili drugu prognozu epidemiologa Zorana Radovanovića čije izjave procenjujem kao vrlo kompetentne i promišljene.

Pored vesti o broju obolelih, pratim i sve zvanične informacije sa kojima smo dužni da budemo upućeni kao što je produženje policijskog časa za vikend i druge preporuke i mere.

Verujem isto tako da je sada pravo vreme da mediji ponude i nešto drugo. Odnosno da, pored neophodnih informacija o koronavirusu, počne da se govori o još nekoj važnoj temi. To može da bude isti domen, kao što je npr. zdravlje, vakcinacija, uređenje zdravstvenog sistema, budžetska izdvajanja za zdravstvo. Poenta je samo u tome da se ovi fenomeni posmatraju iz jednog šireg ugla. Takođe, **smatraću vrlo odvažnim i one urednike koji ponude svom auditorijumu i neku skroz drugaćiju interesantnu temu, kao predah od informacione mećave koronavirusa.** To bi bilo lepo videti.

dvadesetpetogodišnjakinja iz provincije

Prođe i ova nedelja – nastavljamo po starom, gledanje serija, kvizova, zabavnih emisija i svakodnevno praćenje informativnog programa.

Srećom, bilo je i takvih sadržaja koje će dugo pamtiti. Prvo želim da istaknem film Dnevnik Diane Budisavljević, životne drame dece, roditelja u vreme Drugog svetskog rata. Tema koja nas podseća da se to vreme ne sme zaboraviti. Film je inspirisan pričama svedoka, koji su sve to preživeli, ilustrovan dokumentarnim prilozima, pričom istine. Veliko srce, humanost i velika dela Diane Budisavljević, zahtevaju od nas veliko divljenje i poštovanje. Njen život je za ugled svih nas, njena humanist i čovečnost. Film koji navodi na razmišljanje – da li je zaista moguće da se neko tako ophodi prema živim bićima, a ne sa čovekom, kamoli sa decom. To nisu ljudi, to su monstrumi.

Sa velikim zadovoljstvom, srećna i ponosna, sam gledala prenos otpremanja humanitarne pomoći Srbije za Italiju.

I još jedan, lep i interesantan sadržaj medija.

Prva u okviru serijala Kvadratura kruga, priča o Grbalj polju u Crnoj Gori. Oduševljena sam pričom o Srbima, srpskim manastirima i crkvama, njihovom životu i radu. Sačuvali su SRPSTVO i u svom srcu, i u srcu Crne Gore.

Gledala sam veoma interesantnu putopisnu emisiju: Povratak na Artik. Priča o severnom putu, plovidbe brodova kroz Severni ledeni ocean, a priobalju Evrope, Azije i Amerike. Novi putevi – kraći, jeftiniji, ali i rizičniji. Veoma interesantna reportaža.

U nemogućnosti putovanja, posebno uživam u ovakvim emisijama. Hvala RTS 1 na mnogim reportažama poput ove.

Profesorica u penziji

„Moramo da pokrenemo život, labavije mere nisu preuranjene.“, reče dr Kon. Od silnih pitanja novinara, kako će biti ovo, a ono, a ovo - uhvati me uznemirenost i strah. Jak utisak da se kolektivno plašim od povratka „normalnom životu“ nije me napuštao. Onda se zapitah šta je to, neki začarani krug cirtulus vitiosus, iz kojeg se ne izlazi, u kojem se samo kruži? Pa to nam i govore, o drugom talasu na jesen, za njega smo „spremni.“ Nekad mi se čini da sanjam, da se ne događa, da se neko poigrava sa nama. A cilj? Da se smanji naseljenost planete, ne samo smrtnošću od korone. Znate da se i od straha može umreti.

Gledam sve televizije, dozirano. Prezirem rijaliti programe i mislim da ne treba da budu na TV-u sa nacionalnom frekvencom. Lepo je rekao ministar kulture, da onaj ko hoće da gleda, parafraziram, kupi kartu. Imam utisak da su svi programi isti, samo što se neki deklarišu da govore o merama borbe protiv korone, a drugi tu borbu predstavljaju kao predizbornu kampanju. Taj crno-beli pristup me odvraća od gledanja. Zato biram naše serije, bolje filmove, prelazim na viber, fejs, laptop, lepim porukama, vicevima, muzici i citatima umnih ljudi.

Na RTS-u 1, u Jutarnjem programu gostovala je gospođa koja živi u Norveškoj, gde je nepopularno ako se neko posebno ističe. Već dvadeset godina radi tamo kao lekar. Gospođa je molila da se izraz socijalna distance (bukvalni prevod sa engl.) zameni izrazom fizička distanca.

Bravo, čovek je socijalno biće i komunikacija među ljudima nije prestala. Naprotiv. Setili smo se rođaka, poznanika, prijatelja i onih drugih sa kojima se godinama nismo čuli, ni videli. Divota, mi smo samo fizički distancirani, a socijalne veze jačaju.

Vesna

2.7. Sedma sedmica: 27. 04 – 03. 05. 2020.

Informacije koje su u vezi sa širenjem kovid 19 pratim, gotovo rutinski, očekujući vesti koje nagovještavaju približavanje kraju epidemije, dok uporedo gubim poverenje u njihovu pouzdanost. Nažalost, brojke ne nagovještavaju kada će se to dogoditi, iako ih stručnjaci tumače pozitivno, navodeći da se smanjuje procenat zaraženih u odnosu na ukupan broj testiranih ljudi. **Uskoro se može očekivati ukidanje vanrednog stanja, ali su zanimljivi komentari u medijima koji skori kraj vanrednog stanja vezuju za potrebu vladajuće stranke da što pre bude nastavljen izborni proces.**

Ovu nedelju su obeležile i informacije o protestima „bukom protiv diktature“ u većim gradovima, i odgovor u vidu bakljada koji je najavljen na zasedanju Skupštine Srbije, o čemu su izvestili elektronski mediji koji pratim. Zahvaljujući njihovom izveštavanju saznala sam do koje mere se srozao naš parlament i koliko nisko su pali predstavnici naroda i članovi Vlade na čelu sa premijerkom. Neprihvatljivi su rečnik, ton, namera da se svi koji misle i govore drugačije od vladajuće većine učutkaju i zaplaše, vesti koje posredno imaju veze i sa situacijom povodom epidemije i vanrednim stanjem postaju sve dramatičnije i vraćaju nas u prethodno stanje obeleženo dubokom političkom krizom. Raste zabrinutost.

Naravno, dan redovno počinjem čitanjem elektronskog izdanja lista Danas, a zanimljivi su mi skoro svi tekstovi u izdanju NIN od 23. aprila. Izdvajam nekoliko u kojima se komentariše situacija i potezi vlasti tokom vanrednog stanja – Kad fikus mutira u jastreba, Po kratkom postupku, Taoci gvozdene discipline ili Poniženje kao mera zaštite – o odnosu prema penzionerima. Intervju sa glumicom Mirom Furlan i vođom grupe Hladno pivo Miletom Kekinom. U ovom broju čitaoci su imali priliku da se upoznaju sa donatorima u seriji tekstova naslovljenih Društveno odgovorno ponašanje uspešnih kompanija u kriznim situacijama. Nekoliko zanimljivih tekstova,

između ostalog, Marijane Macukato, profesorke ekonomije „Trostruka kriza kapitalizma“.

Na početku ove krize, često sam bila „prikovana“ za televizijske ekrane. Bile su mi potrebne informacije o kovidu 19, o tome kako se ponašati tokom epidemije. Sada pratim emisije **Vesti, informativnu emisiju N1 od 12 do 14 časova, koja se bavi aktuelnim događajima, popodne emisiju „Među nama“ na Novoj S**, dok radim nešto drugo. **Utisku nedelje** posvećujem punu pažnju jer su teme aktuelne, gosti dobri i provokativni, a izbor utisaka je slika stanja u kojem se nalazimo. Takva je i emisija **24 minuta sa Zoranom Kesićem**.

Na portalu Nova RS zanimljive kolumnе: „Vreme bez planova“ Nede Todorović u kojem, između ostalog, ukazuje na to da u kriznim vremenima raste vrednost nepriznatog, ženskog rada, od koga, kako kaže, i bukvalno zavisi opstanak svake porodice. Milenko Vasović je prokomentarisao izjavu premijerke u Parlamentu u tekstu „Da li je ludilo uznapredovalo i otelo se kontroli“.

Danica

Prošla je još jedna nedelja i opadanje interesovanja javnosti za virus i vanredno stanje najbolje se pokazala činjenicom da su vesti o dnevnopolitičkim dešavanjima počele da preuzimaju vođstvo u odnosu na vesti o virusu. Naravno, nije kao da je vanredno stanje potpuno prošlo i kao da su odjednom svi postali imuni na virus ali mediji i javnost prezasićeni svakodnevnim izveštavanjem o jednoj temi, počeli su da se vraćaju na default, odnosno opet su glavne tema u medijima to ko se s kime raspravlja u političkom životu i na kakav način. Narodna skupština je počela sa radom i to je bio jedan od razloga zašto su mediji svoju pažnju počeli da preusmeruju u pravcu politikanstva i strančaranja. Potom s pojавom lupanja u šerpe mediji zauzimaju stav kakav imaju prema svom uređenju – jedni za i drugi protiv. Razni komentari kako opozicija koristi aplauz za doktore i pokušava da im se „nakači“ zarad malo političkih poena ili kako je predsednik Srbije diktator i kako treba pružiti „otpor diktaturi“ preplavili su društvene mreže ali i medijski diskurs u Srbiji. Teme kojima je ovih dana dato najviše prostora bile su ko se penje na zgrade i uz ozvučenje pali baklje, ko je plakao zbog skandiranja i čija deca se koriste u političke svrhe a čija ne.

Sve manje i manje postaje bitno koliko ima novozaraženih ili umrlih, i čini se da su mediji donekle već i proglašili kraj pandemije.

S druge strane i kod ljudi je primetna doza opuštenosti u odnosu na pandemiju čim je na vidiku ukidanje policijskog časa koje je predsednik najavio na način kao da on lično odlučuje o tome. Na vidiku je i raspisivanje izbora i mediji su uglavnom špekulisali o datumu. Za nekoliko sedmica verujem da će tema koronavirusa biti potpuno skrajnuta, osim u nedajbože slučaju drugog talasa.

spekulant Danilo Kovačević

Priblžava se kraj, najavljuje se za *Durđevdan*, poznat u našoj narodnoj usmenoj tradiciji kao „Hajdučki sastanak“, e da li je ili ne, o tome ćemo suditi kad se završi izborni ciklus 2020.

I po medijskoj ponudi se vidi da se korona, kao tema, već „ispostila“, znači medijsko dnevno prostor-vreme joj je prošlo. Najpre konferencije u 15 časova stručnjaka traju sve kraće, ne zato što su limitirane, već zato što novinari više ne znaju šta bi pitali. Ono što je poznato više nikog ne zanima, a ono što nije ostaje i tako bez odgovora, na to ne treba trošiti više medijsko vreme. Dobra odluka PR, ako postoji, Kriznog štaba je da više nisu svakodnevne, već proređene dok ne budu sasvim ukinute. I centralne informativne emisije više nisu potpuno „prelivene“ koronom već polako „isklijavaju“ i druge informacije, za sada najviše one koje su u širem miljeu korone. Dakle tiču se života nakon ukidanja mera prouzrokovanih kovidom 19, zatim privrednim kretanjima i procenama koliko će državu i ceo svet ovaj međunarodni karantin koštati, zbog, na početku, ili loše informisanosti o ovoj pošasti, ili zbog loše procene „učinkovitosti“ ovog virusa. Kako god korona kao takva još dugo će u različitim oblicima novinarskog angažmana biti vest prema obrascu selekcije vesti „Galtunga i Ruža“ da jednom „velika vest“, ostaje to još jako dugo, čak i godinama, ali, kako vreme prolazi, menjaju se modaliteti obrade. To već vidimo u našim informativnim emisijama uz dakako polako uvođenje i drugih tema poput obrazovanja, kulture, godišnjica i tome slično. Ovu sedmicu „zatvorila“ je priča o slobodi medija jer je 3. maj posvećen upravo tome. Svi su se tim povodom oglasili pa i Ministarstvo za kulturu i javno informisanje koje je čestitalo novinarima uz upućivanje na to da „U ovom teškom vremenu kada nam koronavirus diktira tempo života, od ogromne

je važnosti da svi mediji sa puno opreza i dodatnom odgovornošću nastave da izveštavaju, ne samo o aktuelnoj situaciji, već i o svim ostalim pojavama u društvu“, navodi se u saopštenju Ministarstva. Novinska udruženja su takođe izdala saopštenje „NUNS, NDNV i Sindikat Nezavisnost pozivaju sve novinare/ke i medije da na Svetski dan slobode medija u petak 3. maja, U PET DO DVANAEST isključe ton, zamrače ekrane i čutke se pridruže međunarodnoj simboličnoj akciji PET MINUTA GROMOGLASNE TIŠINE kako bi nadležne i najširu javnost još jednom upozorili na katastrofalni položaj novinarske profesije, medija i medijskih radnika u Srbiji“ - navode u saopštenju. Rezultati apela su bili nedovoljni da bi auditorijum uopšte primetio akciju i podržao novinare u njihovom naporu da se naša medijska scena „uljudi“. Mediji sa nacionalnim frekvencijama uglavnom su se oglušili o inicijativu, a neki manji su je prihvatili, no bez većeg efekta. Dakle, naravoučenije, mora se smisliti nešto učinkovitije i kreativnije za naredni put.

I da začinim za kraj sa emisijom **Radio Beograda**, sada, za razliku od prethodnih puta u mojim dnevnicima, Prvim programom, i emisijom Zabavnik koju slušam čini mi se oduvek. Emituje se nedeljom od 17 do 19 časova, a nekada je zauzimala celo subotne popodne i čitavih 12 godina ju je vodio, sa neograničenim šarmom, glumac Đuza Stojiljković. Već duže vreme je uspešno potpisuje i vodi Mirjana Blažić. Ono što me podseća na mladost je rubrika „Peta dimenzija“ koju iz nekadašnjeg Zabavnika, često repriziraju u sadašnjem. Lepo, radiofonično, ugodno uz čitanje Politikinog zabavnika to je vreme za sasvim primereno dokoličarenje na koje bi svako od nas, od 7 do 107 godina, kako inače i piše u Politikinom zabavniku, morao da ima pravo barem jednom sedmično, kao osnovno ljudsko pravo. Podsetimo da je još jako davno, 1929, Virdžinija Vulf pisala o „pravu na sopstvenu sobu“, zašto da tu mi ne uključimo i pravo na dokolicu u ovom toliko preubrzanom dobu u kojem živimo. Zar je trebala da nas korona podseća koliko je važno usporiti i odmoriti uz nešto „udobno“ i „priyatno“. Znači, da zaključim za sedmu sedmicu Medijskog dnevnika u doba korone, za **Zabavnik** ocena (10).

Za „Svedočanstvo o medijima u doba korone iz ugla auditorijuma“ NNŠ-a

pasionirana medijska konzumentkinja DNV

PRVOMAJSKI POKLON

Slovenačka vlada je svojim stanovnicima pripremila prvomajski poklon – na neki način im je podelila slobodu – tačnije deo te slobode. Od kraja prošle nedelje ukinuta je zabrana kretanja između pojedinih opština. Ne znam postoji li i na srpskom govorni obrt „Podarenom konju ne gleda se u zube,“ pa bi valjda trebalo na taj način sa ljubavlju primiti ovaj dar. Ali i on ima mane. Najpre jer je vlada odredbu prihvatile dan pre 1. maja, koji su radni ljudi godinama proslavljali šenlukom i piknicima, pa bi čovek očekivao, da time narodu omogučava, da se veseli. Ali piknici i bilo kakvi javni skupovi su i dalje zabranjeni, pa je to dar sa manom. Neki od, kao što ih vlada naziva, „takozvanih stručnjaka“, inače isto tako uglednih epidemiologa su već za vreme prihvatanja odredbe o „karanteni u svojoj opštini“ upozoravali, da se radi o nepotrebnoj zabrani, jer su ljudi ionako prihvatili pa i poštivali sve druge bezbednosne mere. Osim nekih, koji su u svom stanu na pijanci skupili društvo, pa ih je policija prijavila sudiji za prekršaje. U tome inače postoji pravni problem, jer je policija upala u privatni stan bez naloga sudije i tako prekršila pravo na privatnost u svom domu. Ova vlast ionako ima poteškoće sa shvaćanjem prava. To se ispostavilo i kod već pomenutog ograničavanja kretanja na granice opštine, jer nije odredila vreme trajanja tog ograničenja. Tako je jedan od stanovnika Slovenije – za sada još anoniman – predložio čitav slučaj Ustavnom суду, koji inače o njemu još nije odlučio u potpunosti, ali je odmah utvrdio, kako nijedan zakonski propis ne može postojati, a da ne odrediš i to, pod kojim uslovima i u koje vreme će on prestati da važi. I tako je Ustavni sud vldi naložio, da svakih sedam dana argumentima utvrdi, zašto je uredba još na snazi. To bi se trebalo prvi put dogoditi ovog četvrtka, ali je vlada radije propis poništila. Ovo je jedan dobar slučaj, koji pokazuje kako treba sa birokratima – ili kako ih zove u razgovoru na Valu 202 Radia Slovenija glumac i kantautor Iztok Mlakar – sa kaplarima. Oni postoje da bi svakog dana izmislili neki novi propis, koji nervira stanovništvo, no kad se im naloži, da moraju tu istu uredbu argumentima objasniti svake nedelje njezinog trajanja, glatko se je odreknu. Izmisleće oni već neki drugi postupak, da opravdaju svoje postojanje. Ili kako kaže specialist interne medicine Matjaž Figelj iz bolnice u Novoj Gorici u Dnevniku – „U medjuvremenu su se prevezano, ali ne baš tiho u naučne sfere infiltrirali neki političari. Okupirali su ulogu medicinskog osoblja.... a to je velika greška.“

Nacionalkina TV emisija Tarča o mutnim poslovima vlasti i nekih političara oko nabavke maski, respiratora i druge medicinske opreme povodom korona virusa, doživela je u prošloj nedelji i svoj drugi deo. Ekipa emisije je došla do dokumenata, koji u krug onih sa masnim brkovima ili barem njihovih suradnika uvlači i premijerovu državnu sekretarku, pa čak i vršioca dužnosti generalnog direktora policije, pa opet ministra privrede. Kao što se to dešava, krivnju sad pripisuju onome, koji je televiziji sve saopštio, pa i javno uperio prst u krvce. Ovaj put barem sudionici nisu okrivili portire, koji su ionako prikladne mete u mutnim poslovima šefova. A predsednik vlade je, jasno, branio ministra – bez njega i njegove stranke ode koalicija a time i vlast.

Takvo nam je ovo vreme, kamo god se okreneš, uvek od nekud viri neki političar mašući zabranama i malim sumnljivim poklonima. A možda nam u ovo vreme karantina može pomoći solo akcija, koju Finci nazivaju *Kalsarikänni* i koju u dnevним novinama DELO opisuje Irena Štaudohar. Sastoji se od sasvim jednostavnih poteza. Kad ustanovite, da su krčme još uvek zatvorene jednostavno se vratite kući, skinite se do donjeg veša, i na kraju skinite i čarape. Iz frižidera izvadite boce hladnog piva i kad se one orose, sednite ispred televizora i menjajući kanale – uživajte.

Finci? A ja sam verovao da smo *Kalsarikänni* izmislili mi.

Gojko Bervar

Pisati ili ne pisati, reći ili čutati? Videti, a ne videti, kome se obratiti?

Definitivno, u tunelu signal je slab, ili ne postoji, ili fali malo svetla. Na koju stranu krenuti?

Kako do tog kolektivnog imuniteta? Možda vikendom dok smo u zatvoru, ili dok tumaramo onih četiri, pet dana, da sasvim ne bi poludeli. Trudimo se maksimalno, ali tog imuniteta u tunelu, nema. Definitivno je da ovo nekome opasno odgovara. Nama preostaje da za ovih poslednjih trideset godina življenja, pod sankcijama, hiperinflacije, bombardovanja, privatizacije, tajkuna i medija koji sve to prate i hvale, svinjskog, ptičijeg gripa, a sada i korone, spašavamo sebe i svoju decu. No teško je, skoro nemoguće.

Vodimo računa o zaštiti, nosimo maske, rukavice. Držimo odstojanje, socijalno smo odgovorni. Ali opet nismo dobri. Uskrs je prošao – nikad tužniji, a sad i Prvi maj.

Kome je do prvomajskog uranka i čuvenog roštiljanja? Uvedeni u red i samodisciplinu, ostajemo u krugu svojih terasa i dvorišta. Neka priroda ostane čista i nedirnuta za dogodine. A mi ćemo da radimo na izgradnji kolektivnog imuniteta. Samo da se odorimo od stalnog pritiska i još neuništivih rijalitija. U ovoj zemlji ipak žive domaćini i ne volimo da nas dugo maltretiraju.

Medijima preporučujem da preispitaju svoje redove.

Tunel 62

U protekloj nedelji najveći utisak i svakako ono što je obeležilo su protesti protiv vladajućeg režima vlasti ispoljeni u vidu pravljenja buke na razne načine (zviždaljke, lonci, muzika) od strane građana sa svojih prozora i terasa svakim danom od 20h i 05 min. Čime se samo potvrdilo koliko je ljudi zaista nezadovljno načinom upravljanja i vođenja ove zemlje. Situacija je kulminirala kada su pripadnici vlasti svesni situacije i količinom nezadovoljstva ljudi, pokazali na šta su spremni i do koje mere idu, samo da bi se usprotivili građanjima, VEĆINI koja ima suprotno mišljenje. Te su prvog dana u 20h i 30min puštali propagandu sa razglosa, kako se ne bi čula buka i protest građana i to sve dok traje policijski čas i zabrana kretanja, dok oni slobodno šetaju i u raznim delovima grada puštaju propagandne poruke.

Da bi se drugoga dana nakon protesta građana u raznim delovima grada sa vrhova zgrada, moglo videti puštanje vatrometa i paljenje baklji kako sa stambenih zgrada tako i sa nekih poslovnih zgrada. Situacija je izgledala kao da nešto slavimo, dočekujemo Novu godinu, a da podsetim trentno je vanredno stanje i policiski čas zbog korona virusa!!! I sami znamo koliko se novca iz budžeta grada izdvaja da bi se organizovalo puštanje vatrometa za Novu godinu. Takodje i laik može da zaključi da kada se puštaju ovakvi vatrometi na vrhovima zgrada kao i što je bio slučaj puštanje sa zgrade Srbija Gasa da to ne može mala grupa ljudi da organizuje, kao i da ne može svako da uđe u zgradu Srbija Gasa i na njen krov.

Takođe se moglo videti da su se sa vrhova zgrada palile baklje, slike su izledale kao da krov zgrade gori. Predsednici zgrada su pozivali policiju, kako tvrde to nisu bili stanari njihovih zgrada već grupa momaka koja se krila pod maskama. Da bi policija na to odgovorila da nije nadležna i da oni imaju potvrde za kretanje za vreme

policiskog časa. Pa čekajte potvrde se izdaju građanima za odlazak i dolazak na posao za vreme policiskog časa, kao i obavljane radnih zadataka, a ne da bi se neko penjao na vrhove zgrada i palio baklje, u kojima pritom ne žive. I da podsetim važi zabrana okupljanja više od dvoje ljudi. Pa svako može da zaključi da dvoje ljudi nije moglo da pali baklje kao da gori ceo krov i da pušta razglas koji čuje ceo grad! Pa čak i da neko ima potvrdu o dozvoljenom kretanju zar policiji to nije dovoljno da zna da su oni izazvali javnu opasnost sa tim bakljama i činili prekršaje.

Ovo je ujedno bila i glavna tema svih novosadskih portala. Društvene mreže su, čini se, samo o ovome pisale. Svaki dan, nakon 20h osvane novi tekst i nova priča na pomenutu temu.

I.Š.

Sedmica sa koronom Generalni sekretar Svetske zdrastvene organizacije direktniji od mnogih koje slušamo: **pandemija „daleko od toga da je gotova“**, Vlade Italije, Francuske i SAD, krenule su ipak u mere popuštanja. I naša vlada je popustila mere očekujući početak političke kampanje pred izbore. 28. april prva sednica Skupštine od zavođenja vanrednog stanja. Poslanici su minutom čutanja odali poštu građanima koji su preminuli od posledica korona virusa. Opozicione stranke koje su se ranije izjasnile za bojkot izbora nisu se vratile u Skupštinu. Time su sebi ukinule pravo na bilo kakvu kritiku ponašanja vlasti tokom korona krize. Odabrale su da čute tamo gde se od njih očekuje da govore. (izvor: **Politika**)

Nestorović šteti profesiji. dr B. Nestorović javno iznosi niz netačnih podataka iz medicine. Na prvoj konferenciji za medije neodgovoran istup izjavio: „Ovo je najsmesniji virus na svetu“. Lekarska komora Srbije izdala je saopštenje u kojem osuđuje svako „istupanje u javnosti koje može da dovede građane u zabluđu i ugrozi njihovo zdravlje“ Sapštenje LKS-a nepotpisano je zbog čega ne znaju koji organ ga je doneo.

Činjenica je da je predsednik Komore još 10. aprila imao ispred sebe dopis grupe profesora Medicinskog fakulteta u Beogradu u kojem se tvrdi da javni nastup dr Branimira Nestorovića narušava ugled i nanosi štetu lekarskoj profesiji (izvor: **Danas**)

Nadrilekarstvo Željka Mitrovića, vlasnika Pinka počelo je podrigavanjem 12. marta.

Prvo na mrežama u svim vestima Pinka. Pojavio se kratak snimak gde je Mitrović objasnio kako je pronašao lek za virus korona. Popio je gutljaj Fante soka, zatim podriginuo i tako oterao virus.

26. marta Mitrović prikazuje komoru za dezinfekciju na ulazu u Pink. Tu su vertikalne I horizontalne lampe za dezinfekciju ruku, kose itd. „Možete me zvati Luj Zeks, zvani Paster“

16. april Još jedan važan datum – tada smo na Pinku videli Mitrovića kako sam sebi ozonizuje krv. Zvaničnici u medijima nemi na promociju nepriznate metode na TV Pinku (izvor: „Danas“).

Bagra upravlja Srbijom kao logorom; Jovana Popović autorka antirežimske pesme „Bagra“ 20 dana u pritvoru i 20 dana pakla. Mogu polako da se branim, jer oni diktiraju rokove, pritiskaju, progovara prvi put javno o svojoj golgoti autorka antirežimske pesme „Bagra“ Jovana Popović, studentkinja Muzičke akademije, čije nepravedno hapšenje javnost prati mesec dana.

Kovid 19 je delo ljudskih ruku Lik Montanje, dobitnik Nobelove nagrade za medicinu. Oni koji me kritikuju igraju se značenjem reči „prirodan“. Istina je da je ovaj virus prirodan u početku, jer virus korona postoji u prirodi kod slepih miševa i to uostalom ne oko Vuhana, već mnogo dalje, u drugoj kineskoj provinciji Junan. U virusu slepog miša je pronađen „model“ na osnovu kog se kasnije radilo i modifikovan je da bi se prilagodio čoveku.

Sa kolegama trenutno istražujemo veoma začuđujuću pojavu u SAD, gde ima milion zaraženih i gde se virus veoma brzo menja, naročito onaj njegov deo za koji verujem da ga je dodao čovek.

Kao nobelovac, pokušavam da učinim da se moj glas čuje, jer mislim da postoji loš razvoj u određenim krugovima koji previše zavise od ekonomije i koji su zapostavili medicinu (izvor: „**Novosti**“).

Lj. B. (penzioner UNS-a)

Nedelja za nedeljom prolazi, već je sedam iza nas. Vanredno stanje je postalo normalno i svi se pitaju kako će izgledati život nakon njegovog ukidanja.

Ove nedelje prvi put nećemo imati karantin tokom vikenda. Osim celodnevnog zatvaranja u petak, povodom Prvog maja, ostalih dana imaćemo slobodu do 18h. Ublažavaju se mere i nazire se kraj restrikcijama kretanja. Sa virusom ćemo morati da nastavimo da živimo, struka poručuje.

Selektivno pratim informacije koje me interesuju. Uključim RTS 1 u 19:30 časova i čujem pregled najvažnijih vesti. To je dovoljno da budem u toku, sve više od toga me zamara. Ne mogu da mislim o koroni. Previše se implementirala u naše živote. Želim samo da se naviknem na nove uslove koji će nas pratiti narednih meseci. Epidemija jenjava, ali strah će se zadržati. Najviše priželjkujem večernju šetnju. Budući da nemam ljubimca, nisam imala privilegiju da noću prošetam po kraju. Radujem se mogućnosti da vidim svoje prijatelje i roditelje. Iskristalisala se važnost povezanosti sa dragim osobama tokom izolacije.

Nadam se da ćemo moći uskoro da zagrlimo voljene osobe koje žive u inostranstvu. Delimično se vraćamo u normalu, ali smo i dalje daleko od nje. Sedam nedelja je prošlo bez osnovnih sloboda, a ko zna još koliko nedelja će proći u nadanju da će se granice otvoriti i da letovi neće biti samo misaona imenica.

Sledeće nedelje se polako vraćamo starim navikama uz propisane nove mere. Prilagodićemo se, kao što smo i sada. I nezamislivo će postati svakidašnje.

Mina Stojanović

Praćeni mediji:

- Portali: N1, Radio 021, Autonomija, Nova.rs, B92 i BIRN
- TV: N1, RTS 1 i Nova
- Dnevne novine: Danas
- Društvene mreže i platforme: Facebook, Twitter

Zamor i prezasićenje koje sam osećala prethodnih sedmica zbog količine identičnih, loših vesti, ove sedmice je kulminiralo i imala sam želju da se potpuno isključim. E sad, to u praksi može da funkcioniše isključivo ako isključivanje osim medija i podrazumeva i društvene mreže. Kod mene to nije bio slučaj, te su me informacije svakako pronašle i potresle.

Sa **Autonomije.info**, **Nove.rs** i **N1** TV portal mogli smo da saznamo da su novinarki Ani Lalić početkom posmatrane nedelje izbušili gume na autu i uputili nove pretnje, zbog čega je dobila stalnu pratnju i panic taster. Krajem nedelje, na Svetski dan slobode medija (koliko to samo u Srbiji ironično zvuči...) objavljeno je da je Lalić laureatkinja Dojče Vele nagrade za slobodu govora.

Uporedo sa ovim, kao i relaksacijom mera u vanrednom stanju i **sve češćim najavama da će vanredno stanje biti ukinuto** (ali uredno informacije prvo saopšti predsednik Republike, pa tek onda struka, pa tek onda Vlada zvanično), zasedala je konačno Narodna skupština Republike Srbije, diskurs je bio vrlo uznemirujući i agresivan. Prenos sednice NSRS, simbolično, preselio je obrazovni program samo na RTS 3.

Saznali smo da premijerka Vlade neće uzeti 100 evra pomoći, jer nisu „obični građani“. Takođe, zahvaljujući **portalima nova.rs i BIRN-u** saznavali smo za dve nove afere: portal nova.rs podsetio je na aferu koju je sa krivotvorenjem medicinske dokumentacije u slučajevima saobraćajnih nesreća pre nekoliko godina imao aktuelni pokrajinski sekretar za zdravstvo Zoran Gojković, a BIRN je objavio istražovanje o poslovima koje je sa državom sklopio suprug aktuelne ministarke pravde i rođeni brat epidemiološkinje, članice Kriznog štaba za suzbijanje koronavirusa. Obe ove priče imale su velik odjek u javnosti, posebno na društvenim mrežama Facebook i Twitter.

Ipak, najjači utisak na mene ostavilo je (usudiću se da ovako kvalifikujem) **noćno divljanje huligana** kojima je (očigledno) dozvoljeno kretanje u vreme policijskog časa, koji svake večeri u 20.30, kao odgovor na lupanje u šerpe nezadovoljnih građana u 20.05, u gradovima u Srbiji sa razglaša puštaju glasnu muziku, prave bakljade i viču „Đilase, lopove!“. Ovo je kulminiralo u nedelju uveče kada su to uradili i u neposrednoj blizi mesta gde ovaj političar živi, posle čega je on na društvenim mrežama objavio potresno svedočenje, koje je izazvalo izuzetno velike reakcije javnosti.

Čini se da svi jedva čekaju da sve ovo prođe i da počnemo drugim stvarima da se bavimo. Samim tim, i mediji će se baviti i drugim temama osim korone. Barem se nadam da je tako.

Maja

Preko medija do slobode

Evo i nedelje koju smo svi priželjkivali, u kojoj se nazire kraj vanrednog stanja. Lepo vreme i ublažavanje mera je pred nama, ali i gomila posla koji već neko vreme strpljivo čeka i odlučan je u tome da se sam neće obaviti.

U žurbi da ne propustim nešto sa „to do“ liste za vreme vanrednog stanja, na internetu priređujem sebi mini filmske festivale, a na društvenoj mreži Instagram ove nedelje nešto više nego inače provodim vreme i tu pronalazim razne neobične recepte kako bih obogatila moju kuhinju, pratim zanimljive klipove o životinjama i kako se smejem uz **@mudroljesatwittera**.

Lepi dani u protekloj nedelji izveli su mnoge ljude na ulice, primećujem da su reakcije ljudi na dosadašnje mere podeljene, ima onih koji su shvatili da bi bilo dobro da ih se opreza radi pridržavamo još neko vreme, ali i onih koji nisu - smatram da bi bilo korisno da **mediji pronađu originalan i kreativan put do pratileaca i da „pojačaju“ kampanju proklamovanja pojedinih modela ponašanja** koje još uvek nazivamo merama vanrednog stanja i onda kada te mere budu sasvim ukinute.

Uobičajeno pratim zabavno-informativni program televizija **N1 INFO** i **Nova S**, istoimene portale, koji i dalje nemaju konkureniju, osim kzm Kriznog štaba, jedna od glavnih tema postaju sve jača buka šerpi i zviždaljki koja nakon aplauza za

medicinske radnike, počev od 20.05 časova odzvanja širom naše zemlje kao znak bunta građana protiv diktature aktuelne vlasti.

I tako, #**bukomprotivdiktature** i #**šerpovanje** su upravo ono što i mene odvodi na terasu, uz prethodno čeprkanje po fiokama i pronalaženje davno otpisane pištaljke (a rekla sam da neću više da je vidim), ali i razlog što sam ovoj nedelji, više dana u kontinuitetu, posle duže vremena (a ne samo nedeljom kad glasam za utisak nedelje) na Tviteru (jako su mi nedostajali oštoumnost i humor ekipe na tw).

Dakle, posle više nedelja, evo je konačno, želja da menjam svet (već sam se zabrinula). Šalu na stranu, mislim da su građanski protesti ok, odišu lepom energijom, potrebom i hrabrošću ljudi da kažu šta misle bez obzira na to kome se njihovo mišljenje neće svideti, odiše civilizovanom borborom za demokratiju i slobodu - kod nas nekako uvek za onu slobodu protiv, al baš nju moramo sačuvati ako mislimo da stignemo do one slobode za.

Prema tome ja sam za ☺, budite dobro, #ostanite_još_malo_kod_kuće, evo samo što nije ovom stanju kraj, i jedva čekam da se vidimo negde napolju po lepom vremenu, na kafi, u prirodi, na ulici ... , samo na #hajde_vrati_nam_se_više slobodi!

Milica

Pratila:

- **TV:** nekoliko filmova tokom nedelje pogledala (po ko zna koji put Bekstvo iz Šošenka . Dobar film uvek može da se pogleda i više puta, Sati sa Meril Strip, Nikol Kidman...)
- **Internet:** Radim na nekom istraživanju vezanom za normativnu kontrolu (to je najvažnija nadležnost Ustavnog suda) pa na netu samo preturam podacima koji se odnose na praksu Ustavnog suda. Završila normativnu analizu odluka usvojenih u vreme vanrednog stanja posebno samu Odluku o proglašenju vanrednog stanja kao i propise kojima su regulisane mere koje se preduzimaju u vreme vanrednog stanja kao i ograničenja ljudskih prava u vreme vanrednog stanja, pa sam internet koristila da dođem do propisa (a propisi su svaki dan drugi što stvara osećaj nesigurnosti kod građana i građanki i ja verujem da

puno njih uopšte ne zna koja mera baš tačno važi i kog dana.... ali snalaze se ljudi kako tako).

Esej o sadržajima:

E sada bilo bi teško da sastavim esej o sadržajima, jer su to ili da prepričam filmove koje sam gledala ili da izložim nalaze istraživanja, a to mislim da nikoga posebno ne zanima.

Dobra vest: Svaki dan šetam u dozvoljeno vreme, konačno malo i na slobodi ako se to može nazvati slobodom kada šetnja traje najduže sat vremena i može da bude u krugu od 600 metara (ne znam samo kome je to palo na pamet da propiše takvu meru, šta se time postiže, kakva je svrha i cilj mere).

Potpis 65+

Verovatno se bližimo kraju i pisanja ovih eseja, s obzirom na to, da je predsednik Srbije Aleksandar Vučić u nedelju, gostujući na komercijalnoj televiziji, najavio ukidanje vanrednog stanja već za ovu sedmicu.

Jasno je da se **sve manje govori o samom virusu i opasnostima, što potvrđuje i otkazivanje redovnih konferencija u 15 časova, primećujem sve manji broj vesti o broju zaraženih i umrlih u svetu, pre svega u zemljama, koje su bile žarište epidemije, odnosno pandemije.**

Sve više se u medijima i na portalima provlače aplauz zdravstvenim radnicima u 20h i tzv. „šerpovanje“ u 20.05h, reakcije građana, opozicije i akcije vlasti, odnosno paljenje baklji i puštanje zvučnih zapisa posredstvom razglosa sa krovova zgrada. Linkova, koji vode ka ovim vestima je mnogo, neću ih ni nabrajati. Logično, pažnja medija a i javnosti se okreće ovoj pojavi.

Takođe, prilično česta tema je ublažavanje pojedinih mera, koje su bile donošene tokom vanrednog stanja i tokom buktanja epidemije u zemljama Evrope (izvor: <https://cutt.ly/IyJfs3>, <https://cutt.ly/JyJfUF>, <https://cutt.ly/KyJf4b>, <https://cutt.ly/dyJgYy>).

Mene je zaokupila i vest o tome da su Dejvidu Ajku obrisane stranice i nalozi na pojedinim društvenim mrežama (izvori: <https://cutt.ly/uyjJgNV>, <https://cutt.ly/9yjJhps>, <https://cutt.ly/JyjJhCt>).

To liči na cenzuru i na neki način govori da baš i nije dozvoljeno razmišljati drugaćije od službene istine. Zbog čega se on briše i zašto se predstavnici zvanične istine plaše rasprave, ako je ona, kako tvrde, sigurna i na njihovojoj strani?

Naime, portparolka Jutjuba, kako se navodi u tekstovima, koje sam naveo kao izvor informacija, je za BBC rekla da „Jutjub ima jasnu politiku o zabrani bilo kakvog sadržaja koji osporava postojanje i prenos korona virusa onako kako su ga opisali Svetska zdravstvena organizacija i Nacionalni zdravstveni sistem SAD“. Postavlja se pitanje da li će na taj način i zbog istog argumenta biti obrisani i nalozi spomenute SZO, koja je svoje izjave o koronavirusu menjala više puta. Npr. „SZO: Nema opasnosti na svetskom nivou od koronavirusa“ – 23. januar 2020. (Izvor: <https://cutt.ly/NyjJjaP>), zatim „Preliminarna istraga koju su provele kineske vlasti nije pronašla nikakve jasne dokaze prenosa novog koronavirusa (2019-nCoV) identifikovanog u Vuhanu, u Kini, s čovjeka na čovjeka. Ovako glasi objava Svjetske zdravstvene organizacije na Twitteru od 14. februara“ (Izvor: <https://cutt.ly/hyjJRK>), dalje „SZO zbog koronavirusa proglašila vanrednu situaciju na globalnom nivou“ – 30. januar 2020. (Izvor: <https://cutt.ly/zijJjND>) pa sve do: „Direktor SZO: Koronavirus je 10 puta smrtonosniji od pandemije gripe 2009. godine“ – 13. april 2020. (Izvor: <https://cutt.ly/HyjJkg0>). Nekako se čini da je SZO zapravo širila dezinformacije i ugrozila javno zdravlje. Ako nije imala dovoljno informacija o samom virusu, svakako bi bilo odgovornije od jedne kredibilne naučne institucije da se ne bavi nagađanjima i da sačeka validne podatke.

Takođe, nejasno je šta SZO zapravo govori – da li je švedski model borbe protiv koronavirusa adekvatan ili ne? (Izvor: <https://cutt.ly/jd0oe4D>, <https://cutt.ly/Id0otTQ>).

A zašto ipak malo ne bismo govorili i o brojkama?! Naime, prema službenim informacijama američkog centra za kontrolu i prevenciju zaraznih bolesti (CDC), u SAD-u je do 1. maja 2020. godine sa koronavirusom umrlo 37.308 ljudi (Izvor: <https://cutt.ly/Id0ouPu>). Sa druge strane, mediji kao i stranice koje se bave statističkim pokazateljima u realnom vremenu, prikazuju značajno veće brojeve.

Među njima je i www.worldometers.info, prema kojem je u SAD do 1. maja sa koronavirusom umrlo 65.753 ljudi (Izvor: <https://cutt.ly/vd0ooBL>). Slično je i sa situacijom u Italiji, gde je navodno u subotu objavljen veći broj žrtava koronavirusa, nego što ih je zaista bilo (Izvor: <https://cutt.ly/Ud0op0d>).

To nam dakle govori o tome da ne znamo šta će na kraju desiti, ali je jasna ideja, koja se želi postići – stvaranje pametnih gradova, pod okriljem konstantno prisutnog straha, društvo ograničenih resursa i krize, društvo superdržava, poput Kine, zasnovanih na tehnokratiji.

Miroslav Gašpar

Mediji:

- Spiegel online
- TAZ online
- Podcasts od Deutschandfunk
- Süddeutsche Zeitung

Šok, nada, strah, nada, sumnja, opet nada, osećanja koja nas ovih dana obuhvataju. Čitamo žedno svako jutro dijagrame o broju inficiranih, broju umrlih, broju izlečenih. Slušamo stručnjake, sa rođacima, sa kolegama nam je corona najvažnija tema. Kojih mera treba da se držimo? Svaka federalna zajednica u Nemačkoj donosi svoje preporuke (ne radi se o menjanju zakonskih pravila, kao što je slučaj u nekim drugim evropskim zemljama, nego o preporukama, koje imaju određeno vremensko trajanje.) Kod nas u Baden Württemberg-u je objavljena šesta preporuka. U njoj stoji da se preporučuje nošenje maske na ulici i da se i dalje mora držati rastojanje od 1,5. Na televiziji, na radiju, u novinama dobijamo tačna uputstva kako da koristimo maske i gde možemo da ih kupimo. Maske nisu za to da nas zaštite, nego da zaštite našeg sagovornika od virusa koje mi eventualno nosimo. Koliko dugo moramo nositi maske? Do sledeće preporuke koja će biti objavljena 11. 05. 2020. Koliko će ovo stanje trajati? U proceni trajanja krize stručnjaci su obazrivi. Očekuje se i dalje još jedan talas. Sa svim konsekvenscama kao kod prvog. Modus trial and error. Nemamo alternative.

Građane dele novinari u dve grupe, grubo gledano:

U prvoj su oni koji tvrde i dalje da sve te mere nisu potrebne, da treba jednostavno prihvatići da virus hara, pa ko ne može u bolnicu, pošto nema mesta, imao je peh. Uglavnom mnogo je po njima važnije braniti slobodu svakog pojedinca, da radi šta hoće, da ide kuda hoće, da grli koga hoće. Oni mere shvataju kao povredu zakona.

U drugoj grupi su oni koji mere prihvataju kao mogućnost da se broj inficiranih ne poveća dramatično, jer ukoliko se to desi neće biti dovoljno intenzivnih kreveta.

Koliko čitam, lekari i bolničko osoblje su u drugoj grupi. „Da moram kao u ratnom lazaretu da odlučujem kome da dam šansu da preživi, ne to ne bih volela nikako.“ Kaže jedna lekarka.

Robert Misik piše u TAZ-u o tome kako ljudi imaju utisak da se pravi buka oko ničega kada posle dve, tri nedelje zaštitnih mera broj inficiranih pada. To osećanje psiholozi zovu preventivni kompleks. (Präventionskomplex?) Iako tačno znamo da smo u momentu uvođenja preventivnih mera imali utisak da nam preti tsunami. Po Christianu Drostenu „there is no glory in prevention“. On nas upozorava da ćemo na vakcinsku morati malo duže da čekamo.

Javljuju se, u malom broju istina, i oni koji su protiv vakcine. Oni će se boriti protiv vakcinisanja. „Radi se o slobodi odlučivanja.“, kažu. Da na taj način utiču na zdravlje celog društva, to im je teško objasniti. Jučerasnji razgovor sa jednom trudnicom: „Neću smeti da idem sa bebom kod sestre koja ima troje nevakcinisane dece.“ (Deca nisu nijednu vakcinsku dobila.) Ta ista sestra, mlada mama, koja je generalno protiv svake vakcine, veruje da je corona-virus bezopasan i ne drži se momentalno nijedne preporuke. Istina, to je jedina osoba iz mog šireg kruga poznanika koja se tako ponaša.

U medijima ne srećem novinare koji bi širili neku teoriju zavere. A možda se ja ne krećem u tim krugovima? U Süddeutscher Zeitung postoji kolumna u kojoj se svaka nova teorija zavere analizira i argumentima raskrinkava. Tako saznajem koje su teorije momentalno aktuelne. SZ čitaoci mogu da pošalju šta su čuli, kao na primer da avioni puštaju neke gasove kojima se manipuliše stanovništvo, i slično. Nažalost vidim ima i antisemitskih teorija.

Mi svi imamo svoju predstavu o životu, o radu, o smrti, o familiji, o prijateljima. Zajedničko nam je svima da smo iako osobe sa individualnim osobinama, osuđeni da

živimo u društvu. Takva nam je genetska osnova. Naše predstave o životu mogu naravno da se razlikuju, ali one o društvu, izvan koga ne možemo da preživimo, moraju biti osnovane na kompromisima. Samo tako možemo mi i društvo da funkcionišemo. Normalizacija života je sada jedan takav kompromis. Fabrike, radnje, frizeri moraju da počnu da rade, iako se virus još nije povukao. Iako je opasnost od infekcije još uvek velika. I škole otvaraju svoja vrata. Ali prvu samo za više razrede.

Moja nada da ćemo kao društvo iskoristiti krizu za promene nekako se gubi. U razgovoru sa kolegama, sa prijateljima sa porodicom smo svi tačno mogli da navedemo, da nabrojimo šta mora da se menja. I u medijima su mišljenja bila jasna. Ali sada kada se situacija normalizuje, čuju se sve glasnije oni koji ne misle išta da menjaju.

Hildegard Müller, predsednica udruženja proizvodjača automobila (Verband der Autoindustrie) dala je 29. 04. 2020. intervju radiju „Deutschlandfunk“: „Ne bi bilo pametno u ovoj situaciji akcionarima ukinuti dividende. To bi bio pogrešan signal. [...] Potrebno je da država svima koji hoće da kupe novi auto olakša kupovinu sa Abwrackprämie (novčana podrška),“ nezavisno od vrste automobila (benzinac, dizel ili elektroauto). Kroz novine, na radiju, na televiziji se javljaju protivnici Abwrackprämie (?). Pokret „Friday for future“ je ove nedelje organizovao online-demonstraciju i online protest. Jedan od zahteva je da prestane proizvodnja automobila na benzin i na dizel.

Lako je ukazati na greške. Teško je imati recepte za promene. Novine pišu da nam je potreban plan za vreme posle krize, nešto kao Marshall-plan, koji je pomogao Nemačkoj da se posle drugog svetskog rata politički i ekonomski stabilizuje. Tražim u novinama, u mediajateci televizijskih stanica tekstove sa idejama za promene. Prelećem koeficijente, dijagrame sa podacima o bolesnim, o inficiranim. Corona pronalazi nove puteve. Više inficiranih nego juče, više umrlih za jedan dan, više prenosilaca. Onda sledećeg dana opet više, pa manje. Držim se preporuka, ne izlazim napolje, nosim masku. Neki osećaj nemoći me ipak obuzima. Ne vidim neprijatelja, ni neću da ga vidim, tu je, a možda i nije tu, u mojoj blizini. Mislim manje na virus, a više na situaciju pre virusa.

Svi izvori koje sam čitala ili slušala se slažu u jednom:

Da je to što mi zovemo prosperitet osnovano na neverovatnom bezprizornom iskorišćavanju prirodnih i ljudskih resursa. Tu dijagnozu niko ne poriče. Uništavanje okoline, ekstremni porast nejednakosti, spominje se svakodnevno u svim medijima. Nude se sagovornici iz naučnih krugova, piše se o idejama za konstruktivne promene. Kriza nam je ponudila šansu da se osvestimo. Nažalost većina onih koji drže moć u svojim rukama su slepi za realnost. Vode ih kratkorični planovi.

Nada Heller

Sokolim se na razne načine - prevashodno, precrtavacući datume na velikom, zidnom kalendaru, kao vojnikinja, očekujući onaj spasonosni: prestanak karantina.

Vrlo malo gledam TV, informativni program. Ujutro, već kao ritual (kako to strašno zvuči), uz duplu kafu, saslušam siže prethodnog dana, kod nas, i u svetu. Ovo, možda, zvuči kao jeres, ali zašto bih dalje vivisecirala sebe? Verujem - ne verujem, kome, i čemu? Malo šta se zna o toj pošasti, i šta bi trebalo da ja, kao laik, donosim mišljenja, zaključke??? Teorija zavere, biološki rat, napravljen virus, pušten da nas pobije, priroda se buni (i budi), ta man'te nas, više. Osećam se kao da sam u onim sramnim rijalitima, pa da vidimo dokle ćemo izdržati, mi, zatvoreni, bez nade da će pravo izbavljenje, u vidu spasonosnog leka, ikada doći, a zatrpani oprečnim informacijama.

Sada sam kontradiktorna. Naime, naravno da smo morali otići u karantin, kako bismo se spasli, jer ne može se narod drugačije sačuvati. Ne može mu se verovati. I ja sam taj narod, ne bežim od toga.

Ali, nisam razumela, niti ću ikada, uz dužno poštovanje i iskrenu ljubav prema psima, da je važnije da oni šetaju, nego ljudi preko 65 godina. Nužda je nužda, to jest, ima ih raznih. Hoću da kažem da je moglo to da se uskladi. Da se nađe pristojno vreme, gde će biti samo oni u šetnji, uredno obezbeđeni zaštitnim sredstvima (koje smo, u početku, jurili kao ludi, po gradu, preko veze, molili za malo alkohola, rukavica i maski).

Interesantno, kako su se veliki datumi naše bogate, uvek krvlju obojene istorije, našli združeni u karantskim danima: 27. marta 1941. demonstracije u Beogradu, zbačena vlada, zatim 6. april bombardovanje Beograda, ulazak u rat, 24. mart 1999. početak

poganog (a koje, pa nije) bombardovanja naše jadne, napaćene zemlje. Ima i načičkanih, lepih, datuma, kao raznobojno prolećno cveće: veseli 1. april, najradosniji praznik - Uskrs, praznik rada 1.maj (bez uranka, doduše, ali preživesmo koronu, kako nećemo i izgubljeni uranak), sada će i : 6.maj Đurđevdan, pa 9. maj Dan pobeđe u Drugom svetskom ratu. A, pčele vredno skupljaju nektar, vredni ratari obrađuju našu plodnu zemlju. Bogat narod, nema šta.

I, kad spomenuh nesrećno bombardovanje 1999, setih se jedne divne priče, jednog sjajnog, hrabrog, časnog čoveka, Grka. Marinos Rucidis je bio kapetan grčke mornarice, koji je odbio da učestvuje u bombardovanju Srbije. Zbog toga je izgubio službu, šest meseci je bio bez ikakvih prihoda. Odstranjen iz vojske, tražio je bilo kakav posao. Posle silnih muka, uspeo je da položi dodatne ispite, zaposlio se na civilnom brodu, i sada je kapetan. Opet. Ali, nikad više u vojsci. Moj duboki naklon, gospodine kapetane!!! Svaka Vam čast, dobri čoveče, veliki heroju!!! I, veliko hvala.

Nisam od sorte ljudi, koja se lako predaje, i koja se povlači pred nevoljama. Naprotiv. Ipak, ja sam pojavu ove korone prihvatile pomirljivo. I, nadala se, i molila. Za ceo svet. Za ozdravaljenje. Za spas. A, šta bih drugo?

Preko poruka sam u kontaktu sa tridesetak ljudi, preko vajbera, drugu mrežu nemam, šaljem ljubav, veru, nadu, podršku, šale, lepe, pozitivne misli - i oni meni. Rečju - utehu. Preporučujemo filmove, pa sutradan diskutujemo o njima, praveći se pametni. Ima sjajnih klipova sa jutjuba, fine muzike za tanane duše.

Jastučnice menjam, ali Miku Antića - ne. Nekada me oštре korice bocnu u obraz, ali ja ih samo pomilujem. Uvek tako zaspim. I lepo sanjam: da su svi ozdravili, i da se više niko, nikada nije razboleo. Znam da će, uskoro, zagrliti moju decu i moje unuke, moje drage ljude. Moje „saborce“, pa makar i sa maskama.

Sofija Nadnađev Pupić

Svaki put pomislim da je ovo poslednji put da pišem u doba korone, a onda se pojavi još jedan ključni vikend i tako redom. Sa nestrpljenjem očekujem kraj ovog mučnog razdoblja, koji je ovaj narod hrabro podneo. Gledajući nebo i sunce sa prozora, terasa – najstariji su se potpuno saživeli sa izolacijom. Moja majka je, prvi put, posle šest nedelja, kročila preko praga stana. Pre toga, jedini prozor u svet je bio televizor. Nesigurnim korakom, prešla je ni 100

metara, bleda i namučena, naviknuta na zatvoren prostor. Osećala se iscrpljeno. Onda je počela sa svakodnevnim polusatnim šetnjama. Plašila se ulice i šetala je u krugu dvorišta zgrade. Izgledala je poput zatvorenika koji je dobio pauzu za šetnju u okviru zatvorskih zidina. Izolacija joj je umrvila i čula i motoriku. Bezvoljno je šetala goredole po dvorištu, kao da je htela da nadoknadi sve ono vreme koje je provela sedeći ili ležeći u stanu. Saživela se sa takvim načinom života, i sada se u normalnom, spoljašnjem svetu, ne snalazi.

Doba korone je učinilo svoje. Sve one silne priče struke o virusu koji traži svoje „rezervoare“ je postigao ovaj efekat. **Virus se uselio u mozak i napravio mentalni haos u glavama rizične grupe.**

Optimista 64

Čini se da je iza nas poslednja sedmica provedena u vanrednom stanju. Prisutan je taj polet i optimizam među mnogim građanima povodom naziranja kraja vanrednog stanja, među kojima sam i ja.

Već izvestan period informišem se o koronavirusu u minimalnom obimu. Tokom protekle nedelje pratila sam samo zvanične informacije koje su dolazile od Kriznog štaba i zvaničnika. Posebno me je zanimalo kako će se ublažavati mere, i kada će biti prekinuto vanredno stanje. Pored ovih neophodnih informacija, pratila sam broj zaraženih koji se objavljuje na posebnom sajtu Ministarstva zdravlja **covid19.rs**.

Takođe, zanimala me je informacija kada će biti omogućeno organizovanje događaja, kako zbog posla koji radim tako i zbog nekih velikih privatnih događanja koje mi predstoje. Međutim, osim jedne izjave dr Nestorovića da će ovaku praksu dozvoliti od 15. juna, nije bilo drugih, zvaničnijih, informacija. Stoga, u tom jednom uzanom domenu, ostali smo uskraćeni za odgovor na pitanje. Pretpostavljam da je razlog tome i zato što se još uvek ne može dati precizan odgovor bez pregleda tadašnje trenutne epidemiološke situacije.

Slobodno vreme provodila sam uz izabrane medijske sadržaje koji nisu imali veze sa Kovidom 19. Uglavnom sam pratila svoje omiljene vlogere na Jutjubu, gledala sam i filmove na HBO GO i čitala knjige. Dobro je što je ova pandemija omogućila da imamo malo više slobodnog vremena time što se vreme ne gubi na prevoz od posla do kuće i obrnuto, pa sam se posvetila učenju stranog jezika koji sam davno zaboravila.

Tokom protekle nedelje primetila sam porast u broju vesti i članaka o izborima i politici, što definitivno znači da polako počinjemo da se vraćamo u našu normalu.

dvadesetpetogodišnjakinja iz provincije

I u toku ove nedelje sve po starom, osim nove večernje pojave: podrške na razne načine i za razne grupacije. Za mene iznenađujuće, u svakom pogledu. Smatram takvo ponašanje neodgovornim, tako se ništa ne postiže, bar ništa pozitivno.

Informacije o tim dešavanjima, na televiziji, su ili minimalne i šture, ili senzacionalne i opširne, zavisi koju TV kuću izaberete da pratite. U svakom slučaju, i dalje bez objektivnih i istinitih vesti.

Kako se epidemiološka situacija stišava, tako se i život polako rasplamsava. Verujem da ćemo se brzo vratiti normalnim tokovima života. A šta je to što bi rado gledala, i posle svega? Biram putopisne, dokumentarne emisije: Trag na RTS 1, gde me je poslednja epizoda posebno oduševila, i pričom i slikom. Volela bih da je i dalje dostupan direktni prenos Liturgije iz hrama Saborne crkve, nedeljom i praznikom, dokle god mi stariji, nismo bezbedni da prisustvujemo istim.

Bilo bi lepo da se emituju emisije o talentima. Imali smo priliku da vidimo pojedine u okviru emisije 24 minuta sa Zoranom Kesićem, što me je zaista oduševilo. Neverovatno je koliko smo sposobna nacija, umešni da se snađemo svuda i u svakoj situaciji.

Želim Vam uspeh u daljem radu, sa nadom da sam svojim esejima bar malo doprinela Vašoj ideji.

Vera Gavrilović, profesorica u penziji

I ove sedmice se moj život skoro potpuno odvijao između tri ekrana, mobilnog telefona, TV prijemnika i računara. Najduže sam koristila trećepomenuti ekran, računar. Pratim sve izvešaje o situaciji sa pandemijom u svetu, i kod nas. Posebno su mi interesantni izvešaji iz pojedinih inostranih gradova, npr. Barselone, Hajdelberga, Milana, Rima, Moskve, u kojima

neki naši ljudi pričaju kakve su mere tamo preduzete, kako se ljudi snalaze u svemu tome, koliko se mere poštuju, i sl . Dnevnik Ane Kapor sa Fejsa je u jednom momentu pravi hit, šeruje se svuda, u čemu sam i ja učestvovala.

Nisam se odrekla štampe, na Danas sam se pretplatila pa mi ga donose svaki dan, Politiku, NIN i Vreme mi kupuju oni koji mi inače kupuju i donose hranu i ostale potrepštine.

Moj strah od zaraze i razboljevanja polako se smanjuje ali je zamenjem ogromnim strahom od kvarova, kako mene same, tj narušavanja zdravlja nečim drugim što nije kovid19, npr, moje stanje zuba, pritiska, i sl. nije baš sjajno a intervencije čekam da zatražim po prestanku mera ili bar njihovom ublažavanju. Najviše me je strah od kvara na uređajima, frižideru, mašini za veš ali najviše, i posebno komunikacionim. Čisti užas me hvata od gubitka interneta, ili prestanka TV programa. Telefon već danima prijavljuje nedostatak memorije, čistim ga koliko znam i umem, ali znam da moram, tj. krajnje je vreme da kupim dodatnu memoriju karticu, što ću da uradim čim budem mogla da izadem.

Na društvenim mrežama se raspravljam sa poznatim i nepoznatim, npr. zašto je vreme lutanja u šerpe baš moralo da se šlepuje uz vreme za aplauze medicinskim radnicima, jer jedno je podrška koju i vlasti podržavaju, a sasvim drugo protest protiv tih istih vlasti, i ljuta sam što su se ti aplauzi zapravo utihнуli i potpuno se izgubili pred plimom buke. I dalje smatram da je bilo koje drugo vreme u 24 časa moglo da bude izabранo da se organizatori nisu kukavički plašili slabog odziva, i plus, da nisu bili lenji da se imalo potrude da to zaista organizuju a ne da se prepuste inerciji i parazaju na, od neke druge kampanje promovisanom i široko prihvaćenom terminu. Dobila sam prilično neslaganja, čak i uvreda, ali uglavnom od nepoznatih. Izražavala sam i svoje neslaganje sa napadima na žene viđene u javnosti, posebno kada i ako su dolazile od žena, nazivala sam te napade izrazom robovskog mentaliteta, jer rob ne sme da napadne gospodara niti se usuđuje da menja robovlasički sistem pa umesto toga, kad je ljut i povređen, napada drugog roba. I to tako milenijumima traje to poznato žensko žensko napadanje, koje bi možda trebalo danas, ako ne, da prestane, možda da se malo promisli i osmisli. I na to sam dobila prilično neslaganja i uvreda.

Na Fejsu sam dobila najviše lajkova za post sa mojim selfijima u najgoroj fazi neošišanosti i drugih poražavajućih rezultata odsustva frizerskih usluga.

Takođe, ono u čemu sam široko podržana bio je moj protest upućen ženskoj javnosti protiv patronizirajućeg, diskriminativnog diskursa o nama iz 65+ starosne kategorije:

Molim vas da o pripadnicama 65+ kategorije ne brinete i javno govorite o nama na način kojim nas omalovažavate, diskriminišete i koji nas vređa. Nemojte molim vas da pokazujete da ste vrlo „feministički empatične“ i osećajno korektne kada naše večernje šetnje sažaljivo i duhovito nazivate na društvenim mrežama i raznim medijskim komentarima: puštanjem sa lanca, iz apsa, večernjom piš pauzom... Niti da konstatujete da smo tužan prizor, da bauljamo po ulicama, da smo šćućurene spodobe, pokislo stado, žurkata na akrepi, opet se one teturaju, prva smena slonovi, druga smena psi, evo ih opet mukice naše... Kada pišete i potpisujete peticije protiv zabrane našeg kretanja, vi koji niste iz 65+ kategorije, jeste li nas prethodno konsultovali, i da li ste sigurne da to nikako ne radite jer ste jednostavno navikle na baka servis, čuvanje vaše dece, njihovo redovno donošenje hrane sa pijaca i iz marketa, plaćanje vaših računa, i svega onoga što vam je lakše i jednostavnije da to kao i uvek odradi baka. Da li pritom mislite samo i isključivo na naše zdravlje, ok, i ako da, koliko nas ste onda pomogli volontiranjem donošenja potrepština iz prodavnica i apoteka, malom pomoći oko naših TV prijemnika, telefona i računara kada zabaguju, i/ili npr. podrškom i savetima za vežbanje kod kuće, pozajmljivanje vašeg sobnog bicikla, ručnih tegića i sl. spravica, jer nije jedino kretanje i jedini svež vazduh napolju. Koristim priliku da pozdavim sve one koji su meni tako pomogli. Beskrajno hvala Mini, Milanu, Ivanki, Svetlani, Silviji, Vladi, Mihajlu, Mariji, Nikoli,... **I vrlo nežno vas podsećam nemojte da vi govorite šta je nama i kako to treba da se reši, jer naše neizlaženje uopšte ne znači da sada odjednom imamo intelektualni deficit, da više nismo obrazovane, građanski svesne, da ne umemo da se organizujemo, i da ćete to vi znati bolje od nas i u naše ime, da smo odjednom postale politički dezorientisane, konzervativne, da smo saučesnice vlasti, one koje će vam na izborima opet navući bedu...**

Zorica

3. Šta smo naučili o medijskim navikama čitajući medijske dnevnike pisane u doba pandemije kovida 19?

Svaka sedmica od šest praćenih u dnevnicima imala je svoju unutrašnju specifičnost uslovljenu društveno-političkim kontekstom, stepenom zamora i neizvesnosti koju donosi krizna situacija kojoj se ne naslućuje niti obim, niti kraj, niti statistički „učinak“, kao i različit uticaj na svakog pojedinca, medije i auditorijum kao takav.

Čitajući medijske dnevnike jedan za drugim u kontinuitetu, iako su svi različiti i obeleženi dominantno osobom koja dnevnik piše, jer to jeste imntimni, lični stav iskazan bez ikakvih ograda, privatna komunikacija, mada su svi pisci znali da će knjiga dnevnika biti na kraju javno objavljena, može se uočiti kako kriza napreduje, zahuktava se, okupira svo vreme budnog stanja. Takođe kako su pisci ipak deo jednog istog kulturno markiranog stratuma tako, pokazalo se, i dele slične medijske navike, iako niko od pisaca dnevnika nije znao ko su ostale osobe. Valja podsetiti da se većina potpisala pseudonomom tako da osim osnovnih podataka (pol, uzrast, obrazovanje, mesto boravka) ni pokretači ideje nisu znali ko su pisci dnevnika. Znači da postoji jedna kritična masa medijski osvešćenih i pismenih osoba koji znaju da rastumače kako otvorene, tako i skrivene, poruke koje šalju mediji sakupljajući, odabirajući, obrađujući i prenoseći informacije političkih, ekonomskih, zdravstvenih, obrazovnih elita. Dnevničci ukazuju i na to ko je imao šansu da se preko medija u to krizno vreme direktno obraća javnostima, čije poruke su mediji prepričavali, a koji mediji su koje osobe uključili, ili isključili iz javnog komuniciranja. Kojim novinarima i emisijama su posvetili pažnju a koje su kritički ocenili kao one koji šire propagandu i ne može im se verovati. Odgovorili su nam na pitanje i ko se kako snašao u kriznoj situaciji ali i kako su pisci dnevnika pokuašavali da se zaštite od prekomernog konzumiranja informacija koje su bile iz dana u dan sve pogubnije i širile paniku.

3.1. Po sedmicama u najkraćem iz dnevničkih eseja isčitavamo...

Prva sedmica „ostani kod kuće“ je odmah pokazala da je vanredno stanje sve dočekalo nespremne i medije i političare i zdravstvene radnike. Period prilagođavanja je bio potreban kako građanima, tako i vlasti i struci i medijima.

U dnevničkim esejima izdvojeni su **RTS 1** sa specijalnom emisijom o koronavirusu i **B92** emisijom „**Fokus**“. Mlađi (30+ god) su preferirali **N1** kao medij koji daje jasan odgovor na zadatu temu i njihove komunikativne potrebe.

Pisci medijskih dnevnika su se okrenuli **internet portalima**, umesto slušanju i gledanju vesti u tradicionalnim medijima, kako navode „loše vesti se lakše podnose u pisanom obliku“. Na spisku su se našli: N1, B92, Danas, Politika, kao i sajtovi **covid.rs** i **zdravlje.org.rs**. Od **organizacija**, najveći broj poseta su dobili Unicef, UN, SZO – organizacija koja se možda i najviše potrudila da pruži objašnjenja o trenutnoj situaciji, širem auditorijumu. Internet korisnici su se odlučili da pregledaju na Internetu prve izvore informacija, a ne medijski selektovane i prerađene za širi auditorijum. To nam govori o dobroj digitalnoj pismenosti mlađeg auditorijuma.

Emisije koje su izdvojene kao pokretači dobrog duha i zabave:

- „Marka Žvaka“ – YouTube emisija sa gostovanjem naših ljudi koji borave u Italiji i Kini (mladi 30+)
- „24 minuta sa Zoranom Kesićem“
- „Državni posao“ – sada dostupan na YouTube-u

Čak i u emisijama zabavnog karaktera, postoji segment emisije sa najnovijim informacijama o koronavirusu, kao i mere opreza – kako se treba ponašati.

Druge sedmice „i ovo će proći“ se lista kanala proširuje. Starija populacija (65+), građani koji su u potpunoj izolaciji, su posebno okrenuti ka medijima, ponajviše su usmereni na **televiziju**. Izdvojili su se: RTS 1, RTV 1, N1, B92 i Prva. Na televiziji **N1** je ove nedelje zabeleženo prvo pojavljivanje opozicije u javnosti, sa šansom da direktno saopšti svoje mišljenje o trenutnoj situaciji i načinu na koji se Srbija sa kovidom nosi. Na **Dnevniku RTS-a** su krenule da se emituju tople ljudske priče iz svakodnevnog života, mada sporadično. Pohvale u dnevnicima za televizije **RTS 2** i **RTS 3** u realizaciji školskog programa koja je počela da se emituje veoma brzo po ukidanju nastave na svim obrazovnim nivoima što je sve priyatno iznenadilo.

Veliki broj dnevničkih pisaca ističe da je sa tradicionalnih štampanih medija prešao na **internet portale**. Vredni spomena su: dnevni list Danas, Nedeljnik, NIN, Politika i B92.

Olja Bećković je u „**Utisku nedelje**“ govorila o opsednutosti predsednika krizom i autoritativnosti u javnom diskursu vlasti i tu emisiju su mnogi navodili. Sve generacije naših pisaca dnevničkih eseja se slažu da radije prate javljanja stručnjaka i krznog štaba, nego Vlade. **Jovana Joksimović** je nizom svojih naizgled nasumičnih

pitanja upućenih predsedniku Vučiću podelila dnevničke pisce. Stariji su podržali predsednika, rekavši da je Jovana neprimereno upadala u reč, dok su mladi podržali kontroverzna pitanja voditeljke u želji da saznaju odgovore koji se od javnosti kriju.

Pitanja koja se najčešće postavljaju jesu ona vezana za stanje **ekonomije nakon korone**. Na ovu temu je **N1** dao najbolji odgovor.

Pojavile su se pritužbe na **nedostatak informacija na lokalnom nivou**.

Priče i podaci o koroni prelavili su medije, kako su dnevnički pisci rekli – premeštaju se iste emisije sa kanala na kanal, isti sadržaj sa malim razlikama u prezentovanju – doveli su do zasićenosti publike i potrebe da pobegnu od medijskih izveštavanja. Uzajmno nadmetanje medija – ko će prvi izvestiti o broju umrlih i preminulih u poslednja 24 sata. Neprofesionalnost medija se ogleda i u uzimanju pojedinačnih slučajeva kao reference – kako njima odgovara. Izveštavanje o broju preminulih: Ne prave razliku između preminulih od koronavirusa i onih koji su ranije imali neke bolesti. Rezultat takvih vesti je širenje panike.

REM ne menja stav ni u doba korone. Neočekivano stanje koje je zadesilo svet je dovelo i novinare u nepovoljan položaj jer nema baš mnogo primera ovakvih, kriznih situacija na koje mogu da se ugledaju. Nisu spremni niti za zahtevan zadatak koji im je iznenada postavljen niti su spremni da istražuju u oblasti forme, tema, subjekata. Zadržali su se na dva osnovna žanra pregledni, potpuri, izveštaj i intervju.

Siniša Isakov, jedan od dnevničkih pisaca ističe važnu poentu: „Ne ostanite, nego #OstaniKodKuće, kao da pred prijemnikom stoji jedan, usamljen, izolovan stanovnik sa kojim je televizija već odavno na „ti“. Ne samo da se izgubilo „Vi“ u ovoj komunikaciji, već se izgubilo i „Vi“ upravo u vreme kada su porodice ponovo na okupu ispred zajedničkog TV-a.“

Ove sedmice su se posebno isticale pohvale lekarima, Novaku Đokoviću i ostalim dobročiniteljima koji su u ovoj situaciji pomogli državi, zbog čega su dobili titulu heroja Beograda. Narodu trebaju добри primeri, da se njima vode. Smetaju im ponovljeni sadržaji i tmina koja je konstantna nad vestima. Potrebno je pozitivnog u pretežno negativnom izveštavanju. Dnevnički pisci izbegavaju tabloide, rijaliti emisije i senzacionale naslovnice. Česti apeli da se rijaliti emisije ukinu su nastavak kampanje iz decembra 2019. kada je prikupljeno čak 50000 potpisa za ukidanje rijalitija na

nacionalnim televizijama u Srbiji, ali ta inicijativa nije tada podržana u Savetu REM-a.

U velikom broju vesti, prenaglašenih informacija i zastrašujućih podataka, u velikoj meri su **počele da se pojavljuju i lažne vesti**. Naši dnevnički pisci apeluju da se vesti uzimaju sa merom predostrožnosti i da se izvori proveravaju.

Društvene mreže su postale beg od strašne realnosti, odlazak u svet zabave, gifova, vizuala čiji su sadržaji šale na temu koronavirusa, dopisivanja među prijateljima i izvor podrške. Svakako i njihov sadržaj je prožet vestima i informacijama od kojih se ne može pobeći, no dnevnički pisci su naučili da kako kažu, „filtriraju sadržaj“.

U ovoj sedmici pojavila se i želja da se sazna više o situaciji u okruženju i u drugim zemljama u svetu. Izvor za takve vesti tražili su na informativnim portalima RTL i HRT 1 i BBC jer navode da pružaju „samo činjenice, bez ličnog mišljenja“.

Najpopularnije emisije druge sedmice prema medijskim dnevnicima:

- „Mentalno razgibavanje“
- „Među nama“
- „Uticak nedelje“
- „Ubice mog oca“ – serija
- „Veče sa Ivanom Ivanovićem“
- „24 minuta sa Zoranom Kesićem“

Filmska ponuda na kablovskim i zemaljskim televizijskim programom je bila loša tako da su dnevnički pisci naveli da se okreću samostalnom biranju internet sadržaja uglavnom na **Netflixu**.

Na kraju skoro svakog dnevnika, pojavljuje se rečenica „**I ovo će proći.**“

Treće sedmice „Ana Lalić“ je glavna tema, vanredno stanje i preispitivanje da li da se uvede tzv. policijski čas u trajanju od 24 sata. Anksioznost kod ljudi je osetna, te su ovonedeljni komentari često bili negativni. Od TV kanala pratili su se većinom **RTS 1, RTV 1, N1, B92, Prva TV, Histori, Nacionalna geografija i Nova S** (odabir mlađih). Portali: **Radio 021, Autonomija**. Pohvala mlađih za novi, inovativni portal **novara.rs** - svakodnevno izaziva pažnju svojom posvećenošću i objektivnošću,

privlačno i pitko, a tako originalno, pravo u centar. Pohvala za sajt **covid.19** i ove nedelje (na jednom mestu, sve informacije o virusu).

N1, mišljenje pisaca 30-60 god: najobjektivnija i najprofesionalnija televizija, pruža mogućnost da se čuje i druga strana onoga šta se u društvu dešava. „N1 je baza dnevnih informacija i njima najviše verujem. Odlično su pokrili sve segmente borbe sa virusom, imaju novinare sa integritetom, emisije u kojima kritički pristupaju svakoj temi“ (pisac, 40+).

RTS 1 i dalje uživo prenosi sve konferencije zdravstvenih stručnjaka i predstavnika vlasti. Prof. dr Nestorović, koji je na početku krize sa koronavirusom u obraćanju uživo govorio da je ovaj „virus smešan“, da epidemije neće biti i da žene slobodno mogu da planiraju kupovinu u Milanu i svakako ovako neozbiljnim i nepažljivim izjavama ugrozio javno zdravlje i bezbednost, ali i svoj ugled, je bio jedan od gostiju. RTS je krenuo sa emitovanjem „tag“ rubrika, koje su obogatile njihov sadržaj, podsetivši auditorijum da je nekad bilo drugačije vreme. Na oduševljenje starijih, RTS 1 se uveo segment fizičkih aktivnosti – vežbe u Jutarnjem programu. Stručno, odmereno, sistematizovano, raznovrsne vežbe.

„Tema koja je dobila prostor u medijima ove sedmice jesu donacije koje je Republika Srbija dobila od Kine, Rusije i Evropske unije. Na prvom programu RTS-a, medijskog javnog servisa Srbije, osim favorizovanja pomoći dobijene od Republike Kine i Rusije u odnosu na pomoć koju je donirala Evropska unija (iako je pomoć EU višestruko veća) pojavili su se i spotovi koji se emituju na kraju Drugog dnevnika RTS-a 1 (najgledanije informativne emisije na ovim prostorima), a u kojima se na kineskom jeziku na pomoći Kini zahvaljuju i slave bratstvo kineskog i srpskog naroda poznate ličnosti. Čista proraganda“, (pisac, 40+).

Razočarenje javnim servisom Vojvodine je stalno prisutno u medijskim dnevnicima. I dalje je jako **malo medijske inicijative iz lokalnih sredina**. Potreban je veći broj sagovornika na TV kanalima. Odlazak u studio nije uslov za učešće, i nadalje su sagovornici iz Beograda ili neke javne ličnosti - državljeni van zemlje. Zašto se sagovornici ne traže i u gradovima i opštinama Srbije, pitaju se pisci dnevnika? Žele informacije i o svojim sredinama a ne samo globalne na nivou Srbije jer tako ne znaju kolika je ugroženost u gradu u kojem žive.

Najveći deo medijskog prostora (što dobrog, što lošeg) zauzelo je **hapšenje novinarke portala Nova.rs Ane Lalić**, koja je pisala o stanju u Kliničkom centru Vojvodine. Ovim se izdvojila kao ličnost i profesionalka čija je priča osveženje svima, jer je pokazala da i dalje postoje novinarke koje slobodno i odgovorno rade svoj posao, „u ovom vremenu nepostojanja slobode medija“. Ovaj događaj je bio u fokusu javnosti, ne samo u informativnim emisijama, vest je dobila prostor i u satiričnim i zabavnim emisijama poput emisija „24 minuta sa Zoranom Kesićem“, „Veče sa Ivanom Ivanovićem“ i „Među nama“ na Nova S televiziji, u kojima je novinarka dobila bezrezervnu podršku. Takođe, ova novinarka se pojavila i u „Utisku nedelje“ na istoj televiziji i u Dnevniku N1. Ovaj događaj je zauzeo najviše prostora i na društvenim mrežama.

Na **Tviteru** se redovno prate istomišljenici, „tviteraši“ koji šire informacije o virusu, dezinfekcionim sredstvima, teorijama zavere, merama u drugim državama, no ipak, sve te informacije prožete su velikom dozom humora i zato se na Tviteru zadržavaju i oni koji sami ne ostavljaju svoje postove. **Facebook** je mnogo „pitomiji“ od Twitter-a. Tamo se još razmenjuju recepti, saveti koju muziku da slušate, konspiracije o šetanju pasa, te je Facebook mesto koje posećuju kako mlađi, tako i stariji pisci dnevničkih eseja.

Reči jedne od dnevničkih spisateljica dobro ilustruju drugu sedmicu: „Blic piše o hiljadama zaraženih, pa o stotinama uhapšenih jer ne slušaju naređenja o zabrani kretanja. Politika nas obradovala premijerkinom izjavom o plazma lečenju. Ministar za rad u Kuriru kaže da veruje kako neće biti masovnog otpuštanja radnika. Niko ne veruje izveštajima lekara, o prognozama ne treba ni trošiti reči. Ni vremenska prognoza nije sigurna, a kamoli o kraju pandemije. Koliko god da luftiramo i dezinfikujemo, opet su nam oči pune prašine“.

U dnevnicima se uočava razočaranost u medije. Kako vreme odmiče sve je slabija želja i potreba da u 15 časova upale televizor, da li zbog načina prenošenja informacija, šturosti, histerije, ili što nikako nešto novo i produktivno ne može da se čuje. „Jednostavno organizam se vremenom umori od stalnog unošenja negativne energije“.

„**Gde su mediji u svemu ovome?** Davno su nestali, davno pre korone. Ova pošast od virusa medijima dođe kao ogromna usluga da pune novinske stupce, elaborijaju i

apsolviraju do iznemoglosti na raznim kanalima informisanja (pisani i video) ovo zlo, umesto do sada preovlađujućih tema - estrada, sport, kriminal, politika, kvazi ekonomija - fatalistička medijska onanija (još veće zlo). Utrkuju se, prepisuju jedni od drugih, razvlače između sebe jedne te iste osobe, koje su se usudile ili dobile nalog da podele informacije sa širokim narodnim masama. Pri tom, sve u istom stilu, bez iskrene empatije i osećaja za meru“, navodi dnevnički pisac 40+.

Najčešće navođene emisije u denvnicima koje se rado gledaju:

- „Mentalno razgibavanje“
- „Zdravi sa Katarinom Bajec“ (inovacija kod mladih)
- „Državni posao“
- „Uticak nedelje“ – ove sedmice nosi podeljeno mišljenje
- „24 minuta sa Zoranom Kesićem“ – polako osvaja i stariju
- „Veče sa Ivanom Ivanovićem“

Radio emisije: „Alarm sa Daškom i Mlađom“, „Žena u kutiji“, „Kupek“, „Remarker-Zadovoljstvo u tekstu“, Radio BG, Karolina

Auditorijumu prijaju inicijative mnogih biblioteka, muzeja i galerija, pozorišta, filmskih festivala koji su građanima poslali snažnu poruku razumevanja, podrške i solidarnosti, nesebično otvorivši svoja vrata na jutjub kanalu, društvenim mrežama, portala i drugih medijskih kanala i na taj način omogućili da prate njihove dragocene sadržaje.

„**U četvrtoj sedmici, („Ovo su dve ključne nedelje“), koliko sam u izolaciji (65+) više ne čitam ništa o epidemiji.**“ Ovo je bio čest početak ovonedeljnih eseja. Možda je to prirodna reakcija na pritisak i neizvesnost koju izaziva, ne samo epidemija, nego i i sve što se kod nas u vezi sa njom događa na političkoj sceni i nepodnošljivog osećaja pasivnog trpljenja. Dakle cilj je, po piscima medijskih dnevnika, jednoznačan: spasiti zdrav razum, a time i ojačati duh i telo, kako bismo dočekali kraj i ove krize.

Često spominjanje „**dve ključne nedelje**“ je počelo auditorijumu da smeta jer rezultata nema nakon svake od te „dve ključne nedelje“. Još jedan dobar povod da se pobegne od medija u neki drugi sadržaj, smatraju dnevnički pisci.

Čini se da su se ove četvrte nedelje, gotovo svi pisci dnevničkih eseja (bez obzira na godine) okrenuli ka sadržajima neinformativnog karaktera:

Koristili su pre svega mogućnosti interneta i **virtualnih poseta muzejima, pozorištima, koncertima,...**

Platforma **Bookmate** koju je Telenor besplatno otvorio za svoje korisnike je otkrila pravo bogatstvo knjiga koje su na ovaj način dostupne za čitanje u elektronskom obliku.

Sa **Pinterest-a** se „kradu“ ideje i podstiče kreativnost.

Aplikacija **Goodreads** – pomaže u pretrazi informacija o knjigama, žanrovima, recenzijama.

Coolinarika.com - sajt zadužen za pretragu novih, ukusnih recepata.

U fokus je opet došao i zaboravljeni **Skype** – u moru novih aplikacija, ponovo je počeo da se koristi.

Izuzetan potez najpoznatijeg svetskog tenora, Italijana Andrea Bočelija, koji je za svetski auditorijum na dan Uskrsa, po Gregorijanskom kalendaru, održao „u“ i „ispred“ milanske katedrale Duomo polučasovni onlajn koncert, u pratnji samo orguljaša, pod motivacionim nazivom “The Hope”. Izvedbu su pratili snimci praznih ulica Bergama, Milana, Rima, Pariza, Londona. Vrlo potresno, posebno scena Bočelija samog u ogromnoj praznoj katedrali Duomo kako peva Ave Marija. Mnogi dnevnički zapisi svedočili su o tome.

Dnevnički eseji su beležili i različite inicijative medija poput „**Priče iz karantina**“, objavljene u dnevnom listu **Danas** pišu o javnim ličnostima, daju uvid u način proživljavanja drugih, tuđa iskustva i razmišljanja, zatim „**Ova moja soba je moj karantin**“ u **24 sata sa Zoranom Kesićem**, rubrika u kojoj su muzičari uglavnom amateri izvodili numere u svojoj sobi.

Još jedan pozitivan primer je emisija „**Sasvim prirodno**“ Jovana Memedovića na kanalu **RTS 1**, koja se emituje nedeljom. Beg u prirodu, koji je mnogima u ovoj novonastaloj situaciji, nedostajao.

Kao i prethodne sedmice, i dalje je potreba za toplim ljudskim pričama iz svakodnevnog života onih koji su preboleli koronu, očekuje se od medija da kontaktiraju ozdravljenе, da podele njihova iskustva sa građanima. Jedan od primera

medija koji su to učinili je televizija **Prva**. U jednoj od njihovih emisija, Biljana Srbljanović ispričala je svoje iskustvo kako izgleda lečenje od kovida 19. Pisci dnevničkih eseja ističu da je ovo dobra praksa jer često one lične priče umeju da imaju veći efekat na ljude nego brojke i statistike, te da uspešnije pošalju poruku koliko je važna prevencija.

I dalje se traže vesti o tome šta sledi posle prestanka epidemije. U dnevnicima se ističu kao dobra praksa pisanje **NIN-a** i **Nedeljnik-a**, koji je objavio intervju sa Fransisom Fukujamom koji najavljuje kraj neoliberalizma. Ekonomije propadaju, briga za dalje se polako pojavljuje na nekoj zadnjoj strani teksta. „Uskoro će doći na naslovnice, jer od nečega se mora živeti“.

Aktuelna je **dostava štampe na kućnu adresu**, po uzoru na dostave hrane i namirnica. Jednu našu spisateljicu (65+) je posebno obradovao novi broj „Lice ulice“.

Televizije koje su praćene tokom protekle sedmice: N1 –„Novi dan“, TV Nova S: „Mentalno razgibavanje“, „Među nama“, „Uticak nedelje“, „24 minuta sa Zoranom Kesićem“. **Portali**: Politika, NIN, Vreme, Nova.rs.

Portali N1 i nova.rs su vodeći kao izvori informacija za mlađe pisce dnevničkih eseja. I dalje se prati **covid.rs** radi dobijanja novih informacija o broju zaraženih.

Pink je emitovao razgovor uživo sa dr Nestorovićem i dr Kisić Tepavčević. Sam razgovor je bio u maniru svih ostalih sličnog tipa, ali ono što je potpuno pogubno je to da se TV Pink odlučila da hromaki (pozadina sagovornika) bude u katastrofičnim animiranim krupnim slikama virusa korona u drečavo crvenoj i crnoj boji. Senzacionalističke i agresivnije studijske scene nije bilo u našoj novijoj istoriji televizije. Naprosto gledaci nisu mogli „da dišu“, a kamoli da prate razgovor, koji je bio čak umirujući kada je situacija sa korona epidemijom kod nas u pitanju, toliko je taj mizanscen pritiskao ističe se u jednom dnevničkom eseju od ove sedmice.

Važno je i još jedno 65+ zapažanje:

„**N1** je ove sedmice, skoro ceo termin centralnog večernjeg dnevnika u subotu praktično posvetila različitim pričama o novinarima i novinarstvu. Najpre o odluci Vlade da se konferencije za novinare u 15.00 odvijaju bez novinara. Isto tako nije pogodio poentu ni beskrajno dug intervju sa novinarkom koju je policija onemogućila da obavi posao u Kosovskoj Mitrovici. Žanrovska, to je urađeno neprofesionalno, čime je izgubila na snazi cela namera da se ovakvi postupci izvršne vlasti u

Kosovskoj Mitrovici obelodane i osude. Na kraju je gotovo smandrljano obeležavanje godišnjice ubistva Slavka Ćuruvije. Kažem to, između ostalog, i zato što nije najbolja praksa da se izjave iste osobe iskoriste za dva različita tematska segmenta u istoj emisiji. Nema opravdanja da televizija, koja neguje upravo visok profesionalni standard, uradi ovako nešto. Dakle, ove sedmice za **N1: ocena (3).**“

O N1, pisci 30-60:

N1 je prenosio ono što su drugi mediji zanemarili ili ignorisali – Vest da je predsednik uprkos zabrani okupljanja i pored toga što mu se sin razboleo od koronavirusa, ove sedmice bio u Novom Pazaru i Nišu. Istovremeno, opozicija je tražila da sve pristigle donacije budu transparentne da bi se tačno i jasno videlo kolike su donacije Evropske unije, Kine, Rusije i drugih zemalja i drugih donatora. Gostovanje stručnjaka na N1 televiziji, povodom pokrenutog ekonomskog pitanja, mahom su saglasni da donete mere nisu dobre, da su pogrešne ili da su nedovoljne.

„U odbranu predsednika stao je i ministar zdravlja Zlatibor Lončar. On je tokom gostovanja u emisiji OKO na RTS 1 izjavio da preuzima odgovornost u slučaju širenja zaraze koja bi bila posledica nesprovodenja mere samoizolacije osobe koja je bila u kontaktu sa zaraženim. Ovakva reakcija nadležnih je uznemirila većinu građana i dovela u pitanje konzistentnost odluka koje se donose, kao i integritet samog predsednika koji ne poštije propisane savete stručnjaka u cilju suzbijanja širenja zaraze.“, spisateljica 30+.

„Mimo vesti o koronavirusu, Slobodna Evropa i Glas Amerike pridružili su se N1 televiziji i Medijskom portalu **Radija 021** analizirajući odluku društvene mreže Twitter da ugasi osam i po hiljada naloga podržavalaca vladajuće stranke (SNS) u Srbiji. Ovaj nesvakidašnji čin ipak je imao samo pažnju tzv. nezavisnih medija. Nisam primetila vest o ovome ni u jednom tzv. prorežimskom mediju.“, u svom dnevničkom eseju, navodi spisateljica (40+).

Pojedini mediji, poput N1 i Danas-a, ali i RTS 1 podsetili su na godišnjice smrti Dade Vujasinović i Slavka Ćuruvije.

Aktuelna ovonedeljna vest je informacija da će policijski čas od ovog vikenda trajati 60 sati, odnosno od petka u 17h do ponedeljka u 5h. Ova informacija izazvala je burne, nepodeljene reakcije u javnosti i negodovanje kao nikad do sada koja su zabeležena i u dnevničkim esejima.

U dnevnicima je veoma izražena zabrinutost za starije sugrađane, 65+, koji ne mogu da izađu iz stanova, koji ne mogu slobodno da se kreću i budu na svežem vazduhu i koji su, većinu vremena usmereni ka televiziji, koja je postala glavni izvor širenja panike.

Peta sedmica „Hristos Voskrese“ je obeležena proslavom uskršnjeg praznika. Mediji su se setili da postoji i život koji se odvija mimo korone. Tema Uskrsa je bila prožeta kroz sve segmente, i informativni i obrazovni i kulturni i dečiji i sportski i ono što se zove „dom, kuća, stil“, pa čak i u naučni i naravno u filmski program, dakle svuda, piše u medijskim dnevnicima.

„U informativnom programu jednih, glavna tema je bila ko je ipak uspeo i na kakav način, da uprkos policijskom času, koji je trajao, kako su to novinari izračunali, „neverovatna“ 84 sata ukupno, ipak učestvuju u liturgiji i uskršnjem pričešćivanju. To je bio čin hrabrosti, neposlušnosti, otpora vlasti, bogobojažljivosti, posvećenosti liturgiji ili zato što im se može?“, prof. Dubravka Valić Nedeljković. Naravno, bilo je pisaca dnevničkih eseja (65+) kojima je nemogućnost odlaska na liturgiju jako teško pala.

„U državi koja je sekularna, nedopustivo je toliko sve podrediti jednom crkvenom prazniku. Posebno kod nas u Vojvodini. Na to se nekako vrlo brzo nadovezala

šizofrenija (usudiću se da kažem) u vezi sa tim da li će pravoslavnim vernicima biti dozvoljen odlazak na liturgiju u vreme policijskog časa“, spisateljica 40+.

Društvene mreže su bile preplavljenе fotografijama ofarbanih jaja i stonih aranžmana. Kreacije su bile naprosto neverovatne. To je bila glavna karantinska aktivnost u petak 17. aprila 2020. u koroniranoj Srbiji, sudeći po društvenim mrežama.

Mediji: N1, RTS 3, Nova S, Politika, NIN, Novosti, Vreme, RTL i Nova. Portal Nova.rs, N1, Radio 021, Autonomija i Slobodna Evropa, i **emisije** na TV Nova S: „Mentalno razgibavanje“, „Među nama“, „Uticak nedelje“, „24 minuta sa Zoranom Kesićem“, „Potera“ RTS 1.

TV Vojvodina je dobila svoju prvu pohvalu, kao medij sa najboljim dokumentarnim programom (spisateljica 65+).

N1, Radio 021 i dalje **najsigurniji izvor informacija** (pisci 30-60).

Znatno manje, prema dnevnicima, auditorijum je pratilo vesti tradicionalnih medija, preusmerio se na web portale i jutjub. Konferencije za štampu se ne prate od kad novinari ne prisustvuju na njima. Kako kažu, „nema smisla slušati odgovore na unapred pripremljena pitanja“.

Iako se čini da se u medijima nije pričalo ništa što ne spada pod temu Uskrsa, dnevnički pisci ističu sledeće:

Jedna od glavnih vesti u svetu je odluka Donalda Trampa da Sjedinjene Američke Države prestanu da finansiraju Svetsku zdravstvenu organizaciju.

Pokrenuta su pitanja o poljoprivredi, proizvodnji hrane i problemima koji bi mogli nastati nakon završetka vanrednog stanja.

Testiranja su konstanta, ove sedmice su možda češće pominjanja, kao naznaka da će do uspeha uskoro doći. (Novosti.rs)

Željko Mitrović koji „ozonira“ krv i Informer koji to prenosi kao relevantnu vest.

U velikoj meri je zastupljeno pozitivno razmišljanje, nazire se kraj epidemije i vanrednog stanja. Organizacija SZO ostaje skeptična.

„Tradicionalni mediji takođe prenose njihova saopštenja, ali primetila sam da građani na neki način odbijaju poslušnost ovoj organizaciji, odnosno u komentarima vesti dovede u pitanje svaki iznesen stav odатle pozivajući se na slučajevе od početka

epidemije kada je SZO grešila u procenama. Na taj način kao da autoritet ove ugledne organizacije gubi na snazi među populacijom.“, spisateljica 30+.

Vanredno stanje je sada postala redovna medijska tema. Ali je zabrinjavajuće da se još ništa drugo ne dešava. Uticaj medija na prosvećivanje je ogroman i može se iskoristiti mnogo bolje.

Šesta sedmica #100eura nije prošla bez vesti o epidemiji, jednostavno se ne može izbeći. Perspektiva se ipak menja zato što početno interesovanje za informacije o širenju zaraze i posledicama, počinje da se usmerava na to šta će uslediti nakon završetka vanrednog stanja.

U šestoj sedmici pisanja dnevnika pojavilo se u medijima više optimizma, indikacija boljeg vremena.

Sve češći su zapisi o turistički popularnim krajevima, ovaj put isključivo Srbije, jer se ne zna kada će i da li će se moći putovati izvan granica naše zemlje.

Protekle sedmice najviše pažnje su privukle dve emisije vrlo personalizovanog koncepta, „**24 minuta sa Zoranom Kesićem**“ i „**Uticak nedelje**“ Olje Bećković.

Tema nad temama u danima šeste sedmice je obećanih 100 evra, pomoći države svojim stanovnicma. O tome su se povele i mnogobrojne spekulacije, da li je to predizborna taktika, da li će podaci građana biti dovoljno zaštićeni, koja je prava priča iza svega, koliko će to koštati državu, da li je sam način raspodele odgovarajući, da li bi bilo bolje da je taj novac preusmeren na oživljavanje posustale privrede?

„Konferencije za medije o situaciji sa koronavirusom sve češće su političke, sve manje strukovne i, čini mi se, sa sve manje smisla.“, piše Maja.

Pomakom centra pažnje sa koronavirusa, češće su pomenute i neke druge svakodnevne aktivnosti i razmišljanja. Često pominjanjan termin u ovom periodu je „bindžovanje“, reč je o gledanju serija i to ili više epizoda ili celih čak serija odjednom. Ono što bindžovanje čini posebno interesantnim je pominjanje ovog termina u dnevnicima starijih pisaca medijskih dnevnika. Okrenuti više internetu i medijskim dešavanjima na internetu nego tradicionalnim medijima, čini se da su proširili i svoj vokabular iz oblasti novih digitalnih medija.

Tema koja je takođe pokrenuta tokom šeste sedmice bio je, kako se ispostavlja, problem koji će proizvesti prestanak izolacije.

„U početku je bilo teško odreći se adrenalina, ali sam naučila da cenim svoj mir kako je vreme odmicalo. Navikla sam da sama organizujem svoj dan, ne zaviseći od drugih obaveza ili ljudi. **Strepim od vraćanja u realnost.** Odbrojavam dane do povratka na radno mesto i više nego ikad uživam u svim prednostima koje će mi osmočasovni dan na poslu uskoro oduzeti.“, piše Mina Stojanović.

Neizvesnost i strah od nepoznatog zaista jeste ono što najteže pogađa celo čovečanstvo i sa čim će svaki pojedinac da se susretne, ako već nije.

Za kraj pregleda šeste sedmice, citaraćemo autorku medijskog dnevnika Vesnu: „Čovek je socijalno biće i komunikacija među ljudima nije prestala. Naprotiv. Setili smo se rođaka, poznanika, prijatelja i onih drugih sa kojima se godinama nismo čuli, ni videli. Divota, mi smo samo fizički distancirani, a socijalne veze jačaju.“

Sedma sedmica #bukomprotivdiktature dobija značajan obrt. Iako svesni da nakon ukidanja vanrednog stanja, opasnost od koronavirusa ne nestaje, ovonedeljna tema je obeležena novonastalom društveno-političkom situacijom. Tema koja nas je pratila proteklih sedmica pretvorena je u političku borbu #bukomprotivdiktature kojom su građani izražavali svoje nezadovoljstvo odlukama vlasti u toku i nakon vanrednog

stanja. Da li zbog skorih političkih izbora, da li zbog predugog „zatvora“ u stanovima, nezadovoljstvo je izražavano sada već tradicionalnim simbolom podizanja glasa - ponovo se čuo zvuk lupanja u šerpe i lonce. Gotovo nijedan pisac medijskih dnevnika nije propustio-la da prokomentariše ove događaje.

Sve manje postaje bitno koliko ima novozaraženih ili umrlih i čini se da su mediji donekle već i proglašili kraj pandemije. U skladu s tim su i pisci medijskih dnevnika polako prestajali da vode svoj medijski dnevnik. Pisanje dnevničkih eseja se ovom, sedmom po redu, sedmicom završilo.

3.2. Autori o ideji vođenja medijskog dnevnika

Izveštavanje medija tokom pandemije kovida 19

Ljudi se tokom epidemija prema mišljenju književnika Orhana Pamuka (nedeljnik NIN - 30. april) uvek isto ponašaju. Poricanje je prva najvažnija stvar koja se ponavlja, a druga – fabrikovanje glasila i širenje lažnih vesti. Pamuk smatra da je ovo drugo univerzalna i spontana reakcija ljudi na epidemiju, kao i da nas plaše tačne informacije.

Ukoliko bi ovo bilo opravdanje, onda bismo mogli da prihvatimo sve ono što je bilo loše tokom proteklog perioda u medijima kod nas. Tome se, međutim, suprotstavlja potreba svakog ko se našao u egzistencijalnom strahu i neizvesnosti, da objasni pojavu o kojoj nedovoljno znamo, a izazvala je planetarni strah. Zato je od izuzetne važnosti bilo da mediji pravovremeno, potpuno i istinito informišu građane o samoj epidemiji, merama zaštite koje su preduzete, ali i svemu onome što vlast nije preduzela ili u čemu greši. Vlast je pokušala da to spreči i iz jednog centra kreira i objavljuje informacije o epidemiji, da hapsi novinare koji pokušavaju da saznaju i objave ono što se krije od očiju javnosti. Srećom, ono malo slobodnih medija uspelo je da to spreči i nastavi da objavljuje sve što je od interesa za javnost. Bez ovih medija ostali bismo zatočeni u svojim kućama, ophrvani strahom, zbumjeni zbog često kontradiktornih informacija sa zvaničnih mesta i panike koju su najviši zvaničnici širili preko „svojih“ medija. Zahvaljujući slobodnim i objektivnim medijima i

pitanjima koja su ponekad ostajala bez odgovora, građani su mogli da na dnevnim konferencijama Kriznog štaba saznaju više o realnoj situaciji i na osnovu toga slobodno rasuđuju.

Da bi se pobedilo i pronašlo najbolje sklonište od smrti, rekao je povodom epidemije Orhan Pamuk, potrebno je steći širu sliku. Baš ove reči mi se čine prikladnim da se izrazi potreba za informacijama koje su mi bile neophodne tokom proteklih meseci. Upravo su mediji koje pratim nastojali da omoguće sagledavanje te šire slike. Moj izbor bili su: TV N1 - Novi dan i Vesti, Portal Nova RS, TV Nova S: Među nama, Utisak nedelje, 24 minuta sa Zoranom Kesićem, Peščanik, dnevni list Danas - svakog dana, NIN, Vreme, Nedeljnik.

Hvala na poverenju koje ste mi ukazali. Pisanje mi je malo zaokupilo pažnju, ali ponekad mi se činilo da se ponavljam, te da možda ne mogu da pružim celovitije svedočanstvo pošto pratim samo određeni broj medija. Ali svakako je bilo zanimljivo.

Srdačan pozdrav. Danica

KRAJ, ili možda nije?

U jednoj rečenici „mediji se nisu snašli u izveštavanju o dobu korone“. Uređivački koncepti su bili kreirani po istom modelu: ili „apsolutna podrška“, ili „potpuno negiranje učinjenog“ da se epidemija korone koliko-toliko stavi pod kontrolu i strada najmanji mogući broj osoba. „Život“ je ostao van interesa informativnih emisija vodećih televizjskih kanala. Fokus je bio, uz bezlične snimke medicinskog osoblja u skafandrima uz umiruće pacijente, (koji su se neprestano ponavljali), na brojkama i uputstvima, odnosno upozorenjima i na kraju pretnjama vrha vlasti poput onog predsednika Srbije od 25. marta 2020: „Ukoliko poslušate takve predloge neće nam biti dovoljno kompletno novo groblje na Bežanijskoj kosi, Lešće, Novo groblje, ni Centralno groblje. Sva groblja će biti mala da prime sve nas ako služate tuđe predloge, ja vas molim da služate svoju državu“.

Koliko je sve bilo neučinkovito svedoče video snimci redova pred buticima (koji su jedinu mogućnost da prežive nakon dvomesečnog mrtvila, videli u drastičnom snižavanju cena) ovog vikenda šerovani na društvenim mrežama. Rasprodaje su okupile više ljudi nego politički protesti. Toliko o razumevanju konteksta u kojem

živimo. Sve one priče, (s pravom), o tome kako su vanskupštinski uvedeno vanredno stanje, policijski čas, prekomerne mere zastrašivanja vojskom koja patrolira sa oružjem u centru gradova i slično, ugrozili ljudska prava u Srbiji, gube na značaju pred ovim video svedočanstvima na društvenim mrežama kupoholičarske Srbije koja je potpuno izgubila meru.

Analitičko novinarstvo nije se posvetilo ovom fenomenu i njegovim posledicama, ali društvene mreže jesu. Upozorenjima dr Gorana Stevanovića, direktora Klinike za infektivne i tropске bolesti u Beogradu, da „rep pandemije može biti veoma snažan“, kupoholičari koji stoje u dugim zgusnutim redovima, bez ikakvih zaštitnih sredstava, ispred prodavnica brendirane robe, čak sa bebama u naručju, nisu čuli, jer oni ne gledaju, kako jedan reče pred kamerama „te smorove“.

Društvene mreže su obavile ono što etablirani mediji nisu, zabeležili su stvarni život. Međutim ne treba izgubiti iz vida da je tu reč ipak o društvenim mrežama, što znači samo o iznošenju ličnog, dakle privatnog, stava o fenomenu neodgovornosti građana Srbije, a izostao je kritički javni govor tradicionalnih najuticajnijih medija i donosilaca odluka.

Istovremeno ne možemo tvrditi da tokom epidemije mediji baš uopšte nisu izveštavali o „buntovnonim“ ponašanjima onih koji smatraju da su sve mere bile preterane i da je reč o običnoj epidemiji gripa, te da je sve to „isfabrikovana igra globalista“, ili o onima „baš me briga meni nikad ništa nije bilo, pa neće ni sad“. ALI ne na odgovarajući, analitičan i komparativistički način, a uzora i primera iz sveta za to je bilo onoliko. Nije samo Srbija ta koja se ponaša neodgovorno. Po tome, ako ne sa nečim drugim, se lepo možemo sameravati sa drugima. Međutim, da su mediji više puštali dokumentarne video snimke svedočanstava koliko je zaista reč o strašnoj kliničkoj slici obelelih od korone i koliko je potresna slika prenatpanih bolnica, kao i masovnih grobnica, umesto što su nam o tome samo govorili političari i stručnjaci u beskrajnim istim panel diskusijama na svim televizijama, možda bi građanima bilo jasnije da stvar nije za šalu. Nešto od toga smo, istini za volju i gledali, ali nedovoljno da bi se izgradila „samoodgovornost“ prema sebi i drugima.

Kupoholičari su nam na to jasno ukazali svojim nonšalantnim ponašanjem istog trena kada je ukinuto vanredno stanje. Oni su prava evaluacija medijskog (ne)učinka u doba korone. Možda ćemo nešto iz svega i naučiti, a medijski dnevničari koje smo vodili

sedam sedmica u doba korone biće odlično svedočanstvo za vrednovanje rada medija u doba kovida 19 i osnova za kreiranje možda boljih strategija za naredni put. Nadamo se da ga neće biti, ali bolje da budemo spremni.

U svakom slučaju meni su ovi dnevničari naprsto pojasnili koliko smo svi bili novinarskim neadekvatnim radom, ili sopstvenom voljom („ne želim ništa da znam“), ali u krajnjoj instanci, nedovoljno informisani, na analitičan i ozbiljan način, da bi izgradili dovoljno snažan mehanizam samodbrane od virusa i odgovornosti prema sebi i drugima. Stoga se pribojavam iskreno da ovo ipak nije kraj, koliko god ga svi snažno želeti.

*Za „Svedočanstvo o medijima u doba korone iz ugla auditorijuma“ NNS-a
pasionirana medijska konzumentkinja DNV*

3. maj Svetski dan slobode medija

Prvi koji mediji obeležavaju u uslovima pandemije koja je mnogima poslužila kao izgovor da dodatno ograniče njihove slobode. U Srbiji se politički sukob i vlasti i opozicije kamuflažno prebacio na teren medija. Godinu između dva svetska dana slobode medija novinari će pamtiti po hapšenjima novinarke portala Nova Ane Lalić, urednice Kosseva Tanje Lazarević i Roberta Bajtaija, ali i uzbunjivača iz Krušika Aleksandra Obradovića (izvor: **UNS-bilten**)

Pamtimo intervjuje za vreme izolacije Da li znate koja je razlika između ekstrovertne i introvertne osobe. Ekstrovertne pune baterije u društvu, gde mogu da ispričaju svoje jade, brige i sreću. Introvertne crpe svoju snagu u solitarnom okruženju, čitajući knjige, gledajući filmove, pišu dnevničke ili šetaju. Ko će iz ove vanredne situacije izaći jači, a ko slomljen?

Živim u Barseloni, ovo mi je četvrta nedelja u karantinu svaki dan provodim sama. Kad mogu iskradem se napolje 10-15 min. da ugrabim nekoliko zraka prolećnog sunca. Pazim se policijskih patrola. Moj dečko živi u drugom gradu u Španiji. Čujemo se svaki dan ali se nismo videli od početka karantina. Radim na kompjuteru svaki dan. Tako radim već nekoliko nedelja od kada je kompanija zatvorila zgradu. I odredila da svi zaposleni rade od kuće. S kolegama se dopisujem a ponekad imamo i video pozive. Smatram da sam imala sreću jer su milioni ljudi izgubili posao od kada je kriza počela. Kad završim posao čekam u redu u obližnjem supermarketu. Čekamo da

neko izađe kako bi drugi ušao u prodavnicu. Čekam u redu, gledam zelene papagaje kako se međusobno udvaraju na obližnjem drvetu, koje je u punom ljubičastom cvatu. Ova napadna sorta ptica veoma mi je simpatična, ponašaju se kao glumci iz sapunice sa svojim romansama i ljubomorama.

Večeri provodim gledajući filmove. Dok sam odrastala roditelji su mi prigovarali da sam previše introvertna. Govorili su čovek nije ostrvo, a društvo je lek za dušu. Sad jedini kontakt ostvarujem preko ekrana. Ljudski dodir nisam osetila nedeljama. Ali i introvertne osobe imaju čeličnu volju da izdrže ovakvu izolaciju, a meni će trebati još strpljenja dok se ovo ne završi – navodi Aleksandra Petrović (izvor: **Politika**)

Dani izolacije: **Tihomir Stanić, glumac.** Iz prošlosti crpim anegdote i mitomanske priče o sopstvenim poduhvatima, pa se tako hrabrim pred nevoljama koje me čekaju u budućnosti. Jednostavno će okolnosti svakog od nas, pa onda društvo u celini, primorati da ispitamo šta su prave vrednosti i koliko je istinski potrebno za sreću. Svet posle ovoga neće više biti onakav kakvog smo znali. Nadajmo se boljem. (izvor: „**Politika**“)

Zatvaranje Bagre je uslov za pošteno društvo. Jovana Popović 24-godišnja studentkinja iz Kikinde postala je poznata zbog autorske pesme „Bagra“. Praznik rada me je iznenadio neverovatnim priznanjem sindikat Sloga je **Bagru** kandidivao na WFTY-festivalu. Iz svake države članice sindikata nominuje po jednu pesmu koja je simbol borbe za pristojan, normalan život, ili aktuelnim dešavanjima u društvu. Hvala gospodinu Veselinoviću i članovima sindikata Sloga koji veruju da **Bagra** zaslужuje ovu kandidaturu na svetskom nivou. Advokat Nikola Šijan mi već duže predlaže da se odmorim od medija i posvetim ročištu koje je u četvrtak 7. maja. Taj dan premijerno izlažem odbranu, a on misli da mi koncentracija nije baš na zavidnom nivou. Iskoristiću ovu priliku da uputim izvinjenje malobrojnim medijima i njihovim novinarima (izvor:**Nin**)

Trajne posledice korona-diktature. Dok se preduzimaju prvi koraci za ukidanje najrestriktivnijih mera, nastupa dug period onoga što neki političari nazivaju „nova normalnost“ ništa u vezi s tom normalnošću, naravno, nije normalno, s obzirom na to da će se restrikcije nastaviti. – piše Florijan Biber, prof. Istorije (izvor: **Nin**)

Bjelica Lj. (penzioner UNS-a)

Dragi moji u NNŠ!

Vaša ideja, da zajedno pratimo medije u času korone, je bila stvarno odlična! **Evo kratak zaključak o mojoj viđenju razvoja medija za vreme koronepidemije u Sloveniji.**

Koronakriza u Sloveniji je potpuno razgalila veoma zabrinjavajuće stanje u našim medijima.

Prvo, od promene sistema pa nadalje, i u Sloveniji neprestano teče bitka za političku nadvadu nad medijima, koji imaju najveći tiraž, gledanost ili slušanost. U toj bitci uvek do sad pobjede je odnosila ili liberalna ili konzervativna vladajuća koalicija, koja si je podređivala te medije u rukavicama ili otvorenim napadima, upotrebom kadrovskih promena i preuređivanjem zakona o medijima. Na početku korona krize došlo je do promene sredinsko leve u desnosredinsku vladu i besomućna se bitka odvijala naročito za preuzimanje javnog info servisa, koji bi trebalo da bude RTV Slovenije. Kako ta vlada nema veliku legitimnost, a opozicija nije složna, za sada pobiju oni, koji su počeli da se trude uspostaviti istinsku nezavisost RTV i njenu sposobnost advokata javnog interesa i kritike pogrešnih ili moralno sumljivih poteza vlade. Zasluga toga otpora jeste, da su i mediji, koji nisu javni servis i nisu pod direktnom kontrolom najveće opozicione partije, podigli stručni nivo svoga rada. Najveći je problem, što su se u toj bitci premijer i neki njegovi ministri poslužili tviterom i fejsbukom kao ključnim sredstvima za napade na slobodu medija i to na način, koji oslobadja krajnju agresivnost ananimusa na socijalnim mrežama, u kojima se stručnjacima, kritičarima vlade, ali i urednicima i kritičnim novinarima i novinarkama preti otpuštanjem pa čak i smrću. Neki su vidjivi desni političari, koji podržavaju najveću desnu stranku u vladinoj koaliciji su čak nagovarali svoju javnost, da prestane plačati članarinu za javnu RTV.

Drugo, stabilnost financiranja tiskanih medija, koji su u sve većoj ekonomskoj neprilici, je poljuljana, jer će se sredstva sponzora zbog ekonomskih posledica krize smanjiti, a u vreme, kada se dele proračunske podrške za izlazak iz krize, mogu se diskretno i politički dirigirati, a RTV se može i stisnuti manjim dotacijama iz proračuna.

Treće, način, na koji se nova vlada okomila na svakoga, koji se usudio javno izraziti vlastito, drugačije mišljenje, naveo je kritične medije, da vladu napadaju bez

potrebnog osjećaja za meru, to je dodatno narušilo poverenje opozicionog dela javnosti, koja jeste u većini, naročito u većim gradovima, da trenutna vlada ima volju, znanje i sposobnosti, da društvo izvuče iz krize. Skandal sa preplačanjem i provizijama za medicinsku opremu je uništilo poverenje, da će se i sledeći koraci podrške vlade onima, koji je trebaju, da bi preživeli, deliti prema potrebama, a ne po političkom babu i po stričevama. To će Sloveniji veoma otežavati izlazak iz krize i verovatno zaoštravati političke sukobe između vlade, opozicije, politike i civilnoga društva.

Postaje presudno, da se ključni mediji stvarno ponašaju profesionalno, da objavljaju proverene informacije i pomognu javnosti razumeti, da u ovoj situaciji trebamo transparentu i stručnu vlast ali i saradnju, solidarnost, empatiju svih dobromernih ljudi, i da takvih ima u svim političkim opcijama.

Srdačan podrav iz Ljubljane, Vaša Sonja

Dobro je, da se kriza smanjuje, no je-li to istina, saznaćemo tek za mesec dana. U Sloveniji jeisto tako došlo, do olakšavanja mera, ali sa određenom skepsom. Ako se iz ovoga izvučemo čitavi, čeka nas još post-koronsko razdoblje - a baš u njegov brzi sretni završetak i ne verujem, jer su se iza njega krile i ambicije autokratskih vlasti. Budući, da sam i birajući teme, na neki način kometarisao slovenačku medijsku pokrajinu, moram razmisliti, hoće li biti potreban i završni komentar. No, ostavimo to do nedelje, kako bi to raspravio sam sa sobom.

U svakom slučaju, pisanje za vas mi je značilo užitak, posle duge novinarske pauze. Na neki način me vratilo u život - a pored toga i u jezik, kojeg godinama nisam prakticirao. Tako da mi na neki način i ne treba zahvaljivati, zahvalan sam ja vama što ste me probudili.

*Sve najbolje u budućnosti,
Gojko*

Autorka narednog dnevnika, novinarka po struci, prikazala je uticaj vanrednog stanja na medije u Kanadi.

Essay – Covid Times – April 23, 2020

Last weekend - for the first time since we went into lockdown on Friday, March 13- news outlets took their attention off the pandemic to cover the biggest single mass killing in Canadian history. During a 12 hour period from late Saturday night till midday Sunday, a 51 year old man who owned a denturist business went on a killing spree that left 22 people dead. Piercing the blanket of calm imposed by the Coronavirus, he used firearms to take the lives of innocent people living in a string of small picturesque communities in Canada's eastern province of Nova Scotia. Some of the victims were neighbours and acquaintances, but many were targeted randomly along the roads he drove in a car made to look like a police vehicle. It was a tragic break from the daily coverage of Covid-19. ([CBC.ca](#))

Nearly 6 weeks into the lockdown, my response to this situation has evolved. In the early days I felt disbelief and anxiety but also some glimmer of hope that this unprecedented event could be powerful enough to precipitate corrections in the way we live. Perhaps this was the catalyst that would lead us into a new age of slower more thoughtful living, less gratuitous consumerism, less pollution, and less despair. In those early days I watched a documentary recommended by an acquaintance – **Zeitgeist** available on **YouTube**—which examines theories of power, domination, and change from an anti-establishment perspective. It got me thinking that perhaps we are entering a significant transition. But just as my anxiety has decreased over the weeks, so has my hope for real substantive change. Always the optimist, I continue to hope that the next chapter can be better.

In the meantime, I've adapted to my new much slower daily routine. I've learned to bake bread and take more pleasure in cooking meals. I have vivid dreams nearly every night, and many of them involve travelling: I have been to Serbia and other places in Europe where I visited family and friends, I've cruised the Caribbean, walked busy streets in New York City, hiked mountains in California.... Sometimes I just find myself on an airplane or at an airport without a clear destination. I interpret this as my subconscious fear of losing the liberty to travel.

Here at home we've now grown accustomed to the unusual situation of having our almost 18-year old teenager at home all the time, finishing his classes online. I am saddened by the fact that he will turn 18 and graduate from high school at home, without a celebration and the company of his friends. So I try to remind him that previous generations were called to fight wars far from home at his age; this will be the strange war story of his generation.

My primary source of information both in Covid times and in general, is Canada's public broadcaster **CBC Radio** which plays in the background most of the time. In addition to hourly news reports, the station features call-in shows and interviews with authors, artists, musicians, and specialists on a variety of topics. From one of these programs I recently discovered a book which was recommended reading during the pandemic: **Man's Search for Meaning** by Austrian author Viktor Frankl. I have ordered a copy to be delivered and hope that I can persuade my son to read it too. I have cut down my consumption of news and generally only tune into TV news briefly in the morning and around dinner time. Again, we rely on **CBC** for Canadian news, as well as **Global News** and **CTV News**. I also scroll through headlines on my **Apple News app** and often read interesting articles about the virus from a variety of media including **The National Post**, **The New York Times**, **The Washington Post**, and many other sources. Just days ago I read a fascinating story about how the virus can induce blood clots causing seizures and strokes in some patients <https://www.livescience.com/coronavirus-blood-clots.html>. For wider coverage I scroll through **YouTube** for random reports of interest from broadcasters around the world including **BBC News**, **CNN**, and **Aljazeera.com** which also has a Balkan edition with some interesting coverage from the ex-Yu republics. We have also begun following YouTube reports from the **Canadian Prepper**, a channel our son introduced us to and that we've found especially interesting since the virus took hold. He covers topics related to emergency and crisis preparedness, but also offers some good observations and lay analyses of the current socio-political situation related to the pandemic.

Gordana

Rečju medijski dnevničari su pokazali šta auditorijum očekuje od tradicionalnih i novih digitalnih medija, u doba kriznih situacija. Kako je ova, u novijem dobu, najveća kriza u kojoj su svi ugroženi, dobar uvod što se i u narednim godinama može događati u raznim oblastima gde su krize predvidljive (elementarne nepogode, epidemije, krize uzrokovane ljudskim nemarom ili namerno izazvane) mediji bi valjalo da izrade već sada, na osnovu ovog iskustva, planove kako će u takvim situacijama bolje delovati da ih ne zaskoče nespremne kao sada, da odgovore na komunikativne potrebe građana i građanki, pokazali su dnevnički zapisi u doba prvog talasa epidemije kovida 19.

CIP - Каталогизација у публикацији
Библиотеке Матице српске, Нови Сад

821.163.41-94

316.774:[616-036.22:616.98(082)]

DNEVNICI u doba korone [Elektronski izvor] : svedočanstvo o medijima iz ugla auditorijuma / [urednice Zbornika dnevničkih medijskih eseja Dubravka Valić Nedeljković, Radmila Đurđev]. - Novi Sad : Novosadska novinarska škola, 2020. - (Edicija Medijske reference)

Način pristupa (URL): <https://www.novinarska-skola.org.rs/sr/publication/dnevnici-u-doba-korone-svedocanstvo-o-medijima-iz-ugla-auditorijuma/>. - Opis zasnovan na stanju na dan 28.9.2020. - Nasl. sa naslovnog ekranu

ISBN 978-86-81668-10-8

а) Медији - Извештавање - Епидемија короне - Србија - Зборници

COBISS.SR-ID 21656073

NOVOSADSKA
NOVINARSKA
ŠKOLA

